

AST

AUGSTSPRIEGUMA TĪKLA KONCERNA
KONSOLIDĒTAIS UN
AS "AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS"

**ILGTSPĒJAS UN
GADA PĀRSKATS**

2023

SATURA RĀDĪTĀJS

VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJA UZRUNA	4	STRATĒGIJA, POLITIKAS UN PRAKSE	56
GRI INDIKATORI	8	Politikās noteiktās apņemšanās	57
INFORMĀCIJA PAR PĀRSKATU	14	Politikās noteikto apņemšanos ieviešana praksē	60
INFORMĀCIJA PAR KONCERNU	16	Procesi negatīvās ietekmes mazināšanai / kompensēšanai	61
Mātessabiedrība	19	Mehānismi jautājumu uzdošanai un problēmjaudājumu aktualizēšanai	62
Meitassabiedrība	24	Atbilstība likumu un citu tiesību aktu prasībām	63
Darbinieki un strādājošie	26	Dalība asociācijās	64
KONCERNA PĀRVALDĪBA UN STRUKTŪRA	30	IETEKMES PUŠU IESAISTE	65
Pārvaldības struktūra un sastāvs	31	Ietekmes pušu iesaiste	66
Lomas, pienākumi un atbildība	32	BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS JOMAS	67
Akcionārs un akcionāru sapulce	33	Būtisko jomu noteikšanas process	68
Padome	34	Ilgtspējas jomu identificēšana un validācija	69
Revīzijas komiteja	40	Iekšējo un ārējo ietekmes pušu viedokļa ieguve	69
Valde	41	Būtisko ilgtspējas jomu matrica	70
Iekšējais audits	49	Koncerna konsolidēto būtisko jomu saraksts	71
Meitassabiedrības pārvaldība	49	VIDES IETEKME	72
Augstākās pārvaldības institūcijas locekļu nominēšana un atlase	50	Vides ietekme	73
Interesu konflikti	51	Ilgtspējīgi enerģijas risinājumi	74
Nozīmīgu problēmjaudājumu komunikācija	53	Enerģijas izmantošana un efektivitāte	76
Augstākās pārvaldības institūcijas snieguma novērtēšana	54	Mātessabiedrības radītais enerģijas patēriņš un energoefektivitāte	77
Atalgojums un tā noteikšanas principi	55	Meitassabiedrības radītais enerģijas patēriņš un energoefektivitāte	78
		Ietekme uz klimatu un radītās emisijas	79
		Mātessabiedrības radītās emisijas	80
		Meitassabiedrības radītās emisijas	81
		Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana	82
		Atkritumu apsaimniekošana	84

SOCIĀLĀ IETEKME	86	VADĪBAS ZIŅOJUMS	126
Darbinieku kompetence, izaugsme un kvalificēts nākotnes darbaspēks	87	Nozīmīgi fakti un notikumi	127
Darbinieku veselība, drošība un labbūtība	89	Vadības ziņojums	129
Darba attiecības iekļaujoša darba kultūra un dzimumu līdztiesība	91	Darbības vides raksturojums	130
EKONOMISKĀ IETEKME	95	Darbības segmenti	131
Infrastrukturā drošība, ilgtspējīga pārvaldība un procesu digitalizācija	96	Finanšu rezultāti	133
Ilgtspējīga iepirkšana un sadarbības partneru izvēle	99	Investīcijas	134
Tiešā ekonomiskā ietekme	100	Finansēšana un likviditāte	135
Netiešā ekonomiskā ietekme	101	Regulatīvās aktivitātes – pārvades un uzglabāšanas pakalpojumu tarifs	136
Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana	104	Korporatīvā pārvaldība	137
NEATKARĪGA REVIDENTA APLIECINĀJUMA ZIŅOJUMS PAR ILGTSPĒJAS PĀRSKATU	106	Nefinanšu paziņojums	137
ATBILSTĪBA ES TAKSONOMIJAS PRASĪBĀM	111	Koncerna turpmākā attīstība	137
PĀRSKATS PAR ZAĻAJIEM PROJEKTIEM	117	Finanšu risku vadība	141
AS “AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS” KONCERNA KONSOLIDĒTAIS UN AS “AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS” ATSEVIŠKAIS GADA PĀRSKATS	121	Apstākļi un notikumi pēc pārskata perioda beigām	142
INFORMĀCIJA PAR KONCERNU UN SABIEDRĪBU	122	Priekšlikums par peļņas sadali	142
Informācija par koncernu un sabiedrību	123	PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU	143
GALVENIE FINANŠU UN DARBĪBAS RĀDĪTĀJI	124	KONSOLIDĒTIE UN ATSEVIŠKIE FINANŠU PĀRSKATI	145
Galvenie finanšu un darbības rādītāji	125	Peļņas vai zaudējumu pārskats	146
		Visaptverošo ienākumu pārskats	147
		Pārskats par finanšu stāvokli	148
		Pārskats par izmaiņām pašu kapitālā	150
		Naudas plūsmas pārskats	152
		KONSOLIDĒTO UN ATSEVIŠĶO FINANŠU PĀRSKATU PIELIKUMI	154
		NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS	223

**VALDES
PRIEKŠSĒDĒTĀJA
UZRUNA**

2023. GADS – STRAUJĀK PRETĪ LATVIJAS ENERĢONĒATKARĪBAI

Krievijas iebrukums Ukrainā un tam sekojošā Eiropas valstu atteikšanās no Krievijas energoresursiem 2023. gadā deva papildu stimulu Eiropas tirgus iekšējai integrācijai un energoresursu piegādes ceļu diversificēšanai. Baltijas tirgus jaunajiem apstākļiem ir pilnībā pielāgojies un darbojas bez elektroenerģijas un dabasgāzes importa no Krievijas. Vienlaikus saglabājas ģeopolitiskā nestabilitāte un kritiskās infrastruktūras sabotāžas draudi, bet situācijas nepārtraukta uzraudzība un rīcības plānu uzturēšana darba gatavībā ir Augstsprieguma tīkla koncernā (Koncerns) ietilpstošo uzņēmumu – elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora AS “Augstsprieguma tīkls” (AST)

un vienotā dabasgāzes operatora AS “Conexus Baltic Grid” (Conexus) – prioritāte, kas veiksmīgi īstenota 2023. gadā.

Daudzi riski, kas Baltijas jūras reģionā bija klātesoši 2022./2023. gada ziemā, šoziem zaudēja savu aktualitāti, pateicoties kopējiem pūliņiem. Conexus nodrošināja dabasgāzes pieejamību elektrostacijām – Inčukalna pazemes gāzes krātuvē (PGK) pagājušajā gadā tika iesūknēts lielākais apjoms pēdējo piecu gadu laikā (21,7 TWh), un reģionā šobrīd ir radīti vairāki alternatīvi dabasgāzes piegādes ceļi. Dabasgāzes tirgus dalībnieki mērķtiecīgi nodrošinājās ar dabasgāzi, to uzglabājot Inčukalna PGK, turklāt jau gada pirmajā pusē tika pilnībā izsolītas visas piedāvātās krātuves jaudas. Tika pabeigts Lietuvas–Latvijas starpsavienojuma jaudas palielināšanas projekts (ELLI), kas būtiski uzlabo starpvalstu jaudas pieejamību Kiemēnai starpsavienojuma punktā.

Paātrināta sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu

Pārvades tīkla infrastruktūrā un vadības tehnoloģijās tiek veiktas fundamentālas izmaiņas, lai līdz 2025. gadam Latvijas pārvades sistēma būtu sagatavota sinhrona darba uzsākšanai ar kontinentālo Eiropu. Latvijas elektroapgādes sistēmas atvienošana no Krievijas kontrolētā tīkla ir pamatnosacījums Latvijas energoneatkarības un energoapgādes drošuma sasniegšanai. Līdz ar Krievijas karu Ukrainā ir pieauguši riski arī Baltijas valstu energosistēmām. Tāpēc 2023. gadā Baltijas valstu premjerministri pauda apņēmību pēc iespējas ātrāk īstenot šo Baltijā nozīmīgāko enerģētiskās neatkarības projektu un klimata un enerģētikas ministri vienojās par kopīgiem centieniem sinhronizēties jau 2025. gada sākumā – teju gadu agrāk, nekā iepriekš bija plānots. Vienlaikus AST ar Lietuvas un Igaunijas pārvades sistēmas operatoriem (PSO) parakstīja līgumu par sadarbību, lai nodrošinātu gatavību sinhronizācijai, kopīgi turpinot sinhronizācijas projekta noslēdzošās fāzes realizāciju.

Pārvades sistēmas infrastruktūras pastiprināšanas ietvaros notiek energosistēmas stabilitātei stratēģiski svarīgu infrastruktūras objektu – lieljaudas sinhrono kompensatoru staciju – izbūve. Tās ir jaunas līdz šim Baltijā neizmantotas tehnoloģijas. Pārskata periodā Grobiņā tika sākti būvdarbi Latvijā pirmajai kompensatora stacijai. Kopumā Latvijā izbūvēs un pārvades tīklam pieslēgs trīs šādas stacijas – līdztekus Grobiņai arī Ventspilī un Liksnā, kur 2023. gadā jau pieslēgumu izbūves darbi tika teju pabeigti. 2023. gadā pabeigta Latvijas–Igaunijas 330 kV starpsavienojuma Valmiera–Tartu rekonstrukcija, un šogad tiks pabeigta Valmiera–Tsirgulīna starpsavienojuma rekonstrukcija. Jaunais Latvijas–Igaunijas trešais starpsavienojums un rekonstruētās līnijas jau tagad uzlabo Baltijas valstu elektroapgādes drošumu un dod papildu ieguvumus elektroenerģijas tirgum, nodrošinot lielāku iespēju importēt elektroenerģiju no Skandināvijas un eksportēt Latvijas atjaunīgo enerģiju. Minēto projektu realizācija notiek ar Eiropas Savienības līdzfinansējumu ~75% apmērā.

Ieguldījumi AER attīstībā

Atjaunīgo energoresursu (AER) attīstības jomā 2023. gads bija nozīmīgs, jo panāktas būtiskas vienošanās par jaunu starpsavienojumu attīstību. Parakstīts memorands par ceturrtā Igaunijas–Latvijas elektropārvades tīkla starpsavienojuma izveidi. Šis jaunais jūras starpsavienojums palielinās pārvades jaudu starp Igauniju un Latviju, vienlaikus veicinot arī AER attīstību Baltijas jūras reģionā. Savukārt Baltijas valstu PSO parakstītais memorands ar Vācijas PSO “50Hertz” par elektroenerģijas

pārvades starpsavienojuma "Baltic WindConnector" izveidi Baltijas jūrā nodrošinās iespēju nākotnē pieslēgt lieljaudas atkrastes vēja parkus, lai Baltijas valstis varētu kļūt par zaļās elektroenerģijas eksportētājvalstīm uz Rietumeiropas tirgiem.

Tuvāko trīs gadu laikā, būtiski palielinoties saules un vēja elektrostaciju saražotajam elektroenerģijas apjomam Latvijā, pārvades tīklam plāno pieslēgties kopumā 44 AER projekti. Kopumā pārvades tīklā rezervētā jauda AER projektiem patlaban ir 6 GW, piekārtīgi pārsniedzot esošo Latvijas elektroenerģijas sistēmas maksimālo slodzi. Vienlaikus saglabājas augsta nenoteiktība, cik daudzus no šiem projektiem attīstītāji īstenos.

Paredzams maksimālās slodzes un elektroenerģijas patēriņa pieaugums Baltijas valstu un Ziemeļvalstu elektroenerģijas sistēmās tuvākajos 10 gados. Lai sagatavotos gaidāmajām pārmaiņām enerģētikā, 2023. gadā AST uzsāka izpēti par Latvijas elektroenerģijas sistēmas maksimālās slodzes un elektroenerģijas patēriņa attīstības iespējām un inovatīvu pasākumu izmantošanu AER integrācijai Latvijas elektropārvades tīklā. Sākta arī Latvijas-Zviedrijas elektroenerģijas starpsavienojuma izveides priekšizpēte – šāds savienojums sekmētu labāku tirgus balansu, nodrošinot enerģijas plūsmas starp Baltiju un Skandināviju brīžos, kad kādā no reģioniem ir lielāks atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas apjoms.

Arī Conexus, veicinot AER izmantošanu un energoefektivitāti, uzsāka saules paneļu parka būvniecību Inčukalna PGK teritorijā. Darbu ietvaros Inčukalna PGK teritorijā plānots uzstādīt saules paneļus vairāk nekā 16 000 kvadrātmetru platībā ar kopējo jaudu līdz 1 MW. Paredzams, ka saules enerģijas izmantošana ļaus saražot apmēram 1 000 MWh gadā, prognozējoši nodrošinot 25% no kopējā elektrības patēriņa krātuvē.

Savukārt Conexus kopā ar citiem Eiropas gāzes pārvades sistēmas operatoriem parakstīja līgumu par zaļā ūdeņraža koridora priekšizpēti pārrobežu ūdeņraža infrastruktūras attīstībai no Somijas caur Baltijas valstīm un Poliju līdz Vācijai. Tas nākotnē ļaus izveidot savienojumu starp zaļās enerģijas ražošanas reģioniem Ziemeļeiropā un galvenajiem patēriņa centriem Centrāleiropā.

Minētie darbi veicinās Latvijas un Eiropas apņemšanos izpildīt klimata mērķu sasniegšanā, kā arī Koncerna vidēja termiņa darbības stratēģijā (Stratēģija) izvirzīto Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) izpildi – veikt steidzamus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām, kā arī veidot noturīgu infrastruktūru, veicināt iekļaujošu un ilgtspējīgu industrializāciju un sekmēt inovācijas.

Ilgtspējīga Koncerna ilgtspējīga pārvaldība un finanšu sniegums

2023. gada sākumā par AST kapitāla daļu turētāju kļuva Klimata un enerģētikas ministrija (KEM), tādējādi veicinot enerģētikas politikas veidotāju KEM līdzdalību Koncernā ietilpstošo uzņēmumu, kas ir kritiskās infrastruktūras pārvaldītāji, attīstībā.

Koncernā ir ieviests Ilgtspējas pārvaldības process, kas sekmē ilgtspējīgu lēmumu pieņemšanu, integrējot ilgtspējīgas attīstības principus Koncerna iekšējos procesos un sadarbībā ar partneriem, sabalansējot biznesa attīstības mērķus ar Eiropas Savienības regulējuma prasībām un labo praksi ilgtspējas jomā. Izpildot Stratēģijā izvirzītos mērķus, AST turpināja darbu pie videi draudzīgas zaļās apakšstacijas izbūves Carnikavā – 2023. gadā tika pabeigta iepirkumu procedūra par apakšstacijas projektēšanas un izbūves darbiem, noslēgts līgums ar būvuzņēmēju un izstrādāts būvprojekts. AST un Conexus īpaša uzmanība tiek veltīta arī darbinieku veselībai, labbūtībai un drošībai. Efektīvās Koncerna aroveselības un darba drošuma pārvaldības sistēmas rezultātā 2023. gadā, tāpat kā 2022. gadā, ar darbu saistīti smagi nelaimes vai letāli gadījumi nav bijuši.

Starptautiskā kredītreitingu aģentūra "S&P Global Ratings" (S&P) 2023. gadā saglabāja nemainīgi augstu AST ilgtermiņa kredītreitingu A- līmenī, paaugstinot tā nākotnes perspektīvu no stabilas uz pozitīvu. Tāpat S&P atzinīgi novērtēja Conexus finanšu sniegumu, kredītreitingu saglabājot BBB+/Stable.

Pārskata periodā Koncerna neto apgrozījums bija 234 480 tūkst. EUR, neto peļņa – 10 235 tūkst. EUR, kas ir vairāk nekā uz pusi mazāka 2022. gadā. Koncerna finanšu rādītājus pārskata gadā būtiski ietekmēja elektroenerģijas pārvades segmenta darbība. Gada pirmajos sešos mēnešos elektroenerģijas cena pārvades tehnoloģiskajiem zudumiem trīs reizes pārsniedza līdz 2023. gada 1. jūlijam spēkā esošo pārvades tarifu aprēķinā iekļauto cenu. Lai segtu būtisko izmaksu pieaugumu, ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas atļauju tika novirzīti ienākumi no pārslodzes maksas ieņēmumiem, gadam noslēdzoties ar pozitīviem rezultātiem.

No 2023. gada 1. jūlija ir spēkā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātais un ekonomiski pamatotais elektroenerģijas pārvades tarifs ar 30% pieaugumu pret iepriekš spēkā esošo tarifu. Elektroenerģijas pārvades tarifu izmaiņu nepieciešamību noteica būtiskais energoresursu cenu kāpums, kas aizsākās 2021. gadā un īpaši jūtams bija 2022. gadā. Sabiedrības optimizācijas pasākumu rezultātā un sadarbojoties ar ieinteresētajām pusēm, ir saglabāta elektroenerģijas pārvades tarifu konkurētspēja reģionā.

Vienlaikus, pamatojoties uz pakāpenisku dabasgāzes patēriņa samazinājumu pēdējos desmit gados, 2023. gadā tika paaugstināts Conexus pārvades sistēmas pakalpojumu tarifs. No decembra tas pieauga aptuveni par 0,72 EUR/MWh līdz 2,65 EUR/MWh, atstājot minimālu ietekmi uz dabasgāzes lietotājiem.

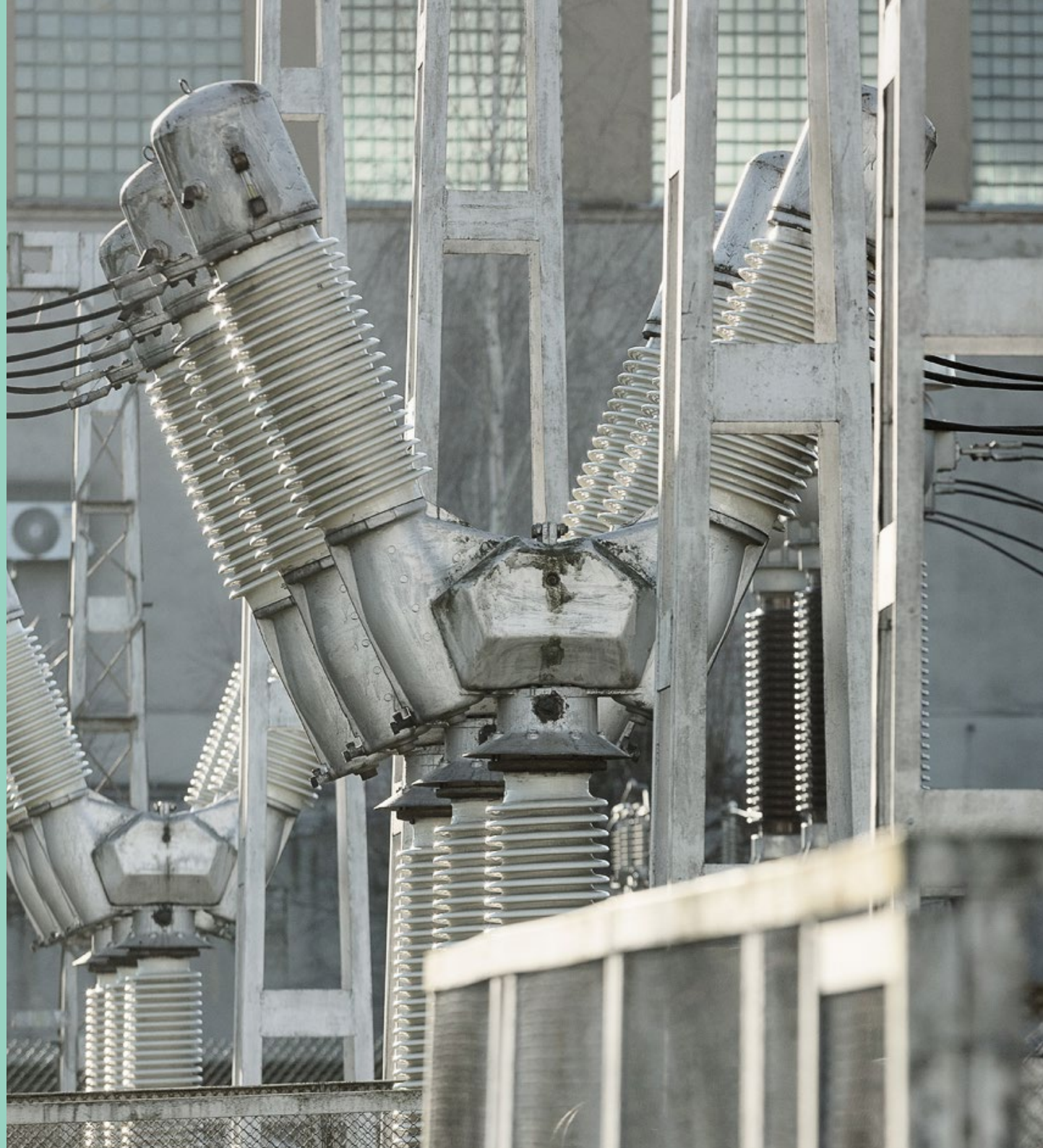
Līdz ar Koncerna pamatdarbības veikšanu – nodrošināt nepārtrauktu, drošu un ilgtspējīgi efektīvu elektroenerģijas un gāzes pārvadi visā Latvijā – AST turpināja ar materiālu un iekārtu ziedojumiem atbalstīt Ukrainu tās energosistēmas infrastruktūras atjaunošanā, kas būtiski cietusi Krievijas iebrukuma dēļ. 2023. gada rudenī Ukrainā nonāca 66 tonnu liels sūtījums ar dažādām elektroenerģijas pārvades sistēmas iekārtām un transformatoru eļļu, ko ukraiņi varēs izmantot vismaz 20 gadus.

Pateicamies ikvienam darbiniekam, visiem klientiem un sadarbības partneriem par iesaisti un paveikto 2023. gadā!

ROLANDS IRKLIS

AS “Augstsprieguma tīkls” valdes priekšsēdētājs

GRI INDIKATORI

GRI INDIKATORI

AS "Augstsprieguma tīkls" ziņo informāciju par Augstsprieguma tīkla koncernu un AS "Augstsprieguma tīkls" par pārskata periodu no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim, kas minēta šajā tabulā, saskaņā ar "Global Reporting Initiative" (GRI) vadlīnijām.

Ilgtermiņa pārskats sagatavots saskaņā ar "GRI 1 Foundation 2021" prasībām.

Meitassabiedrībai piemērojamais GRI nozares standarts: GRI 11 "Nafta un gāze".

GRI Vispārīgie standarti

GRI indikators	Pārskata sadaļa	
ORGANIZĀCIJAS PROFILS		
2-1	Informācija par organizāciju	Informācija par pārskatu
2-2	Ilgtermiņa pārskatā ietvertās sabiedrības	Informācija par pārskatu
2-3	Ziņošanas periods, biežums un kontaktinformācija	Informācija par pārskatu
2-4	Iepriekšējos pārskatos sniegtās informācijas korekcijas	Informācija par pārskatu
2-5	Ārējais apliecinājums	Informācija par pārskatu
DARBĪBA UN STRĀDĀJOŠIE		
2-6	Darbības, vērtību ķēde un citas darījumu attiecības	Informācija par Koncernu
2-7	Darbinieki	Darbinieki un strādājošie; Darba attiecības, iekļaujoša darba kultūra un dzimumu līdztiesība
2-8	Strādājošie, kuri nav uzņēmuma darbinieki	Darba attiecības, iekļaujoša darba kultūra un dzimumu līdztiesība
PĀRVALDĪBA		
2-9	Pārvaldības struktūra un sastāvs	Pārvaldības struktūra un sastāvs; Akcionāri un akcionāru sapulce; Padome; Valde
2-10	Augstākās pārvaldības institūcijas locekļu nominēšana un atlase	Augstākās pārvaldības institūcijas locekļu nominēšana un atlase; Padome; Valde
2-11	Augstākās pārvaldības institūcijas priekšsēdētājs	Padome; Valde
2-12	Augstākās pārvaldības institūcijas loma uzņēmuma ietekmes vadības pārraudzībā	Pārvaldības struktūra un sastāvs; Padome; Valde; Revīzijas komiteja; Iekšējais audits
2-13	Atbildības deleģēšana par ietekmes vadības pasākumiem	Padome; Valde
2-14	Augstākās pārvaldības institūcijas loma ilgtspējas ziņošanā	Pārvaldības struktūra un sastāvs; Padome
2-15	Interesešu konflikti	Interesešu konflikti
2-16	Nozīmīgu problēmjautājumu komunikācija padomei	Nozīmīgu problēmjautājumu komunikācija; Padome

GRI indikators		Pārskata sadaļa
2-17	Augstākās pārvaldības institūcijas kolektīvās zināšanas par ilgtspējas jautājumiem	Padome
2-18	Augstākās pārvaldības institūcijas snieguma novērtēšana	Augstākās pārvaldības institūcijas snieguma novērtēšana
2-19	Atalgojuma politikas	Atalgojums un tā noteikšanas principi
2-20	Atalgojuma noteikšanas process organizācijā	Atalgojums un tā noteikšanas principi
2-21	Ikgadējais kopējā atalgojuma rādītājs	Atalgojums un tā noteikšanas principi
STRATĒGIJA, POLITIKA UN PRAKSE		
2-22	Ilgspējīgas attīstības stratēģijas paziņojums	Valdes priekšsēdētāja uzruna
2-23	Politikās noteiktās apņemšanās	Politikas noteiktās apņemšanās
2-24	Politikās noteikto apņemšanos ieviešana praksē	Politikas noteikto apņemšanos ieviešana praksē
2-25	Procesi negatīvās ietekmes mazināšanai / kompensēšanai	Procesi negatīvās ietekmes mazināšanai/ kompensēšanai
2-26	Mehānismi jautājumu uzdošanai un problēmjautājumu aktualizēšanai	Mehānismi jautājumu uzdošanai un problēmjautājumu aktualizēšanai
2-27	Atbilstība likumu un citu tiesību aktu prasībām	Atbilstība likumu un citu tiesību aktu prasībām
2-28	Dalība asociācijās	Darbība organizācijās
IETEKMES PUŠU IESAISTE		
2-29	Pieeja ietekmes pušu iesaistei	Ietekmes pušu iesaiste
2-30	Koplīgumi	Darbinieki un strādājošie; Koplīgumi
BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS JOMAS		
3-1	Būtisko jomu noteikšanas process	Būtisko jomu noteikšanas process
3-2	Būtisko jomu saraksts	Koncerna konsolidēto būtisko jomu saraksts

GRI specifiskie standarti

Aspekts	GRI standarta nosaukums	GRI indikators vai AST specifiskais indikators (AST), kas izstrādāts papildus, balstoties uz būtisko aspektu kopumu		Pārskata sadaļa		
Vide	Ilgtspējīgi enerģijas risinājumi	3-3	Vadības pieeja	Vides ietekme		
		-	AST specifiskais indikators	AST-1 Pasākumi pārejas uz videi draudzīgāku enerģētikas nozari sekmēšanai	Ilgtspējīgi enerģijas risinājumi	
	Ietekme uz klimatu un enerģijas efektivitāte	3-3	Vadības pieeja	302-1	Enerģijas patēriņš organizācijā	Enerģijas izmantošana un efektivitāte
				302-3	Enerģijas intensitāte	Enerģijas izmantošana un efektivitāte
		302	Enerģija	302-4	Enerģijas patēriņa samazinājums	Enerģijas izmantošana un efektivitāte
				305-1	Tiešās siltumnīcefekta gāzu emisijas	Ietekme uz klimatu un radītās emisijas
		305	Emisijas	305-2	Netiešās siltumnīcefekta gāzu emisijas	Ietekme uz klimatu un radītās emisijas
				305-3	Pārējās netiešās siltumnīcefekta gāzu emisijas	Ietekme uz klimatu un radītās emisijas
				305-5	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana	Ietekme uz klimatu un radītās emisijas
				305-5	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana	Ietekme uz klimatu un radītās emisijas
				305-5	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana	Ietekme uz klimatu un radītās emisijas
		Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana	3-3	Vadības pieeja	301-1	Materiāli, ko izmanto pēc svara vai tilpuma
	301-2				Izmantotie pārstrādātie izejmateriāli	Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana
	306		Ūdens un notekūdeņi	303-1	Ūdens resursu izmantošana	Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana
				306-1	Atkritumu rašanās un būtiska ar atkritumiem saistīta ietekme	Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana
	306		Atkritumi	306-2	Būtiskas ar atkritumiem saistītas ietekmes novēršana	Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana
				306-3	Radītie atkritumi	Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana
306-4				Atkritumi, kas netiek novirzīti apglabāšanai	Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana	
306-4				Atkritumi, kas netiek novirzīti apglabāšanai	Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana	

		GRI indikators				
Aspekts	GRI standarta nosaukums	vai AST specifiskais indikators (AST), kas izstrādāts papildus, balstoties uz būtisko aspektu kopumu		Pārskata sadaļa		
Sociālās ietekmes jomas	Darbinieku kompetence, izaugsme un kvalificēts nākotnes darbaspēks	3-3	Vadības pieeja	Darbinieku kompetence, izaugsme un kvalificēts nākotnes darbaspēks		
		404-1	Vidējais apmācību stundu skaits gadā uz vienu darbinieku	Darbinieku kompetence, izaugsme un kvalificēts nākotnes darbaspēks		
		404	Apmācība un izglītība	404-2	Programmas darbinieku prasmju uzlabošanai un pārejas atbalsta programmas	Darbinieku kompetence, izaugsme un kvalificēts nākotnes darbaspēks
				404-3	Darbinieku proporcija, kuri saņem regulārus darbības un karjeras attīstības pārskatus	Darbinieku kompetence, izaugsme un kvalificēts nākotnes darbaspēks
	Darbinieku veselība, drošība un labbūtība	3-3	Vadības pieeja	Darbinieku veselība, drošība un labbūtība		
		403	Arodveselība un darba drošība	403-1	Darba drošības un veselības vadības sistēma	Darbinieku veselība, drošība un labbūtība
				403-9	Nelaiemes gadījumi darba vietā	Darbinieku veselība, drošība un labbūtība
	-	AST specifiskais indikators	AST-2	Informācija par to, kā uzņēmums ievieš un veicina darbinieku labbūtību	Darbinieku veselība, drošība un labbūtība	
	Iekļaujoša darba kultūra un dzimumu līdztiesība	3-3	Vadības pieeja	Darba attiecības, iekļaujoša darba kultūra un dzimumu līdztiesība		
		405	Dažādība un vienlīdzīgas iespējas	405-1	Pārvaldes institūciju un darbinieku dažādība	Darba attiecības, iekļaujoša darba kultūra un dzimumu līdztiesība

Aspekts	GRI standarta nosaukums	GRI indikators vai AST specifiskais indikators (AST), kas izstrādāts papildus, balstoties uz būtisko aspektu kopumu		Pārskata sadaļa	
Infrastrukturā drošība, ilgtspējīga pārvaldība un procesu digitalizācija	3-3	Vadības pieeja		Infrastrukturā drošība, ilgtspējīga pārvaldība un procesu digitalizācija	
	416	Klientu drošība	416-1	Produktu un pakalpojumu kategoriju veselības un drošības ietekmes faktoru novērtējums	Infrastrukturā drošība, ilgtspējīga pārvaldība un procesu digitalizācija
			416-2	Neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību	Infrastrukturā drošība, ilgtspējīga pārvaldība un procesu digitalizācija
	-	AST specifiskais indikators	AST-3	Digitalizācijas procesu/ aktivitāšu sniegums, inovācijas projekti	Infrastrukturā drošība, ilgtspējīga pārvaldība un procesu digitalizācija
Ilgtspējīgi iepirkumi un sadarbības partneru izvēle	3-3	Vadības pieeja		Ilgtspējīgi iepirkumi un sadarbības partneru izvēle	
	204	Iepirkumu prakse	204-1	Vietējo piegādātāju proporcija	Ilgtspējīgi iepirkumi un sadarbības partneru izvēle
Tiešā ekonomiskā ietekme	3-3	Vadības pieeja		Tiešā ekonomiskā ietekme	
	201	Tiešā ekonomiskā ietekme	201-1	Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība	Tiešā ekonomiskā ietekme
Netiešā ekonomiskā ietekme	3-3	Vadības pieeja		Netiešā ekonomiskā pieeja	
	203	Netiešā ekonomiskā ietekme	203-1	Investīcijas infrastruktūrā un pakalpojumu attīstība	Netiešā ekonomiskā ietekme
			203-2	Būtiska netiešā ekonomiskā ietekme	Netiešā ekonomiskā ietekme
Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana	3-3	Vadības pieeja		Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana	
			205-1	Korupcijas novēršana augsta riska jomās	Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana
	205	Korupcijas apkarošana	205-2	Korupcijas novēršana: komunikācija un apmācības	Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana
			205-3	Korupcijas novēršana: incidenti	Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana

INFORMĀCIJA PAR PĀRSKATU

INFORMĀCIJA PAR PĀRSKATU

Augstsprieguma tīkla koncerna pamatdarbība ir elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora funkciju nodrošināšana, energoapgādes sistēmas aktīvu efektīva pārvaldība, dabasgāzes pārvade un uzglabāšana.

2023. gada 31. decembrī Augstsprieguma tīkla koncerna struktūru veido komercsabiedrību kopums, kurā izšķiroša ietekme ir mātessabiedrībai AS "Augstsprieguma tīkls" un kurā ietilpst meitassabiedrība AS "Conexus Baltic Grid". Visas AS "Augstsprieguma tīkls" akcijas pieder Latvijas Republikai.

Mātessabiedrības līdzdalība Meitassabiedrībā ir 68,46%. 29,06% Conexus akciju pieder Japānas kompānijai AS "Marubeni" fondam "MM Infrastructure Investments Europe Limited", bet 2,48% – pārējiem akcionāriem.

Šis ir konsolidētais ilgtspējas pārskats par Augstsprieguma tīkla koncernu, kas, tāpat kā Augstsprieguma tīkla koncerna konsolidētajā finanšu pārskatā, aptver Mātessabiedrību un komercsabiedrības, kurās Mātessabiedrībai ir izšķirošā (vairāk nekā 50%) ietekme. Balstoties uz minētajiem principiem, konsolidētais ilgtspējas pārskats, tāpat kā finanšu pārskats, aptver AS "Augstsprieguma tīkls" un tās meitassabiedrību AS "Conexus Baltic Grid".

Sagatavojot ilgtspējas pārskatu par 2023. gadu, Koncerns balstījās gan uz savu skatījumu par nozīmīgajiem ilgtspējas aspektiem, gan uz ietekmes pušu

novērtējumu, kas tika gūts, 2022. gada nogalē veicot ietekmes pušu aptauju un padziļinātas intervijas. Detalizēta informācija par būtisko ilgtspējas aspektu noteikšanu pieejama nodajā "Būtisko jomu noteikšanas process". AST rīcībā nav informācijas, ka šis viedoklis ir pretrunā ar Meitassabiedrības mazākuma akcionāru uzskatiem. Detalizēta informācija par Meitassabiedrības ilgtspējas aspektiem pieejama Conexus 2023. gada atsevišķajā ilgtspējas pārskatā (saite: <https://www.conexus.lv/finansu-parskati>).

Saskaņojot ar Augstsprieguma tīkla koncerna finanšu pārskatu, konsolidētā ilgtspējas pārskata ziņošanas periods atbilst finanšu gadam no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim. Konsolidētais ilgtspējas pārskats tiek sagatavots vienu reizi gadā un publicēts katra gada aprīļa pēdējā darb dienā. Pārskats par 2023. gadu ir publicēts 2024. gada 30. aprīlī Koncerna tīmekļa vietnē <https://www.ast.lv/lv/content/ilgtspejas-parskati>

Kontakti ierosinājumiem un jautājumiem par ilgtspējas pārskatu: ast@ast.lv

Neatkarīga revidenta ierobežotas pārlicības apliecinājuma ziņojumu par 2023. gada ilgtspējas pārskatu ir sniegusi SIA "PricewaterhouseCoopers", kas ir arī AS "Augstsprieguma tīkls" 2023. gada finanšu pārskata revidents, kā arī Meitassabiedrības revidents. Revidentu ziņojums pieejams šī pārskata 106. lpp.

INFORMĀCIJA PAR KONCERNU

INFORMĀCIJA PAR KONCERNU

Koncerna pamatdarbība tiek dalīta trīs segmentos – elektroenerģijas pārvade, dabasgāzes pārvade un dabasgāzes uzglabāšana. Dalījums veikts, pamatojoties uz Koncerna iekšējo organizatorisko struktūru, kas veido pamatu segmentu darbības rezultātu uzraudzībai un kontrolei.

Vadoties no Koncerna vīzijas, 2021. gadā izstrādāta un apstiprināta Augstsprieguma tīkla koncerna vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.–2025. gadam (turpmāk – Stratēģija), kurā definēta Koncerna stratēģiskā virzība, izvirzīti Mātessabiedrības un Conexus finanšu un nefinanšu mērķi turpmākajiem pieciem gadiem. Noteiktie mērķi, jau uzsāktie projekti un rīcības virzieni iezīmē arī nākotnes mērķu aprises – virzību uz klimatneitrālu ekonomiku Eiropas zaļā kursa ietvaros, Latvijas Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021.–2030. gadam noteikto mērķu sasniegšanu.

Augstsprieguma tīkla koncerna **vispārējais stratēģiskais mērķis** ir nodrošināt Latvijas energoapgādes drošumu, sniegt nepārtrauktu, kvalitatīvu un pieejamu energoapgādes pārvades pakalpojumu, kā arī īstenot valstij stratēģiski svarīgo energoapgādes aktīvu ilgtspējīgu pārvaldību un sekmēt to integrāciju Eiropas Savienības iekšējā energoresursu tirgū.

Augstsprieguma tīkla koncerna galvenā stratēģiskā virzība ir vērsta uz:

FINANŠU STABILITĀTI – nodrošināt optimālu valsts ieguldījuma atdevi, finanšu risku pārvaldību;

ENERĢĒTISKO DROŠĪBU – sinhronizācija un integrācija ar Eiropas pārvades tīkliem, tostarp elektroenerģijas un palīgpakalpojumu tirgos;

KVALITATĪVU ENERGO-APGĀDI – uz inovācijām vērsta kvalitatīva energoapgāde par iespējami zemāku tarifu;

SOCIĀLO ATBILDĪBU – droša darba vide, iesaistīts darbinieks un sociāla atbildība pret sabiedrību;

ILGTSPĒJĪGU UN EFEKTĪVU PĀRVALDĪBU – nepārtraukta efektivitātes pilnveidošana.

Koncerna stratēģiskie mērķi

AUGSTAS PRIORITĀTES MĒRĶI

NODROŠINĀT VISIEM PIEKĻUVI UZTICAMAI, ILGTSPĒJĪGAI UN MŪSDIENĪGAI ENERĢIJAI PAR PIEEJAMU CENU

- Nepārtraukta, kvalitatīva un pieejama energoapgādes pakalpojuma sniegšana
- Energoapgādes aktīvu ilgtspējīga pārvaldība
- Elektroenerģijas tirgus attīstības veicināšana

VEIDOT NOTURĪGU INFRASTRUKTŪRU, VEICINĀT IEKĻAUJOŠU UN ILGTSPĒJĪGU INDUSTRIALIZĀCIJU UN SEKMĒT INOVĀCIJAS

- Pārvades elektrotīkla uzturēšana un atjaunošana, efektīvākas tīkla struktūras veidošana
- Pārvades tīkla digitalizācija, kas veicina energoefektivitāti un izmaksu samazinājumu
- Iesaiste starptautiskos projektos ar mērķi izstrādāt nākotnes tehnoloģijas
- Sinhronizācija ar kontinentālās Eiropas pārvades tīkliem

VEIKT STEIDZAMUS PASĀKUMUS, LAI CĪNĪTOS PRET KLIMATA PĀRMAIŅĀM UN TO IETEKMI

- Energoapgādes aktīvu ietekmes uz apkārtni vidi mazināšana
- Energoapgādes sistēmas attīstīšana, pielāgojot to klimatneitrālas enerģijas ražotāju vajadzībām
- Enerģijas zudumu mazināšana

VIDĒJAS PRIORITĀTES

Mēs vēlamies samazināt energoapgādes sistēmas nelabvēlīgo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ainavu un zemes izmantošanu. Mēs ievērojam videi draudzīgu praksi.

Mēs veicinām atbildīgu un ilgtspējīgu, uzņēmējdarbības praksi.

Mēs uzskatām, ka inovācijas un izaugsmi veicina iekļaujoša kultūra un dzimumu līdztiesība.

Mēs nodrošinām ilgtspējīgu patēriņu un praksi savā darbībā un cenšamies kalpot par piemēru citiem. Savos attīstības projektos mēs galvenokārt izmantojam esošos elektrolīniju koridorus.

Mēs pārstrādājam gandrīz 100% atkritumu.

Mēs apvienojam savu kompetenci un dalāmies pieredzē ar pārvades sistēma operatoriem visā pasaulē, iesaistāmies pētniecībā un attīstībā.

APZINOTIES SAVU LOMU UN IEGULDĪJUMU ILGTSPĒJĪGĀ ATTĪSTĪBĀ, KONCERNS SAVĀ DARBĪBĀ TIECAS UZ TĀDIEM PROCESIEM, PRODUKTIEM UN PAKALPOJUMIEM, KAS VEICINA APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶU (IAM) SASNIEGŠANU. PAR PRIORITĀRIEM UN AST PAMATDARBĪBAI ATBILSTOŠIEM IZVIRZĪTI TRĪS AUGSTAS PRIORITĀTES IAM UN PIECI VIDĒJAS PRIORITĀTES IAM. ĪSTENOJOT KORPORATĪVĀS SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS (KSA) AKTIVITĀTES, AST SNIEDZ IEGULDĪJUMU ARĪ CITU IAM SASNIEGŠANĀ.

Koncerns ģeogrāfiski darbojas Latvijas teritorijā. Augstsprieguma tīkla koncerna juridiskā adrese ir Rīga, Dārziema iela 86, LV-1073. Koncernā ietilpstošo uzņēmumu struktūrvienības ir izvietotas arī citur Rīgā un visā Latvijā.

MĀTESSABIEDRĪBA

Mātesabiedrība savu darbību veic Latvijas teritorijā.

Mātesabiedrības vispārējie mērķi ir noteikti šādi:

- īstenot valstij stratēģiski svarīgo energoapgādes aktīvu ilgtspējīgu pārvaldību;
- sekmēt to integrāciju Eiropas Savienības iekšējā energoresursu tirgū;
- nodrošināt Latvijas energoapgādes drošumu;
- sniegt nepārtrauktu, kvalitatīvu un pieejamu energoapgādes pārvades pakalpojumu.

Mātesabiedrība savu darbību sadala vienā galvenajā darbības segmentā – **elektroenerģijas pārvade**. Turpmāk sniegta informācija gan par Mātesabiedrības stratēģiskajiem mērķiem un ilgtspējas aspektiem, gan par segmenta darbības vidi un finanšu rezultātiem.

**FINANŠU
mērķi**

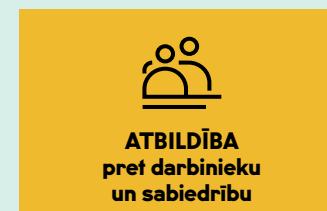
**Enerģētiskā
DROŠĪBA**

**KVALITĀTĪVA
elektroapgāde**

**Ilgtspējīga
un EFEKTĪVA
pārvaldība**

**ATBILDĪBA
pret darbinieku
un sabiedrību**

DIGITĀLĀ TRANSFORMĀCIJA

2025

Nodrošināt optimālu KAPITĀLA STRUKTŪRU, FINANŠU RISKU PĀRVALDĪBU

DIVIDENŽU politika

- Starptautiskas kredītreitingu aģentūras noteikts investīciju pakāpes kredītreitings.

2025

SINHRONIZĀCIJA ar kontinentālās Eiropas pārvades tīkliem

- Starpsavienojumu uz Igauniju caurlaides spējas palielināšana.
- Elektroenerģijas sistēmas atvienošanās no BRELL tīkla un pievienošanās kontinentālās Eiropas sinhronajai elektroenerģijas sistēmai.

Elektroenerģijas un palīgpakalpojumu tirgu ATTĪSTĪBA un INTEGRĀCIJA Eiropas tirgos

- Integrētās balansa vadības sistēmas attīstīšana.
- Pāreja uz energosistēmas 15 minūšu kontroles un nebalansa norēķinu periodu; 15 min produktu tirdzniecības ieviešana nākamās dienas un esošās dienas tirgū.
- Elektroenerģijas un palīgpakalpojumu tirgus Informācijas sistēmas (IS) salāgotas ar sinhronizācijai nepieciešamajām IS.

2025

Uz INOVĀCIJĀM un DROŠU darba režīmu vērsta elektroapgāde

- Pabeigts digitālās apakštācijas pilotprojekts un videi draudzīgas (zajās) apakštācijas pilotprojekts.
- ELWIND projekta ietvaros veikta izpēte par vēja parku pieslēgšanas variantiem pie sauszemes elektropārvades tīkla ar detalizētu trases izpēti pie vairākām apakštacijām Latvijā.
- Veikts IVN process ELWIND tīkla infrastruktūrai 2025. gada plānotajos apjomos (ar nosacījumu, ka pieņemti atbilstošie MK lēmumi).

2025

PĀRVALDĪBAS MODERNIZĀCIJA, IZMAKSU OPTIMIZĀCIJA

- Izstrādāta Digitālās transformācijas ceļa karte un atbilstoši tai papildināta datu un informācijas sistēma.
- Veikta procesu pilnveidošana atbilstoši Digitālās transformācijas ceļa kartēm.

2025

DROŠĀ un INOVĀTĪVA darba vide

- AST galvenās ēkas kompleksa būvdarbu veikšana.
- AST kibernetikas darbības centra (CSOC) tehnoloģiskās platformas ieviešana; CSOC instrukciju un procedūru izstrāde un personāla apmācība

Darbinieku IESAISTES pilnveidošana

- Kultūras maiņa, pilnveidotās darbinieku kompetences.

SOCIĀLĀ ATBILDĪBA pret Sabiedrību

- Personāla vadības un sociālās atbildības aktivitāšu īstenošana saskaņā ar politikām un Stratēģiju.

VĪZIJA

Kļūt par reģiona vadošo pārvades sistēmas operatoru, kas operatīvi un sekmīgi ievieš uz attīstību vērstas izmaiņas.

AST

MISIJA

Nodrošināt nepārtrauktu, drošu un ilgtspējīgi efektīvu energoapgādi visā Latvijā.

PAMATVĒRTĪBAS

Sabiedrībā ir izstrādāta kvalitātes politika, kurā, pamatojoties uz Enerģētikas likumu, Elektroenerģijas tirgus likumu un Tīkla kodeksu, definētas šādas Sabiedrības pamatvērtības.

UZTICĪBA

GODĪGI

Neatkarīga, ētiska un atklāta rīcība pret ikvienu un visiem

ATTĪSTĪBA

GUDRI

Efektīvi. Ar skatu nākotnē. Ilgtermiņa domāšana

DROŠUMS

ATBILDĪGI

Ar augstu atbildību pret darbu, cilvēkiem un dabu

KOMANDA

KOPĪGI

Apvienojam spēkus, lai sasniegtu vairāk. Spēcīga komanda, kas iedrošina un izaicina

Mātesabiedrība kā Latvijas vienīgais elektroenerģijas pārvades sistēmas operators (turpmāk – PSO) nodrošina nepārtrauktu un kvalitatīvu elektroenerģijas pārvades pakalpojumu, veic energoapgādes aktīvu ilgtspējīgi efektīvu pārvaldību un attīstību, sekmē integrāciju Eiropas Savienības iekšējā tirgū.

AST pienākums ir nodrošināt:

- elektroapgādes drošumu un stabilitāti;
- pārvades tīkla attīstību un drošu savienojamību ar citām energoapgādes sistēmām;
- pārvades sistēmas elektroenerģijas plūsmu vadību un kontroli;
- pārvades sistēmai pieslēgto elektroenerģijas ražošanas iekārtu darbības vadību un kontroli;
- nediskriminējošus pārvades sistēmas lietošanas nosacījumus visiem pārvades sistēmas lietotājiem.

Mātesabiedrība sniedz šādus būtiskākos pakalpojumus:

ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES PAKALPOJUMI, tostarp elektroenerģijas pārvadīšana un jaudas uzturēšana un attīstīšana. Minēto pakalpojumu sniegšanā konkurence nepastāv, jo Latvijā darbojas viens pārvades sistēmas operators. Mātesabiedrības aktivitātes vērstas uz kvalitatīvu elektroenerģijas pārvades pakalpojumu sniegšanu par iespējami zemu cenu;

PIESLĒGUMI ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAI – sistēmas operatoram tā licences darbības zonā un termiņā ir pastāvīgas saistības nodrošināt sistēmas dalībniekiem nepieciešamo pieslēgumu pārvades sistēmai vai esošo pieslēgumu atļautās slodzes izmaiņas saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK vai Regulators) izdotajiem sistēmas dalībnieku pieslēguma noteikumiem un par pieslēguma maksu, kuru nosaka pārvades sistēmas operators saskaņā ar SPRK noteikto pieslēguma maksas aprēķināšanas metodiku, ja sistēmas dalībnieks izpilda pārvades sistēmas operatora noteiktās tehniskās prasības;

ELEKTROENERĢIJAS TIRGUS DALĪBNIEMIEM:

- balansēšanas pakalpojumu;
- regulēšanas pakalpojumu;
- enerģijas identifikācijas kodus;
- piekļuvi elektroenerģijas uzskaites datiem;
- elektroenerģijas izcelsmes apliecinājumus.

Pakalpojuma nodrošināšanai Koncerns izmanto tā īpašumā esošo infrastruktūru, un tās uzturēšanai un uzlabošanai Koncernā ietilpstošie uzņēmumi slēdz piegādes, būvniecības un pakalpojumu līgumus (skat. detalizētu informāciju nodaļā "Ilgtspējīga iepirkšana un sadarbības partneru izvēle").

Līdz 2023. gada 31. martam elektroenerģijas tehnoloģiskā procesa (pārvades zudumu) segšanai nepieciešamā elektroenerģija tika iegādāta savstarpēji noslēgtā līguma ar Latvijā vienīgo nominēto elektroenerģijas tirgus operatoru (elektroenerģijas biržu) AS "Nord Pool" ietvaros. Lai nodrošinātu elektroenerģijas pārvades tarifu stabilitāti un prognozējamību, samazinot elektroenerģijas cenas svārstību radīto negatīvo ietekmi, iepirkuma procedūras rezultātā noslēgts līgums par elektroenerģijas iegādi pārvades zudumu, tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai par fiksētu cenu, nosakot līguma darbības termiņu no 2023. gada 1. aprīļa līdz 2024. gada 31. decembrim.

2023. gadā savu darbību turpināja AS "Augstsprieguma tīkls" kopīgi ar Igaunijas un Lietuvas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoriem 2022. gadā izveidotais Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu reģionālais koordinācijas centrs "Baltic RCC" OŪ (turpmāk – Asociētā sabiedrība vai Baltic RCC), kas reģistrēts Igaunijā. Reģionālā koordinācijas centra pārvaldība tiek nodrošināta pēc visu trīs Baltijas valstu vienlīdzīguma principa – katram operatoram jaunajā struktūrā pieder vienāds kapitāla daļu skaits (AS "Augstsprieguma tīkls" līdzdalības daļa ir 33,33%). Baltijas reģionālā koordinācijas centra pamatuzdevums ir koordinēt elektroenerģijas sistēmu attīstības plānošanu, kā arī saskaņot atsevišķas operatoru ikdienas darbības elektroenerģijas apgādes drošuma garantēšanai.

2023. gadā Latvijā saražotas 6 083 gigavatstundas (GWh) elektroenerģijas, kas ir par 26,2% vairāk nekā pirms gada, savukārt Latvijas elektroenerģijas patēriņa apjoms samazinājās par 3,4%, sasniedzot 6 887 GWh gadā. Mātesabiedrība 2023. gadā lietotājiem Latvijā ir nodrošinājusi elektroenerģijas pārvadi 6 024 GWh apjomā, kas ir par 2,7% mazāk nekā 2022. gadā, kad Mātesabiedrība lietotājiem Latvijā pārvadīja 6 193 GWh. Ieņēmumi no pārvades pakalpojumiem 2023. gadā sasniedza 85,6 milj. EUR, 2022. gadā – 75,2 milj. EUR.

Gan Latvijas elektroenerģijas patēriņa, gan arī Mātesabiedrības lietotājiem Latvijā pārvadītās elektroenerģijas samazinājums par attiecīgi 3,4% un 2,7% skaidrojams ar saules ģenerācijas iekārtu uzstādīšanu pašpatēriņam māsaimniecībās un uzņēmumos, tādējādi faktiskais saražotās un patērētās elektroenerģijas apjoms Latvijā ir lielāks, jo daļa saražotā netiek nodota tīklā, bet izmantota tūlītējam pašpatēriņam.

Detalizēts 2023. gada elektroenerģijas tirgus apskats pieejams Mātesabiedrības tīmekļa vietnē <https://www.ast.lv/lv/electricity-market-review?year=2023&month=13>.

MEITASSABIEDRĪBA

Meitassabiedrība ir neatkarīgs vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators Latvijā, kas pārvalda vienu no modernākajām dabasgāzes krātuvēm Eiropā – Inčukalna pazemes gāzes krātuvi un maģistrālo dabasgāzes pārvades sistēmu, kas savieno Latvijas dabasgāzes tirgu ar Lietuvu un Igauniju.

Meitassabiedrības klienti – dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas lietotāji – ir gan privāti vietējie uzņēmumi, gan valstij piederoši un starptautiski uzņēmumi, kas pārstāv dažādus uzņēmējdarbības sektorus: dabasgāzes vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību, enerģijas ražotājus, apkures operatorus un ražojošus uzņēmumus.

Meitassabiedrības kā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas īpašnieces klienti pārstāv vairākas Baltijas jūras reģiona valstis – Somiju, Igauniju, Latviju, Lietuvu un Poliju; kā arī citas Eiropas valstis – Norvēģiju, Čehiju un Šveici.

Meitassabiedrības dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumus uzrauga Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija.

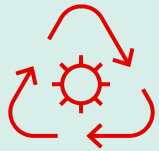
Meitassabiedrība rūpējas par infrastruktūras ilgtspēju un drošību, augstu pakalpojumu kvalitāti, kas veicina tirgus attīstību un nodrošina ekonomisko vērtību klientiem un visai sabiedrībai.

Meitassabiedrība ir sociāli atbildīgs uzņēmums, kas, radot pievienoto ekonomisko vērtību, nodrošina kopējo nozares attīstību, darbinieku izaugsmi, ilgtspējīgu nodarbinātību, vienlaikus rūpējoties par tehnoloģisko procesu minimālu ietekmi uz apkārtējo vidi.

Krievijas iebrukums Ukrainā pilnībā mainīja Eiropas dabasgāzes nozari, tostarp arī Latvijā, kas no 2023. gada 1. janvāra aizliedza Krievijas dabasgāzes importu nacionālām vajadzībām. Šie apstākļi radīja jaunus izaicinājumus saistībā ar dabasgāzes importa avotiem un biznesa procesiem, apgādes drošībai kļūstot par dabasgāzes nozares galveno dimensiju gan valsts, gan reģionālā līmenī.

Ņemot vērā būtiskos pavērsienus dabasgāzes nozarē, Meitassabiedrība 2022. gadā atjaunoja stratēģiskos virzienus un prioritātes. Vidēja termiņa darbības stratēģija 2023.–2027. gadam nosaka stratēģiskos mērķus, prioritātes un pasākumu kopumu izvirzīto mērķu sasniegšanai, kas nodrošinās ilgtspējīgu attīstību. Conexus stratēģisko mērķu virzieni:

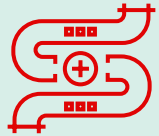

Tirgus attīstība

Veicināt gāzes tirgus attīstību un tālāku integrāciju, sekmējot arī ūdeņraža un citu gāzveida enerģijas nesēju tirgus attīstību

- **Sekmēt reģionālā tirgus integrāciju**
- **Veicināt sadarbību ar citiem reģionālajiem PSO**, veidojot vienotu pozīciju biogāzes un ūdeņraža integrēšanai pārvades tīklos, atbalstot biometāna ievadīšanu pārvades sistēmā
- **Inčukalna PGK pakalpojumu tālāka attīstība**, nodrošinot lielāku elastību, t. sk. kompresijas izņemšanas iespēju

Infrastrukturā un apgādes drošība

Nodrošināt pieejamu un drošu pārvades un uzglabāšanas infrastruktūru, vienlaikus pētīt un veicinot pielāgošanas iespējas citu gāzveida enerģijas nesēju ievadei

- **Ieviest kopīgas intereses projektus**
- **Veikt pētniecības un attīstības projektus**, lai identificētu tehniskās iespējas un nepieciešamās investīcijas esošās infrastruktūras pielāgošanai dabasgāzes/ ūdeņraža maisījuma vai tīra ūdeņraža izmantošanai, t. sk. būvējot ūdeņradim paredzētu infrastruktūru
- **Nākotnes izaicinājumiem atbilstoša aktīvu pārvaldība**

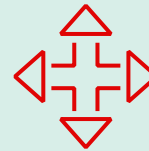

Ilgtermiņa

Koncentrēties uz klimata un vides ilgtspējas aspektiem

- Fokussējoties uz ilgtspēju, Conexus galvenā uzmanība būs pievērsta vides aspektiem:
- **E** – reģionāla tirgus integrācija, kas veicina atjaunojamo gāzu attīstību, drošu pārvades un uzglabāšanas infrastruktūru, koncentrējoties uz NO_x un SEG emisiju samazināšanu
- **S** – uz drošību vērsta kultūra, profesionāla un uz attīstību orientēta komanda
- **G** – atbilstība Korporatīvās pārvaldības kodeksam

Meitassabiedrības stratēģiskie mērķi ir noteikti atbilstoši uzņēmuma vērtībām, vīzijai un misijai. Papildus stratēģiskajiem mērķiem Conexus ir noteicis horizontālos mērķus, kas cieši saistīti ar visām plānotajām vidēja termiņa aktivitātēm. Horizontālie mērķi papildina stratēģiskos mērķus un sekmē to sasniegšanu.

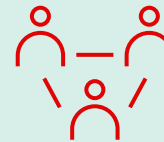
Koncentrēšanās uz organizatorisko attīstību un efektivitāti

Conexus veicinās finansējuma piesaistes iespējas, kā arī palielinās darbības efektivitāti.

Digitalizācija un kibernetika

Conexus turpinās digitalizācijas projektus, koncentrējoties uz operacionālām tehnoloģijām, fizisko drošību, ugunsdrošību un kibernetiku.

Profesionāla un uz attīstību orientēta komanda

Conexus vērtība ir profesionāla komanda, tāpēc Meitassabiedrība izveidos programmu, kas darbiniekiem dos iespēju attīstīt prasmes, izveidojot individuālu attīstības plānu. Tiks veicināta jaunu kompetenču apgūšana, lai pielāgotos atjaunīgo gāzu tehnoloģijām, kā arī ilggadējo darbinieku zināšanu un prasmju nodošanu jaunajiem darbiniekiem. Lai sekmētu komandas profesionālo attīstību, Conexus izveidos konkurētspējīgu un elastīgu atalgojuma sistēmu.

Vīzija – ilgtspējīgs gāzes pārvades un uzglabāšanas operators reģionāli integrētā enerģijas tīrū.

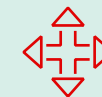
Misija – nodrošināt uzticamu gāzes pārvades un uzglabāšanas darbību, veicinot enerģijas sektora dekarbonizāciju un tirgus attīstību.

Vērtības:

DROŠĪBA UN DROŠUMS

Mums ir svarīgi, lai gāzes pārvade un uzglabāšana būtu droša un uzticama.

KOMPETENCE

Mēs novērtējam darbinieku kompetenci, zināšanas, profesionālo pieredzi un virzību uz attīstību.

SADARBĪBA

Mēs atbalstām cits citu, pieņemot lēmumus, mēs klausāmies un meklējam kopīgus risinājumus gan iekšēji, gan ar klientiem, kā arī ar esošajiem un potenciālajiem partneriem.

DARBINIEKI UN STRĀDĀJOŠIE

Vadības pieeja

Ikdienas darbā Koncerns akcentē vides, drošības, ekonomikas un sociālo ilgtspēju. Jau ilgstoši tiek īstenotas un atbalstītas iniciatīvas, kas atspoguļo Koncerna pamatvērtības un vienlīdzīgas attieksmes principu, veidojot daudzveidīgu un iekļaujošu darba vidi attiecībā uz visiem darbiniekiem.

Koncerna virzītājspēks ir attīstība; panākuma atslēga – gandrīz 900 profesionālu un atbildīgu darbinieku komanda (2023.gada 31.decembrī – 896 darbinieki; 2022.gada 31.decembrī – 878 darbinieki), kuri rūpējas par elektroenerģijas un dabasgāzes pārvadi, pakalpojumu nepārtrauktību, drošību un attīstību. Koncerna vadība apzinās, ka darbinieki ar atšķirīgām kompetencēm un dažādību ir vērtība, kas dod iespēju uzņēmumam attīstīties un sasniegt arvien jaunus mērķus.

Koncerna darbinieki un vadītāji ir savas jomas profesionāļi, kas gan savstarpējās attiecībās, gan attiecībās ar pamatdarbībā ieinteresēto pušu pārstāvjiem veido, balstoties uz vērtībām:

GODĪGI

Neatkarīgi, ētiska un atklāta rīcība pret ikvienu un visiem

GDRI

Efektīvi; ar skatu nākotnē; ilgtermiņa domāšana

ATBILDĪGI

Pārdomāta rīcība; ar augstu atbildību pret darbu, cilvēkiem un dabu

KOPĪGI

Apvienojam spēkus, lai sasniegtu vairāk; spēcīga komanda, kas iedrošina un izaicina

Personāla vadības politika un pamatprincipi

AST personāla vadības politikas vadlīnijas ir izstrādātas, balstoties uz Koncerna vidēja termiņa darbības stratēģijā 2021.–2025. gadam noteiktajiem mērķiem un uzdevumiem. Vadlīnijas atspoguļo AST redzējumu un vērtības attieksmē pret darbiniekiem un ietver nozīmīgākos personāla vadības virzienus, precizējot mērķus

un uzdevumus vidēja termiņa laika periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2025. gada 31. decembrim.

Šo vadlīniju mērķis ir noteikt pamatprincipus vienotas, mūsdienīgas un efektīvas personāla vadības īstenošanai, lai nodrošinātu AST ar profesionāliem, iesaistītiem un motivētiem darbiniekiem augstas efektivitātes sasniegšanai.

Ievērojot AST dinamisko attīstību, procesus, kas saistīti ar integrāciju ES iekšējā elektroenerģijas tirgū, sinhronizāciju ar Eiropas elektropārvades tīkliem un digitālo transformāciju, AST ilgtspēja un izvirzīto mērķu sasniegšana nav iespējama bez iesaistītiem un profesionāliem darbiniekiem. Darbinieki ir svarīgākais AST stratēģiskais resurss, kas veicina uzņēmuma darbības maksimālu produktivitāti.

AST personāla politikas vadlīnijās ietverti šādi personāla vadības virzieni – personāla plānošana, personāla atlase, jaunpieņemto darbinieku integrācija, personāla attīstība, darba snieguma vadība, atalgojuma sistēma un darba vide, kā arī nozīmīgākie personāla vadības efektivitātes rādītāji.

Galvenie pamatprincipi balstās uz šādām vērtībām:

- normatīvo aktu ievērošana;
- AST misijas, vērtību un ētikas principu pieņemšana un ievērošana;
- AST prioritātes un mērķi;
- godīga, taisnīga un vienlīdzīga attieksme pret visiem darbiniekiem;
- dažādību iekļaujoša darba vide, nodrošinot līdzvērtīgas iespējas;
- ilgtspēja – attīstot darbinieku kompetences, nododot zināšanas, daloties pieredzē un nodrošinot attiecīgu darbību pēctecību;
- AST tradīciju veidošana un uzturēšana;
- sociālais dialogs ar darbinieku pārstāvniecības organizācijām.

AST pastāvīgi pievērš uzmanību darbinieku viedoklim gan par darba vides drošību, gan citiem būtiskiem ar darba vidi saistītiem elementiem, kas veicina darbinieku piesaisti uzņēmumam un sekmē viņu pašatdevi. Iesaistes pētījums tiek organizēts katru gadu, izmantojot metodoloģijas rīku TRI*M Employee Commitment. Pētījuma mērķis ir iegūt vispārēju pārskatu par darbinieku iesaistes rādītāju, kā arī organizācijas snieguma vērtējuma izmaiņām, identificējot stiprās un pilnveidojamās

pusēs un nosakot galvenās prioritātes uzņēmuma turpmākai attīstībai un pārvaldībai. Iepriekšējo reizi pētījums veikts 2023. gada februārī, un tajā piedalījās 84% no visiem uzrunātajiem AST darbiniekiem (2022. gadā – 77%). Pētījuma rezultāti uzrādīja problēmjautājumus darbinieku izpratnē par karjeras iespējām uzņēmumā, īpaši vertikālajā aspektā. Lai to mazinātu, 2023. gadā darbinieki “Pieredzes stāstu” ietvaros tika aicināti dalīties savā pieredzē par karjeras izaugsmi AST. Arī amatu atlases konkursos sākotnēji tiek izvērtēti pretendenti no esošo darbinieku vidus un tikai pēc tam meklēti kandidāti ārējā darba tirgū. 2023. gadā AST iekšēji izsludināja 6 atlases konkursus, savukārt kopumā karjeras paaugstinājums attiecās uz 29 darbiniekiem (tai skaitā 4 sievietēm un 25 vīriešiem). 2022. gadā iekšēji izsludināto konkursu skaits bija 8, savukārt karjeras paaugstinājums bija 23 darbiniekiem. Pētījumā arī secināts, ka darbinieki novērtē attālināta darba iespējas, tāpēc tika ieviesta elastīga darba vide, radot iespēju strādāt gan attālināti, gan darba vietā. Lai veicinātu dziļāku izpratni par uzņēmuma stratēģiju un mērķiem, notika darbinieku konference, kurā tās dalībniekiem bija iespēja iepazīties ar enerģētikas nozares izaicinājumiem un stratēģisko projektu progresu. Nākamais pētījums plānots 2024. gada sākumā.

Gads	Iekšējo atlases konkursu skaits	Darbinieku skaits, uz kuriem attiecās karjeras paaugstinājums
2023	6	29
2022	8	23

Darbinieki uztur pozitīvu uzņēmuma reputāciju un zīmolu, kas ir svarīgi gan attiecībā uz sadarbības partneriem un klientiem, gan sabiedrību kopumā. Savstarpējās attiecības tiek veidotas, balstoties uz vispārējiem ētikas principiem, godīgumu un savstarpēju cieņu, kā arī nepieļaujot interešu konflikta situācijas.

Atalgojums un tā noteikšanas principi

Koncerna Atalgojuma politikas galvenais mērķis ir uzturēt konkurētspējīgu un motivējošu darba samaksas sistēmu, nosakot vienotus un taisnīgus principus darbinieku monetārajai atalgošanai un racionāli izmantojot finanšu resursus. 2023. gadā Mātesabiedrība sāka darbu pie Atalgojuma politikas pārskatīšanas, darbs turpinās 2024. gadā. Atalgojuma politikas mērķi ir:

- nodrošināt vidēja termiņa darbības stratēģijas mērķu sasniegšanai nepieciešamās kompetences, piesaistot atbilstošas kvalifikācijas darbiniekus;

- motivēt darbiniekus kvalitatīvai darba izpildei un produktivitātes paaugstināšanai;
- atbalstīt un atalgot darbinieku individuālo sniegumu un ieguldījumu darba rezultātu sasniegšanā;
- saglabāt, piesaistīt un noturēt augsti motivētus, kompetentus un uz sniegumu orientētus profesionāļus uzņēmuma darbības efektivitātes paaugstināšanai;
- veicināt darbinieku attīstību un lojalitāti uzņēmumam, tādējādi nodrošinot ilgtspējīgu uzņēmuma darbības attīstību pievilcīga darba devēja tēla izveidei;
- nodrošināt vienlīdzīgas iespējas bez jebkāda veida diskriminācijas;
- nodrošināt atbilstošu riska pārvaldību un kontroli, palīdzēt izvairīties no interešu konfliktiem, kā arī nodrošināt, ka izveidotais atbildības modelis ir paredzams un pārredzams.

KONCERNA UN MĀTESSABIEDRĪBAS DARBINIEKU ATALGOJUMU VEIDO:

PAMATALGA

darbinieka darba līgumā noteiktā darba alga atbilstoši amata novērtējumam

ATALGOJUMA MAINĪGĀ DAĻA

atalgojuma daļa, kas atkarīga no darbinieka darba rezultātiem. Tās uzdevums ir uzturēt darba vidi, kas veicina kvantitatīvo un kvalitatīvo rādītāju izpildi, un nodrošināt atbilstošu atlīdzību par ieguldījumu kopējo mērķu sasniegšanā. Katru gadu tiek izvērtēti struktūrvienību vadītāju darba rezultāti un noteikta papildu piemaksa (gada prēmija) par to īstenošanu. Snieguma vērtējums sastāv no šādām daļām: struktūrvienības mērķu izpilde un kompetenču novērtēšana, papildus – ieguldījums AST īpaši svarīgu/prioritāru mērķu izpildē. Darbiniekiem savukārt noteikts īstermiņa jeb ceturkšņa snieguma vērtējums, par to nosakot attiecīgu piemaksu (ceturkšņa prēmiju). Vērtēšanas kritērijos ietilpst tādas sadaļas kā darbu izpilde noteiktajos standartos (termiņi, kvalitāte, kvantitāte u. tml.), iniciatīva, iesaistišanās, papildu uzdevumu veikšana, kā arī, ja ir, izcils darbs konkrētam laika periodam izvirzīto mērķu sasniegšanā. Darbiniekiem tiek piešķirta arī neregulāra, individuāla piemaksa par papildus pamatdarbam veiktiem pienākumiem

PAPILDUS LABUMI UN ATVIEGOLOJUMI SASKAŅĀ AR DARBA KOPLĪGUMU

šo mainīgās darba samaksa sistēmas elementu mērķis ir nodrošināt sociālās garantijas iespējami plašākam darbinieku lokam, ņemot vērā viņu vecumu un darba vides riskus un nodrošinot personīgās dzīves un darba dzīves līdzsvaru.

Koncernā izstrādāta un ieviesta atalgojuma noteikšanas sistēma, kas nodrošina iekšējo un ārējo taisnīgumu atalgojuma jautājumos. Tā balstās uz visu amatu novērtēšanu, piešķirot katram amatam relatīvo vērtību punktus; algu grupu izveidošanu, ņemot vērā iegūtos punktus; un algu intervālu noteikšanu grupām (algu "trepi"). Algu intervālu līmenis tiek noteikts pēc amatalgas tirgus mediānas*. Lai veicinātu atalgojuma datu analīzes kvalitāti un regulāri novērtētu un atjaunotu algu grupu intervālus, Mātesabiedrība un Meitassabiedrība katru gadu piedalās Figure Baltic Advisory Vispārējā atalgojuma pētījumā. Tas nodrošina Koncerna Atalgojuma politikas pilnvērtīgu piemērošanu – atalgojuma līmenis tiek veidots un uzturēts tā, lai sabalansētu konkrētajam amatam noteikto atalgojumu ar atalgojuma līmeni darba tirgū, vienlaikus veicinot konkurētspēju darba tirgū. Mātesabiedrība iepazīstina arodbiedrību ar visu amatu vērtējumu un aktuālā atalgojuma pētījuma rezultātiem.

* Mediāna ir vidējais rādītājs, kas atrodas augošā vai dilstošā secībā sakārtotu darba ņēmēju algu rindas vidū, t. i., pusei darba ņēmēju amatalgas ir lielākas par mediānu un otram pusei – mazākas. Tā kā mediānu, salīdzinot ar vidējo aritmētisko darba samaksu, neietekmē ekstremālās darba samaksas vērtības, tā labāk raksturo tipisko atalgojumu.

Nolūkā nodrošināt taisnīgu un konkurētspējīgu darba tirgus tendencēm atbilstošu pamatalgas sistēmu 2023. gadā ir pabeigts 2022. gadā sāktais darbs pie amatu vērtēšanas un atalgojuma noteikšanas kārtības izstrādes. Darba grupa sadarbībā ar Figure Baltic Advisory konsultantu pēc vienotiem principiem un kritērijiem veica Mātesabiedrības amatu vērtēšanu pēc analītiskas intelektuālā un fiziskā darba amatu vērtēšanas metodes. Darbu pie amatu vērtēšanas un atalgojuma noteikšanas kārtības izstrādes plānots veikt periodiski, aktualizējot atbilstoši nepieciešamībai.

Koncerna stratēģiskā mērķa – ilgtspējīga attīstība un darbības nepārtrauktība – īstenošana ilgtermiņā pieprasa kvalificētu darbaspēku ar speciālām zināšanām un specifisku pieredzi. Konkurētspējīgs atalgojums sekmē šo nosacījumu izpildi attiecībā uz esošajiem darbiniekiem, kā arī veicina jauna darbaspēka piesaisti.

Ņemot vērā Figure Baltic Advisory 2022. gadā veiktā vispārējā atalgojuma pētījuma rezultātus, kā arī AST Darba koplīgumā atrunāto punktu par darbinieku mēneša amatalgas pārskatīšanu un palielināšanu par iepriekšējā gada inflācijas apmēru, 2023. gada sākumā darbinieku pamatalga AST tika pārskatīta un palielināta par 20,8% (2022. gadā – par 7,9%) tiem darbiniekiem, kuri stājušies darbā līdz

iepriekšējā gada 1. jūlijam. Saskaņā ar Meitassabiedrības atalgojuma politiku un Meitassabiedrības finanšu iespējām darbinieku pamatalgas pārskatīšanas rezultātā kopējais vidējais pamatalgas pieaugums darbiniekiem 2023. gadā bija 6,9%.

Tabulā salīdzināti dati par visaugstāk atalgotā darbinieka darba samaksas apmēru pret kopējo darbinieku gada atalgojuma mediānu pēdējo divu gadu laikā.

	Mātesabiedrība		Meitassabiedrība	
	2023	2022	2023	2022
Atalgojuma pieaugums				
Gada kopējā atalgojuma mediānas pieaugums darbiniekiem ¹	17.8%	9.7%	15.1%	13.7%
Visaugstāk atalgotais darbinieks (gada kopējā atalgojuma pieaugums)	25.7%	7.8%	14.6%	6.2%
Visaugstāk atalgotais darbinieks (gada kopējā alga)	2,9 reizes	2,8 reizes	4,1 reize	4,1 reize

Kopējās gada atalgojuma mediānas aprēķinam tika izmantoti šādi pamatelementi:

- analizē piedalījās visi darbinieki, kuri bija darba attiecībās visu atskaites gadu, izņemot visaugstāk atalgoto darbinieku;
- valdes locekļi no analīzes tika izslēgti;
- visaugstāk atalgotais darbinieks tika noteikts pēc gada kopējās algas, nevis pēc pamatalgas;
- kopējās gada algas aprēķinā ir iekļauti visi pamatalgas elementi (darba alga, regulārās piemaksas, darbnespējas lapas apmaksas, atvaļinājuma samaksa, vienreizējās piemaksas utt.), piemaksas par gada/pusgada rezultātiem, iemaksas privātajā pensiju fondā;
- kopējās gada algas aprēķinā nav iekļauti nodokļu maksājumi un Darba koplīgumā paredzētie pabalsti.

Koplīgumi

Rūpējoties par ilgtspējīgu attīstību un veidojot vienotu, spēcīgu un profesionālu komandu, gan Mātesabiedrībā, gan arī Meitassabiedrībā ir noslēgti Darba koplīgumi. Koncerna Darba koplīgumi papildus normatīvajiem aktiem un ar darbinieku noslēgtajam Darba līgumam regulē tādus ar darba tiesiskajām attiecībām saistītus jautājumus kā pušu saistības, nodarbinātības garantijas, darba samaksas organizāciju, darba un darbinieku veselības aizsardzību, atvaļinājumus, papildatvaļinājumus un sociālās garantijas. Koncerns ievēro darbinieku tiesības uz kolektīvu pārstāvību.

2023. gadā 51% (2022. gadā 52%) Koncerna darbinieku bija arodorganizācijas biedri. Koncerna sabiedrību noslēgtie Darba koplīgumi piemērojami ne tikai Koncerna sabiedrību arodorganizācijas biedriem, bet gan visiem Koncerna sabiedrību darbiniekiem.

Savstarpējās sadarbības rezultātā starp Mātesabiedrību un LAB "Energija" noslēgtais Darba koplīgums paredz papildu garantijas visiem AST darbiniekiem neatkarīgi no viņu piederības arodbiedrībai, tādējādi nodrošinot vienlīdzīgu ekonomisko un sociālo aizsardzību. 2023. gadā 69% AST darbinieku bija arodorganizācijas biedri, 2022. gadā – 71% darbinieku. Izprotot darbinieku nozīmīgumu mērķu sasniegšanā, AST saskaņā ar Darba koplīguma nosacījumiem darbinieku labā veic iemaksas pensiju fondā; darbiniekiem dodoties pensijā, tiek nodrošināts pēcnodarbinātības pabalsts. AST rūpējas arī par ģimenei draudzīgu principu ieviešanu uzņēmumā – darbiniekiem tiek izmaksāti pabalsti saistībā ar būtiskiem dzīves notikumiem, piemēram, bērnam sākot mācības pirmajā klasē; papildus Darba likumā noteiktajam tiek piešķirta viena atvaļinājuma nedēļa; darbinieki ar bērniem papildus saņem apmaksātas brīvdienas u. c. Minētie ieguvumi veicina ne tikai darbinieku motivāciju un darba spējas, bet arī kopējo sabiedrības labumu.

AST ir pensiju fonda "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds" akcionārs (1,9%). Iemaksas pensiju plānā iekļautas AST pamatdarbības izmaksās un tiek segtas no AST pamatdarbības ieņēmumiem. Iemaksas 2023. gadā par labu darbiniekiem veiktas 4% (2022. gadā – 6%) apmērā no darbinieku darba samaksas. 2023. gadā AST pensiju fondā iemaksāja 558 tūkst. EUR (85% darbinieku),

2022. gadā – 698 tūkst. EUR (92% darbinieku), 2021. gadā – 654 tūkst. EUR (93% darbinieku). Iemaksas par uzņēmuma valdes locekļiem Pensiju Fondā netiek veiktas.

Papildus iemaksām Pensiju Fondā 2023. gadā saskaņā ar Darba koplīgumu darbiniekiem izmaksāti pabalsti 891 tūkst. EUR, 2022. gadā – 811 tūkst. EUR, 2021. gadā – 721 tūkst. EUR.

	2023	2022	2021
	tūkst. EUR	tūkst. EUR	tūkst. EUR
Iemaksas pensiju fondā EUR	558	698	654
Darbinieku daļa, par kuriem veiktas iemaksas pensiju fondā	85%	92%	93%
Darbiniekiem izmaksātie pabalsti (papildus iemaksām Pensiju fondā) saskaņā ar Darba koplīgumu	891	811	721
Iemaksas par uzņēmuma valdes locekļiem Pensiju fondā netiek veiktas.			

Pēcnodarbinātības pabalsts attiecas uz tiem darbiniekiem, kuri pārtrauc darba attiecības un ir tiesīgi saņemt valsts vecuma vai invaliditātes pensiju. Pabalsta apmērs atkarīgs no uzņēmumā nostrādātā laika – par katru nostrādāto gadu piešķir pabalstu vienas nedēļas vidējās algas apmērā. 2023. gadā izmaksāti pabalsti 183 tūkst. EUR, 2022. gadā – 389 tūkst. EUR, 2021. gadā – 326 tūkst. EUR.

	2023	2022	2021
	tūkst. EUR	tūkst. EUR	tūkst. EUR
Izmaksāti pabalsti	183	389	326

2023. gadā notika kopīgs darbs pie Mātesabiedrības un LAB "Energija" savstarpēji noslēgtā Darba koplīguma pilnveidošanas, darbu turpinot arī 2024. gadā. AST regulāri informē darbiniekus un arodorganizācijas pārstāvjus par aktualitātēm, kas saistītas ar uzņēmuma saimniecisko darbību, attīstību un plānotajām izmaiņām organizatoriskajā struktūrā.

**KONCERNA
PĀRVALDĪBA UN
STRUKTŪRA**

KONCERNA PĀRVALDĪBA UN STRUKTŪRA

PĀRVALDĪBAS STRUKTŪRA UN SASTĀVS

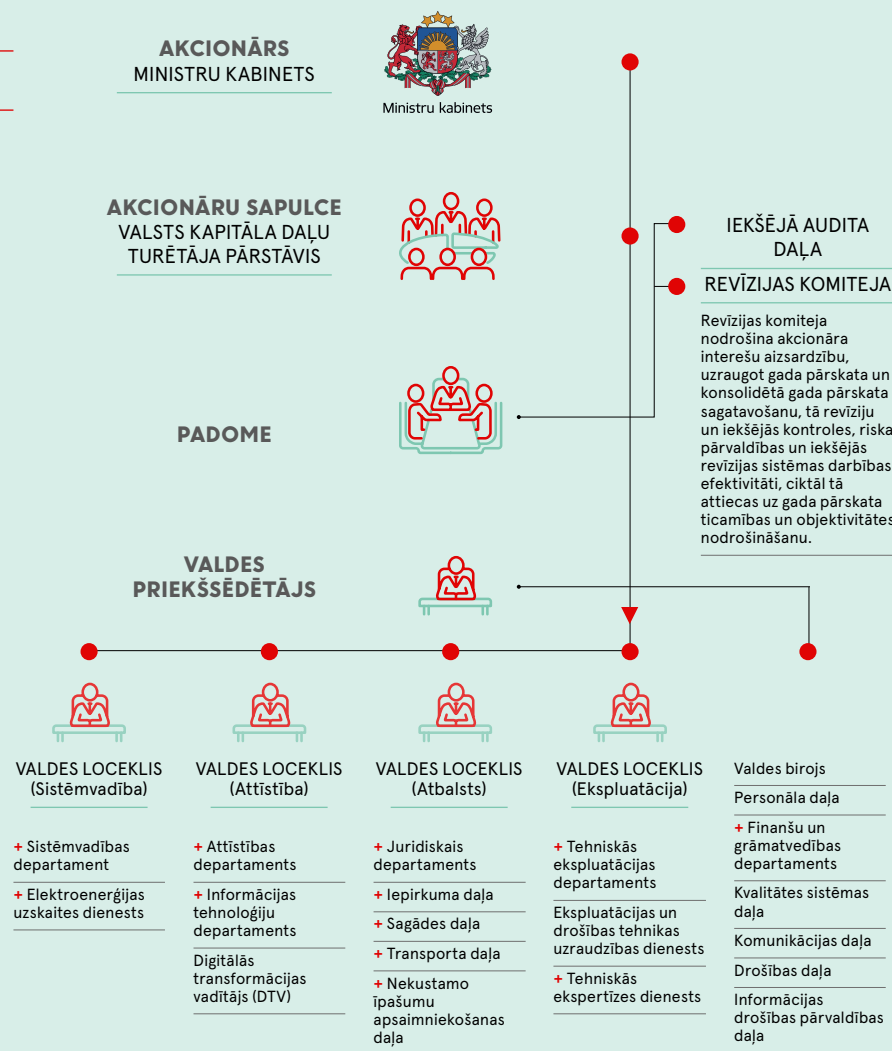
Augstsprieguma tīkla koncerna korporatīvās pārvaldības modelis ir veidots saskaņā ar labas pārvaldības praksi, tiesību aktiem un korporatīvās pārvaldības vadlīnijām.

Mātesabiedrības pārvaldību īsteno akcionāru sapulce, padome un valde, pamatojoties uz Mātesabiedrības statūtiem, padomes un valdes nolikumiem, vidēja termiņa darbības stratēģiju, Komerclikumu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu un citiem Latvijas Republikas tiesību aktiem.

Mātesabiedrības padome apstiprina Koncerna vidēja termiņa darbības stratēģiju, izvirzot prioritāros un Koncerna darbībai atbilstīgos ilgtspējas mērķus. Padome izskata un izvirza apstiprināšanai akcionāru sapulcei Koncerna atsevišķo un konsolidēto gada pārskatu, kurā atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām iekļauts nefinanšu paziņojums, cita starpā sniedzot informāciju par komercdarbības ietekmi uz vidi, sociālajiem un ar darbiniekiem saistītajiem aspektiem, cilvēktiesību ievērošanu un pretkorupcijas un kukuļošanas novēršanas pasākumiem. Detalizēta informācija sniegta sadaļā "Padome".

Augstsprieguma tīkla koncerna Korporatīvās pārvaldības politika izstrādāta, ņemot vērā Latvijas Republikas normatīvos aktus, Latvijas Korporatīvās pārvaldības kodeksā ietvertos principus, Eiropas Savienības un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas ieteikumus kapitālsabiedrības korporatīvajai pārvaldībai, pārskatot un apkopojot AS "Augstsprieguma tīkls" īstenoto praksi korporatīvajā pārvaldībā.

Atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likuma prasībām un Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Konsultatīvās padomes izstrādātajā "Korporatīvās pārvaldības kodeksā" ietvertajiem principiem un ieteikumiem AS "Augstsprieguma tīkls" ir sagatavojis korporatīvās pārvaldības ziņojumu par 2023. gadu. Ziņojums ir pieejams AS "Augstsprieguma tīkls" tīmekļa vietnē <https://www.ast.lv/lv/content/korporativas-parvaldibas-modelis> un Nasdaq Baltic interneta vietnē.

Ētika un atbilstība

Augstsprieguma tīkla koncerns ievēro augstus profesionālās ētikas principus, nodrošina darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām un neiesaistās konkurenci ierobežojošos, koruptīvos vai diskriminējošos darījumos. Lai preventīvi novērstu koruptīvas vai krāpnieciskas darbības, darbinieki regulāri tiek informēti par ētikas un atbilstības normām un pastāvīgi tiek uzlaboti Koncerna iekšējie normatīvie dokumenti. Koncerns aicina arī līgumpartnerus ievērot līdzvērtīgus ētikas principus un, slēdzot līgumus, lūdz apliecināt, ka sadarbība tiks veidota uz godprātīgiem biznesa sadarbības principiem. Katrā iepirkuma nolikumā ir iekļauta prasība kandidātam/pretdentam pieteikumā sniegt deklarāciju par tādiem principiem kā Godīga konkurence, Likumu un līgumu noteikumu ievērošana, Konfidencialitāte, Interesu konflikta situācijas, krāpšanas un korupcijas aizliegums, Diskriminācijas aizliegums, Ilgtspējas attīstība, Sociālā atbildība, Darījumi un finanšu uzskaitē.

Mātesabiedrības Ētikas kodekss ir izstrādāts atbilstoši sociāli atbildīgai korporatīvai politikai un labas pārvaldības principiem, lai stiprinātu uzņēmuma darbinieku rīcības

tiesiskumu, ētiskumu un tikumisko principu kopumu, kā arī izslēgtu prettiesisku rīcību un šādas rīcības pieļaušanu. Ētikas kodekss skar trīs savstarpēji saistītas jomas – darbiniekus, reputāciju un drošību. Tā mērķis ir:

- sekmēt korporatīvās kultūras attīstību;
- nodrošināt, lai darbinieki rīkotos saskaņā ar uzņēmuma vērtībām;
- veicināt rezultatīvu AS “Augstsprieguma tīkls” mērķu un uzdevumu izpildi;
- stiprināt AS “Augstsprieguma tīkls” tēlu un reputāciju.

Ētikas kodekss un pamatprincipi sadarbībai ar līgumpartneriem ir publicēti Mātesabiedrības tīmekļa vietnē <https://www.ast.lv/lv/content/atbildiga-uznemejdarbiba>

LOMAS, PIENĀKUMI UN ATBILDĪBA

Pārvaldības institūciju lomas, pienākumi un atbildība ir noteikta Latvijas Republikas normatīvajos dokumentos, kā arī Koncerna iekšējos dokumentos. Galvenie no tiem ir statūti un pārvaldības institūciju nolikumi, kas publicēti Mātesabiedrības tīmekļa vietnē.

Atklātība un caurskatāmība

Augstsprieguma tīkla koncerns publisko finanšu un nefinanšu informāciju gan AST tīmekļa vietnē, gan Nasdaq Baltic interneta vietnē. Reizi gadā Koncerns publicē

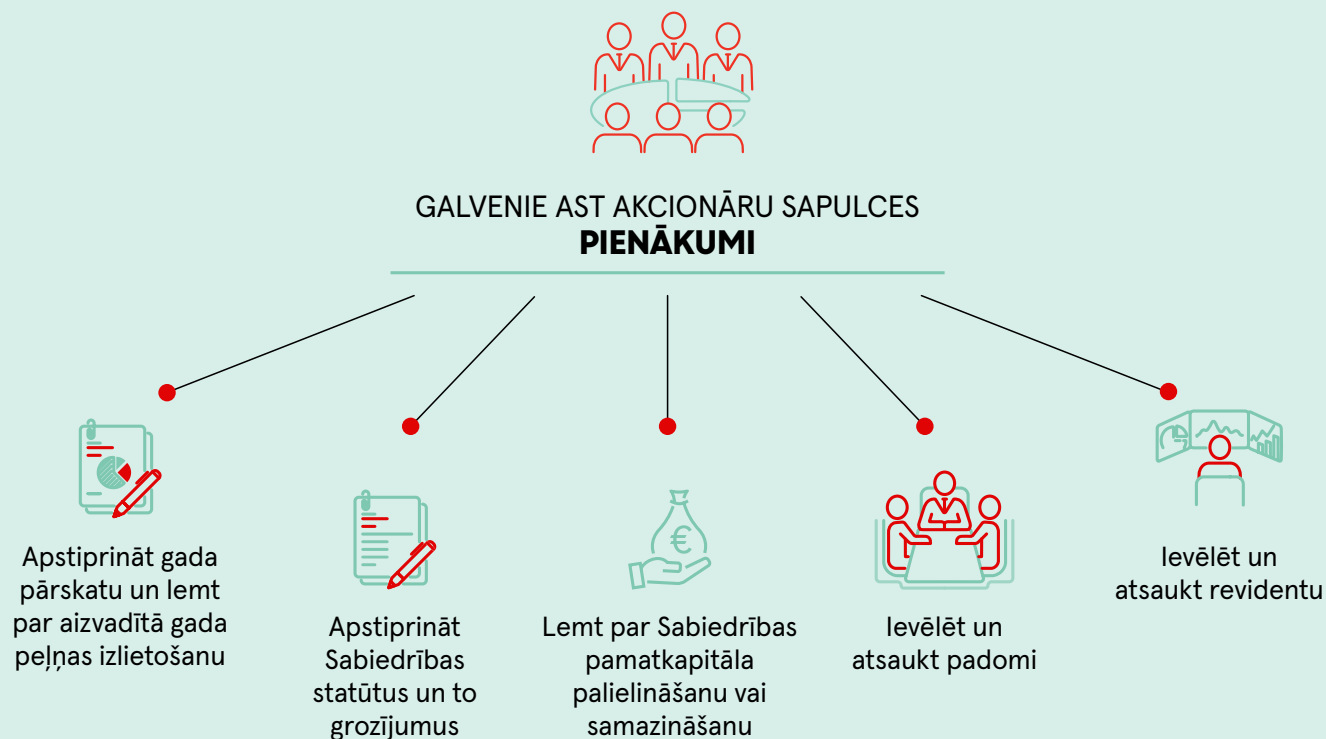
ilgtspējas un gada pārskatu un korporatīvās pārvaldības ziņojumu, savukārt reizi ceturksnī – Koncerna un AS “Augstsprieguma tīkls” starpperiodu finanšu pārskatus. Meitassabiedrības ilgtspējas un gada pārskats, kā arī starpperiodu finanšu rādītāji pieejami Meitassabiedrības tīmekļa vietnē.

AST tiek veidota AST lielumu raksturojošajiem rādītājiem, stratēģiskai attīstībai un darbības risku efektīvai pārvaldīšanai atbilstoša un pārskatāma organizatoriskā struktūra.

AKCIONĀRS UN AKCIONĀRU SAPULCE

AST 100% kapitāla daļu pieder valstij, un to turētājs līdz 2023. gada 14. februārim bija Latvijas Republikas Finanšu ministrija, pēc tam Klimata un enerģētikas ministrija. Valsts kapitāla daļas turētāja pienākumu nodošana jaunizveidotajai nozares ministrijai neatstāja būtisku iespaidu uz AST pārvaldību, jo AST akcionāra kompetenci īsteno Ministru kabinets. Akcionārs īsteno AST pārvaldi līdztekus akcionāru sapulcei, valdei un padomei Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma noteiktās kompetences ietvaros. AST akcionāru sapulces kompetencē esošos lēmumus pieņem valsts kapitāla daļu turētāja pārstāvis.

2023. gadā notikušas trīs (2022. gadā – četras) akcionāru sapulces, kurās pieņemti vairāki būtiski lēmumi, kas saistīti ar AST Revīzijas komitejas locekļu ievēlēšanu, Augstsprieguma tīkla koncerna konsolidētā un AST 2022. gada pārskata apstiprināšanu, 2022. gada peļņas izlietošanu, AST 2022. gada darba plāna un mērķu izpildi, revidenta ievēlēšanu AST 2023. gada pārskata, konsolidētā pārskata un ilgtspējas pārskata revīzijai, kā arī AST pamatkapitāla palielināšanu un ar to saistītajiem statūtu grozījumiem.

PADOME

AST padome pārstāv akcionāra intereses akcionāru sapulces starplaikos un pārrauga AST valdes darbību, iesaistās AST stratēģiskajā attīstībā, kā arī finanšu un risku pārvaldības sistēmas uzraudzībā. AST padomes darbības principus, kā arī galvenos pienākumus nosaka statūti un padomes nolikums. AST padomes uzdevumus un atbildību regulē normatīvie akti.

AST padomes galvenie pienākumi:

- ievēlēt un atsaukt valdi;
- apstiprināt vidēja termiņa darbības stratēģiju, uzraudzīt tās īstenošanu;
- noteikt uzņēmuma stratēģisko virzību, mērķus un politiku;
- izskatīt gada pārskatu un iesniegt akcionāru sapulcei apstiprināšanai;
- uzraudzīt iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmas efektivitāti.

Atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam AST padomi veido pieci locekļi un to pilnvaru termiņš ir pieci gadi no ievēlēšanas brīža. Kopš padomes locekles amatu 2022. gada 26. janvārī atstāja padomes locekle Madara Melne, padome līdz jauna padomes locekļa/-es ievēlēšanai turpina darbu četru locekļu sastāvā.

AST padome godprātīgi veic savus amata pienākumus un lēmumu pieņemšanā ir objektīva, ievēro normatīvos aktus, tās rīcība un uzvedība atbilst augstiem profesionālās rīcības un ētikas standartiem.

AST padome apstiprina Koncerna Stratēģiju un uzrauga tās īstenošanu. AST padome aktīvi iesaistījās Koncerna vidēja termiņa darbības stratēģijas 2021.–2025. gadam izstrādāšanā, definējot digitālo un zaļo transformāciju kā Koncerna attīstības stūrakmeņus, izvirzot prioritāros un Koncerna pamatdarbībai atbilstošos Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk – ANO) ilgtspējīgas attīstības mērķus.

Pārskata periodā padome ir aktīvi uzraudzījusi Koncerna vidēja termiņa darbības stratēģijā 2021.–2025. gadam izvirzīto mērķu īstenošanu.

Lai nodrošinātu Stratēģijā noteikto mērķu sekmīgu realizāciju, katru gadu tiek apstiprināts darba plāns un mērķi nākamajam gadam, kuru apstiprina padome un par kuru sasniegšanu ir atbildīga AST valde. Darba plāna un mērķu izpilde tiek vērtēta reizi gadā vienlaikus ar gada pārskata apstiprināšanu. Līdz ar AST 2022. gada pārskatu AST padome izskatīja un izvērtēja arī AST 2022. gada ilgtspējas pārskatu. Lai nodrošinātu AST darbības pārraudzību, saskaņā ar AST valdes nolikumu reizi ceturksnī padomei tiek iesniegts ziņojums par finanšu darbības rezultātiem un mērķu izpildes gaitu. Reizi mēnesī AST valde informē padomi par būtiskākajiem notikumiem, tostarp ilgtspējas aspektiem.

Pārskata periodā AST padomes sastāvā nemainīgi darbu turpināja padomes priekšsēdētājs Kaspars Āboliņš, padomes priekšsēdētāja vietniece Olga Bogdanova, padomes locekļi: Armands Eberhards un Aigars Ģermanis. Padomes locekļu pilnvaru termiņš noteikts līdz 2024. gada 30. decembrim.

KASPARS ĀBOLIŅŠ
padomes priekšsēdētājs

Pilnvaru termiņš:
30.12.2024.

IZGLĪTĪBA

1996.–1999.	Latvijas Universitāte, Ekonomikas un vadības fakultāte, sociālo zinātņu maģistra grāds sabiedrības vadībā
1992.–1996.	Latvijas Universitāte, Vadības un ekonomiskās informātikas fakultāte, bakalaura grāds biznesa vadībā
1981.–1992.	Rīgas 58. vidusskola, vidējā izglītība

DARBA PIEREDZE

2019. – šobrīd	AS “Augstsprieguma tīkls”, padomes priekšsēdētājs
2018.–2020.	AS “Conexus Baltic Grid”, padomes priekšsēdētājs
2016.–2018.	“Ziemeļu Investīciju banka”, direktoru valdes priekšsēdētājs (rotācijas kārtībā)
2015. – 2023.	AS “Air Baltic Corporation”, padomes loceklis
2014.	AS “Attīstības finanšu institūcija”, restrukturizācijas vadītājs
2013.–2015.	AS “Reverta”, padomes loceklis
2012.	VAS “Valsts nekustamie īpašumi”, valdes priekšsēdētājs
2011.–2019.	“Ziemeļu Investīciju banka”, valdes loceklis
2008.–2010.	AS “Parex banka”, padomes loceklis
2008.–2011.	“Ziemeļu Investīciju banka”, valdes locekļa vietnieks
2006. – šobrīd	Valsts kase, pārvaldnieks
2003.–2010.	SIA BO “Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija”, padomes loceklis
2001.–2006.	Latvijas Republikas Finanšu ministrija, Ugāles pagasta finanšu stabilizācijas procesa uzraugs
2000.–2002.	Latvijas Republikas Finanšu ministrija, Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomes priekšsēdētājs
1997.–2000.	Latvijas Republikas Finanšu ministrija, Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomes loceklis
1999.–2001.	Latvijas Republikas Finanšu ministrija, Pašvaldību finanšu stabilizācijas projektu koordinācijas un uzraudzības padomes vadītājs
1997.–2006.	Valsts kase, Finanšu risku vadības departamenta direktors
1996.–1997.	Latvijas Republikas Finanšu ministrija, Ārējā parāda vadības departamenta Aizņēmumu prognozēšanas un analīzes nodaļas vadītājs
1994.–1996.	Latvijas Republikas Finanšu ministrija, Ārējā parāda vadības departamenta Aizņēmumu prognozēšanas un analīzes nodaļas vecākais eksperts

DR. OEC. OLGA BOGDANOVA
padomes priekšsēdētāja vietniece

Pilnvaru termiņš:
30.12.2024.

IZGLĪTĪBA

2007.–2012.	Rīgas Tehniskā universitāte, Inženierekonomikas un vadības fakultāte, Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts, doktora grāds ekonomikā
2003.–2006.	Rīgas Tehniskā universitāte, sociālo zinātņu maģistra grāds vadībizinātnē, starptautisko ekonomisko sakaru vadīšana (diploms ar izcilību)
2004.–2005.	Pforzheim Fachhochschule, Vācija, International Management Programme, tālākizglītības diploms
2003.–2006.	Rīgas Tehniskās universitātes Humanitārais institūts, pedagoģiskās specializācijas blakus studijas ar specializāciju inženierzinātņu priekšmetu pasniegšana
2000.–2003.	Rīgas Tehniskā universitāte, sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībizinātnē, starptautisko ekonomisko sakaru vadīšana (diploms ar izcilību)

DARBA PIEREDZE

2023. – šobrīd	Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietniece nodokļu administrēšanas un ēnu ekonomikas ierobežošanas jautājumos
2019. – šobrīd	AS “Augstsprieguma tīkls”, padomes priekšsēdētāja vietniece
2016.–2019.	AS “Augstsprieguma tīkls”, padomes locekle
2023. – šobrīd	Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas prezidente
2018. – šobrīd	Latvijas Republikas Finanšu ministrija, Nodokļu administrēšanas un sabiedrības interešu politiku departamenta direktore
2018. – šobrīd	Pasaules Enerģijas padome, eksperte, Nākotnes enerģētikas līderības projekta dalībnice
2021. – šobrīd	Pasaules Enerģijas padomes Nākotnes enerģētikas līderu programmas Latvijā vadības komandas priekšsēdētāja
2017. – šobrīd	Latvijas Zinātnes padome, eksperte
2021. – šobrīd	Latvijas Universitāte, Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes asociētā profesore
2016.–2018.	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktore
2016.–2022.	Rīgas Tehniskā universitāte, Inženierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta docente
2016.	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, valsts sekretāra vietnieka enerģētikas jautājumos pienākumu izpildītāja
2014.–2016.	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, Enerģijas tirgus un infrastruktūras departamenta direktora vietniece, Enerģijas tirgus nodaļas vadītāja
2013.–2014.	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, Enerģijas tirgus un infrastruktūras nodaļas vadītāja
2010.–2013.	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, Iekšējā tirgus departamenta ES preču un pakalpojumu tirgus nodaļas vecākā referente (reorganizēts nodaļas vadītāja vietnieka amats ar vadītāja vietnieka pienākumiem)
2006.–2010.	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, Iekšējā tirgus departamenta ES preču un pakalpojumu tirgus nodaļas vadītāja vietniece
2006.	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, Iekšējā tirgus departamenta ES preču un pakalpojumu tirgus nodaļas vecākā referente
2005.	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, Starptautisko ekonomisko attiecību departamenta ES lietu nodaļas pārvaldes vecākā referente
2005.–2014.	Rīgas Tehniskā universitāte, Inženierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta vieslektore

ARMANDS EBERHARDS
padomes loceklis

Pilnvaru termiņš:
30.12.2024.

IZGLĪTĪBA

2005– 2006	<i>London School of Economics and Political Science (LSE) (Lielbritānija), pasaules ekonomikas politika, maģistrs (MSc Politics of the World Eco (Merit))</i>
1998–1999	<i>EHSAL Management School (Beļģija), starptautisks MBA (Cum Laude)</i>
1993–1994	Latvijas Universitāte, zinātnes maģistra grāds vides zinātnē un pārvaldē
1990–1994	Latvijas Universitāte, vides zinātņu bakalaurs

DARBA PIEREDZE

2019. – šobrīd	AS “Augstsprieguma tīkls”, padomes loceklis
2019. – šobrīd	Eiropas Investīciju fonds (EIB grupa) (Luksemburga), direktora vietnieks, direktoru valde (Alternate Director)
2011. – šobrīd	Finanšu ministrija, valsts sekretāres vietnieks ESSFKF jautājumos
2014. – šobrīd	Eiropas Investīciju banka (Luksemburga), direktors /valdes loceklis
2018.	OECD/SIGMA (Melnkalne), konsultants
2011.–2012.	AS “Hipotēku un zemes banka”, padomes priekšsēdētāja vietnieks
2004.–2011.	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra, direktors
2010.–2012.	Hulla&Co. Hyman Dynamics TTSIB EUropeAid/ 130480/C/SER/MD; ECO 3, BE SATTO Project, Contract 200–049 (Moldova, Armēnija), konsultants
1998.–2004.	Centrālā finanšu un kontraktu vienība, direktors
1995.–1998.	Finanšu ministrija, Starptautiskās palīdzības koordinācijas departamenta direktors
1994.–1995.	Finanšu ministrija, Starptautiskās palīdzības koordinācijas nodaļas vadītājs

AIGARS ĢĒRMANIS
padomes loceklis

Pilnvaru termiņš:
30.12.2024.

IZGLĪTĪBA

1998–2000	Latvijas Universitāte, maģistra grāds vadībzinātnē
1993–1997	Latvijas Universitāte, baka- laura grāds biznesa vadībā

DARBA PIEREDZE

2019. – šobrīd	AS “Augstsprieguma tīkls”, padomes loceklis
2021. – šobrīd	SIA “Rīgas meži”, padomes priekšsēdētāja vietnieks
2010. – šobrīd	SIA “DPMC Baltic”, valdes priekšsēdētājs
2018.–2019.	IMMER GROUP (Ukraina), attīstības direktors
2014.–2018.	AMBER BEVERAGE GROUP, valdes loceklis, komercdirektors
2009.–2013.	SANITEX GROUP (Latvija/Igaunija), valdes priekšsēdētājs
2004.–2009.	PROCTER & GAMBLE Marketing Latvia (atbildība par Baltijas tirgu), valdes priekšsēdētājs

2023. gadā notikušas 23 AST padomes sēdes, kurās pieņemti 63 AST padomes lēmumi. Kopumā izskatīti vairāk nekā 115 darba kārtības jautājumi. Padomes sēžu skaits pārskata perioda ietvaros salīdzinājumā ar 2022. gadu ir pieaudzis – 2022. gadā notika 18 sēdes, kuru ietvaros pieņemti 60 lēmumi un kopumā tika izskatīti 112 darba kārtības jautājumi.

Izpildot Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktos padomes uzdevumus, AST padome piedalījies arī vairāku citu būtisku jautājumu izskatīšanā, tostarp:

- izvērtējusi AST ilgtermiņa finanšu vadības plānu un 2024. gada iepirkumu plānu, darba plānu un mērķus, kā arī kapitālieguldījumu plānu, apstiprinājusi 2024. gada budžetu;
- uzraudzījusi AST vidēja termiņa darbības stratēģijas īstenošanu;
- izvērtējusi AST valdes sagatavoto elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu projektu;
- pārraudzījusi AST kapitālieguldījumu plāna pārvades sistēmas aktīvos realizācijas gaitu, kā arī AST digitālās transformācijas progresu;
- izskatījusi AST Revīzijas komitejas sagatavotos ziņojumus;
- vērtējusi AST gatavību ārkārtas un krīzes situāciju pārvaldībā, AST iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti, AST īstenoto risku pārvaldību, kā arī

krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu risku vadību, regulāri izskatījusi iekšējā audita ziņojumus par audita ieteikumu ieviešanas pārbaudes rezultātiem;

- pārskatījusi vairākas AST darbībai būtiskas politikas (Risku pārvaldības politika, Ētikas kodekss, Atalgojuma politika);
- izvirzījusi AST valdei individuāli sasniedzamos darba izpildes rādītājus 2023. gadam, kā arī vērtējusi 2022. gada mērķu izpildi;
- sniegusi atbalstu ziedojumu Ukrainas energosistēmas atjaunošanai un Ukrainas sabiedrības atbalstam veikšanai;
- uzdevusi AST valdei īstenot aktivitātes kapitālsabiedrības darbības izmaksu optimizācijai un efektivitātes pilnveidei, kā arī personāla vadības jautājumu pilnveidei;
- pieņēmusi lēmumu uzsākt AST vakantā valdes locekļa un valdes priekšsēdētāja amatu nominācijas procesu, izveidojusi nominācijas komisiju, pieņēmusi lēmumu par AST valdes priekšsēdētāja ievēlēšanu;
- pieņēmusi lēmumu par AST vakantā Revīzijas komitejas locekļa atlases rezultātiem un sniegusi rekomendācijas AST akcionāru sapulcei AST Revīzijas komitejas locekļu ievēlēšanai.

<https://www.ast.lv/lv/content/padome>

REVĪZIJAS KOMITEJA

AST Revīzijas komiteju veido trīs locekļi, no kuriem viens ir AST padomes loceklis un pārējie ir AST akcionāru sapulcē ievēlēti divi citi (neatkarīgie) locekļi. Revīzijas komiteja par savu darbību un uzdevumu izpildi atskaitās AST padomei.

AST Revīzijas komitejas galvenā loma ir nodrošināt akcionāra un akcionāru sapulces interešu aizsardzību attiecībā uz gada pārskata sagatavošanu, tā revīziju un iekšējās kontroles, riska pārvaldības un iekšējās revīzijas sistēmas darbības efektivitāti, ciktāl tā attiecas uz gada pārskata ticamības un objektivitātes nodrošināšanu.

2023. gadā notikušas trīs (2022. gadā – sešas) Revīzijas komitejas sēdes, kurās pieņemti septiņi (2022. gadā – deviņi) lēmumi. Ārpus Revīzijas komitejas sēdēm bijušas individuālas tikšanās ar AST Finanšu un grāmatvedības departamenta, Kvalitātes sistēmas daļas un iekšējā audīta daļas vadītājiem, kā arī ar AST Koncerna konsolidētā un AST 2023. gada pārskata revidentiem.

AST Revīzijas komitejas darbības mērķi un uzdevumi, darbības principi, tiesības un atbildības ir definētas AST Revīzijas komitejas nolikumā, kas apstiprināts ar AST akcionāru sapulces lēmumu.

Ievērojot, ka AST Revīzijas komitejas priekšsēdētājs Andris Puriņš amatu AST Revīzijas komitejā atstāja 2022. gada 31. decembrī (pēdējā pilnvarojuma diena), saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likumu noteiktā termiņā tika sasaukta AST akcionāru sapulce, lai lemtu par jauna Revīzijas komitejas locekļa ievēlēšanu un Revīzijas komitejas pārvēlēšanu.

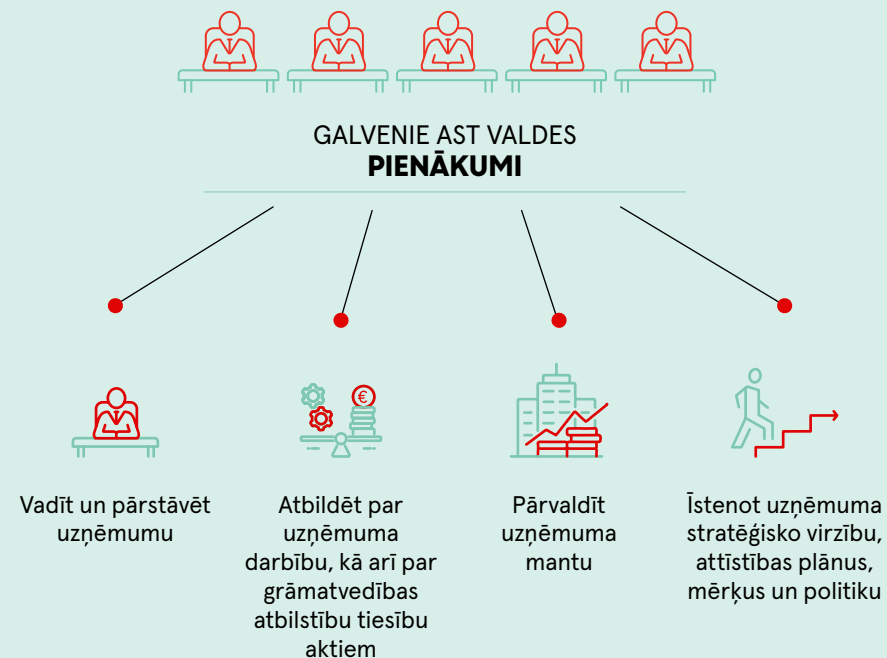
Ar AST ārkārtas akcionāru sapulces 2023. gada 8. marta lēmumu tika nolemts ievēlēt AST divu neatkarīgo Revīzijas komitejas locekļu amatos Robertu Ikaunieku un Ivaru Blumbergu, kā arī pārvēlēt AST padomes loekli Aigaru Ģērmani Revīzijas komitejas locekļa amatā. Jaunā sastāva Revīzijas komitejas locekļu pilnvaru termiņš noteikts no 2023. gada 8. marta līdz 2026. gada 7. martam (ieskaitot).

Saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 55.⁸ pantu revīzijas komitejas darbu vada tās priekšsēdētājs, kuru no revīzijas komitejas locekļu vidus ievēlē revīzijas komitejas locekļi. Ņemot vērā, ka ar AST ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu AST Revīzijas komiteja tika pārvēlēta jaunā sastāvā, jaunais AST Revīzijas komitejas sastāvs no sava vidus tās priekšsēdētāja amatā ar 2023. gada 15. marta lēmumu ievēlēja Robertu Ikaunieku.

Informācija par Revīzijas komitejas locekļu pieredzi pieejama Mātesabiedrības tīmekļa vietnē <https://www.ast.lv/lv/content/revizijas-komiteja>

VALDE

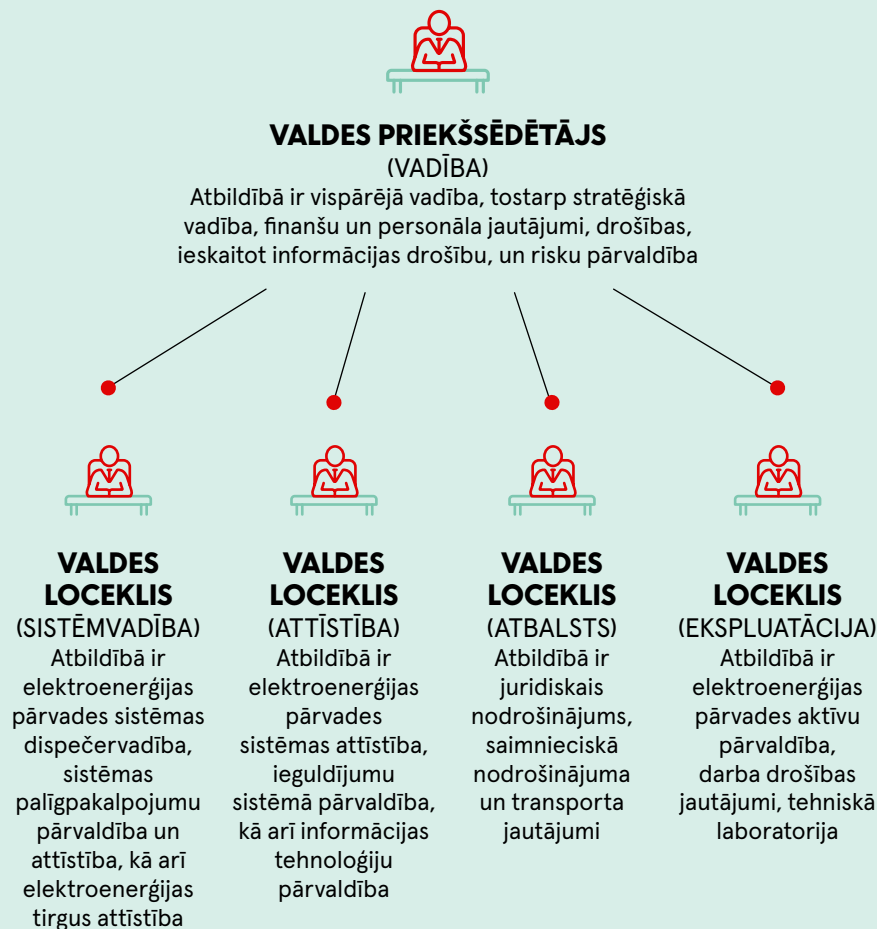
AST kapitāla daļu pārvaldību ikdienas darbībā, vadot un pārstāvēt AST kopīgi, nodrošina tās izpildinstitūcija – valde.

AST valdes uzdevumus un atbildību regulē normatīvie akti. Valdes darbības principus, kā arī galvenos pienākumus nosaka statūti un valdes nolikums. Visi valdes locekļi ir neatkarīgi savā darbībā, un valdes locekļiem nav līdzdalības sadarbības partneru vai saistīto uzņēmumu kapitālā.

AST valdē ir pieci locekļi, kurus saskaņā ar tiesību aktos noteikto, izvērtējot atbilstību nepieciešamajām kompetencēm, pieredzi un plānoto atbildības jomu, uz piecu gadu pilnvaru termiņu ievēlē AST padome.

AST valde savu darbu organizē pēc funkcionālā principa: katrs valdes loceklis atbild par noteiktu darbības virzienu atbilstoši profesionālajām zināšanām, pieredzei un kompetencēm attiecīgajā atbildības jomā: valdes priekšsēdētājs (vadība), valdes loceklis (sistēm vadība), valdes loceklis (attīstība), valdes loceklis (atbalsts), valdes loceklis (ekspluatācija):

AST organizatorisko struktūru veidojošās struktūrvienības ir izveidotas atbilstoši valdes locekļu kompetenču sadalījumam un pakļautas tiem. Katrai struktūrvienībai ir savs nolikums, kuru apstiprina atbilstošais valdes loceklis. Struktūrvienības nolikumā ir noteikta struktūrvienības pakļautība, struktūrvienības mērķis, struktūra, darba organizācija, uzdevumi, struktūrvienības vadītāja tiesības, pienākumi un atbildība.

Reizi mēnesī valdei tiek iesniegts ziņojums par finanšu rezultātiem, kā arī kapitālieguldījumu realizācijas gaitu, papildus tiek sniegts ziņojums arī par elektroenerģijas pārvades pakalpojuma kvalitāti un veikspēju raksturojošiem rādītājiem, kurā ietverti dažādi dati, tai skaitā drošības rādītāji – nelaimes gadījumi darbā, darba vides drošības aspektiem. Reizi ceturksnī valde izskata AST būtisko risku vadības ziņojumu, kā arī ziņojumu par finanšu rezultātiem.

Ilgtermiņa aspektu vadību AST nodrošina vairākas struktūrvienības atbilstoši to kompetenču sadalījumam. Pilnveidojot ilgtspējas pārvaldības procesu, 2023. gada sākumā izveidota ilgtspējas komiteja, kuru vada AST valdes priekšsēdētājs (detalizēti skatīt sadaļā "Politikās noteiktās apņemšanās"). AST piedalās Swedbank ilgtspējas padomē, kur to pārstāv AST valdes priekšsēdētājs.

Pārskata perioda ietvaros AST valdes sastāvā notika izmaiņas. 2023. gada 14. aprīlī tika paziņots par AST valdes priekšsēdētājas Guntas Jēkabsones lēmumu atstāt amatu no 2023. gada 1. augusta. Savukārt darbu valdē turpināja valdes loceklis (attīstība) Arnis Daugulis, valdes loceklis (sistēm vadība) Gatis Junghāns un valdes loceklis (ekspluatācija) Imants Zviedris. Vienlaikus tika izsludināts konkurss uz vakantā AST valdes locekļa un valdes priekšsēdētāja amatiem, un nominācijas procesa rezultātā no 2023. gada 7. decembra par AST valdes priekšsēdētāju tika ievēlēts Rolands Irklis. Ar 2024. gada 1. februāri juridiskā atbalsta un atbilstības virziena valdes locekles amatā stājās Ilze Znotiņa. Izmaiņas Mātesabiedrības valdes sastāvā neietekmēs uzņēmuma darbību, un AST nemainīgi nodrošinās drošu un stabilu elektropārvadi pieredzējušas komandas vadībā.

2023. gadā notikušas 65 (2022. gadā – 80) AST valdes sēdes, kurās izskatīti 382 (2022. gadā – 379) AST pamatdarbībai būtiski darba kārtības jautājumi, tostarp pieņemti 244 (2022. gadā – 264) lēmumi. <https://www.ast.lv/lv/content/valde>

ROLANDS IRKLIS
valdes priekšsēdētājs

Pilnvaru termiņš:
06.12.2028.

IZGLĪTĪBA

- 2017.–2020. Rīgas Biznesa skola (RTU),
EMBA programma
-
- 1999.–2005. Latvijas Universitāte,
jurista kvalifikācija (5 gadu
programma, pielīdzināma
maģistra grādam)

DARBA PIEREDZE

- 2023. – šobrīd** AS “Augstsprieguma tīkls”, valdes priekšsēdētājs
-
- 2022. – šobrīd** Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD), Audita komitejas loceklis (eksperts)
-
- 2021.–2023. Valsts kontrole, valsts kontrolieris
-
- 2018.–2022. Enerģētikas regulatoru reģionālā asociācija (ERRA), kursu pasniedzējs
-
- 2019.–2021. Eiropas Enerģētikas regulatoru padome (CEER), viceprezidents
-
- 2019.–2021. Eiropas enerģētikas regulatoru sadarbības aģentūra (ACER), priekšsēdētāja vietnieks
-
- 2011.–2021. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, priekšsēdētājs (2016.–2021.), padomes loceklis (2011.–2016.)
-
- 2015.–2016. Enerģētikas kopienas sekretariāts (Energy Community), konsultants
-
- 2010.–2011. Zvērināts advokāts
-
- 2007.–2010. Latvijas Banka, juriskonsults
-
- 2003.–2007. “Ecovis Convents Law Office”, jurists

ARNIS DAUGULIS
valdes loceklis

Pilnvaru termiņš:
14.07.2026.

IZGLĪTĪBA

- 1995.–1998. Stokholmas Karaliskā Tehniskā augstskola (*Kungl Tekniska Hogskolan, KTH*), Zviedrija, inženierzinātņu licenciāts
-
- 1990.–1995. Rīgas Tehniskā universitāte, elektrozinību maģistrs

DARBA PIEREDZE

- 2021. – šobrīd** AS “Augstsprieguma tīkls”, valdes loceklis
-
- 2016.–2021. AS “Augstsprieguma tīkls”, Informācijas tehnoloģiju departamenta vadītājs
-
- 2015.–2016. Valsts kanceleja, konsultants Valsts pārvaldes politikas departamentā
-
- 2012.–2015. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, valsts sekretāra vietnieks informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jautājumos
-
- 2011.–2011. AS “Latvenergo”, valdes konsultants
-
- 2006.–2011. AS “Latvenergo”, valdes loceklis (informācijas tehnoloģijas un telekomunikācijas)
-
- 2000.–2006. AS “Latvenergo”, Informācijas tehnoloģiju departamenta vadītājs

GATIS JUNGHĀNS
valdes loceklis

Pilnvaru termiņš:
24.04.2026.

IZGLĪTĪBA

2012.–2018.	Rīgas Biznesa skola,
maģistra grāds
uzņēmējdarbības vadībā
2008.–2010.	Rīgas Ekonomikas
augstskola, maģistra grāds
uzņēmējdarbības vadībā
2003.–2008.	Rīgas Tehniskā
universitāte, Enerģētikas
fakultāte, inženierzinātņu
doktora grāds
2001.–2003.	Rīgas Tehniskā
universitāte, Enerģētikas
fakultāte, inženierzinātņu
maģistra grāds
1997.–2001.	Rīgas Tehniskā
universitāte, Enerģētikas
fakultāte, inženierzinātņu
bakalaura grāds

DARBA PIEREDZE

2016. – šobrīd	AS “Augstsprieguma tīkls”, valdes loceklis
2022. – šobrīd	“Baltic RCC” OÜ, padomes priekšsēdētājs
2024. – šobrīd	Rīgas Tehniskā universitāte, profesors
2017. – 2023.	Rīgas Tehniskā universitāte, asociētais profesors
2015.–2016.	“Elektrum Lietuva” UAB (Lietuva), padomes loceklis
2008.–2015.	“Elektrum Lietuva” UAB (Lietuva), valdes priekšsēdētājs un izpilddirektors, valdes loceklis
2015.–2016.	“Elektrum Eesti” OÜ (Igaunija), padomes loceklis
2007.–2015.	“Elektrum Eesti” OÜ (Igaunija), valdes loceklis
2006.–2014.	AS “Nordic Energy Link” (Igaunija), padomes loceklis
2007. – 2016.	AS “Latvenergo”, Tirdzniecības daļas vadītājs
2005.–2007.	AS “Latvenergo”, projektu vadītājs
2003.–2005.	AS “Augstsprieguma tīkls”, elektroinženieris
2000.–2003.	AS “Latvenergo” struktūrvienība “Rīgas Elektrotīkls”, elektroinženieris

IMANTS ZVIEDRIS
valdes loceklis

Pilnvaru termiņš:
17.12.2024.

IZGLĪTĪBA

1993.–1996. Rīgas Tehniskā universitāte, Elektroapgāde, inženieris elektriķis

1986.–1990. Rīgas industriālais politehnikums, elektrisko skaitļojamo mašīnu iekārtas un ierīces, tehniķis elektriķis

DARBA PIEREDZE

2015. – šobrīd AS “Augstsprieguma tīkls”, valdes loceklis

2017.–2018. AS “Conexus Baltic Grid”, padomes loceklis

2014.–2015. AS “Latvijas elektriskie tīkli”, tehniskais direktors

2011.–2015. AS “Latvijas elektriskie tīkli”, valdes loceklis

2011.–2011. AS “Latvijas elektriskie tīkli”, valdes priekšsēdētājs

2005.–2011. AS “Augstsprieguma tīkls”, valdes priekšsēdētājs

2000.–2005. AS “Latvenergo” filiāle “Augstsprieguma tīkls”, tehniskais direktors

1998.–2000. PVAS “Latvenergo” filiāle “Augstsprieguma tīkls”, Eksploatācijas un drošības tehnikas uzraudzības dienesta vadītājs

1996.–1998. VAS “Latvenergo” filiāle “Augstsprieguma tīkls”, Dispečeru dienesta energotīklu dispečers

1995.–1996. VAS “Latvenergo” filiāle “Augstsprieguma tīkls”, Dispečeru dienesta tehniķis

ILZE ZNOTIŅA
valdes locekle

Pilnvaru termiņš:
31.01.2029.

IZGLĪTĪBA

2004.–2010. Latvijas Universitāte,
doktorantūras studijas

2000.–2001. Rīgas Juridiskā augstskola,
maģistra grāds tiesību
zinātnē

1995.–2000. Latvijas Universitāte,
bakalaura grāds tiesību
zinātnē

DARBA PIEREDZE

2024. – šobrīd AS “Augstsprieguma tīkls”, valdes locekle

2024. – šobrīd Iekšējās drošības akadēmija, maģistra studiju programma “Tiesībaizsardzības, kriminālsodu izpildes un glābšanas dienestu vadība”, ko realizē Latvijas Universitātes Biznesa, vadības un ekonomikas fakultāte, pasniedzēja

2023.–2024. Starptautiskais Valūtas fonds, eksperte

2023.–2024. SOFRECO, eksperte

2023.–2024. Eiropas Komisija, eksperte

2023.–2024. Zvērināta advokāte

2018.–2022. Finanšu izlūkošanas dienests, priekšniece

2018.–2022. MONEYVAL Latvijas delegācija, vadītāja

2010.–2017. Deloitte Legal, partnere

2010.–2017. Deloitte Latvia, Juridiskā un krāpšanas novēršanas departamenta vadītāja

2008.–2010. AB “Znotiņa&Rubene”, partnere

2005.–2008. AB “Sorainen”, juriste

2001.–2007. Rīgas Stradiņa universitāte, lektore

2002.–2004. ZAB “Broks un partneri”, juriste/advokāta palīdzē

1997.–2003. Zvērināta advokāta M. Šadura birojs, juriste

1996.–1997. Rīgas 2. vidusskola, skolotāja

GUNTA JĒKABSONE

Valdes priekšsēdētāja (līdz 01.08.2023.)

Pilnvaru termiņš:

SASKAŅĀ AR GUNTAS JĒKABSONES LĒMUMU AMATS ATSTĀTS AR 2023. GADA 1. AUGUSTU

IZGLĪTĪBA

2001.– 2003.	RISEBA, maģistra grāds uzņēmējdarbībā
1995.–2001.	Latvijas Universitāte, bakalaura grāds, jurista kvalifikācija

DARBA PIEREDZE

2021.–01.08.2023.	AS "Augstsprieguma tīkls", valdes priekšsēdētāja
2017.–2021.	FICIL – Ārvalstu investoru padome Latvijā, valdes locekle un valdes priekšsēdētāja
2015.–2021.	SIA "Circle K Latvia", izpilddirektore
2008.–2015.	SIA "Latvija Statoil", Finanšu un kontroles departamenta direktore
2002.–2008.	SIA "Latvija Statoil", iekšējā auditore

IEKŠĒJAIS AUDITS

AST iekšējais audits novērtē un palīdz uzlabot Risku vadības, Iekšējās kontroles un Pārvaldības procesu efektivitāti, veicinot AST mērķu sasniegšanu un vērtības palielināšanu. Iekšējā audita darbību funkcionāli pārrauga AST padome un Revīzijas komiteja, bet administratīvi tā ir padota AST valdes priekšsēdētājam.

Pamatojoties uz veikto risku novērtējumu, tiek sagatavots iekšējā audita stratēģiskais un gada plāns, kuru izskata AST valde un Revīzijas komiteja, bet apstiprina AST padome. Sagatavotos iekšējā audita ziņojumus iesniedz AST valdei un padomei. Iekšējais audits savā darbībā ievēro Starptautiskos iekšējā audita profesionālās prakses standartus un Ētikas kodeksu.

Apkopojot gada laikā veikto plānoto auditu rezultātus, Revīzijas komitejai, valdei un padomei ir iesniegts vispārējs atzinums par AST iekšējās kontroles un risku vadības sistēmu efektivitāti un ieteikumi tās uzlabošanai.

Vispārējā atzinumā uzņēmumā ieviestās iekšējās kontroles atzītas par pietiekami efektīvām, lai nodrošinātu AST Stratēģijas un mērķu sasniegšanu un pārvaldītu būtiskos riskus. Vispārējā atzinuma ietvaros valdei arī sniegti priekšlikumi iekšējās kontroles un risku vadības pilnveidei.

Savas darbības pārskatā par 2023. gadu iekšējais audits, pamatojoties uz sagatavoto pašnovērtējumu, ir apstiprinājis arī savas darbības neatkarību un objektivitāti.

MEITASSABIEDRĪBAS PĀRVALDĪBA

Mātesabiedrības ieguldījumi citās kapitālsabiedrībās tiek pārvaldīti atbilstoši Korporatīvās pārvaldības politikai, ievērojot labas pārvaldības praksi. Conexus pārvaldību Mātesabiedrība veic, īstenojot savu Publiskas personas kapitāla daļu kapitālsabiedrību pārvaldības likumā un Komerclikumā noteikto akcionāra tiesību un pienākumu kopumu, tostarp ieceļot padomes locekļus, kas savukārt pārstāv akcionāru intereses akcionāru sapulču starplaikos un pārrauga valdes darbību. Conexus sasniedzamie mērķi izriet gan no Koncerna vispārējā stratēģiskā mērķa, gan enerģētikas politikas plānošanas dokumentiem, kā arī Koncerna vidēja termiņa darbības stratēģijas 2021.–2025. gadam.

AUGSTĀKĀS PĀRVALDĪBAS INSTITŪCIJAS LOCEKĻU NOMINĒŠANA UN ATLASE

AST valdes un padomes locekļu nominēšanas un iecelšanas kārtību, kā arī kandidātiem izvirzāmās prasības nosaka Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi, kā arī ieteikumi, kas ietverti Koordinācijas centra vadlīnijās. Normatīvo aktu tvērums nosaka arī AST padomes un Revīzijas komitejas locekļu neatkarības prasības, kā arī neatkarīgo locekļu skaitu.

AST padome un valde tiek ievēlēta konkursa rezultātā, nodrošinot augsti kvalificētu speciālistu piesaisti. AST padomes un valdes locekļu nominācijas procesā visiem kandidātiem tiek dotas vienlīdzīgas iespējas, netiek pieļauta atšķirīga attieksme pret kandidātu pēc tā dzimuma, vecuma, reliģiskās pārliecības vai citām pazīmēm.

Pirms AST padomes locekļu nominācijas komisijas izveidošanas valsts kapitāla daļu turētājs nosūta koordinācijas institūcijai prasības, kas izvirzāmas padomes locekļu kandidātiem (ietverot informāciju par nepieciešamajām kompetencēm un profesionālo pieredzi), informāciju par situāciju kapitālsabiedrībā, tās stratēģiju (kopsavilkumu), mērķiem un izaicinājumiem, informāciju par personāla atlases konsultanta iesaistes apjomu un uzdevumiem, kā arī informāciju par valsts kapitāla daļu turētāja deleģētajiem pārstāvjiem darbam nominācijas komisijā un potenciālo nominācijas komisijas sastāvu. Nominācijas komisija izvērtē un, ja nepieciešams, precizē padomes locekļu kandidātiem izvirzāmās prasības, to saskaņojot ar kapitāla daļu turētāju.

AST padomes kompetencē ir pieņemt lēmumu par nepieciešamību uzsākt AST valdes locekļu nominācijas procesu, noteikt valdes locekļa amata kandidātiem izvirzāmās prasības, vienlaikus ņemot vērā normatīvajos aktos noteikto, kā arī izveidot nominācijas komisiju.

AST valdes un padomes locekļu kandidātu atlasei un novērtēšanai tiek izveidota nominācijas komisija. Nominācijas komisijā ar balsstiesībām iekļauj padomes izvirzītos pārstāvjus un neatkarīgos ekspertus, kā arī koordinācijas institūcijas izvirzītos pārstāvjus. Tiek iekļautas personas, kuru zināšanas un profesionālā pieredze ir atbilstoša, lai padziļināti definētu katrā konkrētajā gadījumā kandidātu novērtēšanai nepieciešamos profesionalitātes un vadības kompetenču kritērijus, kā arī tos izmantotu kandidātu zināšanu un vadības kompetenču novērtēšanai. Piemēram, AST padomes 2023. gada izveidotās vakantā valdes locekļa un valdes priekšsēdētāja amatu nominācijas komisijas sastāvā tika iekļauts AST padomes priekšsēdētājs Kaspars Āboliņš, AST padomes loceklis Aigars Ģērmanis,

koordinācijas institūcijas Kapitālsabiedrību pārvaldības nodaļas vadītāja Dzintra Gasūne, Latvijas arodbiedrības "Energija" priekšsēdētājs Aivars Āboliņš un Biedrības "Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts" valdes locekle Dace Helmane, kā arī tika piesaistīta personāla atlases kompānija SIA "Executive Search Baltics".

Nominācijas procesa ietvaros tiek vērtēta arī padomes un valdes locekļa amata kandidātu atbilstība normatīvo aktu prasībām (piemēram, atbilstība Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 31. panta ceturrtās daļas prasībām (valsts kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu kandidātiem)), viņu reputācija. Visiem pretendentiem tiek vērtētas vienādas vadības kompetences, izmantojot vienādas vadības kompetenču novērtēšanas metodes.

Pēc nominācijas komisijas nolikuma un sludinājuma, ieskaitot kandidāta vērtēšanas kritērijus, apstiprināšanas kapitāla daļu turētājs vai padome izsludina publisku kandidātu pieteikšanās procedūru uz vakanto valdes vai padomes locekļa amatu.

AST Revīzijas komitejas locekļu nominēšanas un iecelšanas kārtību nosaka AST valdes un padomes izveidotā nominācijas komisija, ievērojot tiesību aktos noteiktās Revīzijas komitejas locekļiem izvirzāmās prasības.

AST valdes un padomes locekļu, Revīzijas komitejas locekļu nominēšanas process atbilst korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem, nodrošina atklātu, godīgu un profesionālu padomes locekļu atlasi, līdz ar to veicinot profesionālu un kompetentu kapitālsabiedrības institūciju izveidi. Iepriekš minēto institūciju sastāvs tiek veidots tā, lai nodrošinātu visas nepieciešamās kompetences, pietiekami kritisku un neatkarīgu attieksmi lēmumu izvērtēšanā un pieņemšanā.

Arī AST Meitassabiedrības padomes locekļus nominē, ņemot vērā Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā un uz tā pamata izdotajos Ministru kabineta noteikumos noteiktos principus, vai amatu savienošanas kārtībā, deleģējot AST darbiniekus padomes funkciju izpildei. Nemainīgi nominēšanas procesā AST ievēro korporatīvās pārvaldības labās prakses principus.

AST ar tās nominēto padomes locekļu starpniecību īsteno savas akcionāra tiesības un intereses akcionāru sapulču starplaikos, kā arī jautājumos, kas ir piekritīgi padomei. AST nominētie padomes locekļi ir AST uzticības personas, kuras savā darbībā ievēro lojalitātes pienākumu pret AST interesēm.

Koncerna augstākās pārvaldības institūciju nominācijas procesā visiem kandidātiem tiek dotas vienlīdzīgas iespējas, netiek pieļauta atšķirīga attieksme pret kandidātu pēc tā dzimuma, vecuma, reliģiskās pārliecības vai citām pazīmēm.

AST padomes priekšsēdētājs amatā tiek ievēlēts saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā un Komerclikumā noteikto, kas paredz, ka padomes locekļi no sava vidus ievēlē padomes priekšsēdētāju un vismaz vienu viņa vietnieku. Padomes priekšsēdētāja vietnieks pilda padomes priekšsēdētāja pienākumus tikai tad, ja padomes priekšsēdētājs ir prombūtnē vai devis tādu uzdevumu.

AST valdes priekšsēdētāju amatā ievēlē AST padome.

Atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likumam AST **Revīzijas komitejas** darbu vada tās **priekšsēdētājs**, kuru no Revīzijas komitejas locekļu vidus ievēlē Revīzijas komitejas locekļi. Prombūtnes laikā Revīzijas komitejas priekšsēdētāju pēc viņa rakstveidā noformēta norādījuma aizstāj cits Revīzijas komitejas loceklis.

Meitassabiedrības valdes un padomes priekšsēdētāji amatā tiek ievēlēti ar attiecīgo institūciju (padomes, akcionāru sapulces) lēmumiem.

Augstāko pārvaldības institūciju priekšsēdētāji nodrošina attiecīgo institūciju darba organizāciju un vadību, sežu vadību, un to balsij ir izšķiroša nozīme lēmumu pieņemšanā.

INTEREŠU KONFLIKTI

Valsts kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļiem, kā arī Revīzijas komitejas locekļiem ir noteikts valsts amatpersonas statuss likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpratnē, kas ierobežo to darbību ārpus amata pilnvarām, lai novērstu personisko vai mantisko ieinteresētību savā darbībā. AST valdes un padomes locekļiem, kā arī Revīzijas komitejas locekļiem ir jāievēro iepriekšminētajā likumā noteiktie vispārējie un speciālie valsts amata savienošanas, kā arī ienākumu gūšanas, komercdarbības, dāvanu un ziedojumu pieņemšanas un citi ierobežojumi.

Padomes un valdes locekļiem, kā arī Revīzijas komitejas locekļiem katru gadu jāiesniedz valsts amatpersonas deklarācija. Interešu konflikta veidi un pasākumi interešu konflikta situāciju novēršanai noteikti Augstsprieguma tīkla koncerna Ētikas kodeksā un Krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu risku pārvaldības noteikumos.

AST valdes locekļiem nepieciešama iepriekšēja padomes piekrišana amatu savienošanai, savukārt padomes locekļiem, kā arī Revīzijas komitejas locekļiem nepieciešama iepriekšēja akcionāru sapulces piekrišana.

Arī Meitassabiedrības valdes un padomes locekļi, kas pārstāv AST intereses, ir valsts amatpersonas likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpratnē.

Papildu korupcijas un interešu konflikta novēršanas pasākumi un iekšējās kontroles sistēmas ir noteiktas arī:

- Padomes, valdes un Revīzijas komitejas nolikumos (noteikts pienākums attiecīgajam valdes vai padomes loceklim nepedalīties tāda jautājuma izskatīšanā, kur saduras viņa pirmās vai otrās pakāpes radnieka, adoptētā, adoptētāju un personu, ar kuru ir kopīga saimniecība, un Mātesabiedrības intereses).
- Korporatīvās pārvaldības politikā (jāievēro likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktie vispārējie un speciālie valsts amata savienošanas, kā arī ienākumu gūšanas, komercdarbības, dāvanu un ziedojumu pieņemšanas un citi ierobežojumi. AST valdes locekļi savā darbībā ievēro Komerclikumā noteiktos ierobežojumus darījumu slēgšanai ar saistītajām personām, kā arī konkurences aizliegumu);
- Iepirkumu politikā (noteikti piegādātāju ētikas pamatprincipi);
- Finanšu risku vadības politikā.

AST valdes un padomes locekļi ir personīgi atbildīgi par savlaicīgu jebkāda esoša vai iespējama interešu konflikta ziņošanu rakstveidā tās augstākai vadības institūcijai. Attiecībā uz Revīzijas komiteju – Revīzijas komitejas loceklis reizi gadā aizpilda

ekonomisko interešu deklarāciju, kurā norāda visas savas mantiskās intereses un saistības, tostarp sniedz informāciju par veiktajiem ieguldījumiem, kredītsaistībām, deklarējamu profesionālo darbību un citiem algotiem amatiem vai darbībām. Jebkurā gadījumā uzskatāms, ka Revīzijas komitejas loceklim pastāv interešu konflikts, ja attiecībā uz Revīzijas komitejas locekli izpildās kāds no šiem kritērijiem: 1) pēdējā gada laikā ir bijis iesaistīts AST vadības ikdienas lēmumu pieņemšanā; 2) pēdējo trīs gadu laikā ir bijis tiešās būtiskās komercattiecībās ar AST; 3) pēdējo trīs gadu laikā ir bijis ar AST saistītas vai pastarpināti saistītas sabiedrības (piemēram, meitas vai asociētas sabiedrības) vai cita komersanta, kuram ir bijuši būtiski saimnieciski darījumi ar AST, īpašnieks vai vadošs darbinieks; 4) ir saņēmis vai saņem papildu atalgojumu no AST, ir iesaistīts AST motivējošās shēmās, kas saistītas ar atalgojuma saņemšanu AST akciju vai ar akcijām saistītu instrumentu veidā, vai arī ir iesaistīts ar pensionēšanos saistīto labumu saņemšanā AST; 5) ir bijis AST padomes loceklis jau ilgāk nekā deviņus gadus kopš pirmās ieviešanas brīža; 6) ir ciešās ģimenes saitēs (laulība, radniecība vai svainība, kā arī personas, kurām ir kopīga mājsaimniecība) ar fizisku personu, uz kuru attiecas jebkurš no iepriekšminētajiem kritērijiem.

Revīzijas komitejas locekļu (t. sk. neatkarīgo Revīzijas komitejas locekļu) pienākums ir ziņot par jebkāda esoša vai potenciāli iespējama interešu konflikta esamību Revīzijas komitejas locekļa darbībā. Katrs Revīzijas komitejas loceklis ir personīgi atbildīgs par savlaicīgu jebkāda esoša vai iespējama interešu konflikta ziņošanu rakstveidā Revīzijas komitejas priekšsēdētājam. Šāda ziņojuma saņemšanas gadījumā Revīzijas komitejas priekšsēdētājs nosaka tālākās rīcības kārtību attiecībā uz konkrēto Revīzijas komitejas locekli, izvērtējot katra konkrētā gadījuma būtiskumu un ietekmi. Ja ir identificēts iespējams vai esošs interešu konflikts attiecībā uz Revīzijas komitejas priekšsēdētāju, priekšsēdētājs nekavējoties rakstveidā informē AST padomi un tā nosaka tālāko rīcību interešu konflikta pārvaldībai.

Pārskata perioda ietvaros AST padomes, Revīzijas komitejas un valdes locekļu darbībā nav identificētas esošas vai potenciālas interešu konflikta situācijas.

Vienlaikus ar SPRK padomes 2011. gada 23. novembra lēmumu Nr. 1/29 apstiprinātie "Noteikumi par elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora sertificēšanu" nosaka pārvades sistēmas operatora sertificēšanas un sistēmas īpašnieka neatkarības izvērtēšanas pienākumu. Lai apliecinātu pārvades sistēmas operatora atbilstību Elektroenerģijas tirgus likumā noteiktajām prasībām, AST reizi gadā iesniedz nepieciešamos dokumentus un informāciju, tostarp apliecinājumu, ka AST kapitāla daļu turētājs tiešā vai netiešā veidā nav sistēmas īpašnieka kapitāla daļu turētājs vai tādu komersantu kapitāla daļu turētājs, kuri veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības; AST kapitāla daļu turētāja apliecinājumu, ka persona, kas ieceļ pārvades sistēmas operatora padomes vai valdes locekļus,

nevar tiešā vai netiešā veidā iecelt sistēmas īpašnieka padomes vai valdes locekļus vai tāda komersanta padomes vai valdes locekļus, kurš veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības; AST statūtus un valdes locekļu darba līgumus vai citus civiltiesiskus līgumus, uz kuru pamata valdes locekļi darbojas AST un kuri apliecina, ka viena un tā pati persona nevar vienlaikus ieņemt AST valdes locekļa amatu un valdes locekļa amatu kapitālsabiedrībā, kas veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības vai sadales darbības. AST iesniedz dokumentus, kas apliecina šā punkta izpildi attiecībā uz padomes locekļiem.

Mātesabiedrībā Krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu riski tiek vērtēti visām uzņēmuma struktūrvienībām (100%) un visiem amatiem. Riski tiek grupēti pa amatu grupām, ja potenciālie riski ir samērojami. 2023. gadā kopumā tika novērtētas 46 (+3 salīdzinājumā ar 2022. gadu) struktūrvienības, 178 (+6 salīdzinājumā ar 2022. gadu) amatu grupas, 41 unikāla risku izpausme. 2022. gadā kopumā tika novērtētas 43 struktūrvienības, 172 amatu grupas, 41 unikāla risku izpausme. Riski ar kritisku atlikušā riska vērtību nav konstatēti.

	2023	2022
Novērtēto struktūrvienību skaits	46	43
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo gadu	3	
Novērtēto amatu grupu skaits	178	172
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo gadu	6	
Novērtēto unikālo riska izpausmju skaits	41	41

Krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu risku uzraudzības pasākumu kopums, kuros 2023. gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, ietilpst AST darbinieku interešu konflikta deklarācijas par atbilstošu gadu, AST darbinieku datu monitorings "Lursoft" datubāzēs, iekšējās un ārējās vides monitorings, norāda, ka AST darbinieki ievēro AST noteiktās prasības Krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta risku vadības jomā.

Mātesabiedrība regulāri nodrošina personas, uz kurām attiecas interešu konflikta novēršanas pienākums, apmācību par rīcību interešu konflikta situācijās. Vienu reizi gadā elektroniski tiek nosūtīts mācību materiāls un tests zināšanu pārbaudei, bet ne retāk kā reizi trijos gados tiek nodrošinātas apmācības ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) speciālistu piesaisti. Pēdējās šāda veida apmācības, piesaistot KNAB speciālistu, notika 2021. gada 26. novembrī, savukārt nākamās šāda veida apmācības plānotas 2024. gada 1. februārī.

2023. gadā iekšējās apmācības sistēmā “Viszinis” notika darbinieku apmācības ar zināšanu pārbaudi par krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta jautājumiem, kas bija obligātas visiem tiem darbiniekiem, kuriem bija vismaz viens vidējs risks. Apmācības tika veiktas, izmantojot IT risinājumus, kas ļāva darbiniekiem iepazīties ar mācību materiāliem attālināti. Mācību materiāli ir pieejami visiem AST darbiniekiem.

Meitassabiedrībā ir izstrādāts Ētikas kodekss. Ētikas kodeksa mērķis ir izveidot vienotu ētikas uzvedības normu kopumu Meitassabiedrībā un stiprināt Meitassabiedrības iekšējo kultūru, biznesa praksi un reputāciju, nosakot uz Meitassabiedrības pamatvērtībām balstītus ētikas pamatprincipus un iekšējās organizācijas pasākumus. Meitassabiedrība ir izvērtējusi korupcijas risku visas savas darbības kontekstā un nav identificējusi riskus ar augstu vērtību. Meitassabiedrībā ir absolūta neiecietība attiecībā uz darbinieku un amatpersonu jebkāda veida ļaunprātīgu, nepareizu vai nelikumīgu rīcību personīgā labuma gūšanai un ir

noteikta nulles tolerance (risku apetīte) pret korupcijas un krāpšanas risku. Papildus korupcijas riska mazināšanai Ētikas kodeksā ir noteikts, ka Meitassabiedrības valde apstiprina to amatu sarakstu, kuriem jāiesniedz deklarācija ar apliecinājumu interešu konflikta neesamībai, kā arī šīs deklarācijas saturu. Sarakstā iekļauti struktūrvienību auditori, vadošie speciālisti, iepirkumu speciālisti un citi darbinieki, kuri piedalās Meitassabiedrības darbību būtiski ietekmējošu lēmumu pieņemšanā vai sagatavošanā vai kuru rīcībā darba pienākumu veikšanai pastāvīgi tiek nodota ierobežotas pieejamības informācija vai komercnoslēpumu saturoša informācija. Deklarācijas konkrētajiem darbiniekiem jāiesniedz katru gadu, un, ja nepieciešams, pēc attiecīgās deklarācijas izvērtēšanas var tikt noteikti pasākumi iespējama vai reāla interešu konflikta novēršanai. Detalizēta informācija sniegta Meitassabiedrības atsevišķajā ilgtspējas pārskatā, sadaļā “Atbildīga pārvaldība” apakšsadaļā “Ētika un korupcijas novēršana”.

NOZĪMĪGU PROBLĒMJAUTĀJUMU KOMUNIKĀCIJA

Atklātība un precīza informācija ir būtiski principi Koncerna komunikācijā. Par būtiskajiem notikumiem un darbību Koncerna sabiedrības publicē informāciju Nasdaq Riga biržā, sabiedrību tīmekļvietnēs un sociālajos tīklos, kā arī informē plašsaziņas līdzekļus, izplatot preses relīzes, valdes locekļiem sniedzot komentārus un intervijas.

Meitassabiedrības padome īsteno savu darbību patstāvīgi, tomēr AST nominētie padomes vai attiecīgi valdes locekļi ziņo AST valdei un īpaši svarīgos gadījumos arī AST padomei par visiem īpaši svarīgiem jautājumiem Meitassabiedrības padomes un valdes darba kārtībā, sniedzot savu vērtējumu par iespējamo lēmumu atbilstību AST interesēm. Par īpaši svarīgiem uzskatāmi jautājumi, kas:

- izskatāmi Meitassabiedrības akcionāru sapulcē;
- ietekmē Meitassabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģiju;
- maina Meitassabiedrības valdes sastāvu;

- ietekmē sabiedriski regulēto pakalpojumu tarifus;
- apstiprina Meitassabiedrības starpperiodu ceturkšņa pārskatus;
- citi jautājumi, kurus AST ir noteicis par īpaši svarīgiem, tostarp, bet ne tikai, par piekrišanas sniegšanu Meitassabiedrības statūtos minētajos jautājumos.

Pārskata periodā AST valde AST padomes sēžu ietvaros pēc nepieciešamības regulāri, bet ne retāk kā reizi mēnesī sniedza padomes locekļiem informāciju par vairākiem AST darbības nepārtrauktībai būtiskiem jautājumiem, piemēram, par AST gatavību ārkārtas un krīzes situāciju pārvaldībā, pārvades tarifa izstrādes un apstiprināšanas gaitu, lēmumu pārtraukt pieņemt jaunus pieteikumus elektrostaciju pieslēgšanai pārvades tīklam līdz jauna regulējuma izstrādei u. c. Informācija padomei sniegta arī ārpus padomes sēdēm, kopējam ziņošanas un būtisko problēmjautājumu skaitam sasniedzot 25 vienības. Nepieciešamības gadījumā no AST padomes tika rosināta aktīva AST valdes komunikācija un sadarbība ar kapitāla daļu turētāju – enerģētikas politikas veidotāju, lai panāktu iespējami labākos risinājumus.

AUGSTĀKĀS PĀRVALDĪBAS INSTITŪCIJAS SNIEGUMA NOVĒRTĒŠANA

AST valdes un padomes sniegums tiek izvērtēts saskaņā ar saistošajos normatīvajos dokumentos – Ministru kabineta noteikumos “Kārtība, kādā tiek vērtēti darbības rezultāti un finanšu rādītāji kapitālsabiedrībai, kurā valstij ir izšķiroša ietekme”, Koordinācijas centra vadlīnijās “Vadlīnijas valdes un padomes locekļu darbības rezultātu izvērtēšanai”, “Vadlīnijas padomes darba ikgadējā pašvērtējuma veikšanai” – definētajiem pamatprincipiem:

- valdes locekļa darbības rezultātu novērtējumu veido katram valdes loceklim izvirzīto mērķu sasniegšanas novērtējums kopsakarībā ar uzņēmuma darbības vērtējumu;
- padomes locekļa darbības rezultātu izvērtēšana pamatā balstīta uz padomei veicamo pašvērtējumu.

Balstoties uz Stratēģiju, tajā ietvertajiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem, katru gadu vienlaikus ar nākamā gada budžetu padome apstiprina uzņēmuma finanšu un nefinanšu mērķus nākamajam gadam, sasniedzamos rezultativitātes rādītājus. Papildus padome katram valdes loceklim apstiprina individuāli sasniedzamos mērķa rādītājus, to ietekmi uz atalgojuma mainīgo daļu. Mātesabiedrības 2023. gada finanšu un nefinanšu mērķi tika apstiprināti padomes sēdē 2022. gada 20. decembrī. 2023. gadā Mātesabiedrības būtiskākais mērķis bija turpināt aktivitātes saistībā ar sinhronizāciju ar kontinentālo Eiropu 2055. gadā, tāpat nerimstoši tiek turpināts darbs pie efektivitātes pilnveidošanas, digitālās un zaļās transformācijas. Savukārt ar AST padomes 2023. gada 3. februāra lēmumu tika apstiprināti AS “Augstsprieguma tīkls” valdes locekļiem individuāli noteiktie sasniedzamie darba izpildes rādītāji 2023. gadam. Reizi ceturksnī Sabiedrības valde ziņo padomei par mērķu izpildes progresu.

AST padomes locekļa darbības rezultātu izvērtēšana pamatā balstīta uz padomei veicamo pašnovērtējumu, kura rezultāti tiek atspoguļoti ikgadējā AST padomes ziņojumā akcionāru sapulcei. Nosacījumus padomes pašvērtējuma veikšanai ietver Koordinācijas centra “Vadlīnijas padomes darba ikgadējā pašvērtējuma veikšanai”.

AST padome reizi gadā veic valdes darbības snieguma novērtējumu, izvērtējot katram valdes loceklim izvirzīto mērķu (kritēriju, KPI – Key Performance Indicators) rādītājus. Papildus katrs valdes loceklis reizi gadā veic pašvērtējumu atbilstoši viņam noteiktajiem darbības mērķiem, ko iesniedz padomei.

AST Revīzijas komiteja katru gadu sniedz AST padomei rakstveida ziņojumu par savu darbību un Revīzijas komitejai noteikto uzdevumu izpildi, kā arī ziņo AST padomei par konstatētajiem trūkumiem un pārkāpumiem (ja tādi bijuši) AST Koncerna konsolidētā un AST gada pārskata sagatavošanas un revīzijas procesā, kā arī iekšējās kontroles, riska pārvaldības un AST Iekšējā audita daļas efektivitātē saistībā ar šo pārskatu kvalitātes nodrošināšanu. AST Revīzijas komitejas pārskata gada darba sniegums tiek izskatīts AST padomes sēdē.

AST Meitassabiedrībā nominētie padomes locekļi vienu reizi gadā veic savas darbības pašnovērtējumu, sniedz vērtējumu arī par tās kā koleģiālas institūcijas darbību, iekļaujot to padomes ziņojumā akcionāru sapulcei.

AST Meitassabiedrībā valdes locekļu sniegums tiek vērtēts (padomes lēmums), vadoties no iepriekšējā finanšu gada revidētā gada pārskata rezultātiem un kapitālsabiedrībai un valdes locekļiem izvirzīto darbības rādītāju izpildes.

Balstoties uz attiecīgo pārvaldības institūciju snieguma vērtējuma rezultātiem, var tikt pieņemti lēmumi par mainīgās daļas (prēmijas) izmaksu (padomes un Revīzijas komitejas locekļiem prēmijas netiek maksātas) par pozitīvu darba sniegumu vai arī pieņemti lēmumi par konkrēta/-u locekļa/-u atsaukšanu no amata, ja darba sniegums vērtējams kā neapmierinošs un neatbilstošs attiecīgās kapitālsabiedrības izvirzītajiem mērķiem. Informācija par Meitassabiedrības valdes un padomes atalgojumu ir publicēta Meitassabiedrības attiecīgā gada pārskatā.

2023. gada 5. aprīlī tika saņemts nominēto Meitassabiedrības padomes locekļu pašnovērtējums par padomes locekļu paveikto laika periodā no 2022. gada 1. aprīļa līdz 2023. gada 23. martam, kurš tika izstrādāts saskaņā ar Mātesabiedrības Korporatīvās pārvaldības politiku un kurā tika atspoguļoti nozīmīgākie lēmumi: Meitassabiedrības stratēģijas 2023.–2027. gadam apstiprināšana, vidēja termiņa biznesa plāna apstiprināšana, iekšējā audita stratēģijas apstiprināšana, Meitassabiedrības nepieciešamā ilgtermiņa un īstermiņa finansējuma piesaiste, būtiskāko investīciju projektu apstiprināšana, budžeta 2023. gadam apstiprināšana, valdes locekļu KPI apstiprināšana, kā arī gada pārskata apstiprināšana. Izvērtējot katra nominētā padomes locekļa ieguldījumu, tika secināts, ka visi nominētie padomes locekļi snieguši vienlīdzīgu ieguldījumu rezultātu sasniegšanā atbilstoši viņu pieredzei un attīstītākajām kompetencēm, savus pienākumus veikuši atbilstoši normatīvo aktu prasībām, pastāvīgi īstenojuši Meitassabiedrības valdes darbības uzraudzību, risku pārvaldību, nodrošinājuši Meitassabiedrības korporatīvās pārvaldības procesu uzlabošanu un ir izvirzāmi padomes locekļa amatam arī uz nākamo padomes pilnvaru termiņu.

ATALGOJUMS UN TĀ NOTEIKŠANAS PRINCIPI

Koncerna padomes un valdes Atalgojuma politika tiek noteikta saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu un uz tā pamata izdotajiem Ministru kabineta noteikumiem, Pārresoru koordinācijas centra vadlīnijām. Tiesību aktos ir noteikts vienots regulējums publiskas personas kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļu atlīdzībai. Atlīdzības apmērs tiek noteikts, izvērtējot kapitālsabiedrības lielumu raksturojošos kritērijus un kapitālsabiedrības darbības rezultātus.

Padomes un valdes priekšsēdētāja mēneša atlīdzības apmērs ir piesaistīts Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā publicētajam valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēram, kuram piemēro koeficientu, kas noteikts atbilstoši kapitālsabiedrību raksturojošiem kritērijiem (apgrozījums, aktīvi, darbinieku skaits). Padomes un valdes locekļa mēneša atlīdzība nedrīkst pārsniegt 90% no padomes vai valdes priekšsēdētāja mēneša atlīdzības.

Padomes loceklis, kurš vienlaikus ir arī kādas komitejas (Revīzijas komiteja) loceklis, par darbu attiecīgajā komitejā atlīdzību nesaņem. Padome reizi gadā pēc gada pārskata apstiprināšanas var lemt par prēmijas izmaksu valdes locekļiem. Prēmijas noteikšanā ņem vērā kapitālsabiedrības darbības rezultātus, stratēģijas izpildi un noteikto mērķu sasniegšanu. Prēmijas apjoms nedrīkst būt lielāks par divām valdes locekļa mēnešalgām.

Informācija par Koncerna padomes un valdes atalgojuma sasaisti ar ilgtspējas aspektiem un sasniegtajiem rezultātiem ir sniegta šī pārskata nodaļā "Augstākās pārvaldības institūcijas snieguma novērtēšana".

Uz AST padomes un valdes locekļiem nav attiecināms Darba koplīgums. Ar padomes un valdes locekļiem ir noslēgti pilnvarojuma līgumi, kas cita starpā paredz, ka padomes locekļa atsaukšanas gadījumā pilnvarnieks nesaņem atsaukšanas pabalstu vai jebkāda cita veida kompensāciju, savukārt valdes loceklis saņem atsaukšanas pabalstu trīs noteikto mēnešu atlīdzību apmērā, ja pilnvarnieks tiek atsaukts no amata pirms termiņa beigām, tostarp reorganizācijas vai likvidācijas gadījumā, un atsaukšanas iemesls nav saistīts ar pilnvaru pārkāpšanu, pienākumu neizpildi vai nepienācīgu izpildi, nespēju vadīt kapitālsabiedrību, kaitējuma nodarīšanu sabiedrības interesēm vai padomes izteikto neuzticību. Ja pēc visaptverošas pārbaudes no Latvijas Republikas tiesībsargājošajām iestādēm tiek saņemts atzinums, ka valdes loceklis neatbilst likuma "Par valsts noslēpumu" 9. panta prasībām, t. i., pilnvarniekam tiek liegta pieeja konfidencialiem, slepeniem vai sevišķi slepeniem valsts noslēpuma objektiem, pilnvarnieks tiek atsaukts no valdes locekļa amata un šādā gadījumā atsaukšanas pabalsts netiek izmaksāts.

Atalgojums par 2023. gadu AST padomes priekšsēdētājam Kasparam Āboliņam bija 40 140 EUR, padomes priekšsēdētāja vietniecei Olgai Bogdanovai – 36 120 EUR, padomes loceklim Armandam Eberhardam – 36 120 EUR, padomes loceklim Aigaram Ģermanim – 36 120 EUR.

Atalgojums par 2023. gadu AST valdes priekšsēdētājai Guntai Jēkabsonei (līdz 31.07.2023.) – 98 120 EUR, valdes priekšsēdētājam Rolandam Irklīm (no 07.12.2023. līdz 31.12.2023.) – 8 803 EUR, valdes loceklim (attīstība) Arnim Daugulim – 138 000 EUR, valdes loceklim (ekspluatācija) Imantam Zviedrim – 138 000, valdes loceklim (sistēmvadība) Gatim Junghānam – 138 000 EUR.

**STRATĒGIJA,
POLITIKAS UN
PRAKSE**

POLITIKĀS NOTEIKTĀS APŅEMŠANĀS

Koncerns savā darbībā vadās pēc starptautiski pieņemtiem ētiskuma, tolerances, cilvēktiesību ievērošanas u. c. vispārpieņemtiem labas pārvaldības standartiem. Pārvaldības pamatā ir ilgtspējīga attīstība, atklātība un caurskatāmība, atbildība, sniegums, horizontālā sadarbība, profesionalitāte, iniciatīva, izaugsme, četru acu princips, vienlīdzīgas iespējas, saziņa ar ieinteresētajām pusēm, kvalitatīva iekšējā saskarsme un uzticama ārējā saskarsme.

AS "Augstsprieguma tīkls" Korporatīvā pārvaldība tiek realizēta, ņemot vērā Latvijas Republikas normatīvos aktus, Eiropas Savienības un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas ieteikumus kapitālsabiedrības korporatīvajai pārvaldībai, Tieslietu ministrijas Konsultatīvās padomes izstrādāto "Korporatīvās pārvaldības kodeksu". Korporatīvās pārvaldības pārskats ir publiski pieejams AST tīmekļa vietnē <https://www.ast.lv/lv/content/korporativas-parvaldibas-modelis>

Valsts līdzdalības AST pamatojums tiek noteikts ar Ministru kabineta rīkojumu, apstiprinot AST vispārējo stratēģisko mērķi. Savukārt AST pamatdarbības nodrošināšanai tiek veikta pārvades tīkla stratēģisko, taktisko un operatīvo plānu izstrāde, pārvades sistēmas attīstības desmit gadu plāna izstrāde.

AST, tās meitas un atkarīgo sabiedrību darbības stratēģiskā attīstība vismaz triju gadu periodam tiek noteikta vidēja termiņa darbības stratēģijā, kā arī tiek nodrošināts tās īstenošanas un noteikto mērķu izpildes novērtēšanas process.

AST darbības īstenošanas politikas nosaka principus, uz kuriem balstāmi komercdarbībai nepieciešamie lēmumi, lai nodrošinātu un veicinātu resursu lietderīgu un efektīvu izmantošanu un ierobežotu attiecīgajai jomai raksturīgos riskus, turklāt tās tiek ieviestas arī AST Meitassabiedrībā, tādējādi veicinot AST būtisku pārvaldības principu ieviešanu tajā. Turpinot 2022. gadā sāktu darbu, 2023. gadā aktīvi strādāts pie Ētikas kodeksa, kā arī Atalgojuma politikas pilnveidošanas, pārskatīta un jaunā redakcijā apstiprināta Risku pārvaldības politika.

Šobrīd AST izstrādātas šādas politikas:

- **Korporatīvās pārvaldības politika**, kuras mērķis ir noteikt vienotus principus, saskaņā ar kuriem AST īsteno korporatīvo pārvaldību, veicinot ētisku, atbildīgu un caurskatāmu korporatīvās pārvaldības praksi;
- **Ētikas kodekss**, lai sekmētu korporatīvās kultūras attīstību, veicinātu sekmīgāku AST mērķu un uzdevumu izpildi, stiprinātu AST koncerna zīmola un pakalpojumu reputāciju;
- **Atalgojuma politikas** mērķis ir uzturēt konkurētspējīgu un motivējošu darba samaksas sistēmu, racionāli izmantojot finanšu resursus. Nodrošināt biznesa mērķu sasniegšanai nepieciešamās kompetences, ilgtermiņā piesaistot atbilstošas kvalifikācijas darbiniekus, motivēt darbiniekus kvalitatīvai darba izpildei, produktivitātes paaugstināšanai un mērķu sasniegšanai, paaugstināt darbinieku atbildības un iniciatīvas līmeni, efektīvi un racionāli izmantot finanšu resursus;
- **Vides un energopārvaldības politika**, kuras mērķis ir nepārtraukti uzlabot AST vides un energosniegumu, ieviešot optimālākos tehniskos paņēmienus un tehnoloģijas, samazinot resursu zudumus un radīto atkritumu daudzumu, piesārņojošo vielu emisijas vidē, ietekmi uz klimata pārmaiņām un bioloģisko daudzveidību;
- **Korporatīvās sociālās atbildības politika (KSA)**, kuras mērķis ir definēt AST piemērotākās aktivitātes un pamatprincipus KSA jomā, lai veicinātu Koncerna stratēģijas īstenošanu un ilgtspējīgu attīstību;
- **Informācijas tehnoloģiju sistēmu drošības politika** nosaka vienotus informācijas tehnoloģiju drošības principus un informācijas sistēmu pārvaldību, nodrošinot to konfidencialitāti, integritāti un pieejamību;
- **Iekšējā audita politikas** mērķis ir noteikt vienotus darbības pamatprincipus, lai nodrošinātu iekšējā audita kvalitatīvu darbību, neatkarības un objektivitātes prasību ievērošanu;
- **Risku pārvaldības politikas** mērķis ir nodrošināt vienotus riska pārvaldības pamatprincipus, lai savlaicīgi identificētu un pārvaldītu būtiskākos darbību negatīvi ietekmējošos faktorus, nodrošinot stratēģisko mērķu sasniegšanu, veiksmīgu attīstību un samazinot potenciālos zaudējumus un/vai reputācijas kaitējumu;
- **Iepirkumu politika** izstrādāta ar mērķi noteikt vienotus pamatprincipus, kā tiek veikta preču, pakalpojumu vai būvdarbu iegāde;

- **Finanšu risku pārvaldības politikas** mērķis ir Finanšu risku pārvaldības pamatprincipu noteikšana, ieviešana un uzturēšana, lai nodrošinātu nepārtrauktu Finanšu pārvaldības pilnveidi, samazinot finanšu risku potenciālo negatīvo ietekmi uz finanšu rezultātiem;
- **Darba aizsardzības politika** ir augstākās vadības uzstādījums darba aizsardzības jomā. Politikas īstenošanai tiek noteikts mērķis, kura sasniegšanu nodrošina uzņēmumā ieviestā darba aizsardzības sistēma;
- **Kvalitātes politika** ir orientēta uz AST misijas (nodrošināt nepārtrauktu, drošu un ilgtspējīgu elektroenerģijas pārvadi visā Latvijā) īstenošanu, darbības efektivitāti un ilgtspējīgu attīstību;
- **Grāmatvedības uzskaites politika** nosaka grāmatvedības uzskaites pamatprincipus galvenajās saimnieciskās darbības jomās.

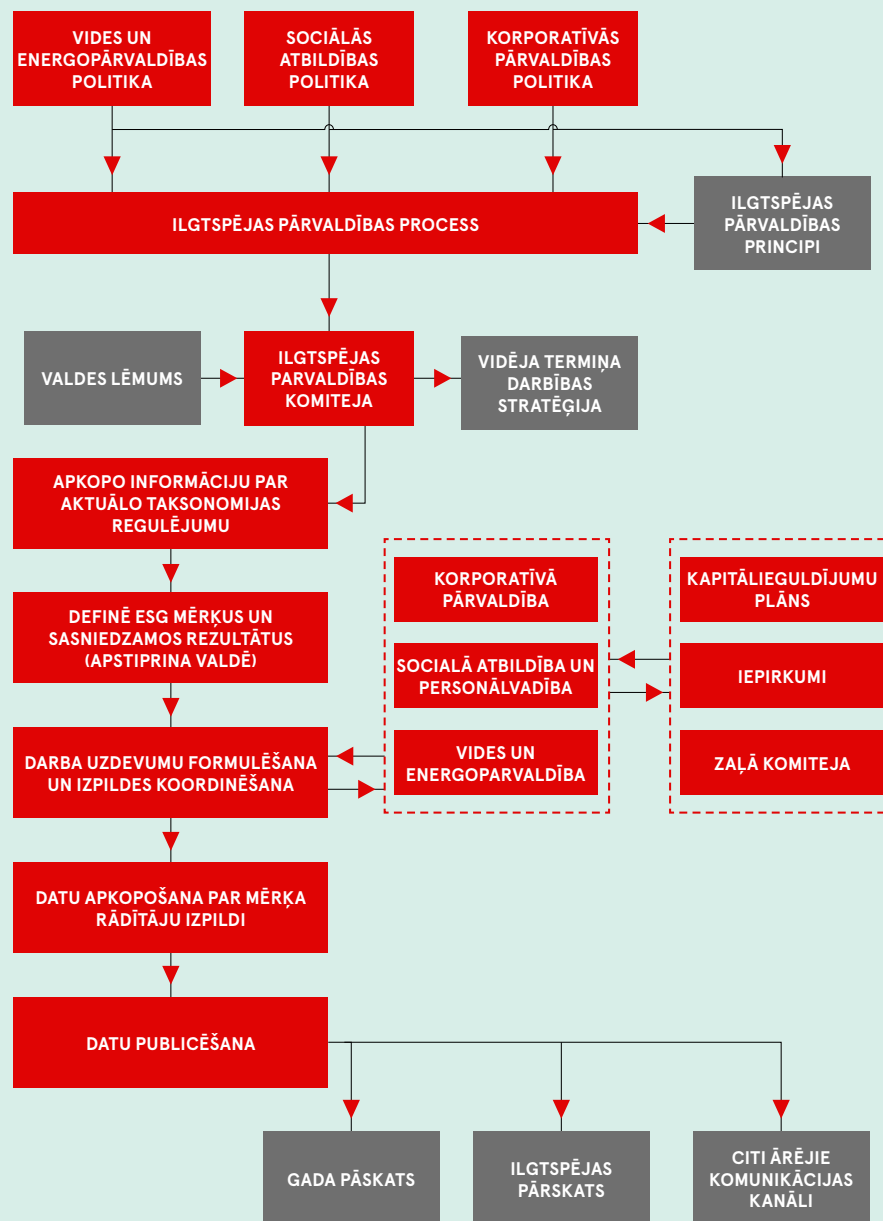
Turpmākajā periodā plānots turpināt iesākto darbu pie darbības īstenošanas politiku pilnveides.

AST ir izstrādājusi, ieviesusi un uztur uzņēmuma vadības sistēmu atbilstoši standartu ISO 9001:2015 (kvalitāte), ISO 14001:2015 (vide), ISO 45001:2018 (darba drošība) un ISO 50001:2018 (enerģopārvaldība) prasībām.

Ieviestā Integrētā vadības sistēma nodrošina efektīvu AST darbību, ievērojot starptautiski pieņemtus darbības mehānismus attiecībā par kvalitātes, enerģopārvaldības, vides aizsardzības, darba aizsardzības un arodveselības pārvaldību, nodrošinot korektu normatīvo aktu prasību izpildi, veicinot klientu un ieinteresēto pušu vēlmju apzināšanu un izpildi, raugoties uz norisēm uzņēmumā caur uzņēmuma procesu prizmu.

2022. gadā Mātesabiedrība izstrādāja **Ilgtspējas pārvaldības procesu**, kas apstiprināts ar AST valdes 2023. gada janvāra lēmumu. Ilgtspējas pārvaldības procesa mērķis ir sekmēt ilgtspējīgu lēmumu pieņemšanu, integrējot ilgtspējīgas attīstības principus Koncerna iekšējos procesos un sadarbībā ar partneriem, sabalansējot biznesa attīstības mērķus ar Eiropas Savienības regulējuma prasībām un labo praksi ilgtspējas jomā. Ilgtspējas pārvaldības procesa kārtība aptver šādas jomas:

- Vides aizsardzību un klimata pārmaiņu mazināšanu;
- Sociālās atbildības veicināšanu attiecībā pret darbiniekiem un iesaistītajām pusēm;
- Korporatīvo pārvaldību.

Saskaņā ar apstiprināto Ilgtspējas pārvaldības procesu 2023. gadā apstiprināta Ilgtspējas pārvaldības komiteja, par tās vadītāju ieceļot valdes priekšsēdētāju. Ievērojot to, ka 2023. gadā AST valde strādāja nepilnā sastāvā, Ilgtspējas pārvaldības komiteja savu darbību sāka 2024. gada sākumā, un 2024. gada februārī apstiprināta Ilgtspējas pārvaldības komiteja jaunā sastāvā. 2024. gadā Ilgtspējas pārvaldības komitejas būtiskākie izaicinājumi saistīti ar ilgtspējas aspektu un prasību integrēšanu Mātessabiedrības procesos atbilstoši Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvai un saistošajiem ilgtspējas ziņošanas standartiem.

Ilgtspējas pārvaldības komitejā ietilpst to struktūrvienību pārstāvji, kuru atbildības jomas skar noteikto ilgtspējas pārvaldības principu īstenošanu. Komiteja savas darbības ietvaros saskaņo un koordinē noteiktas darbības jomas saskaņā ar Zaļās komitejas darbības kārtību un citiem saistītajiem dokumentiem. Tā izstrādā ilgtspējas mērķu un sasniedzamo rādītāju priekšlikumus, kas tiek apstiprināti ar AST valdes lēmumu.

Atbilstoši Komerclikumam AST valde ir atbildīga par AST ietekmes aspektu vadīšanu. 2023. gadā organizēti vairāki semināri par ilgtspējas jautājumiem, kuros bija iespēja piedalīties uzņēmuma pārvaldes institūciju pārstāvjiem, padziļināta informācija par ilgtspējas jautājumiem augstākās pārvaldības institūcijai tiek sniegta arī tad, kad tās sēžu darba kārtībā tiek skatīti ar to saistītie jautājumi.

2023. gadā AST padomes un valdes locekļi piedalījās enerģētikas konferencē “Energy Trilemma – the Backbone for Energy Transition. Baltic Sea region focus” (Enerģijas trilemma: Enerģijas pārejas pamats – Baltijas jūras reģiona fokuss). Saite uz video: https://www.youtube.com/watch?v=U_D1rqit8LQ. Konferencē starptautiski atzīti eksperti, reģiona politikas veidotāji un enerģētikas uzņēmumu vadītāji diskutēja par Baltijas jūras reģiona enerģijas sektora noturību pret drošības apdraudējumu, elektroenerģijas tirgus modeļa pilnveidi, kā arī analizēja, vai “ilgtspējas – rentabilitātes” pieeja enerģētikā ir iespējama. Konferences ietvaros tika runāts par iespējamiem risinājumiem ilgtspējīgas enerģētikas nākotnei reģionā, lai tuvinātu ambīcijas un faktisko rīcību. Enerģijas ilgtspējas kontekstā

tika meklētas atbildes uz būtiskiem jautājumiem, piemēram, vai rentabilitāte un ilgtspēja ir savienojamas, kādas inovatīvas tehnoloģijas nepieciešamas enerģijas pārejas veicināšanai u. c. Vienlaikus konferences dalībnieki varēja uzzināt vairāk par iedvesmojošām iniciatīvām ceļā uz enerģijas ilgtspēju – par Eiropā pirmo liela mēroga pārrobežu udeņraža ieleju, kas aptver Baltijas jūras reģionu, un ASV enerģētikas kopienas pieredzi, personalizējot enerģijas pārejas priekšrocības.

Biznesa ilgtspējas padomes iniciatīvas ietvaros, kuras sastāvā ir arī AST, tapis praktisks ceļvedis uzņēmējiem par klimata risku pārvaldību uzņēmumā (<https://biznesam.swedbank.lv/klimata-risku-celvedis>).

Pārskata periodā padome deva piekrišanu AST materiālu un iekārtu ziedojumiem Ukrainai, kas bija ne vien būtisks atbalsts Krievijas nopostītās energosistēmas infrastruktūras atjaunošanā, bet arī starptautisku ekspertu atzīnīgi novērtēta iniciatīva – AST bija viens no pieciem Latvijas uzņēmumiem, ko žūrija izvirzīja “Baltic Sustainability Awards” finālā (vairāk: <https://www.balticsustainabilityawards.eu/finalists-2023>). AST tika piešķirta galvenā balva Sociālo iniciatīvu kategorijā par lomu Ukrainas energoinfrastruktūras atjaunošanā. AST atbalsts ne tikai palīdzēja pārvarēt krīzes situāciju, bet arī radīja precedentu ilgtspējīgiem un uz sadarbību vērštiem centieniem enerģētikas infrastruktūras attīstībā sarežģītos apstākļos. Vairāk informācijas: <https://ej.uz/sustainabilityawardswinners>.

AST patlaban ir vienīgais no Baltijas pārvades sistēmas operatoriem, kas vērtspapīru tirgū emitējis zaļās obligācijas. Pieprasījums pēc zaļajiem, sociālajiem un ilgtspējīgiem vērtspapīriem atspoguļo aizvien pieaugošo ilgtspējīgo finanšu instrumentu lomu finanšu tirgos.

Informācija par cilvēktiesību principu ievērošanu atrodama sadaļās “Iekļaujoša darba kultūra un dzimumu līdztiesība” un “Personāla vadības politika un pamatprincipi”.

POLITIKĀS NOTEIKTO APŅEMŠANOS IEVIEŠANA PRAKSĒ

Koncerna amatpersonu pienākumu ieviest un ievērot AST politikas nosaka šo kapitālsabiedrību valdes un padomes nolikumi, kā arī noslēgtie pilnvarojuma līgumi. Koncerna Meitassabiedrības padomes locekļi savlaicīgi un pienācīgā kārtā informē tās valdi par AST politikām un veicina AST politiku ieviešanu Meitassabiedrībā. Vienlaikus katrā no izstrādātajām politikām tiek noteikta atbildība par tās uzturēšanu un ieviešanu praksē.

Gadījumos, kad AST politikas jākonkretizē Meitassabiedrības darbības kontekstā, vai ja attiecīgajā jomā, kas Meitassabiedrībai svarīga, AST politika nav izstrādāta, tā izstrādā savu politiku. Meitassabiedrības politikas nedrīkst būt pretrunā ar AST politikām. Gadījumā, ja tiek konstatēta pretruna starp Meitassabiedrības politiku un AST politiku, spēkā ir AST politika.

Citās sabiedrībās, piemēram, Baltijas reģionālajā elektroenerģijas sistēmu koordinācijas centrā, AST politikās ietverto principu ieviešana tiek nodrošināta tādā apjomā, kādu sniedz balsstiesību apjoms attiecīgajā sabiedrībā.

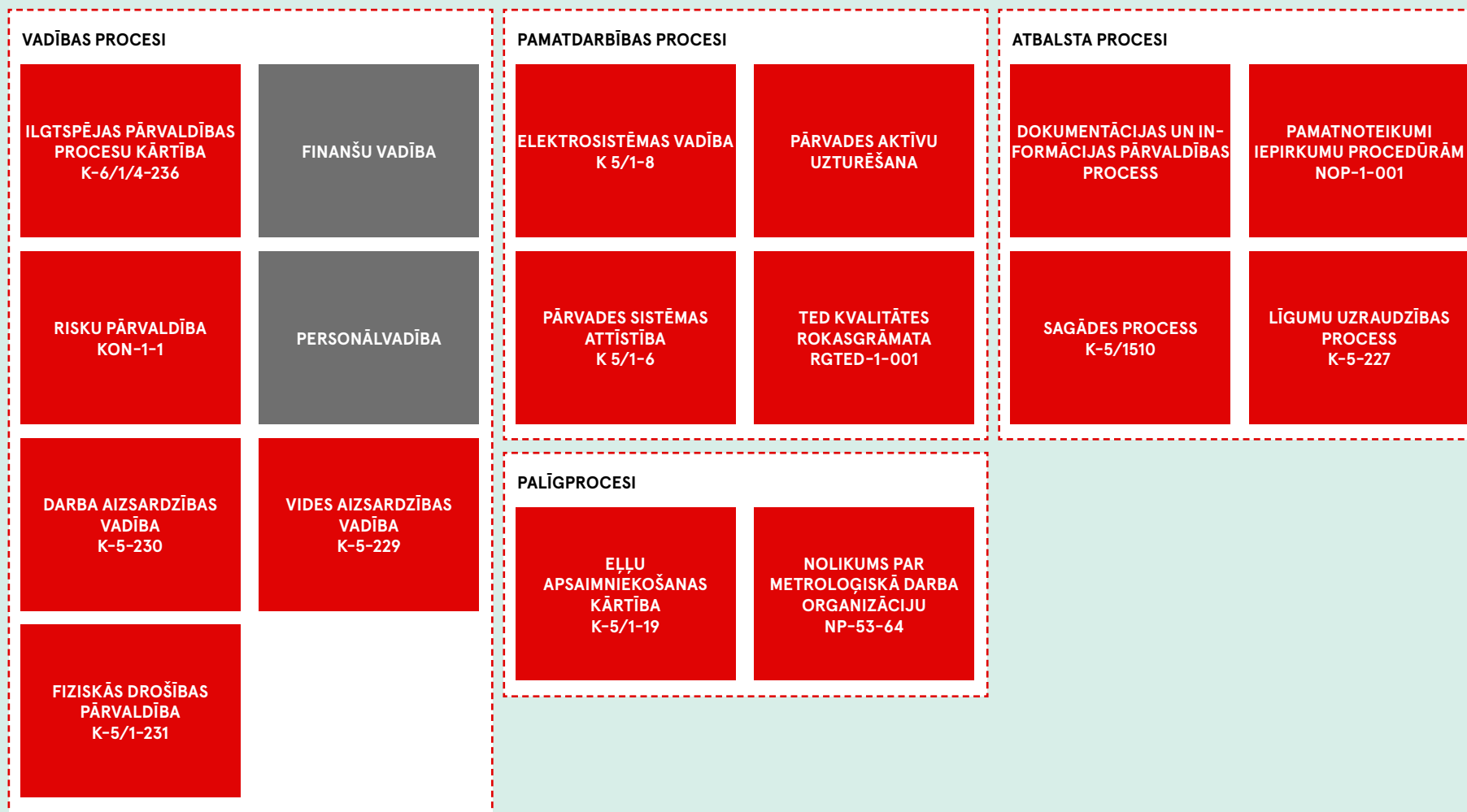
AST un Meitassabiedrība politikas aktualizē pēc nepieciešamības, bet rūpīgi izvērtē ne retāk kā reizi trijos gados. Piemēram, Informācijas tehnoloģiju sistēmu drošības politika tiek aktualizēta, ja tiek paplašināti vai mainīti ietvari, uz ko attiecas politika, ja tiek mainīti IT drošības principi vai tiek atklāti jauni drošības apdraudējumi, vadoties no ārējā vai iekšējā IT audita ieteikumiem, drošības pārbaūžu un riska vērtēšanas rezultātiem, būtisku IT drošības incidentu gadījumā.

Ņemot vērā to, ka politikas nosaka tikai būtiskākos Mēitassabiedrības pārvaldības un darbības īstenošanas principus, to ieviešanai tiek izdoti iekšējie normatīvie akti (noteikumi, kārtības, instrukcijas). Izstrādājot vai grozot iekšējos normatīvos aktus, tiek nodrošināta to atbilstība Mēitassabiedrības pamatdokumentiem un politikām, t. sk. saskaņojot šos iekšējos normatīvos aktus ar darbinieku, kurš ir atbildīgs par attiecīgo politiku. Pēc jaunas politikas vai cita iekšējā normatīvā akta spēkā stāšanās atbildīgais darbinieks nodrošina, lai darbinieki, uz kuriem normatīvais akts attiecas, ir informēti par saviem no normatīvā akta izrietošajiem pienākumiem un tiesībām. Ja nepieciešams, tiek organizētas apmācības, t. sk. izvērtējot apmācību organizēšanas nepieciešamību, to formātu (klātie, tiešsaiste u. c.) un regularitāti. Apmācību nepieciešamību un efektivitāti ļauj izvērtēt tas, vai un cik bieži tiek konstatētas neatbilstības iekšējo normatīvo aktu piemērošanā.

PROCESI NEGATĪVĀS IETEKMES MAZINĀŠANAI / KOMPENSĒŠANAI

Koncerns atbildīgi pieiet negatīvās ietekmes mazināšanai, ja tāda radīta, un kompensēšanai.

AST ir izstrādāta procesu interaktīvā karte, kura apvieno vadības, pamatdarbības, atbalsta un palīgprocesus, kā arī nodrošina ar procesu vadību saistītās kontroles sistēmas sasaisti.

Procesiem ir noteikti to vadītāji un atbalsta komanda, procesus pārskata pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi trijos gados izvērtē to aktualitāti.

2023. gadā AST aktualizēts Finanšu vadības process, Personālvadības process un Pārvaldes sistēmas attīstības process. Pārstrādātas procesa plūsmas shēmas, tās vienkāršojot un uzlabojot pārskatāmību, pievienota papildu informācija, kas palīdz izprast procesus un to norisi. Viegļāk pieejama informācija par procesa vadītājiem un to atbalsta komandu. Izstrādātas Procesu pārvaldības vadlīnijas.

Izstrādāts Līgumu uzraudzības process, lai uzlabotu izpratni par līguma uzraudzības riskiem, pienākumiem un atbildību. Izstrādājot procesus, kā arī veicot to uzturēšanu, uzlabošanu un attīstību, tajos tiek ietvertas darba videi noteiktās normatīvo aktu prasības, kā arī AST prasības. Darba vides prasības tiek iekļautas procesu aprakstos (kārtībās), ekspluatācijas un darba aizsardzības instrukcijās un Tehniskās ekspertīzes dienesta procedūrās.

Lai nodrošinātu pilnīgāku darba vides (darbu veikšanas tehnoloģijas, apkalpojamās iekārtas, darba aprīkojuma un mehānismu, pielietojamo individuālo aizsardzības līdzekļu utt.) atbilstību normatīvajiem aktiem un labajai praksei, 2023. gadā, tāpat kā iepriekšējos gados, tiek veikta darba vides risku vērtēšana, rīkotas ikmēneša tehniskās mācības, darba aizsardzības dienas, darba aizsardzības prasību ievērošanas pārbaudes, veiktas neplānotās brigāžu pārbaudes darba vietās un iekārtu ekspluatācijas novērtēšana. Pārbauzu rezultāti tiek pārrunāti ar personālu

un atbildīgajiem speciālistiem un tiek dokumentēti, nepieciešamības gadījumā tiek izstrādātas un realizētas korektīvās un/vai preventīvās darbības.

Lai nodrošinātu vides uzraudzību un mazinātu negatīvo ietekmi uz to, tiek realizēti iekšējie auditi, vides monitoringi, vides aizsardzības pasākumu plāns un energomonitorings. Pastāvīgi tiek uzraudzīti saistošie normatīvie akti vides aizsardzībā un to prasību izpilde. Pēc auditu un pasākumu plānu realizācijas tiek sagatavoti ziņojumi, tiek informēti iesaistītie un atbildīgie, nepieciešamības gadījumā tiek izstrādātas un realizētas korektīvās un/vai preventīvās darbības.

AST piedalās Swedbank organizētajā Biznesa ilgtspējas padomē, iniciatīvā “Ģimenei draudzīga darba vieta”, kustībā “Dažādībā ir spēks” un iniciatīvā darba aizsardzības un veselības jomā “Misija Nulle”.

Darbinieku iesaistei ir izveidota sadaļa AST tīmekļa vietnē “Ideju reģistrs”, kurā darbinieki tiek aicināti aizpildīt ideju pieteikumu formu. Ideju reģistra ierakstus monitorē Kvalitātes sistēmas daļa sadarbībā ar Komunikācijas daļu un nodod priekšlikumu atbildīgajām struktūrvienībām tā izvērtēšanai un lēmuma pieņemšanai par tālāko rīcību.

Ideju reģistrā iesniegtie priekšlikumi tiek izvērtēti un šajā sadaļā tiek publicētas arī atbildes tajos gadījumos, ja ideju nav iespējams realizēt pilnībā. Iesniegtie priekšlikumi ir anonīmi (reģistrs pieejams tikai no iekšējā tīkla, un šajā sadaļā netiek reģistrētas datoru IP adreses), ja vien iesniedzējs nav norādījis savu vārdu.

MEHĀNISMI JAUTĀJUMU UZDOŠANAI UN PROBLĒMJAUTĀJUMU AKTUALIZĒŠANAI

Trauksmes celšana ir iespēja veicināt likumīgu, godprātīgu, atklātu un pārredzamu organizāciju darbību publiskajā un privātajā sektorā, izmantojot tiesības brīvi paust savu viedokli. Trauksmes celšanas likums palīdz Latvijas iedzīvotājiem novērst pārkāpumus, pirms nodarīts kaitējums sabiedrības interesēm, vienlaikus aizsargājot trauksmes cēlētus no nelabvēlīgām sekām.

Apzinoties problēmjautājumu aktualizēšanas būtiskumu attiecībā uz neētisku rīcību, Koncernā un Mātesabiedrībā izveidota trauksmes celšanas sistēma.

AST tīmekļa vietnē ir izveidota sadaļa “Trauksmes celšana”, kur apkopota visa būtiskā informācija par trauksmes celšanu. AST atbilstoši likumam ir apstiprināta “Trauksmes celšanas kārtība”, saskaņā ar kuru pirms trauksmes celšanas jautājumu

vai šaubu gadījumā (arī anonīmi) AST var saņemt konsultāciju, kuru sniedz AST kontaktpersona trauksmes celšanas jautājumos. Informācija, kuru konsultācijas ietvaros ir saņēmusi kontaktpersona, ir konfidenciāla.

Ārējā tīmekļa vietnē ir izveidota sadaļa “Atbildīga uzņēmējdarbība”, kurā apkopota informācija par AS “Augstsprieguma tīkls” Ētikas kodeksu, trauksmes celšanu, Krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta risku pārvaldību, lepirkumu politiku, piegādātāja deklarāciju, Privātuma politiku.

2023. gadā netika saņemts neviens trauksmes celšanas ziņojums.

ATBILSTĪBA LIKUMU UN CITU TIESĪBU AKTU PRASĪBĀM

Koncerns savā darbībā seko līdzi atbilstībai likumu un citu tiesību aktu prasībām. Mātesuzņēmumā ir izstrādāta uzņēmumam saistošo normatīvo aktu uzraudzības kārtība.

Normatīvo aktu projektu uzraudzībai, kas skar AST intereses, uzņēmums izmanto "Tiesību aktu projektu publisko portālu" (turpmāk – TAP vai TAP portāls). TAP portāla paziņojumus saņem atbildīgā AST struktūrvienība. Atbilstoši AST noteiktajam kompetences sadalījumam tiesību aktu projekti pēc nepieciešamības tiek novirzīti uzņēmuma struktūrvienībām vai struktūrvienības tiek piesaistītas tiesību aktu projektu izvērtējumam. Izvērtējuma lēmums tiek fiksēts TAP portālā.

Ja izmaiņas normatīvajos aktos nav identificētas TAP portālā (valsts institūcijas nav novirzījušas tiesību aktu projektu AST), normatīvo aktu izmaiņas tiek identificētas ar normatīvo aktu uzraudzību atbilstoši pa to jomām un uzņēmumā sadalīto kompetenci. Kopumā 2023. gadā AST sniegusi atzinumu par 12 tiesību aktu projektiem (2022. gadā – par 48 tiesību aktu projektiem).

Visas normatīvo aktu prasības tiek adaptētas AST iekšējos dokumentos un kontroles vidē.

Pārskata periodā, tāpat kā 2022. gadā, Koncernā neatbilstība likumu un citu normatīvo aktu prasībām nav konstatēta.

DALĪBA ASOCIĀCIJĀS

Lai nodrošinātu mijiedarbību ar iesaistītajām un ieinteresētajām pusēm, Koncerns un Mātesabiedrība aktīvi iesaistās asociācijas un sabiedriskajās organizācijās.

AS "Augstsprieguma tīkls" ir dalībnieks šādās sabiedriskajās organizācijās:

ENTSO-E

AST dalība asociācijā ENTSO-E (Elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls) sniedz iespēju piedalīties tiesību aktu, politikas dokumentu izstrādē Eiropas līmenī. Asociācijā ir pārstāvētas 36 valstis un 40 pārvades sistēmas operatori. Tās mērķis ir strādāt pie gāzes un elektrības tirgus liberalizēšanas Eiropas Savienībā.

Pasaules Enerģijas padomes Latvijas nacionālā komiteja

AST ir biedrības "Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālā komiteja" (PEP LNK) biedrs kopš 2016. gada. Dalība PEP LNK nodrošina informāciju par energoresursu izpēti, ieguvu, transportu, pārveidi un efektīvu izmantošanu gan nacionālā, gan starptautiskā mērogā.

LEEA

AST dalība biedrībā "Latvijas Elektroenerģētiku un Energobūvnieku asociācija" (LEEA) sniedz iespēju piedalīties elektroenerģētikas un energobūvniecības tiesību aktu, politikas dokumentu un standartu izvērtēšanā un pilnveidē, personāla sertifikācijas un apmācības programmu organizēšanā, ar elektroenerģētiku saistītu zinātnisku pētījumu veikšanā un zinātniski tehnisku pasākumu organizēšanā, kā arī sadarboties ar elektroenerģētikas virziena mācību iestādēm. AST pārstāvji regulāri piedalās LEEA sēdēs, lai nodrošinātu viedokļu apmaiņu par aktualitātēm enerģētikā, tostarp par energodrošību.

Izcelsmes apliecinājumu Eiropas izdevējistāžu asociācija

AST ir dalībnieks Izcelsmes apliecinājumu Eiropas izdevējistāžu asociācijā. Elektroenerģijas izcelsmes apliecinājumu aprīte un tirdzniecība Eiropā iespējama, pateicoties "Association of Issuing Bodies" (AIB). AST pārstāvis darbojas arī AIB valdē, piedaloties Eiropas elektroenerģijas izcelsmes apliecinājumu sistēmas attīstībā.

BEA

AST dalība Biznesa efektivitātes asociācijā (BEA) – vadošajā biznesa efektivitātes profesionāļu apvienībā Latvijā – ir iespēja gūt atbalstu efektivitātes metožu ieviešanā nepārtrauktu uzlabojumu ceļā. Dalība BEA nodrošina pieredzes apmaiņu starp asociācijas biedriem un veicina sadarbību starp uzņēmējiem, mācību iestādēm, zinātniekiem un valsts institūcijām. BEA pārstāvēti vairāk nekā 130 biedru, galvenokārt juridiskas personas.

Swedbank Biznesa ilgtspējas padome

2021. gadā AST pievienojās Swedbank Biznesa ilgtspējas padomei, lai apmainītos zināšanās, padziļinātu izpratni par ilgtspēju un kopā ar citiem uzņēmumiem veidotu ilgtspējīgāku uzņēmējdarbības vidi Latvijā.

Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts

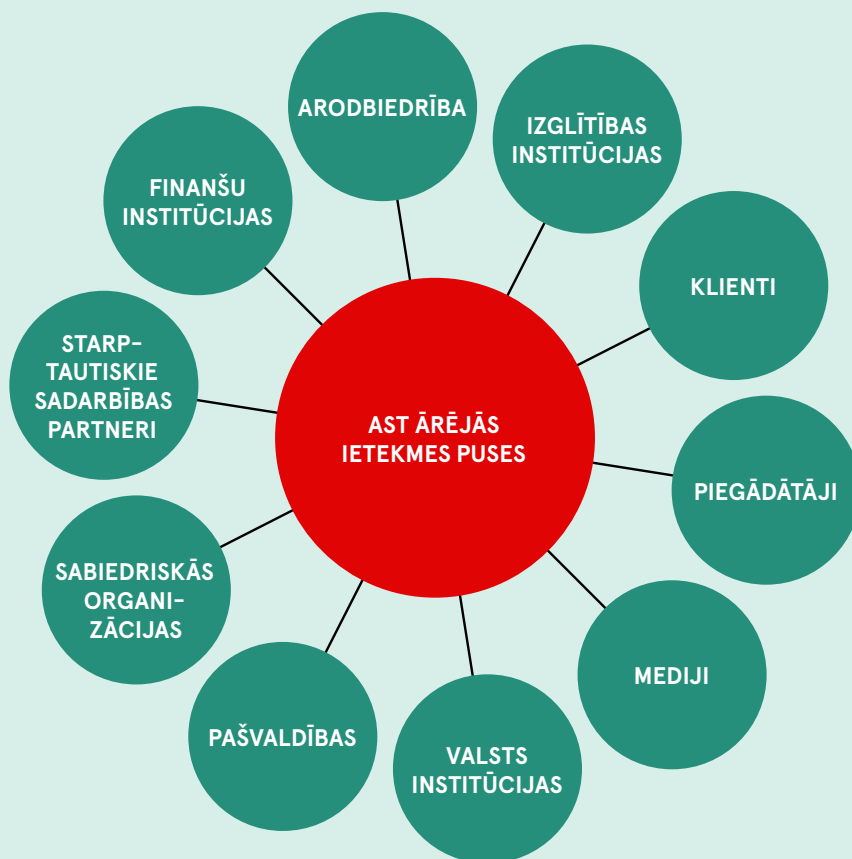

AST ir kļuvusi par Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūta biedru, lai veicinātu informācijas apmaiņu starp organizācijām un labās korporatīvās prakses ieviešanu Latvijas lielākajos uzņēmumos.

IETEKMES PUŠU IESAISTE

IETEKMES PUŠU IESAISTE

ATTĒLS NR. 1. AST ĀRĒJĀS IETEKMES PUSES

Koncerns izvērtē un ņem vērā gan savu ietekmi uz ieinteresētajām pusēm, gan to ietekmi uz Koncernu un atbildīgi attiecas pret visu ietekmes pušu būtiskajiem jautājumiem.

Sagatavojot ilgtspējas pārskatu par 2023. gadu, Koncerns balstījās gan uz savu skatījumu par nozīmīgajiem ilgtspējas aspektiem, gan uz ietekmes pušu novērtējumu, kas tika iegūts, veicot ietekmes pušu aptauju un padziļinātas intervijas laika posmā no 2023. gada 13. janvāra līdz 15. februārim. Ārējo pušu aptaujā piedalījās 25 respondenti, kas veido 65% no sākotnēji uzrunāto respondentu skaita.

AST uztur ārējo ietekmes pušu datubāzi, kas ietver:

- līgumpartnerus (projektētājus, būvniekus, būvuzraugus, piegādātājus-pakalpojuma sniedzējus);
- klientus (pārvades elektrosistēmas lietotājus un tirgotājus);
- pārējos partnerus.

AST iekšējās ietekmes puses

- Akcionārs un padome
- Valde
- Darbinieki

AST ietekmes pušu iesaistes mērķis ir uzlabot uzņēmuma sniegumu attiecībā pret visām ieinteresētajām pusēm un sabiedrību kopumā. AST regulāri rīko publiskas tikšanās ar klientiem, piegādātājiem un sadarbības partneriem, lai informētu par jaunumiem nozarē un uzņēmuma aktualitātēm (pasākumi: Elektroenerģijas tirgus forums, tikšanās ar projektēšanas darbos iesaistītajām organizācijām, tikšanās ar būvniecības un remonta darbu veicējiem). Regulāri pirms to apstiprināšanas tiek rīkotas publiskas konsultācijas par noteikumu projektiem darbībai nozarē, organizētas attīstības projektu sabiedriskās apspriešanas un veiktas citas aktivitātes sadarbībā ar ietekmes pusēm.

Savukārt Meitassabiedrība ir izstrādājusi vispārējo Korporatīvās sociālās atbildības politiku ar mērķi veikt piemērotākās darbības, lai veicinātu Stratēģijas īstenošanu un ilgtspējīgu attīstību, kā arī integrētu sociālos un vides aspektus savā uzņēmējdarbībā un attiecībās ar ieinteresētajām pusēm.

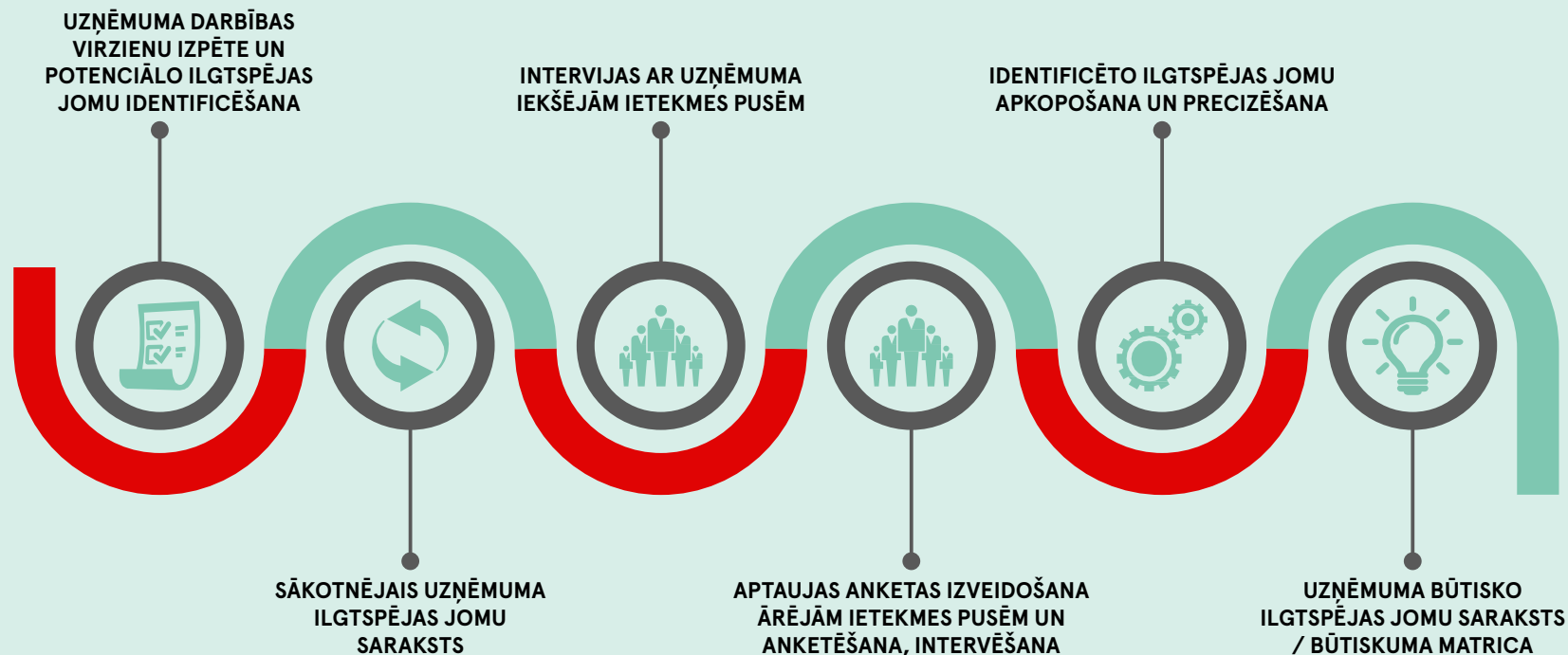
Būtisko ilgtspējas aspektu pārskatīšana Meitassabiedrības vadības grupas ietvaros (tostarp valdē un padomē) tika veikta 2023. gadā, kā rezultātā tika veikti grozījumi aspektu novietojumā uz ietekmes ass atbilstoši aktuālajām tendencēm, kas skar Meitassabiedrību, paaugstinot būtiskuma skalā aspektu "Darbinieku kompetence, kvalificēts nākotnes darbaspēks" un "Godīgs un caurskatāms atalgojums" nozīmīgumu.

**BŪTISKĀS
ILGTSPĒJAS JOMAS**

BŪTISKO JOMU NOTEIKŠANAS PROCESS

AST būtiskās ilgtspējas jomas tika noteiktas sešos soļos, kas atbilst GRI standartu prasībām par būtisko ilgtspējas jomu noteikšanu un ietekmes pušu iesaisti. Procesa apkopojums ir atspoguļots attēlā Nr. 2.

ATTĒLS NR. 2. BŪTISKO ILGTSPĒJAS JOMU NOTEIKŠANAS PROCESS

ILGTSPĒJAS JOMU IDENTIFICĒŠANA UN VALIDĀCIJA

Sākotnēji, analizējot Mātessabiedrības darbības virzienus, nozares aktuālo problemātiku, iepriekšējos gados veidotos ilgtspējas pārskatus un praksi

elektroenerģijas sektorā, tika identificētas ilgtspējas jomas, kas aptver AST potenciālos vides, sociālās un ekonomiskās ietekmes aspektus.

IEKŠĒJO UN ĀRĒJO IETEKMES PUŠU VIEDOKĻA IEGUVE

Iepriekšminētās identificētās ilgtspējas jomas tika pārbaudītas un precizētas intervijās ar AST padomes un valdes pārstāvjiem un noteiktu funkciju vadītājiem, kā arī iegūts šo iekšējo ietekmes pušu vērtējums izvirzītajām ilgtspējas jomām, prioritizējot būtiskākās no tām. Pamatojoties uz iekšējo interviju secinājumiem, izvirzītās ilgtspējas jomas tika optimizētas un apvienotas būtiskajās ilgtspējas jomās.

Ārējo ietekmes pušu aptaujāšanai tika sagatavota tiešsaistes anketa. Tika saņemtas 25 respondentu atbildes par uzņēmuma prioritārajām ilgtspējas jomām.

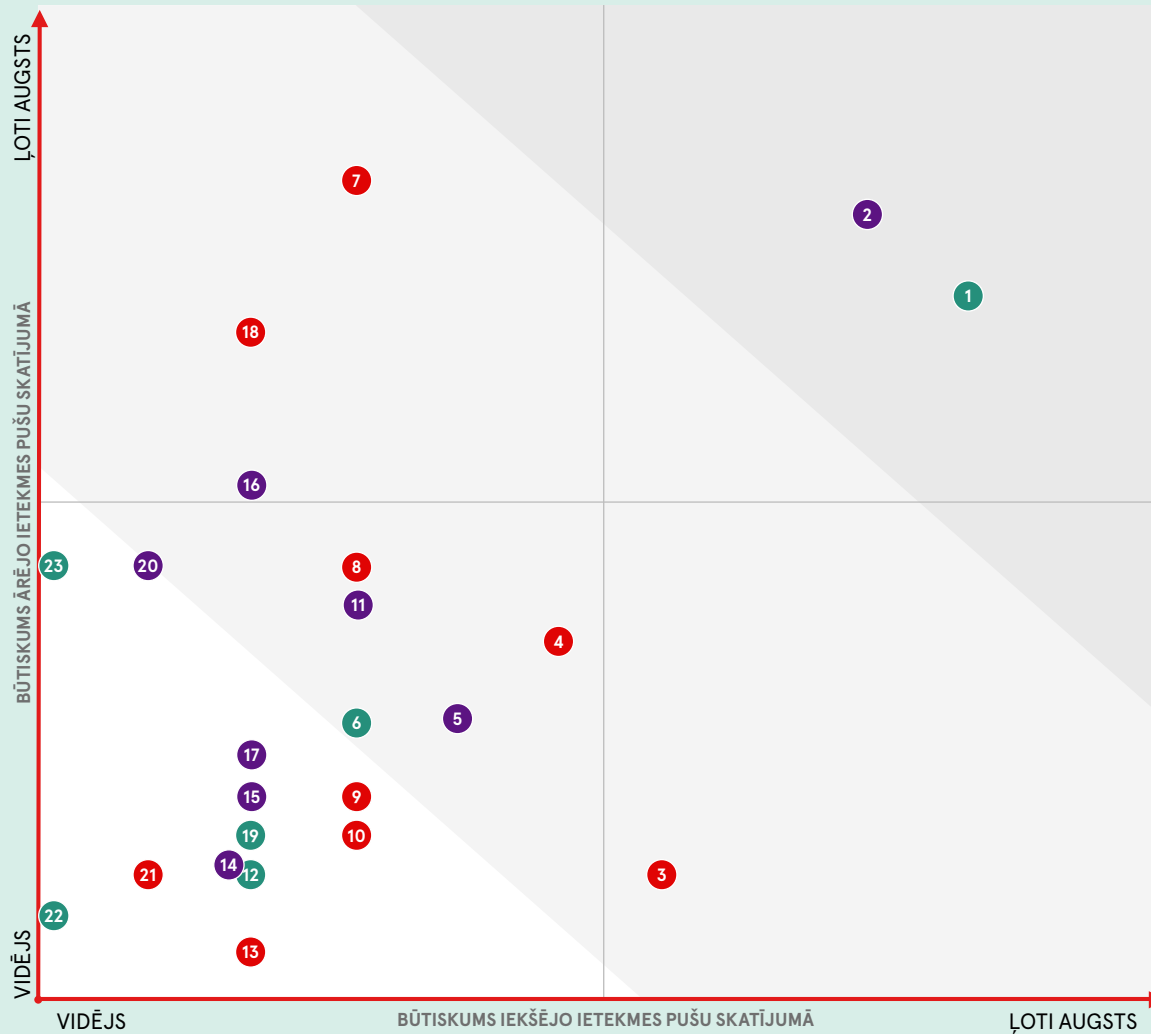
Respondentiem tika dota iespēja pievienot arī papildu tēmas katrā no jomām, kā arī sniegt viedokli par AST ilgtspējas sniegumu kopumā.

Papildus anketēšanai atsevišķas ārējās ietekmes puses (piemēram, finanšu institūcijas, klienti, sabiedriskās organizācijas) tika intervētas detalizēti, lai gūtu plašāku priekšstatu par Mātessabiedrības darbības sasaisti ar nozares un tās politikas plānošanas procesiem, pilnveides iespējām un ilgtspējīgas attīstības potenciālu.

BŪTISKO ILGTSPĒJAS JOMU MATRICA

Atbilstoši veiktajai ārējo un iekšējo ietekmes pušu anketēšanai un interviju rezultātiem ir apkopots abu pušu redzējums par AST būtiskākajām ilgtspējas jomām, kas atspoguļots attēlā Nr. 3.

Gan ārējās, gan iekšējās ietekmes puses par visbūtiskākajām AST ilgtspējas jomām uzskata energoapgādes infrastruktūras ilgtspējīgu (tostarp gan efektīvu, gan videi draudzīgu un atjaunīgu resursu izmantošanu veicinošu) pārvaldību un energoapgādes pakalpojuma nepārtrauktības nodrošināšanu.

VIDES IETEKMES JOMAS

- 1 Energoapgādes infrastruktūras ilgtspējīga pārvaldība
- 6 Zaļās elektroenerģijas tirgus attīstības veicināšana
- 12 Pārvaldīto aktīvu radīto emisiju pakāpeniska samazināšana
- 19 Atbildīga resursu izmantošana un pārstrāde
- 22 Pārvades aktīvu uzturēšanas ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu mazināšana
- 23 Enerģijas zudumu mazināšana

SOCIĀLĀS IETEKMES JOMAS

- 2 Energoapgādes pakalpojuma nepārtrauktības nodrošināšana
- 5 Darbinieku izaugsmes un izcilības veicināšana
- 11 Darba drošība un veselība
- 14 Iekļaujoša darba kultūra un dzimumu līdztiesība
- 15 Darbinieku labbūtība un sociāla aizsardzība
- 16 Pakalpojumu drošība un atbildība
- 17 Sabiedrības izglītošana par ilgtspējīgu elektroapgādi
- 20 Efektīva un koordinēta ārkārtas situāciju pārvaldība

EKONOMISKĀS IETEKMES JOMAS

- 3 Procesi digitalizācija darbības efektivitātes un datu kvalitātes uzlabošanai
- 4 Elektroapgādes droša savienojamība ar Eiropas energoapgādes tīklu
- 7 Netiešā ekonomiskā ietekme
- 8 Tiešā ekonomiskā ietekme
- 9 Interesešu konflikta un korupcijas novēršana
- 10 Sadarbības partneru un piegādātāju godprātīga un izsekojama izvēle
- 13 Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana
- 18 Balansēšanas pakalpojuma nodrošināšana
- 21 Nozares zinātniskās izpētes sekmēšana

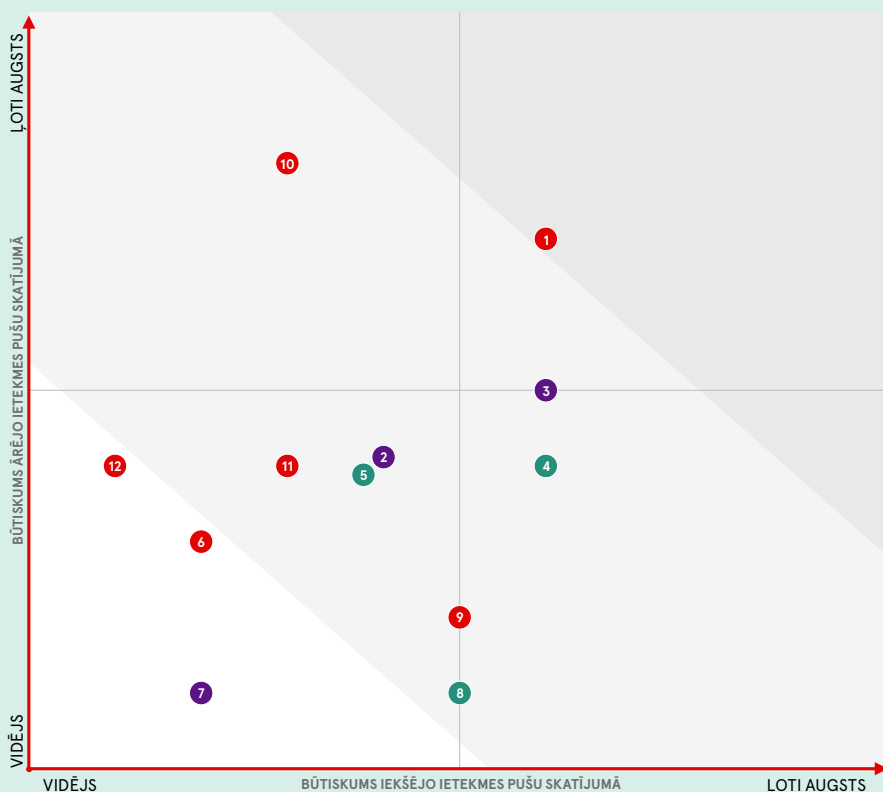
ATTĒLS NR. 3. AST BŪTISKO ILGTSPĒJAS JOMU MATRICA

KONCERNA KONSOLIDĒTO BŪTISKO JOMU SARAKSTS

Pēc AST būtiskāko ilgtspējas jomu identificēšanas un matricas izveides Mātesabiedrība izvērtēja Meitassabiedrības 2021. gada ilgtspējas un gada pārskatā atspoguļotās ilgtspējas jomas, izveidojot Koncerna konsolidēto būtisko ilgtspējas jomu matricu. AST un Conexus būtisko ilgtspējas jomu konsolidētā būtiskuma matrica sagatavota, izmantojot katra uzņēmuma būtisko ilgtspējas jomu ārējo un iekšējo pušu vērtējuma vidējās vērtības.

Papildus identificētas AST būtiskās ilgtspējas jomas, kas nepārklājas ar Conexus būtiskajām ilgtspējas jomām, bet ir iekļautas konsolidētajā matricā, jo uzskatāmas par būtiskām:

- Tiešā ekonomiskā ietekme;
- Netiešā ekonomiskā ietekme;

- Efektīva un koordinēta ārkārtas situāciju pārvaldība.

AST ietekmes pušu vērtējumā salīdzinoši zemu novērtētas ir jomas, kas saistītas ar klimata pārmaiņu un enerģijas zudumu samazināšanas jautājumiem, taču, ņemot vērā to savstarpējo saistību un globālo prioritāti, tās tiek saglabātas starp būtiskākajām jomām. Joma "Efektīva un koordinēta ārkārtas situāciju pārvaldība" 2023. gada pārskatā netiek iekļauta, jo pēc konsolidētās būtiskuma matricas ir starp tām 3 jomām, kas atrodas viszemāk novērtētajā būtiskuma segmentā.

Apvienotās ilgtspējas jomas	Būtiskās ilgtspējas jomas
Infrastruktūras drošība, ilgtspējīga pārvaldība un procesu digitalizācija	Ekonomiskās ietekmes joma
Darbinieku kompetence, izaugsme un kvalificēts nākotnes darbaspēks	Sociālās ietekmes joma
Darbinieku veselība, drošība un labbūtība	Sociālās ietekmes joma
Ilgspējīgi enerģijas risinājumi	Vides ietekmes joma
Ietekme uz klimatu un enerģijas efektivitāte	Vides ietekmes joma
Ilgspējīga iepirkšana un sadarbības partneru izvēle	Ekonomiskās ietekmes joma
Iekļaujoša darba kultūra un dzimumu līdztiesība	Sociālās ietekmes joma
Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana	Vides ietekmes joma
Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana	Ekonomiskās ietekmes joma
Netiešā ekonomiskā ietekme	Ekonomiskās ietekmes joma
Tiešā ekonomiskā ietekme	Ekonomiskās ietekmes joma
Efektīva un koordinēta ārkārtas situāciju pārvaldība	Ekonomiskās ietekmes joma

VIDES IETEKMES JOMAS

- 4 Ilgtspējīgi enerģijas risinājumi
- 5 Ietekme uz klimatu un enerģijas efektivitāte
- 8 Atbildīga resursu izmantošana un atkritumu apsaimniekošana

SOCIĀLĀS IETEKMES JOMAS

- 2 Darbinieku kompetence, izaugsme un kvalificēts nākotnes darbaspēks
- 3 Darbinieku veselība, drošība un labbūtība
- 7 Iekļaujoša darba kultūra un dzimumu līdztiesība

EKONOMISKĀS IETEKMES JOMAS

- 1 Infrastruktūras drošība, ilgtspējīga pārvaldība un procesu digitalizācija
- 6 Ilgtspējīga iepirkšana un sadarbības partneru izvēle
- 9 Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana
- 10 Netiešā ekonomiskā ietekme
- 11 Tiešā ekonomiskā ietekme
- 12 Efektīva un koordinēta ārkārtas situāciju pārvaldība

ATTĒLS NR. 4. KONCERNA KONSOLIDĒTĀ BŪTISKUMA MATRICA UN ILGTSPĒJAS JOMAS

VIDES IETEKME

VIDES IETEKME

koncerna vides filozofija un attieksme pret vidi ietver vides pārvaldības principus, atbildību un galvenās darbības vides jomā, nosakot videi draudzīgu un efektīvu tehnoloģiju izvēli un veicinot ilgtspējīgu Koncerna attīstību.

Galvenie Mātessabiedrības vides aizsardzības pamatprincipi:

- organizē savu darbību un plāno attīstību atbilstoši ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem, ievērojot ekonomiskos un vides aspektus un pildot Latvijas tiesību aktus vides aizsardzības jomā;
- identificē iespējamus vides riskus un maksimāli samazina to nelabvēlīgo iedarbību uz apkārtējo vidi visās uzņēmuma darbības jomās;

Periodiskā vides risku pārskatīšana notiek reizi trijos gados, bet vides risku uzraudzība tiek veikta pastāvīgi, kontrolējot darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, pienācīgi uzturot pārvades aktīvus, lai nepieļautu vides piesārņojumu, saskaņā ar risku pārvaldības koncepciju.
- ievieš labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, samazina piesārņojošo vielu emisiju vidē, ietekmi uz klimata pārmaiņām un radīto atkritumu daudzumu;

Sastādāt iepirkumu nolikumus, tiek ņemtas vērā normatīvo aktu, standartu prasības, kā arī pieredze, lai nepieciešamie kapitālieguldījumi būtu efektīvāki un ilgtspējīgāki.

- veicina nepārtrauktu vides snieguma uzlabošanu katrā struktūrvienībā un uzņēmumā kopumā, veicinot resursu efektīvu izmantošanu;
- plānojot attīstību, izvērtē investīciju projektu ietekmi uz vidi, nepieļaujot kaitējuma nodarīšanu videi un sabiedrības interesēm, kā arī nodrošinot kaitējuma videi maksimālu samazināšanu plānoto objektu būvniecības, izmantošanas un slēgšanas posmos;
- uztur un pilnveido vides pārvaldības sistēmu saskaņā ar LVS EN ISO 14001 un LVS EN ISO 50001 standartu prasībām;
- rūpējas un veicina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, izvērtē un kontrolē uzņēmuma darbības radīto ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, sugām un biotopiem;

Plānojot un veicot darbus elektropārvades līniju trasēs, tiek ņemti vērā dabas liegumi un uz tiem attiecināmie nosacījumi: darba veikšanas tehnoloģija un metodes, putnu ligzdošanas periods u. tml.

- nodrošina atbildīgo darbinieku kompetenci vides jomā, veicina darbinieku vides apziņas veidošanu katrā darba vietā un informē darbiniekus par uzņēmuma darbības būtiskajiem vides aspektiem;
- regulāri un atklāti informē sabiedrību un ieinteresētās puses par uzņēmuma aktivitātēm vides jomā;
- rīkojas videi draudzīgi un aicina videi draudzīgi rīkoties sadarbības partnerus un sabiedrību.

Meitassabiedrības vides pārvaldības pamatprincipi ir veikto darbību ietekmes uz vidi novērtējums un ietekmi mazinošo pasākumu plānošana un īstenošana. Meitassabiedrībā ir ieviesta vides pārvaldības un energopārvaldības sistēma, lai nodrošinātu ilgtspējīgu un videi draudzīgu dabasgāzes uzglabāšanas un pārvades sistēmu darbību un attīstību, kā arī samazinātu ar darbību saistītos vides riskus.

Koncernā ieviestās pārvaldības sistēmas ir balstītas uz ISO 14001 vides pārvaldības standartu, kā arī uz ISO 50001 energopārvaldības standartu prasībām, kas atbilstoši sertificētas. Ik gadu tiek veikts iekšējais audits, kura laikā izlases kārtībā tiek pārbaudīta darbinieku izpratne un veiktie darbi saskaņā ar standartu prasībām. 2023. gadā kopumā auditētas 48 struktūrvienības (tikpat cik 2022. gadā), tika apsekotas un novērtētas 37 apakšstacijas (2022. gadā 43 apakšstacijas) un 6 Līniju dienesta administratīvi tehniskās bāzes (tikpat cik 2022. gadā) un 13 apakšstaciju grupu administratīvi tehniskās bāzes (tikpat cik 2022. gadā). Darbība pēc šiem standartiem ir brīvprātīga, tomēr tā apliecina Koncerna atbildīgu attieksmi pret apkārtējo vidi, kā arī centieniem pastāvīgi uzlabot vides sniegumu.

- Liela uzmanība tiek pievērsta vides aspektu un ietekmes uz vidi pārvaldībai dabasgāzes pārvadē, kur saņemti seši C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājumi un septiņi apliecinājumi saņemti administrācijas objektā, dabasgāzes uzglabāšanai pazemes gāzes krātuvē, kurai ir izsniegta atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai un siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja. Conexus piedalās Eiropas Savienības emisiju kvotu tirdzniecības sistēmā.
- Visas darbības tiek veiktas saskaņā ar atļaujās un apliecinājumos izvirzītajiem nosacījumiem. Tiek veikts piesārņojuma monitorings un piesārņojošo vielu noteikto limitu kontrole. Par radīto piesārņojumu Koncerns maksā dabas resursu nodokli.
- 2023. gadā, tāpat kā 2022. gadā, netika konstatēti neviens pārkāpums pret vidi un tika ievēroti vides normatīvajos aktos izvirzītie nosacījumi.

ILGTSPĒJĪGI ENERĢIJAS RISINĀJUMI

Koncerna un Mātesabiedrības Vides aizsardzības politikas mērķis ir nepārtraukti uzlabot Koncerna un Mātesabiedrības vides sniegumu, novēršot vai samazinot kaitīgo ietekmi uz vidi, racionāli izmantojot dabas resursus un ieviešot labākos pieejamos tehniskos paņēmienus visās Koncerna un Mātesabiedrības darbības jomās.

Koncerna energoresursu pārvaldības sistēma ietver elektroenerģijas pārvades, dabasgāzes uzglabāšanas un pārvades jomas, kas galvenokārt saistītas ar elektroenerģijas patēriņu elektroenerģiju patērējošās iekārtās, dabasgāzes patēriņu dabasgāzes sadedzināšanas iekārtās, autotransporta un mehānismu darbināšanai patērētajiem energoresursiem. Lai nepārtraukti veicinātu Koncerna un Mātesabiedrības energoefektivitātes paaugstināšanu, tiek veikts energoresursu patēriņa monitorings un noteikti ikgadējie energoefektivitātes uzlabošanas mērķi un pasākumi to sasniegšanai.

Plānojot Mātesabiedrības aktivitātes kārtējam periodam, tiek izstrādātas programmas noteiktu darbu izpildei, lai samazinātu uzņēmējdarbības nelabvēlīgo ietekmi uz vidi, paaugstinātu elektroapgādes sektora drošību un sniegumu. Katra perioda beigās tiek sagatavots ziņojums par realizētajiem darbiem un to rezultātā sasniegtiem rādītājiem. Šādi ziņojumi ir par Vides Pārvaldības programmas izpildi un Energopārvaldības programmas izpildi.

AST 141 apakšstacijās kopā uzstādīts 268 transformatori, no tiem 26 ir autotransformatori un 242 transformatori. Lai samazinātu vides piesārņojuma risku, 2023. gadā AST tika realizēts Vides aizsardzības un energoefektivitātes pasākumu plāns 2023. gadam, kura ietvaros tika atjaunotas transformatoru virszemes uztvērējbedres. Tika atjaunotas transformatoru eļļas savācējbedres trīs transformatoriem apakšstacijās Nr. 20 "Krustpils", Nr. 167 "Valdemārpils" un Nr. 169 "Ugāle". Tika uzsākts projekts transformatoru virszemes eļļas savācējbedres atjaunošanai apakšstacijā Nr. 114 "Vairogs". 2022. gadā tika atjaunotas eļļas virszemes uztvērējbedres pieciem transformatoriem un vienam autotransformatoram un atjaunotas trīs pazemes eļļas uztvērējbedres, kā arī ierīkoti trīs separatori.

	2023	2022
Apakšstaciju skaits	141	140
Uzstādīto transformatoru skaits	268	271
Autotransformatori	26	
Transformatori	242	245
Atjaunoto transformatoru eļļas savācējbedru skaits	3	5

Energoefektivitātes paaugstināšanai tiek veikta novecojušo transformatoru nomaiņa. Jaunie transformatori tiek izvēlēti, ievērojot ekodizaina prasības, kas nodrošina tehnisko zudumu samazināšanu (atbilstoši Komisijas Regulai (ES) Nr. 548/2014, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/125/EK attiecībā uz maziem, vidējiem un lieliem spēka transformatoriem, un Komisijas Regulai (ES) Nr. 2019/1783, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 548/2014, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/125/EK attiecībā uz maziem, vidējiem un lieliem spēka transformatoriem)). 2023. gadā AST tika realizēts Vides aizsardzības un energoefektivitātes pasākumu plāns, kura ietvaros kopumā 2023. gadā nomainīja četrus jaudas transformatorus, kuru dzīves cikla zudumi veido 22 294,53 MWh, bet gada energoetaupījums attiecīgi 743,99 MWh. Attiecīgi 2022. gadā pēc realizētas Energopārvaldības programmas Nr. 7, kuras ietvaros kopumā nomainīti 13 transformatori un divi autotransformatori, kuru dzīves cikla zudumi veido 292 148,88 MWh, bet gada energoetaupījums attiecīgi 5 448,43 MWh. Energoetaupījuma aprēķins iegūts ar inženieraprēķina metodi.

	2023	2022
Nomainīto jaudas transformatoru skaits	4	15
Dzīves cikla zudumi MWh	22 294,53	292 148,88
Gada energoetaupījums MWh	743,99	5 448,43

Paralēli saskaņotajiem darbu plāniem notiek izpētes darbi par inovatīviem risinājumiem, kas sniegtu iespējas samazināt saimnieciskās darbības atstāto negatīvo ietekmi uz vidi un klimatu. Lai uzlabotu energoefektivitāti, apakšstaciju vadības telpās temperatūra apkures sezonā bezpersonāla apstākļos tiek samazināta līdz +12 °C (prasība fiksēta ID-82-20). 2023. gadā apakšstacija Nr. 663 "Tārgale" pieslēgta izveidotajai apkures, ventilācijas un kondicionēšanas iekārtu uzraudzības, monitoringa un vadības sistēmai (t. sk. ieviesta lietotāju pārvaldība). Apakšstacijas

Nr. 80 "Gulbene" saules elektrostacija faktiski saražojusi 13 177 kWh, ar ko kompensēts saimnieciskais elektroenerģijas pašpatēriņš.

Arī Conexus nepārtraukti notiek darbs pie efektīvāku risinājumu meklēšanas, izvērtējot labākos pieejamos tehniskos risinājumus tehnoloģiskajiem uzlabojumiem, lai rastu veidus siltumnīcefektu izraisošo gāzu emisiju daudzuma samazināšanai.

Būtiskākie saistītie pasākumi un attīstības projekti:

1. Inčukalna PGK kompresoru 12z330 modernizācijas projekts ar mērķi samazināt NO_x , CO_2 un CH_4 emisijas un uzlabot energoefektivitāti;
2. Inčukalna PGK gāzes savākšanas punkta modernizācijas projekts ar mērķi samazināt CH_4 emisijas;
3. pastāvīgi tiek plānoti dabasgāzes pārvades tīkla remontdarbi CH_4 emisiju samazināšanai un gāzes regulēšanas staciju aprīkojuma pilnveide energoefektivitātes uzlabošanai.

ENERĢIJAS IZMANTOŠANA UN EFEKTIVĪTĀTE

Savas pamatdarbības nodrošināšanai Koncernā tiek patērēti noteikti energoresursi, kā elektroenerģija, siltumenerģija, degviela, gāze. Šo resursu patēriņš tiek reģistrēts un uzraudzīts/monitorēts, lai iegūtos datus būtu iespējams analizēt un izdarīt secinājumus par patēriņa tendencēm un iespējamajiem izmaiņu iemesliem, lai varētu identificēt aktivitātes, kas sniedz ieskatu par patēriņa nelabvēlīgiem aspektiem un būtisku resursu ietaupījumu.

Ikgadējais būtiskākais enerģijas patēriņš un Koncerna energoresursu patēriņa indikatori:

	KONCERNS		
	2023	2022	2021
Kopējais enerģijas patēriņš Koncernā, MWh (ieskaitot dabasgāzi (apkurei un tehnoloģiskajiem procesiem), degvielu un elektrību)	183 096	138 570	178 161
no tā elektroenerģijas patēriņš, MWh	15 886	14 694	16 162
no tā siltumenerģijas patēriņš, MWh	160 854	117 604	156 106
Pazemes gāzes krātuves energopatēriņa indikators	0.0114	0.0102	0.0105
Indikators = dabasgāzes patēriņš procesu nodrošināšanai Inčukalna PGK (m ³ /gadā)/iesūknētās dabasgāzes daudzums Inčukalna PGK (m ³ /gadā)			
Dabasgāzes pārvades sistēmas energopatēriņa indikators	0.046	0.048	0.054
Indikators = dabasgāzes patēriņš pārvades sistēmas procesu nodrošināšanai (m ³ /gadā)/gāzes regulēšanas stacijās pārvadītās dabasgāzes daudzums (m ³ /gadā)			
Zudumu, tehnoloģiskā patēriņa īpatsvars, %/gadā	2.17	2.08	2.2
Indikators = % aprēķins (AST zudumu apjoms (kWh/gadā)/kopā pārvadītā elektroenerģija (kWh/gadā))			

Informācija par siltumenerģiju Meitas sabiedrībā MWh izteiksmē tiek aprēķināta, izmantojot ikmēneša noteikto dabasgāzes siltumspēju – siltumenerģijas patēriņš (dabasgāze apkurei un tehnoloģiskajiem procesiem).

Meitassabiedrībā Inčukalna PGK energopatēriņa indikators 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, ir palielinājies: lai arī 2023. gadā tika pabeigta gāzes pārsūknēšanas agregātu modernizācija kompresoru stacijā Nr. 2, kuras rezultātā iekārtu efektīvas darbības laikā tika sasniegts dabasgāzes patēriņa samazinājums par vismaz 5 %, saistībā ar nepieciešamību darboties elastīgi, atbilstoši tirgus pieprasījumam, kad gāzes iesūknēšanas apjomi svārstījās diezgan plašā diapazonā un bija grūti paredzami, tas neļāva iekārtas darbināt to augstākajā iespējamā efektivitātē attiecībā pret dabasgāzes patēriņu uz iesūknējamo dabasgāzes apjomu.

Ikgadējais būtiskākais enerģijas patēriņš un Mātessabiedrības energoresursu patēriņa indikatori:

	MĀTESSABIEDRĪBA		
	2023	2022	2021
Kopējais enerģijas patēriņš, MWh (ieskaitot dabasgāzi (apkurei un tehnoloģiskajiem procesiem), degvielu un elektrību)	15 591	15 640	16 724
no tā elektroenerģijas patēriņš, MWh	9 683	9 747	10 640
no tā siltumenerģijas patēriņš, MWh	2 000	2 061	2 641
Pārvadītā enerģija			
Zudumu, tehnoloģiskā patēriņa īpatsvars, %/gadā	2.17	2.08	2.2
Indikators = % aprēķins (AST zudumu apjoms (kWh/gadā)/kopā pārvadītā elektroenerģija (kWh/gadā))			

MĀTESSABIEDRĪBAS RADĪTAIS ENERĢIJAS PATĒRIŅŠ UN ENERGOEFEKTIVITĀTE

Mātesabiedrības pamatdarbība ir elektroenerģijas pārvade, līdz ar to būtiskāko enerģijas patēriņu veido elektroenerģija. Kopā AST pārvadītā elektroenerģija 2023. gadā ir 9 499 914 MWh, un pārvades zudumu apjoms veido 2,17%. Informācija par AST kopējiem zudumiem tiek iegūta kā starpība starp pārvades tīklā saņemto elektroenerģiju (atbilstoši automatizētās elektroenerģijas uzskaites sistēmas (AEUS) datiem) un no tīkla lietotājiem nodoto elektroenerģiju, t. sk. tranzītu.

	2023	2022	2021
Pārvadītā elektroenerģija, MWh	9 499 914	9 384 997	9 408 398

Kopā uzskaitītais tehnoloģiskais patēriņš pašu vajadzībām apakšstacijās 2023. gadā bija 7 422 MWh, samazinājums pret 2022. gadu par 0,49% (7 422 MWh/7 458 MWh). Kopā uzskaitītais saimnieciskais patēriņš pašu vajadzībām apakšstacijās 2023. gadā bija 2 261 MWh, samazinājums pret 2022. gadu 1,22% (2 261 MWh/2 289 MWh).

	2023	2022	2021
Tehnoloģiskais patēriņš pašu vajadzībām, MWh	7 422	7 458	8 261
Saimnieciskais patēriņš pašu vajadzībām, MWh	2 261	2 289	2 378

Energoefektivitātes uzraudzība tiek nodrošināta ar ikmēneša patēriņa monitoringu, bet būtiskākie uzlabojumi tiek realizēti, plānojot un veicot kapitālieguldījumus, kas aprakstīti jau iepriekš sadaļā "Ilgtspējīgi enerģijas risinājumi".

Siltumenerģiju no centralizētajiem siltumapgādes tīkliem AST izmanto divos objektos: Dārziema ielā 86, Rīgā (kur izvietota AST administratīvi tehniskā bāze) un Jātnieku ielā 95, Daugavpilī.

Administratīvi tehnisko bāzi Rīgā, Dārziema ielā 86, veido 48 būves, sākot no iekārtu remonta telpām un inspicēšanas laboratorijas līdz transformatoru eļļas attīrīšanas saimniecības un speciālā transporta apkalpošanas telpām, to energoefektivitātes klase variē no C līdz F ar kopējo platību 13 262 m². Objektā esošās ēkas pamatā ir celtas laikposmā no 20. gadsimta 30. gadiem līdz 60. gadiem, jaunākajām būvēm topot 90. gados. Ēku nolietojuma dēļ 50% no tām ir ekonomiski pamatotāk demontēt un būvēt no jauna, bet trešdaļai nepieciešams veikt nozīmīgu pārbūvi to tālākai ekspluatācijai. Tāpēc vienlaikus ar nepieciešamību izbūvēt Latvijā galveno

dispečervadības un datu centru atbilstoši Eiropas prasībām tiks pārbūvēts viss AST administratīvi tehniskās bāzes kvartāls.

Jaunā biroja ēka ir paredzēta kā gandrīz nulles enerģijas ēka, tehniskajām telpām normatīvs nenosaka ēkas energoefektivitātes klasi. Šobrīd tiek izstrādāts būvniecības projekts, un tā ietvaros tiek domāts par ēku energoefektivitātes sniegumu, saules enerģijas izmantošanu un citiem uzlabojumiem. Plānots, ka minēto pasākumu rezultātā tiks panākts enerģijas ietaupījums vismaz 30% apmērā.

Vienā no AST objektiem – Līniju dienesta Grobiņas iecirknī – apkures nodrošināšanai un siltā ūdens uzsildei tiek izmantota dabasgāze. 2023. gadā uzskaitītais dabasgāzes patēriņš bija 42 MWh, kas veidoja ietaupījumu par 23,64%, salīdzinot ar 2022. gadu.

	2023	2022	2021
Enerģijas patēriņš, dabasgāze, MWh	42	55	75

Degviela AST tiek izmantota transporta un mehānismu darbināšanai, kā arī ģeneratoru darbības nodrošināšanai. Transporta un mehānismu degvielas patēriņš tiek uzraudzīts mēneša ietvaros katrai transporta vienībai un mehānismam, patēriņa datus salīdzinot ar attiecīgās transporta grupas patēriņa normu.

Kopā uzskaitītais nobraukums 2023. gadā pret 2022. gadu samazinājās par 1,61%, kopā aprēķinātais veiktspējas rādītājs 2023. gadā pret 2022. gada rādītāju palielinājās par 11,54%.

	2023	2022	2021
Vidējais nobraukums, km	115 219	117 108	110 444
Veiktspējas rādītājs (vid.), l/100 km	23	26	26

Kopumā AST ir novērtētas 10 transportlīdzekļu iedalījuma grupas (bez mehānismiem ar nostrādātām m/h, kuru veiktspēju šobrīd nav iespējams novērtēt), mazākais veiktspējas rādītājs 2023. gadā bija grupās "Vieglais komerc transports DD" 6 l/100 km un "Vieglais komerc transports BE" 7 l/100 km, bet lielākais veiktspējas rādītājs bija grupās "Personālpacelājs BE" 40 l/100 km, "Kraavas transporta līdzeklis virs 3,5 t BE" 35 l/100 km, līdzīgi kā 2022. gadā.

MEITASSABIEDRĪBAS RADĪTAIS ENERĢIJAS PATĒRIŅŠ UN ENERGOEFEKTĪVĪTĀTE

Conexus būtiskākie energoresursi dabasgāzes uzglabāšanā ir dabasgāze un elektroenerģija, kas tiek patērēti tehnoloģisko procesu norisei, pazemes gāzes krātuvē iesūkņējot dabasgāzi. Savukārt būtiskākais energoresurss dabasgāzes pārvades procesu nodrošināšanai ir dabasgāze, kas tiek patērēta, lai nodrošinātu dabasgāzes pārvadīšanas tehnoloģiskos procesus. Informācija par patērēto elektroenerģiju tiek iegūta no elektroenerģijas piegādātāja, savukārt informācija par siltumenerģiju MWh izteiksmē tiek aprēķināta, izmantojot ikmēneša noteikto dabasgāzes siltumspēju.

Ņemot vērā, ka būtiskākais energoresurss, kas tiek izmantots Conexus veikto tehnoloģisko procesu nodrošināšanai, ir dabasgāze, ir izveidoti energopatēriņa indikatori, kas izteikti kā dabasgāzes patēriņš pret iesūknētās dabasgāzes daudzumu pazemes gāzes krātuvē un dabasgāzes patēriņš pret pārsūknētās dabasgāzes daudzumu pārvades sistēmā.

Pazemes gāzes krātuves energopatēriņa indikators 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, ir palielinājies, lai arī 2023. gadā tika pabeigta gāzes pārsūknēšanas agregātu modernizācija kompresoru stacijā Nr. 2, kuras rezultātā iekārtu efektīvas

darbības laikā tika sasniegts dabasgāzes patēriņa samazinājums par vismaz 5%, saistībā ar nepieciešamību darboties elastīgi, atbilstoši tirgus pieprasījumam, kad gāzes iesūkņēšanas apjomi svārstījās diezgan plašā diapazonā un bija grūti paredzami, tas neļāva iekārtas darbināt to augstākajā iespējamā efektivitātē attiecībā pret dabasgāzes patēriņu uz iesūkņējamo dabasgāzes apjomu.

Gāzes pārvades energopatēriņa indikators 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, ir samazinājies. Lai pārvadītu dabasgāzi, to nepieciešams uzsildīt, ko veic ar tehnoloģisko iekārtu palīdzību, kas patērē dabasgāzi. Regulējot procesus vai tos iestatot automātiskā režīmā, procesa nodrošināšanai tiek patērēts mazāk dabasgāzes. Uzlabojumu sniedz arī sāktie pasākumi gāzes regulēšanas staciju aprīkojuma siltināšanai (siltummaiņu un siltumnesēja cauruļvadu termoizolācija) un sadedzināšanas iekārtu nomaīnai uz efektīvākām.

Ņemot vērā to, ka metāns ir spēcīga siltumnīcefekta gāze, samazinot tā emisijas, var palēnināt klimata pārmaiņas. Conexus aktīvi seko metāna emisiju pārvaldības un samazināšanas iniciatīvām un 2023. gadā turpināja darbu pie metāna emisiju avotu un emisiju daudzuma uzskaites pilnveides.

IETEKME UZ KLIMATU UN RADĪTĀS EMISIJAS

Vienotai Koncerna darbības aktivitāšu uzskaitēi un ietekmes uz klimatu novērtēšanai gan AST, gan Conexus savas darbības rādītājus pārrēķina CO₂ ekvivalentu tonnās. Aprēķināto emisiju apmērs sniedz iespēju saprast un salīdzināt katras aktivitātes īpatsvaru un ietekmes.

Galvenās siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas, kas rodas un ir saistītas ar Meitassabiedrības darbību, ir metāna (CH₄) un oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas. Meitassabiedrības siltumnīcefekta gāzu emisijas avoti ir tiešās metāna emisijas, kas rodas dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmu remontdarbu un ikdienas darbības laikā, oglekļa dioksīda un nepilnīgās sadegšanas emisijas no sadedzināšanas iekārtām gāzes regulēšanas stacijās, sadedzināšanas iekārtām, to skaitā kompresoriem, pazemes gāzes krātuves procesu nodrošināšanai, kā arī sadedzināšanas iekārtām apsildes vajadzībām. Siltumnīcefekta gāzu emisijas rodas plānotu darbību rezultātā.

Dabasgāzes pārvades procesā metāna emisijas rodas no remontdarbiem paredzētu dažādu tehnoloģisko iekārtu atbrīvošanas no dabasgāzes, dabasgāzes pneimatisko krānu darbināšanas, pneimoregulatoru pārbaudes, dabasgāzes attīrīšanas ierīču izpūšanas, dabasgāzes noplūdēm, gāzes kvalitātes noteikšanas punktu vajadzībām un hidratveidojumu likvidēšanas. Sadedzinot dabasgāzi tehnoloģiskajām vajadzībām un telpu apsildei, dabasgāzes pārvades procesā tiek radītas oglekļa dioksīda emisijas.

Dabasgāzes uzglabāšanas procesā metāna emisijas rodas, veicot gāzes motorkompresoru palaišanu, izpūšot cauruļvadus ar dabasgāzi, dažādas tehnoloģiskās iekārtas atbrīvojot no kondensāta, daļēji samazinot gāzes spiedienu gāzes vadus un iekārtās, gāzes attīrīšanas iekārtas (sistēmas) atbrīvojot no gaisa-gāzes maisījuma, veicot noslēgarmatūras atvēršanu un aizvēršanu un veicot ģeofiziskos pētījumus. Emisijas rodas arī kā noplūdes kompresoru blīvslēgos, gāzes vadu līniju daļas noslēgierīcēs, noplūdes fontānu armatūrās, starpkolonnu gāzes noplūdes, atbrīvojot no gāzes motorkompresorus un gāzes-gaisa atdzesēšanas iekārtas. Sadedzinot dabasgāzi tehnoloģiskajām vajadzībām un telpu apsildei, dabasgāzes uzglabāšanas procesā tiek radītas oglekļa dioksīda emisijas.

Ilgadēji lielākais metāna emisiju avots ir dabasgāzes pārvades sistēmas remontdarbu laikā emitētā dabasgāze, tomēr 2023. gadā vairāk metāna emisiju bija

Inčukalna PGK darbībā – tiešās emisijas, noplūdes un nepilnīga sadegšana. Oglekļa dioksīda lielākais emisiju avots ir gāzes pārsūkņēšanas agregātu darbība, iesūkņējot krātuvē dabasgāzi.

AST un Conexus par 2023. gadu kopējās radītās CO₂ ekv. t emisijas vai ekoloģiskās pēdas kopsavilkums ir atspoguļots tālāk esošajā tabulā.

	1. TVĒRUMS	2. TVĒRUMS	3. TVĒRUMS
Koncernā kopā radītās emisijas, t CO₂ ekv.			
2023	87 120.13	1095.71	-111.81
2022	37 304.62	1 157.09	-339.73
2021	45 876.82	1 315.51	-358.92
Mātesabiedrībā radītās emisijas, t CO₂ ekv.			
2023	224.9	1052.29	-145.22
2022	120.62	1157.09	-339.73
2021	398.82	1315.51	-358.92
Meitassabiedrībā radītās emisijas, t CO₂ ekv.			
2023	86 895.22	43.42	33.41
2022	37 184.00	NA	NA
2021	45 478.00	NA	NA

Emisiju pieaugums Mātesabiedrībā saistīts ar elegāzes (sēra heksafluorīda gāze SF₆ un tās maisījumi) noplūdes sekām (2022. gadā noplūda 0,97 kg, 2023. gadā – 5,46 kg), 1. tvērumā un 3. tvērumā ievērojami mazāku lietoto izolācijas eļļu nodošanu pārstrādei (2023. gadā, attiecībā pret 2022. gadu, ekonomikas aprītē atgrieztais eļļu apjoms bija par 55% mazāks). Meitassabiedrībā siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoms, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir palielinājies, kas gan tieši, gan netieši ir saistīts ar darbību apjomu palielināšanos, kas atkarīgas no pieprasījuma pēc dabasgāzes iesūkņēšanas pazemes gāzes krātuvē. 2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, Inčukalna PGK tika iesūkņēts būtiskāks dabasgāzes apjoms, attiecīgi darbinātas tehnoloģiskās iekārtas un emitēts vairāk emisiju.

MĀTESSABIEDRĪBAS RADĪTĀS EMISIJAS

Lielākās SEG emisijas Mātesabiedrības darbībā iezīmējas 2. tvērumā, kas sastāv no pārvades zudumiem (elektroenerģija) un siltumapgādes, kā arī neparedzētām elegāzes noplūdēm, kas atspoguļotas 1. tvērumā. 2023. gadā AST pārvades zudumi ir pieļaujamas normas robežās un veido 2,2%, savukārt siltumapgādei patērētā enerģija samazinājās par 3,0%.

Mātesabiedrības 1. tvēruma aprēķinos ir iekļautas emisijas, kas radušās no sēra heksafluorīda SF₆ gāzes radītajām noplūdēm, dabasgāzes, transporta, dīzeļa ģeneratoru un aukstuma aģentiem. 1. tvēruma aprēķinos 2023. gadā pret 2022. gadu emisijas pieaugušas (+) par 86,45%. Palielinājumu radīja neplānots atteikums, kā rezultātā noplūda 5,46 kg SF₆ elegāzes (2022. gadā noplūda 0,97 kg, 2021. gadā 13 kg), kas radīja izšķirošu ietekmi, jo pārējās pozīcijās ir pozitīva samazinājuma tendence (lietoti dīzeļa ģeneratori un samazinājies dabasgāzes patēriņš).

Mātesabiedrības 2. tvēruma aprēķinos iekļautas pārvades zudumu radītās emisijas un siltumapgādes (no centralizētajiem tīkliem) radītās emisijas. Emisiju aprēķinam 1. un 2. tvērumā izmantota Vides aizsardzības un reģionālās ministrijas tīmekļa vietnē pieejamā metodika.

Mātesabiedrības 3. tvēruma aprēķinos tiek iekļauts darbības laikā radītais atkritumu apjoms tādās kategorijās kā sadzīves, dalītīe, būvniecības, bīstamie

atkritumi, metāllūžņu apsaimniekošana, un izolācijas eļļas apsaimniekošana.

Sadzīves atkritumu, būvniecības un bīstamo atkritumu radītās emisijas aprēķinos iekļauj ar pluszīmi. Eļļas apsaimniekošanā liela daļa no izlietotās izolācijas eļļas tiek nodota tālākai pārstrādei un atgriezta ekonomiskajā aprītē. Arī metāllūžņi un dalītīe (šķīrotie) atkritumi tiek nodoti tālākai pārstrādei. Šo iemeslu dēļ šīs kategorijas aprēķinos tiek uzskaitītas ar mīnuszīmi. Aprēķiniem tiek izmantoti emisiju faktori no Apvienotās Karalistes valdības publicētajiem SEG emisiju faktoriem.

AST radīto emisiju izmaiņas pēdējo gadu laikā ir novērojams, ka kopējā tendence ir radīto emisiju samazināšanās. Salīdzinot 2023. gadā radīto emisiju apjomu pret 2022. gadā radīto emisiju apjomu, var secināt, ka kopējais emisiju apjoms, kas sastāv no aprēķināto visu triju tvērumu summas 1131,97 t CO₂ ekv., ir palielinājies par 20,68% attiecībā pret iepriekšējā perioda kopējo trīs tvērumu summu 937,73 t CO₂ ekv. Šāds palielinājums ir vērojams galvenokārt augstā emisiju apjoma dēļ 2023. gada 1. tvērumā (emisijas veidojas no siltumnīcefekta gāzu emisijām, emisijām no apkures iekārtām un emisijām no dīzeļa ģeneratoriem), kas skaidrojams ar elegāzes (sēra heksafluorīda gāze SF₆ un tās maisījumi) noplūdes sekām (2022. gadā noplūda 0,97 kg, 2023. gadā – 5,46 kg). Pārējās pozīcijās ir pozitīva samazinājuma tendence (2. tvēruma aprēķinos 2023. gadā pret 2022. gadu emisijas sarukušas (-) par 9,06% un 3. tvērumā 2023. gadā pret 2022. gadu emisijas saglabā vēlamo tendenci – emisijas ir izteikti negatīvas).

MEITASSABIEDRĪBAS RADĪTĀS EMISIJAS

Galvenās siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas rodas un ir saistītas ar Conexus darbību, ir metāna un oglekļa dioksīda emisijas. Gan tiešās metāna emisijas dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmu remontdarbu un ikdienas darbības laikā, gan oglekļa dioksīda emisijas no sadedzināšanas iekārtām gāzes regulēšanas stacijās un sadedzināšanas iekārtām – kompresoriem – un turbīnām pazemes gāzes krātuves procesu nodrošināšanai ir galvenie Conexus siltumnīcefekta gāzu emisijas avoti. Emisijas rodas no plānotām darbībām.

Gāzes pārvades procesā emisijas rodas no dabasgāzes pneimatisko krānu darbināšanas, pneimoregulatoru pārbaudes, spiediena samazināšanas gāzes regulēšanas stacijās, atbrīvojot iekārtas no dabasgāzes, dabasgāzes attīrīšanas ierīču izpūšanas, dabasgāzes noplūdēm, no dabasgāzes, kas izpūsta no gāzesvadiem saistībā ar remontdarbiem, armatūras remonta un nomaiņas, avāriju un hidrātveidojumu likvidēšanas darbībām, kā arī veicot saimniecisko darbību – sadedzinot dabasgāzi tehnoloģisko vajadzību nodrošināšanai un telpu apsildei.

Gāzes uzglabāšanas procesā siltumnīcefekta gāzu emisijas rodas, veicot šleifu, cauruļvadu izpūšanu ar gāzi, atbrīvojot no kondensāta dažādas iekārtas, veicot gāzes motorkompresoru palaišanu, daļēji samazinot gāzes spiedienu gāzes vados un iekārtās, atbrīvojot no gaisa-gāzes maisījuma gāzes attīrīšanas iekārtas (sistēmas)

savienojošos cauruļvadus, veicot noslēgarmatūras atvēršanu un aizvēršanu, veicot ģeofiziskos pētījumus. Emisijas rodas arī kā noplūdes gāzes vadu līniju daļas noslēgierīcēs, noplūdes kompresoru neblīvumu rezultātā, noplūdes fontānu armatūrās, starpkolonnu gāzes noplūdes, atbrīvojot no gāzes motorkompresorus un gāzes-gaisa atdzesēšanas iekārtas, un no iekārtām, kurās sadedzina dabasgāzi tehnoloģisko vajadzību nodrošināšanai un telpu apsildei.

Būtiskākais siltumnīcefekta gāzes – metāna – emisiju avots Meitassabiedrībā ir dabasgāzes pārvades sistēmas remontdarbu laikā emitētā dabasgāze. 2023. gadā vairāk metāna emisiju bija no procesiem Inčukalna PGK – tiešās emisijas, noplūdes, nepilnīga sadegšana. Savukārt oglekļa dioksīda būtiskākais emisiju avots ir tehnoloģisko iekārtu – kompresoru un turbīnas – lietošana procesu norisei pazemes gāzes krātuvē, iesūknējot dabasgāzi.

Siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoms, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir palielinājies, kas gan tieši, gan netieši ir saistīts ar darbību apjomu palielināšanos, kas atkarīgas no pieprasījuma pēc dabasgāzes iesūkņēšanas pazemes gāzes krātuvē. 2023. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, Inčukalna PGK tika iesūknēts būtiski lielāks dabasgāzes apjoms, attiecīgi darbinātas tehnoloģiskās iekārtas un emitēts vairāk emisiju.

ATBILDĪGA RESURSU IZMANTOŠANA UN ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Ūdens ieguve un izmantošana

Koncerna saimnieciskās darbības nodrošināšanai tiek patērēti arī ūdens resursi gan no pazemes ieguves avotiem, gan no ūdens apsaimniekošanas uzņēmumiem. Koncerna ūdens patēriņš ir atkarīgs no darbu apjoma un profila. Ūdens apsaimniekošanas procesā Koncerns veic ūdens patēriņa monitoringu, kā arī pasākumus ūdens patēriņa samazināšanai. Ūdens tiek izmantots tikai saimnieciskās darbības vajadzībām.

Mātesabiedrībā elektroenerģijas pārvades nodrošināšanai ūdens ieguves un dzeramā ūdens sagatavošanas apjomi ir nelieli un nav nepieciešama vides institūciju atļauja(-as). Neskatoties uz to, Mātesabiedrība veic dzeramā ūdens monitoringu, periodiski testējot ūdens kritērijus, un rūpējas, lai tie būtu atbilstoši. Saskaņā ar kooperācijas principu atsevišķās vietās Mātesabiedrība nodrošina ar dzeramo ūdeni blakus esošo dzīvojamā infrastruktūru.

Pazemes gāzes krātuvē darbības procesu norisei un pašpatēriņam ūdens tiek iegūts no pieciem urbumiem. Ūdens ieguvei ražošanas procesiem un sadzīves vajadzībām ir regulēts maksimālais iespējamais apjoms – 43 000 m³/gadā. Pazemes gāzes krātuvē izmantoto ūdeni atbilstoši attīra un atgriež vidē.

Elektroenerģijas un dabasgāzes pārvades sistēmas objektos ūdens tiek iegūts no komunālo pakalpojumu sniedzējiem. Dzeramais ūdens elektroenerģijas un dabasgāzes pārvades sistēmas objektos tiek pirktis no ārējā piegādātāja.

Iegūtā pazemes ūdens daudzuma uzskaitē tiek izmantoti skaitītāji, savukārt informāciju par ūdens daudzumu, kas saņemts no ārējiem ūdens piegādātājiem, sniedz attiecīgais piegādātājs.

Gan Mātesabiedrībā, gan Meitassabiedrībā ir noteiktas atkritumu apsaimniekošanas procedūras, kas ietver arī līgumus par bīstamo atkritumu, dalīti vāktu un nešķirotu atkritumu savākšanu, un atbilstoši atkritumu apsaimniekošanai tiek izmantoti dažādi sadarbības partneri. Katru mēnesi no atkritumu apsaimniekotājiem tiek iegūta informācija par tiem nodoto sadzīves nebīstamo atkritumu apjomu (m³), kas tiek izmantots atkritumu daudzuma (t) noteikšanai, kā arī informācija par šķirotu atkritumu apjomu. Bīstamo atkritumu daudzumu (t) sniedz atkritumu apsaimniekotāji, kuriem nodoti bīstamie atkritumi to turpmākai atbilstoši

apsaimniekošanai, par ko tie sniedz ziņas atkritumu pārvadājumu uzskaites valsts informācijas sistēmā.

Tālāk tabulā ir uzskaitīts Koncerna un Mātesabiedrības ūdens patēriņš gan no pakalpojumu sniedzējiem, gan no lokālajiem avotiem un apsaimniekotais notekūdeņu daudzums par 2023. gadu.

	KONCERNS		
	2023	2022	2021
Kopējā ūdens ieguve, m³	15 432	15 949	15 652
no kura pazemes ūdeņu ieguve	7 706	7 611	7 197
no kura sadzīves ūdens ieguve no ārējā piegādātāja	7 726	8 338	8 455

	MĀTESSABIEDRĪBA		
	2023	2022	2021
Kopējā ūdens ieguve, m³	6 893	6 810	7 400
no kura pazemes ūdeņu ieguve	907	501	626
no kura sadzīves ūdens ieguve no ārējā piegādātāja	5 986	6 309	6 774

Mātesabiedrība – ūdens ieguve un patēriņš

AST ūdens patēriņa, kanalizācijas un lietus notekūdeņu dati tiek apkopoti no visām apakšstacijām un administratīvajiem centriem. Pamatā AST darbības nodrošināšanai ūdensapgāde tiek nodrošināta no centralizētās ūdensapgādes piegādātājiem, ar kuriem ir noslēgti līgumi par pakalpojuma saņemšanu, bet papildus trīs AST apakšstacijām ūdens apgāde tiek nodrošināta no lokāliem ūdens ieguves avotiem (aka, spice, urbums). Ūdens patēriņš tiek izmantots saimnieciskajām vajadzībām un pārvades aktīvu ekspluatācijā un aktīvu uzturēšanas darbos. Savukārt tehnisko un tehnoloģisko iekārtu uzturēšana ir atkarīga no šo iekārtu veicamiem darbiem un darbu apjoma, kā arī periodiskuma. Tas atstāj ietekmi uz ūdens patēriņa dinamiku.

Ūdens ieguves un sagatavošanas iekārtas tiek uzturētas un apkoptas saskaņā ar ikgadējo Vides monitoringa un vides aizsardzības pasākumu plānu 2023. gadam, šo darbu plānošana tiek organizēta AST saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem attiecīgajam periodam.

Saskaņā ar Vides monitoringa plānu 2023. gadam, lai uzraudzītu dzeramā ūdens kvalitāti ūdens ieguves vietās, tika veiktas dzeramā ūdens analīzes no apakšstacijām "Tume", "Rēzekne", "Viļaka" un "Gulbene", veikti ūdens ieguves un apgādes sistēmas uzturēšanas pasākumi, kas ietver ūdens apgādes sistēmas dezinfekciju un skalošanu, ūdens ieguves un apgādes iekārtu darbības pārbaudi un reaģentu papildināšanu apakšstacijās "Gulbene", "Rēzekne" un "Viļaka", kā arī uzstādīta ūdens sagatavošanas iekārta apakšstacijā "Tume". Tā kā divās apakšstacijās "Gulbene" un "Viļaka" ir veikta pildījuma nomaīņa filtrācijas kolonnā un sāls tvertnes nomaīņa pret lielāku, salīdzinot ar 2022. gadu.

AST ūdens patēriņa uzskaites dati liecina par pastāvīgu tendenci ūdens patēriņa samazināšanā, kas var būt skaidrojams ar darba organizācijas maiņu, attālināto darbu no mājām. Patēriņa pieaugums ir vērojams pazemes ūdeņu ieguvē, kas radās ūdensvada bojājuma rezultātā.

Meitassabiedrība – ūdens ieguve un patēriņš

Conexus Inčukalna pazemes gāzes krātuvē ūdens patēriņš ir bijis svārstīgs, un paredzams, ka tuvākajos gados tendence saglabāsies, jo krātuvē sākti un norit dažādi projekti, kas ietver tehnoloģiskos uzlabojumus un ir vērsti uz procesu efektīvāku norisi un resursu patēriņa samazināšanu.

Conexus izmanto ūdeni gan ražošanas procesos, gan administratīvajās telpās. Visas darbības ar notekūdeņiem Inčukalna PGK tiek veiktas saskaņā ar atļauju, kurā noteikts pieļaujama notekūdeņu daudzums un piesārņojuma līmenis, kā arī pastāv stingri nosacījumi ekstrahēšanas ietekmes uz vidi samazināšanai. Meitassabiedrība, veicot darbības 2023. gadā, tāpat kā arī 2022. gadā, nav pārkāpusi noteiktos sadzīves, ražošanas un lietus notekūdeņu un piesārņojošo vielu daudzuma apjomus.

Notekūdeņu apsaimniekošana

Notekūdeņus veido Koncerna un Mātesabiedrības saimnieciskā darbība. Atbilstoši tehnoloģiskajiem procesiem, nodrošinot drošus dabasgāzes uzglabāšanas, elektroenerģijas un dabasgāzes pārvades procesus, rodas ražošanas un sadzīves notekūdeņi. Pazemes gāzes krātuvē tiek attīrīti arī teritorijā radušies lietus notekūdeņi. Rūpnieciskie (ražošanas) notekūdeņi rodas, izņemot gāzi no pazemes gāzes krātuves, – ūdens tiek atdalīts no gāzes, un hidrātu profilaksei ir jāizmanto noteiktas ķīmiskas vielas, kas ir ūdens piesārņojuma avots. Zemes dziļū piesārņošanas risku novērš, testējot rūpnieciskos notekūdeņus un tad novadot atpakaļ zemes dziļēs (iesūknējot atpakaļ urbumos).

Attiecībā uz notekūdeņu attīrīšanu AST bioloģiskajās attīrīšanas iekārtās apjomu dēļ nav nepieciešamas vides institūciju atļaujas, taču AST rūpējas par attīrīto notekūdeņu atbilstību normatīviem un, kur iespējams, cenšas izmantot komunālo tīklu pieslēgumus. Saskaņā ar kooperācijas principu atsevišķās vietās AST nodrošina kanalizācijas pakalpojumu blakus esošajai dzīvojamajai infrastruktūrai.

	KONCERNS		
	2023	2022	2021
Kopējais notekūdeņu daudzums, m³	44 510	43 166	40 360
no kuriem vietējās attīrīšanas iekārtās attīrītie notekūdeņi	32 699	31 409	29 839
no kuriem nodots atbilstoši attīrīšanai pakalpojumu sniedzējiem	11 811	11 757	10 521

	MĀTESSABIEDRĪBA		
	2023	2022	2021
Kopējais notekūdeņu daudzums, m³	11 155	11 594	12 127
no kuriem vietējās attīrīšanas iekārtās attīrītie notekūdeņi	1 001	1 049	1 167
no kuriem nodots atbilstoši attīrīšanai pakalpojumu sniedzējiem	10 154	10 545	10 960

ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Saimnieciskās darbības rezultātā Koncernā rodas tādas atkritumu plūsmas kā sadzīves atkritumi, bioloģiskie atkritumi, otrreizēji pārstrādājami materiāli un bīstamie atkritumi.

Bīstamie atkritumi AST rodas galvenokārt elektropārvades tīkla uzturēšanas darbu rezultātā, savukārt sadzīves atkritumi un daļējie atkritumi rodas ikdienas saimnieciskās darbības rezultātā. Atkritumu apjoms, kas rodas pārvades tīkla uzturēšanas rezultātā, periodiski var atšķirties, jo iekārtu uzturēšanas darbi norit atkarībā no katras iekārtas tehniskās specifikācijas, uzturēšanas prasībām un periodiskuma.

Radītās ietekmes uz vidi mazināšanai AST savās administratīvajās ēkās un tehniskajos centros nodrošina atkritumu šķirošanas iespējas. Jāatzīmē, ka atkritumu apsaimniekošanas kārtība Latvijā neuzliek par pienākumu uzskaitīt visas atkritumu plūsmas, apsaimniekošanu veicot pēc konkrēta grafika vai pieprasījuma, tajā skaitā ne vienmēr tiek ņemts vērā konteineru piepildījums.

Metāla lūžņi un dažādi to atgriezumi AST darbībā rodas divos veidos: pārskatot materiālu rezerves, kas saistītas ar saimniecisko darbību, un veicot kapitālieguldījumu projektus, kad tiek aizstātas konstrukcijas vai iekārtas. Darbi, kas saistīti ar konstrukciju vai iekārtu remontu un nomaiņu, periodiski atšķiras, attiecīgi variē arī metāla lūžņu un atgrieztu iegūtais apjoms.

Kopumā AST darbības rezultātā radīto nešķirotu atkritumu daudzums ir samazinājies no 155 t 2022. gadā līdz 129 t 2023. gadā, kas ir par 17% mazāk attiecībā pret 2022. gadu, savukārt otrreizējai pārstrādei nodoto atkritumu daudzums palielinājies no 24,04 t 2022. gadā līdz 29,02 t 2023. gadā, kas ir par 21% vairāk attiecībā pret iepriekšējo gadu. Kopējā tendence rāda, ka ikdienas sadzīvē radīto atkritumu daudzums ir samazinājies, kas varētu būt skaidrojams ar darba organizāciju, kura ļauj darbiniekiem darbu daļēji veikt no mājām.

Šādu skaidrojumu gan nevar attiecināt uz AST radīto būvniecības un metāla atkritumu daudzumu, jo to apjomi ir atkarīgi no plānotajiem projektiem un

atjaunošanas darbiem AST pamatdarbības nodrošināšanai. Tomēr būvniecības atkritumu apjoms 2023. gadā ir samazinājies no 29,34 t 2022. gadā līdz 27,2 t 2023. gadā, kas ir par 7% mazāk attiecībā pret 2022. gadu, savukārt nodoto metāla lūžņu apjoms ir pieaudzis no 1378 t 2022. gadā līdz 1735 t 2023. gadā, kas ir par 26% vairāk attiecībā pret 2022. gadā nodotajiem metāla lūžņiem.

2023. gadā ir samazinājies Conexus saražoto sadzīves atkritumu daudzums, kā arī daļēji vāktu pārstrādei nododamo atkritumu apjoms pret saražoto apjomu kopumā. Ik gadu samazinās arī radīto būvniecības atkritumu apjoms un metāllūžņu apjoms, kas skaidrojams ar to, ka tiek praktizēts uzdot plānoto būvdarbu un remontdarbu veicējiem nodrošināt darbu laikā radušos atkritumu savākšanu un nodošanu atkritumu apsaimniekotājam to tālākai pārstrādei, neizmantojot Conexus iespējas.

Kopējās Koncerna atkritumu apsaimniekošanas kategorijas un to apjomi ir uzskaitīti tālāk esošajā tabulā, visas atkritumu klases tiek apsaimniekotas atbilstoši spēkā esošajiem likumiem un normatīvajiem aktiem. Par sadzīves atkritumiem un šķirotajiem atkritumiem ir noslēgti atbilstoši līgumi ar apsaimniekošanas kompānijām, kurām ar pašvaldības noteikumiem ir piešķirtas tiesības veikt sadzīves atkritumu apsaimniekošanu attiecīgajā apgabalā. Savukārt bīstamo atkritumu apsaimniekošanu veic uzņēmumi, kas ir saņēmuši atļauju darbībām ar bīstamajiem atkritumiem. Metāllūžņu gadījumā tie tiek nodoti uzņēmējam, kas ir saņēmis atbilstošu licenci veikt darbības ar metāllūžņiem.

Kā bīstamie atkritumi Koncernā tiek apsaimniekotas galvenokārt tādas kategorijas kā iepakojums, kas satur bīstamu vielu atkritumus; absorbenti, lupatas, eļļains papīrs; eļļains ūdens; bīstamas vielas saturoša augsne, baterijas un akumulatori, elektronika un citi.

Mātesabiedrības darbības nodrošināšanai tieši attiecināmo atgūstamo atkritumu apjoms 1816 t (izolācijas eļļa un jaukti metāli) veido 98,4% no kopējā šķirotu atkritumu apjoma 1845 t (papildus papīrs, kartons, plastmasa un iekārtu iepakojums), kas tiek atgriezti pārstrādei.

	KONCERNS		
	2023	2022	2021
Saražoto bīstamo atkritumu kopējais svars, t	282	310	319
Kopējais nebīstamo atkritumu svars, t	297	326	349
Pārstrādei nosūtīto nebīstamo atkritumu procentuālā daļa	28%	10%	31%
Apglabāšanai poligonā nodotā nebīstamo atkritumu procentuālā daļa	72%	90%	69%

	MĀTESSABIEDRĪBA		
	2023	2022	2021
Saražoto bīstamo atkritumu kopējais svars, t	161	124	147
Kopējais nebīstamo atkritumu svars, t	185	208	237
Pārstrādei nosūtīto nebīstamo atkritumu procentuālā daļa	18%	12%	0.30%
Apglabāšanai poligonā nodotā nebīstamo atkritumu procentuālā daļa	82%	88%	99.70%

Bīstamo atkritumu apjoms ir atkarīgs no tehnoloģisko iekārtu uzturēšanas darbiem (periodiskums un darbu apjoms), tam nav tiešas korelācijas ar pamatdarbības apjomiem. Pakāpeniski pieaug šķīrotu atkritumu apjoms.

Lietoto transformatoru eļļu apsaimniekošana, veicinot Latvijas aprites ekonomiku

Papildus jau minētajām bīstamo atkritumu kategorijām AST notiek arī izlietotās izolācijas eļļas apsaimniekošana, kas tiek uzskaitīta atsevišķi. Eļļas uzskaitē tiek

iekļauti rādītāji par eļļas noplūdēm, eļļas reģenerāciju un lietotās transformatoru eļļas, kas tiek pār kvalificēta kā eļļa ar pazeminātiem kvalitātes kritērijiem, tālāka realizācija, ievērojot ES Zaļā kursa un EK Jaunā aprites ekonomikas rīcības plāna galvenos principus, atgriežot resursu aprītē, tādējādi pagarinot eļļas dzīves ciklu.

Lai taupītu dabas resursus, samazinātu izmaksas un veicinātu aprites ekonomiku, AST iekārtās izmantoto eļļu izvērtē un lemj par tālāko rīcību pēc šādiem principiem:

ja ir saimnieciski izdevīgi, AST veic eļļas reģenerāciju, kā rezultātā tiek atjaunotas eļļas kvalitātes īpašības un eļļu var atkārtoti izmantot iepildīšanai iekārtās;

- ja eļļai pārbaūžu rezultātā secinātas pazeminātas kvalitātes prasības, eļļa tiek pārdota sadarbības partnerim citu produktu radīšanai (notiek atgriešana aprites ekonomikā);
- ja eļļa nav turpmāk izmantojama, tā tiek nodota apsaimniekošanai kā bīstamais atkritums.

Apsaimniekotās eļļas rādītāji tālāk tabulā.

Gads	Iepildīta un nomainīta elektroiekārtās, glabāšanā, t	Lietotās transformatoru eļļas realizācija, t
2023	62	81
2022	52	266
2021	53	293

T. sk. 2023. gadā 53 m³ izolācijas eļļas tika ziedotas Ukrainas enerģosistēmas atbalstam.

SOCIĀLĀ IETEKME

DARBINIEKU KOMPETENCE, IZAUGSME UN KVALIFICĒTS NĀKOTNES DARBASPĒKS

2023. gadā Koncerns turpināja uzņemto attīstības virzienu attiecībā uz darbinieku kompetenču attīstību un mācību pieejamību, lai nākotnē spētu nodrošināt gan zināšanu nodošanu jauniem speciālistiem, gan pēctecības procesu, ņemot vērā mērķi – atbalstīt izglītību un zinātņi, veicinot uz inovācijām vērstu darbinieku attīstību.

Koncerns lepojas ar savu profesionālo, augsti kvalificēto, kompetento un motivēto darbinieku komandu, kura sekmē uzņēmuma attīstību un stratēģisko mērķu sasniegšanu. Uzņēmumā digitālā transformācija un darbinieku digitālo prasmju pilnveide ir pirmajā vietā.

Lai turpinātu iesāktu darbu pie darbinieku digitālo prasmju attīstības, 2023. gadā tika noslēgts sadarbības līgums ar vienu no vadošajiem programmatūras un e-kursu izstrādes un IT mācību uzņēmumiem Latvijā, kas, izmantojot dažādas apmācību metodes, nodrošina darbiniekiem sistemātisku un ilgtermiņa digitālo prasmju attīstību. Ar katru nodarbību tika vērota pieaugoša apmeklētības tendence, kas liecina par sekmīgu projekta turpinājumu. Tas nākotnē pilnveidos darbinieku personīgās iemaņas un sekmēs digitālo prātību arī uzņēmumā kopumā.

Balstoties uz iepriekšējā gada attīstības pārrunu un mērķu izpildes rezultātiem, 2023. gadam tika izstrādāts personāla apmācību plāns, kurā tika iekļautas mācības, kas orientētas uz darbinieku efektivitātes paaugstināšanu. Galvenokārt tās tika balstītas uz digitālo prasmju attīstību, vispārējo prasmju un kompetenču pilnveidi, kā arī darbinieku profesionālo mācību nodrošināšanu. Uzņēmums rūpīgi seko līdzi un nodrošina tehniskā personāla iemaņu atbilstību nepieciešamajām kvalifikācijas prasībām, kā arī jaunu darba paņēmienu integrēšanu un inovatīvu tehnoloģiju apguvi mūsdienīgās, konkurētspējīgās un kvalitatīvās pieaugušo profesionālās apmācībās. Profesionālās izglītības pilnveides programmas tika piemērotas, ņemot vērā uzņēmuma stratēģiskos mērķus un struktūrvienību un darbinieku individuālos mērķus un uzdevumus. Apmācību un kvalifikācijas paaugstināšanas sistēma ir orientēta uz drošu darba izpildes metožu lietošanu ikdienas darbā, saglabājot visaugstākos profesionalitātes standartus.

AST personālam, ņemot vērā darba specifiku un uzņēmuma darbības jomu, ir noteikti darbinieku izglītības, kvalifikācijas un kompetences kritēriji. Elektroinženieris un AST tiem pielīdzinātie elektrisko sistēmu inženieri ietilpst enerģētikas jomas reglamentēto profesiju sarakstā, kas nosaka īpašas prasības

attiecībā uz profesionālās darbības veicēja izglītību, profesionālo kvalifikāciju apliecinošajiem dokumentiem vai profesionālās darbības nosaukuma lietošanu. Šajās profesijās strādājošā personāla izglītībai un kvalifikācijai jāatbilst likumā "Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu" noteiktajām izglītības un kvalifikācijas prasībām. Kopumā AST nodarbināti 66 reglamentēto profesiju pārstāvji.

Ņemot vērā Mātesabiedrības vidējā termiņa stratēģiju, 2023. gadā tika izstrādāta jauna vadītāju kompetenču matrica noteiktām amata grupām, proti, augstākā un vidējā līmeņa vadītājiem. Pamatojoties uz kopējiem vadītāju kompetenču novērtējumu rezultātiem, katram vadītājam tika izstrādāts individuāls kompetenču attīstības plāns, kas nākotnē nodrošinās piemērotāko ilgtermiņa mācību programmu apguvi, attīstot līderības prasmes un kāpinot profesionalitāti. Vadītāju attīstības aktivitātes papildināja arī gada nogalē sāktais vadītāju izglītības un pilnveides projekts – apmācību programma, kurā ieskicētas jaunākās vadītprasmsju tendences Latvijā un pasaulē, kas nākotnē attīstīs vadītāju vēlmi stiprināt savus iekšējos resursus veiksmīgai un uz izcilu sniegumu orientētas komandas vadīšanai.

2023. gadā tika turpināts darbs pie uzņēmuma e-mācību platformas "Viszinis" attīstības un integrēšanas darbinieku apmācības procesā. Tā palīdz nodrošināt iespēju darbiniekiem iepazīties ar dažādām instruktāžām, veikt zināšanu pārbaudes testus pēc apmācības kursa veiksmīga noslēguma un saņemt novērtējumu, kā arī piedalīties dažādās uzņēmuma aptaujās. 2023. gadā e-mācību videi tika pievienoti jauni lietotāji un tādējādi tika būtiski paplašinātas mācību iespējas. "Viszinis" platformā šobrīd ir atrodama informācija par risku pārvaldību, IT drošību, plašs spektrs digitālo prasmju jomā, kā arī personu datu apstrādi.

Atbilstoši Mātesabiedrības aplēsei kopumā vidējais apmācību stundu skaits Mātesabiedrībā 2023. gadā uz vienu darbinieku bija 11 stundas, kas salīdzinājumā ar 2022. gadu ir palielinājies par trim stundām. 277 darbinieki (4 sievietes un 273 vīrieši), galvenokārt tehniskais personāls, piedalījās obligātajās mācībās, un tas ir par 27 darbiniekiem vairāk nekā iepriekšējā pārskata periodā. Administratīvais personāls piedalījās uzņēmumā organizētajās prasmju un kompetenču attīstības mācībās. Papildus tam 2023. gadā AST nodrošināja 125 ārējās apmācības (61 sieviete un 64 vīrieši), kad tika nodrošinātas 134 ārējās apmācības – kursi, semināri/vebināri, konferences.

	2023	2022
Vidējais apmācību stundu skaits Mātessabiedrībā uz vienu darbinieku	11	8
Dalībnieku skaits obligātajās mācībās	277	250
Ārējo apmācību dalībnieku skaits	125	134

Īstenojot ikgadējo darbinieku novērtēšanu par 2022. gadu, pārskatā gadā 70% darbinieku (tai skaitā: 14% sievietes un 86% vīrieši; 39% kvalificēti strādnieki, 54% speciālisti un 7% vadītāji) ir saņēmuši karjeras attīstības atgriezenisko saiti (iepriekšējā pārskata gadā 75%).

Lai apzinātu nepieciešamās aktivitātes, kas veicinātu iespējami augstāku darbinieku ieinteresētību un iesaisti, palielinātu darbinieku lojalitāti uzņēmumam, kā arī noteiktu faktorus, kuri samazina motivāciju strādāt ar visaugstāko atdevi, 2023. gadā 84% Mātessabiedrības darbinieku piedalījās darbinieku iesaistes pētījumā, 2022. gadā šajā iesaistes pētījumā piedalījās 77% Mātessabiedrības darbinieku.

Iegūtie dati apliecina, ka 54% darbinieku ir iesaistīti, lojāli un piederīgi uzņēmumam. Pamatojoties uz iegūtajiem rezultātiem, 2023. gadā primāri tika strādāts pie vadītāju iesaistes līmeņa noturēšanas un paaugstināšanas, kā arī turpmāko aktivitāšu izstrādes, plānošanas un īstenošanas. Tika iesaistīti visu līmeņu vadītāji, lai kopīgi strādātu pie iesaistes rādītāju kāpināšanas un darbinieku lojalitātes paaugstināšanas.

DARBINIEKU VESELĪBA, DROŠĪBA UN LABBŪTĪBA

Koncernā īpaša uzmanība tiek veltīta drošas darba vides radīšanai. Veicot darba vides iekšējo uzraudzību un ievērojot Latvijas Republikas normatīvo aktu un ISO 45001 prasības, tiek izstrādāti ikgadēji darba aizsardzības pasākumu plāni, kas vērsti uz drošas darba vides uzturēšanu. Koncerns nodrošina darbiniekus ar viņu vajadzībām atbilstošām darba vietām, individuāliem aizsardzības līdzekļiem un tehniskajiem resursiem, kā arī veic darbinieku apmācību par darba aizsardzības jautājumiem un drošām darba metodēm.

Darba aizsardzības sistēma attiecas uz visām uzņēmuma darbības sfērām un darbiniekiem. Sistēma nodrošina darba vides iekšējo uzraudzību, darbinieku informētību par apdraudējumiem un riskiem ikdienas darbā, kā arī augstu reaģēšanu ārkārtas situācijā. Nodarbinātais vai nelaimes gadījuma aculiecinieki nekavējoties ziņo tiešajam vadītājam, cietušajam nekavējoties tiek nodrošināta pirmā palīdzība un medicīniskā palīdzība. Vadītāja pienākums ir informēt uzņēmuma vadību un darba aizsardzības speciālistu. Reizi ceturksnī valde tiek informēta par notikušajiem nelaimes gadījumiem, negadījumiem un gandrīz notikušajiem nelaimes gadījumiem. Pēc nelaimes gadījuma tiek pārvērtēti darba vides riski, ņemot vērā nelaimes gadījuma iemeslus.

Koncerna aktivitātes drošības jomā ir augstu novērtējušas trešās puses. Koncernā un Mātesabiedrībā arodveselības un darba drošuma pārvaldības sistēma atbilst ISO 45001 prasībām un ļauj mērķtiecīgi samazināt uzņēmuma arodveselības un darba drošības riskus.

Nelaiemes gadījumus un darbinieku arodslimības darba vietā iespējams pilnībā novērst tikai tad, ja tiek garantēta droša darba vide, tādēļ ikvienam darbiniekam jāievēro visas darba aizsardzības prasības. 2023. gadā, tāpat kā 2022. gadā, Koncernā nav bijis neviens ar darbu saistīts smags nelaimes gadījums vai nāves gadījums. Mātesabiedrībā nelaimes gadījumi tiek uzskaitīti un izmeklēti atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajos aktos un uzņēmuma "Nelaiemes gadījumu un darba vides incidentu izmeklēšanas, uzskaites un informēšanas kārtībā" noteiktajam. Reģistrējamo ar darbu saistīto traumu biežums Mātesabiedrībā ir 1,1 (uz 1 milj. darba stundām).

Nelaiemes gadījumu skaits	KONCERNĀS			MĀTESSABIEDRĪBĀ		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Nelaiemes gadījumu skaits (inficēšanās risks)	8	1	1	7	1	1
Nelaiemes gadījumu skaits (nav smagi)	1	2	1	1	1	-
Nelaiemes gadījumu skaits (letāli)	-	-	-	-	-	-

Darba vides riski Mātesabiedrībā tiek regulāri izvērtēti atbilstoši metodikai, ņemot vērā arī notikušos nelaimes gadījumus, tiek veikti darba vides risku samazināšanas pasākumi, nepārtraukti uzlabojot darbinieku drošību darbā un darba vidi. Darba vides novērtēšanu veic darba aizsardzības speciālisti, piesaistot struktūrvienību vadītājus un atbildīgos darbiniekus, uzticības personas, kā arī tos darbiniekus, kas strādā konkrētajās telpās/darba vietās vai veic attiecīgos darbus. Attālinātā darba režīma darba vides risku novērtēšana notiek, sadarbojoties ar attālinātā darba veicējiem. Darba vides riska novērtēšanas laikā tiek apzinātas visas darba vietas un visi darba veidi. Reizi gadā tiek apkopoti darba vides riska novērtēšanas rezultāti un sastādīts darba aizsardzības pasākumu plāns darba vides riska novēršanai vai samazināšanai.

Atbilstoši darba vides risku vērtējumā paredzētajam apjomam Mātesabiedrībā darbinieki regulāri tiek apmācīti, notiek instruktāžas un regulāras zināšanu pārbaudes darbiniekiem, kas veic darbus elektroietaisēs. Apmācību nepieciešamība, instruktāžu apjoms un zināšanu pārbaudes nepieciešamība tiek noteikta, izvērtējot konkrētā darbinieka darba vides riskus. Apmācības pārsvarā tiek nodrošinātas, izmantojot normatīvo aktu prasībām atbilstošas mācību iestādes, kas nodrošina nepieciešamās apmācības. Apmācības tiek nodrošinātas bez maksas un pārsvarā darba laika ietvaros.

Darbiniekiem regulāri atbilstoši normatīvo aktu prasībām tiek veiktas obligātās veselības pārbaudes un vakcinācija. Saskaņā ar darba vides risku novērtējumu darbinieki tiek nodrošināti ar darbam nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un nepieciešamo aprīkojumu drošai darba veikšanai.

Meitassabiedrībā izstrādāta nepieciešamā normatīvā bāze darba aizsardzības procesu vadībai un veiktas regulāras darbinieku apmācības. Darbinieki tiek apmācīti darba aizsardzībā, ugunsdrošībā, civilajā aizsardzībā, pirmās palīdzības sniegšanā, bīstamu darbu veikšanā, gāzes pārvades un krātuves sistēmu tehniskās uzturēšanas darbībās, elektrodrošībā un labbūtībā.

2023. gadā AST īpašu uzmanību pievērša darbinieku labbūtības jautājumiem. Tika organizēti vairāki lekciju cikli par fizisko veselību (pareizu un sabalansētu uzturu, kā arī fizisko kustību nozīmību) un emocionālo veselību (kā reaģēt stresa situācijās, kā saglabāt emocionālo veselību, kā atpazīt un pasargāt sevi no izdegšanas sindroma).

Lai veicinātu darbinieku fizisko veselību, 2023. gada pavasarī uzņēmumā tika organizēta akcija "Aktīvo dienu izaicinājums", kuras ietvaros darbinieki tika aicināti pavadīt aktīvā kustībā vismaz 30 minūtes dienā. Akcija norisinājās divus mēnešus, un darbinieki ar lielu prieku un atsaucību novērtēja šo uzņēmuma organizēto aktivitāti.

Darbiniekiem pastāvīgi tiek nodrošināta iespēja apmeklēt sporta zāli, kurā katrs var rast iespēju piedalīties gan komandas sporta veidos, gan stiprināt savu fizisko veselību un sagatavotību treniņu zālē.

Rūpējoties par darbinieku labbūtību, uzņēmums katram darbiniekam ir nodrošinājis veselības apdrošināšanas polisi. Tās ietvaros darbinieki var saņemt plaša spektra ambulatoros un stacionāros pakalpojumus, iespēju iziet rehabilitācijas kursu, kā arī saņemt kompensāciju par medikamentiem un zobārstniecības pakalpojumiem. Veselības apdrošināšanas ietvaros ikviens darbinieks var izmantot arī individuālo atvērto polisi, lai segtu izdevumus par pakalpojumiem, kas nav iekļauti veselības apdrošināšanas polisē, vai pakalpojumiem, kas pārsniedz polises segumā esošos limitus.

2023. gadā uzņēmumā tika apstiprināti darba kārtības noteikumi, kas darbiniekiem paredz attālināta un elastīga darba laika iespējas. Ikvienam darbiniekam, kura amata darba specifika pieļauj attālināta darba iespējas, ir iespēja individuāli plānot savu darba laiku attālināti vai birojā, kā arī elastīgi plānot savas darba stundas, tādējādi nodrošinot privātās un darba dzīves līdzsvaru. Lai arī AST nevar piemērot šādu motivāciju visiem darbiniekiem vienādi, ir svarīgi reaģēt uz darbinieku iniciatīvu un vajadzībām, izvērtējot iespējas un ierobežojumus, kas ļautu darbiniekiem elastīgāk plānot savu darba laiku.

Mātesabiedrība darba vides uzlabošanā 2023. gadā ieguldīja 1 284 tūkst. EUR, 2022. gadā – 129.7 tūkst. EUR.

DARBA ATTIECĪBAS IEKĻAUJOŠA DARBA KULTŪRA UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBA

Darbinieku dažādība

Darbaspēka paaudzes mainās, tādēļ finansiālie stimuli nevar būt vienīgie instrumenti, kas motivē darbiniekus. Darba devēja reputācija, labklājība, attālināts darbs, elastīga darba kārtība ir daži no aspektiem, kas Koncerna darbiniekiem kļūst arvien nozīmīgāki.

Enerģētikas nozarei ir raksturīgs augsts tehniskajās profesijās nodarbināto skaits, tāpēc Koncerna un Mātesabiedrības darbinieku struktūrā ir salīdzinoši liels vīriešu īpatsvars. Šis rādītājs nav būtiski mainījies pēdējo gadu laikā.

Tabulā sniegti dati par darbiniekiem Koncernā un Mātesabiedrībā 2023. gada 31. decembrī un 2022. gada 31. decembrī.

Darbinieku dažādība (tostarp valde un padome)	KONCERNS		MĀTESSABIEDRĪBA	
	2023	2022	2023	2022
Sieviešu īpatsvars	17%	17%	16%	16%
Vīriešu īpatsvars	83%	83%	84%	84%
Sieviešu īpatsvars vadības un atbalsta struktūrvienībās	37%	35%	51%	52%
Vīriešu īpatsvars vadības un atbalsta struktūrvienībās	63%	65%	49%	48%
Darbinieki vecumā grupā virs 50 gadiem	36%	37%	36%	38%
Darbinieki vecumā grupā no 30 līdz 50 gadiem	55%	55%	55%	54%
Darbinieki vecumā grupā līdz 30 gadiem	9%	8%	9%	7%

Vecums	KONCERNS					
	2023			2022		
	Sievietes	Vīrieši	Darbinieki	Sievietes	Vīrieši	Darbinieki
Līdz 30 gadiem	1%	8%	9%	1%	8%	9%
31-40 gadi	5%	21%	26%	5%	21%	26%
41-50 gadi	4%	25%	29%	4%	25%	29%
51-60 gadi	4%	18%	22%	4%	18%	22%
Virs 60 gadiem	3%	11%	14%	3%	11%	14%
Kopā	17%	83%	100%	17%	83%	100%

Vecums	MĀTESSABIEDRĪBA					
	2023			2022		
	Sievietes	Vīrieši	Darbinieki	Sievietes	Vīrieši	Darbinieki
Līdz 30 gadiem	1%	8%	9%	1%	8%	9%
31-40 gadi	5%	22%	27%	5%	22%	27%
41-50 gadi	3%	25%	28%	3%	25%	28%
51-60 gadi	4%	18%	22%	4%	19%	23%
Virs 60 gadiem	3%	11%	14%	3%	10%	13%
Kopā	16%	84%	100%	16%	84%	100%

Valdes un padomes dažādība	KONCERNS		MĀTESSABIEDRĪBA	
	2023	2022	2023	2022
Darbinieki vecumā grupā virs 50 gadiem	39%	44%	38%	50%
Darbinieki vecumā grupā no 30 līdz 50 gadiem	61%	56%	62%	50%
Darbinieki vecumā grupā līdz 30 gadiem	0%	0%	0%	0%
Sieviešu īpatsvars	11%	22%	12%	25%
Vīriešu īpatsvars	89%	78%	88%	75%

Darba režīms	KONCERNS		MĀTESSABIEDRĪBA	
	2023	2022	2023	2022
Pusslodze	0.2%	0.3%	0%	0%
Nepilns darba laiks	0.8%	0.3%	0.4%	0.2%
Summētais darbs laiks	21%	19%	24,6%	24%
Pilns normāls darba laiks	76%	78%	73%	74%
Padome, valde, Revīzijas komiteja	2%	2%	2%	2%
Kopā	100%	100%	100%	100%
Līgumdarbinieki	3	2	0	0

Darba režīms	KONCERNS					
	2023			2022		
	Līgumu skaits, 31.12.2023.	Sievietes, %	Vīrieši, %	Līgumu skaits, 31.12.2022.	Sievietes, %	Vīrieši, %
Pusslodze	1	100%	-	3	33%	67%
Nepilns darba laiks	7	29%	71%	2	-	100%
Summētais darba laiks	190	3%	97%	171	2%	98%
Pilns normāls darba laiks	678	21%	79%	682	21%	79%
Padome, valde, Revīzijas komiteja	20	10%	90%	20	20%	80%
Kopā	896	17%	83%	878	17%	83%

Darba režīms	MĀTESSABIEDRĪBA					
	2023			2022		
	Līgumu skaits, 31.12.2023.	Sievietes, %	Vīrieši, %	Līgumu skaits, 31.12.2022.	Sievietes, %	Vīrieši, %
Pusslodze	-	-	-	-	-	-
Nepilns darba laiks	2	100%	-	-	-	-
Summētais darba laiks	133	2%	98%	123	1%	99%
Pilns normāls darba laiks	397	21%	79%	389	21%	79%
Padome, valde, Revīzijas komiteja	10	10%	90%	10	20%	80%
Kopā	542	16%	84%	522	16%	84%

Mātesabiedrībai gan 2023. gada 31. decembrī, gan arī 2022. gada 31. decembrī nebija līgumdarbinieku. Meitassabiedrībā ar līgumdarbiniekiem tiek slēgts uzņēmuma līgums noteiktu darbu izpildei. Par līgumdarbiniekiem tiek uzskatīti tādi darbinieki, kuriem ir noslēgts terminēts līgums par konkrētu darba uzdevumu izpildi, un līgums ir spēkā atskaites dienā. Par šiem darbiniekiem Meitassabiedrība neveic darba laika uzskaiti. Līgumdarbinieki netiek pieskaitīti darbinieku skaitam. Līgumā tiek definēti konkrēti veicamie darbi un sasniedzamais rezultāts – nodevums. 2023. gada noslēgumā Meitassabiedrībai bija trīs aktīvi uzņēmuma līgumi darbiniekiem, kuri strādāja pie datu parametru izstrādes ievadīšanai informācijas sistēmā, informācijas sistēmu attīstības un izstrādā Inčukalna PGK operacionālās tehnoloģijas (krāni, dzēšanas agregāti) rekonstrukcijas tehnisko specifikāciju.

Kopumā Meitassabiedrībai 2023. gadā bijuši noslēgti 22 uzņēmuma līgumi, seši no tiem slēgti ar personām, par kurām Meitassabiedrība veikusi nodokļu maksājumus, bet 16 līgumdarbinieki bijuši pašnodarbinātas personas, kuri nodokļu maksājumus veic patstāvīgi.

Koncernā darba aizsardzības prasību ievērošana tiek attiecināta ne tikai uz uzņēmuma, bet arī pakalpojumu sniedzēju darbiniekiem. Tiek veikta visu darbuzņēmēju darbinieku instruktāža un sniegta vispārīga informācija par darba aizsardzību uzņēmumā pirms darba uzsākšanas elektroietaisēs un to aizsargjoslās. Ir noteikta darba organizācijas kārtība, kā arī informācija par darba aizsardzības prasībām uzņēmumā, kas publiski ir pieejama AST tīmekļa vietnē www.ast.lv.

Darbuzņēmēji pārvalda savus cilvēkresursus, un Koncerns uzrauga to darbību uzņēmumu objektos, veicot darba aizsardzības prasību izpildes pārbaudes darba vietās atbilstoši noteiktam apjomam un grafikam. Pārbaudes veic gan par objektu atbildīgās personas, gan uzņēmuma inženiertehniskais personāls. 2023. gadā veiktas 96 darbuzņēmēju brigāžu, kas izpilda celtniecības un montāžas darbus, pārbaudes mūsu objektos. Kopumā darba aizsardzības prasības tiek ievērotas, konstatētās neatbilstības pārsvarā tiek novērstas uzreiz pirms darbu turpināšanas. Par pārbaudi tiek sagatavots pārbaudes akts un informēts darbuzņēmējs. Par konstatētām būtiskām atkāpēm var tik pārtraukts darbuzņēmēja darbs un noteiktas soda sankcijas.

Profesiju grupas	KONCERNŠ					
	2023			2022		
	Sievietes	Vīrieši	Darbinieki	Sievietes	Vīrieši	Darbinieki
Vadītāji	18%	82%	100%	17%	83%	100%
Speciālisti	22%	78%	100%	22%	78%	100%
Kvalificēti strādnieki	0%	100%	100%	0%	100%	100%
Citi	37%	63%	100%	40%	60%	100%
Kopā	17%	83%	100%	17%	83%	100%

Profesiju grupas	MĀTESSABIEDRĪBA					
	2023			2022		
	Sievietes	Vīrieši	Darbinieki	Sievietes	Vīrieši	Darbinieki
Profesiju grupas	Sievietes	Vīrieši	Darbinieki	Sievietes	Vīrieši	Darbinieki
Vadītāji	18%	82%	100%	16%	84%	100%
Speciālisti	21%	79%	100%	20%	80%	100%
Kvalificēti strādnieki	0%	100%	100%	0%	100%	100%
Citi	19%	81%	100%	24%	76%	100%
Kopā	16%	84%	100%	16%	84%	100%

Koncerna darbinieku skaits 2023. gada 31. decembrī bija 878 darbinieki, savukārt 2022. gada 31. decembrī – 880 darbinieki.

Gan 2023. gadā, gan 2022. gadā Koncernā nodarbināti tika 83% vīriešu un 17% sievietes. Mātesabiedrības struktūrvienībās nodarbināti 84% vīriešu un 16% sievietes. Kā jau tika minēts iepriekš, augstais vīriešu īpatsvars saistīts ar darbības nozares specifiku – lielāku īpatsvaru tehniskajās profesijās.

2023. gadā Mātesabiedrībā 97% (527 darbinieki) gadījumu darba līgumi tiek slēgti uz pilnu darba laiku un nenoteiktu termiņu, no tiem 16% (83 darbinieki) ir sievietes un 84% (444 darbinieki) vīrieši. Uz pilnu darba laiku un noteiktu termiņu 2023. gadā Mātesabiedrībā ir nodarbināti 3% no visiem darbiniekiem (15 darbinieki), no tiem 27% ir sievietes (4 darbinieki) un 73% vīrieši (11 darbinieki). Uz nepilnu darba laiku un nenoteiktu termiņu 2023. gadā ir nodarbināti divi darbinieki (vīrietis un sieviete).

2022. gada 31. decembrī Mātesabiedrībā 328 darbiniekiem kopējais darba stāžs uzņēmumā bija vairāk nekā 10 gadu. 2023. gada beigās rādītājs ir nedaudz palielinājies un vairāk nekā 10 gadu kopējais darba stāžs ir 331 darbiniekam.

2023. gadā vidējais darbinieku vecums Mātesabiedrībā sasniedz 46 gadus, līdz ar to Mātesabiedrība pievērš uzmanību savlaicīgai zinātnības nodošanas procesa plānošanai un nepieciešamā personāla profesionālo iemaņu un kompetences celšanai.

MĀTESSABIEDRĪBAS DARBINIEKU SADALĪJUMS PA DARBĪBAS VIRZIENIEM

VIRZIENS	MĀTESSABIEDRĪBA		
	2023	2022	2021
Sistēm vadība	66	59	54
Attīstība	64	60	49
Atbalsts	43	40	43
Ekspluatācija	324	318	336
Vadība	33	33	33
Valde, padome un Revīzijas komiteja, Iekšējā audīta daļa	12	12	14
Kopā	542	522	529

VIRZIENS	MĀTESSABIEDRĪBA		
	2023	Tai skaitā vīrieši	Tai skaitā sievietes
Sistēm vadība	66	56	10
Attīstība	64	55	9
Atbalsts	43	26	17
Ekspluatācija	324	297	27
Vadība	33	11	22
Valde un padome	4+4	4+3	0+1
Revīzijas komiteja	2	2	0
Iekšējā audīta daļa	2	1	1
Kopā	542	455	87

Profesiju grupas Mātesabiedrībā	Pensionēšanās tuvākajos 5 gados (2023.–2027.)*		Pensionēšanās tuvākajos 10 gados (2023.–2032.)*	
	Sievietes	Vīrieši	Sievietes	Vīrieši
Vadītāji	0%	10%	0%	13%
Speciālisti	23%	13%	34%	21%
Kvalificēti strādnieki	0%	18%	0%	24%
Citas profesijas	100%	77%	100%	85%

* Pret kopējo attiecīgās profesiju grupas darbinieku skaitu pa dzimumiem

DARBINIEKU SADALĪJUMS DABASGĀZES SEGMENTĀ 2023. GADA 31. DECEMBRĪ UN 2022. GADA 31. DECEMBRĪ

	2023		2022	
	Sievietes	Vīrieši	Sievietes	Vīrieši
Pārvade	4%	96%	4%	96%
Uzglabāšana	3%	97%	7%	93%
Atbalsta funkcija	39%	61%	38%	62%

EKONOMISKĀ IETEKME

INFRASTRUKTŪRAS DROŠĪBA, ILGTSPĒJĪGA PĀRVALDĪBA UN PROCESU DIGITALIZĀCIJA

Koncerna darbību nodrošinošā infrastruktūra ir iedalāma divās grupās: fiziskie objekti un datu tīkli. Infrastruktūra nodrošina elektroenerģijas un dabasgāzes pārvadi, dabasgāzes uzglabāšanu, kas ir vitāli svarīgi sabiedrībai, un sniedz ikdienā plaši izmantotus pakalpojumus energoapgādē. Šo pakalpojumu pārtraukšana atstātu ārkārtīgi būtisku iespaidu uz sabiedrības drošību, jo energoresursi ir iesaistīti teju visos ikdienas procesos. Visi (100%) Koncerna sniegtie pakalpojumi atstāj būtisku ietekmi uz klientiem un sabiedrību kopumā. Minētajiem pakalpojumiem ir novērtēta ietekme uz veselību un drošību.

Droša enerģijas piegāde

Koncerna pamatzdevums ir nodrošināt nepārtrauktu un drošu enerģijas piegādi, vienlīdzīgu pieeju pārvades tīkliem visām ieinteresētajām pusēm. Koncerna sniegtie pakalpojumi ir vitāli svarīgi ikvienam Latvijas iedzīvotājam, tāpēc apgādes drošumam tiek pievērsta īpaša uzmanība.

AST kā vienīgajam elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoram Latvijā ir jānodrošina ilgtermiņā uzticama, kvalitatīva un nepārtraukta elektroenerģijas pieejamība, tādējādi atbilstoši jā rūpējas par pārvades infrastruktūras atbilstību, realizējot ilgtspējīgus un pārdomātus kapitālieguldījumu projektus. Apzinoties Mātessabiedrības sniegtā pakalpojuma sabiedrisko nozīmīgumu, Mātessabiedrības prioritāte ir kvalitatīvs un drošs elektroenerģijas pārvades pakalpojums par iespējami zemiem tarifiem.

Lai nodrošinātu iespējami augstāku efektivitāti, AST kapitālieguldījumu finansēšanai aktīvi piesaista ES līdzfinansējumu, kā arī novirza AST pieejamos resursus – ieņēmumus no pārslodzes vadības, tādējādi nodrošinot iespējami mazāku realizēto kapitālieguldījumu projektu ietekmi uz pārvades tarifiem. AST aktivitāšu rezultātā 85% no attīstības projektu, kas iekļauti Eiropas desmitgades attīstības plānā, realizācijai nepieciešamā finansējuma tiek segti no ES līdzfinansējuma un pārslodzes maksas ieņēmumiem, tādējādi samazinot ietekmi uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem.

Atbilstoši Meitassabiedrības sniegtajiem pakalpojumiem – dabasgāzes uzglabāšana un pārvade – Meitassabiedrības stratēģiskais uzdevums ir arī garantēt drošu un nepārtrauktu enerģijas piegādi, šim mērķim veltot būtiskas investīcijas. Meitassabiedrība nodrošina caurskatāmu, vienlīdzīgu un stabilu piekļuvi pārvades un uzglabāšanas pakalpojumiem.

Meitassabiedrībā jau paveiktie un uzsāktie pasākumi drošas enerģijas piegādei:

- atbilstoša tehniskās, informācijas tehnoloģiju un kibernetikas infrastruktūras uzturēšana un modernizēšana;
- digitālas aktīvu pārvaldības sistēmas un Eiropas Savienības kopīgo interešu projektu ieviešana;
- neatkarīga iekšējās sistēmas diagnostika un konstatēto incidentu samazināšana, cenšoties pilnībā novērst incidentus;
- optimizēta tehniskās apkopes darbu plānošana, lai samazinātu jaudas ierobežojumus;
- kopīgas balansēšanas zonas izveidošana ar Igauniju;
- piedāvājuma un pieprasījuma tendenču regulāra uzraudzība un novērtēšana, lai nodrošinātos pret kritumu augstāka patēriņa periodā (ziemā);
- rīcības plāna ārkārtas situācijām urbemos integrēšana civilās aizsardzības plānā;
- remontdarbu plāna saskaņošana un saskaņota UMM (Urgent Market Messaging) publicēšana vienotā vietnē ar kaimiņu pārvades sistēmas operatoriem;
- trešo pušu piekļuves (TPP) noteikumu ievērošana – jaudas rezervēšana, nominēšana, balansēšana, rēķinu izrakstīšana, savlaicīga un pareiza tirgus informēšana;
- atklāta saziņa ar tirgus dalībniekiem;
- padziļināta sadarbība ar reģiona operatoriem, lai nodrošinātu apgādes drošību.

Fizisko objektu, tādu kā apakšstacijas, gaisvadi un to balsti, gāzes krātuve, gāzes pārvades cauruļvadi, drošība tiek panākta ar apsardzes sistēmu palīdzību, regulārām apskatēm un patruļām. Nepiederošiem pieeja infrastruktūras objektiem ir liegta. Elektropārvades līnijas un apakšstacijas, kas ir AST pārziņā, ir elektromagnētiskā starojuma (EML) avoti. Saskaņā ar veiktajiem mērījumiem visās elektrolīniju aizsargjoslās vienmēr ir bijis vairākas reizes zemāks EML starojums nekā atļautais, savukārt darbam apakšstaciju teritorijās atbilstoši pieļaujamajiem robežlielumiem ir izstrādāti darbu veikšanas grafiki, kuru ievērošanai tiek stingri sekots līdzi. Magnētiskā lauka starojums arī tiešā augstsprieguma elektrolīnijas tuvumā parasti ir 25 līdz 30 mikrotēslu (μT) robežās, bet pie elektrolīnijas aizsargjoslas robežas tas tuvinās nullei, savukārt Latvijā un arī pasaulē atļautais līmenis ir 100 mikrotēslas jeb 3–4 reizes lielāks nekā visbiežāk konstatēts AST līnijās. Eiropas Savienība savās rekomendācijās norāda, ka, lai aizsargātu iedzīvotājus no iespējami kaitīgiem bioloģiskiem efektiem, saistībā ar EML, kurus rada augstsprieguma gaisa pārvadu līnijas, ir jāievēro un jāizvērtē emitēto lauku līmeņi, jo nav pietiekami tikai ievērot drošības attālumus. Šī prasība attiecas galvenokārt uz magnētiskajiem laukiem, jo to līmeņi nav atkarīgi tikai no līnijas sprieguma, bet gan lielākā mērā no elektriskās strāvas plūsmas vados, kā arī no balstu veida, sistēmu skaita, zemsprieguma līniju attāluma, fāzes līniju skaita u. c. būtiskiem faktoriem. Tādēļ galvenokārt ir jāievēro Eiropas Savienības rekomendācijā iedzīvotāju aizsardzībai pret elektromagnētiskā lauka iedarbību norādītās robežvērtības, kuras noteiktas, pamatojoties uz pašlaik pieejamām labākajām zinātnisko pētījumu atziņām, un nodrošina sabiedrības aizsardzību pret visiem EML iedarbības efektiem.

2023. gadā pēc AST, Conexus un informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas CERT.LV parakstītā savstarpējās saprašanās memoranda par enerģētikas infrastruktūras operatoru kibernetikas centra izveidi un pārvaldību ar mērķi stiprināt Latvijas enerģētiskās infrastruktūras kibernetiku un attīstīt visu institūciju savstarpējo sadarbību tika realizēta informācijas apmaiņa starp pusēm.

Enerģētikas infrastruktūras operatoru kibernetikas centra izveidošana ir pirmais solis, lai veidotu kibernetikas spējas, kas būtu specifiski vērstas uz enerģētikas sektoru. Tas ir svarīgi apstākļos, kad visā valstī pieaug kibernetikas incidentu skaits, īpaši pēc Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā. Memorands paredz izstrādāt noteiktu kārtību, kā notiek informācijas apmaiņa starp iesaistītajām pusēm kibernetikas incidentu gadījumos un to novēršanā, spējot operatīvi reaģēt uz šāda veida incidentiem. Memorandu parakstījušās puses neizslēdz, ka nākotnē šo iniciatīvu ir iespējams paplašināt ar citiem dalībniekiem Latvijā vai reģionā.

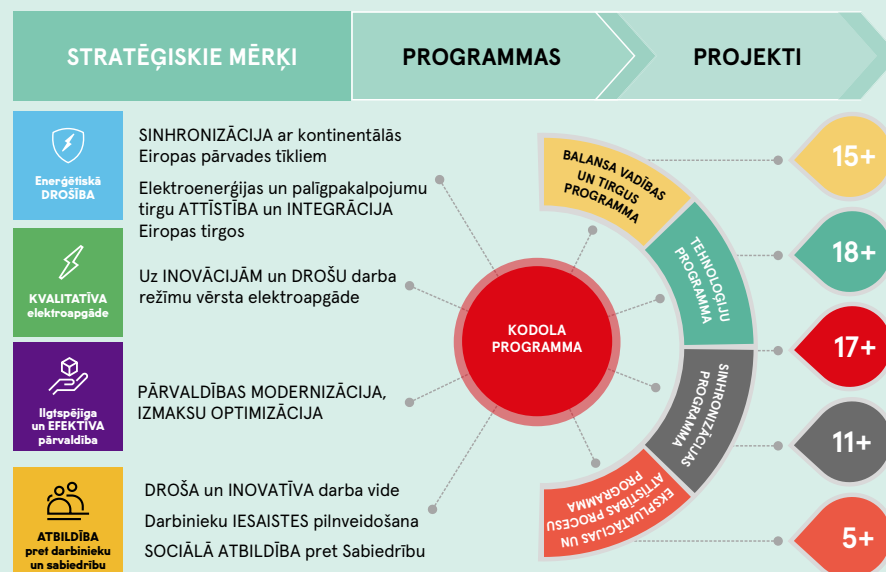
Klientu un sabiedrības drošības incidenti (t. sk. neatbilstība normatīvo aktu prasībām) pārskata periodā, tāpat kā 2022. gadā, nav konstatēti.

2023. gada otrajā ceturksnī AST tika identificēti 84 372 incidenti, no kuriem 3 268 bija nepieciešama manuāla drošības analītiķu apstrāde un padziļināta izpēte; 2023. gada trešajā ceturksnī tika identificēti 136 801 incidents, no tiem 3 851 bija nepieciešama manuāla apstrāde un izpēte; savukārt 2023. gada ceturtajā ceturksnī incidentu skaits sasniedza jau 157 469, ar padziļināti analizētiem 3 647 gadījumiem.

Kā redzams, uzbrukumiem kibernetikā ir tendence strauji pieaugt, tādēļ AST strādā pie dažādiem drošības risinājumiem, lai nepieļautu valsts kritiskās infrastruktūras ievainojamību.

Koncerna vidējā termiņa stratēģija 2021.–2025. gadam paredz Digitālās transformācijas programmas realizāciju. Digitālā transformācija ietver uzņēmumā esošo procesu pilnveidi vai pārbūvi, padarot tos efektīvākus, digitalizējot un automatizējot tos. Šajā periodā paredzēts ieviest arī virkni jaunu procesu saistībā ar plānoto sinhronā darba sākšanu ar kontinentālo Eiropu un turpmāku pastāvīgu frekvences regulēšanu.

Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, Digitālā transformācija tiek pārvaldīta ar piecu programmu palīdzību:

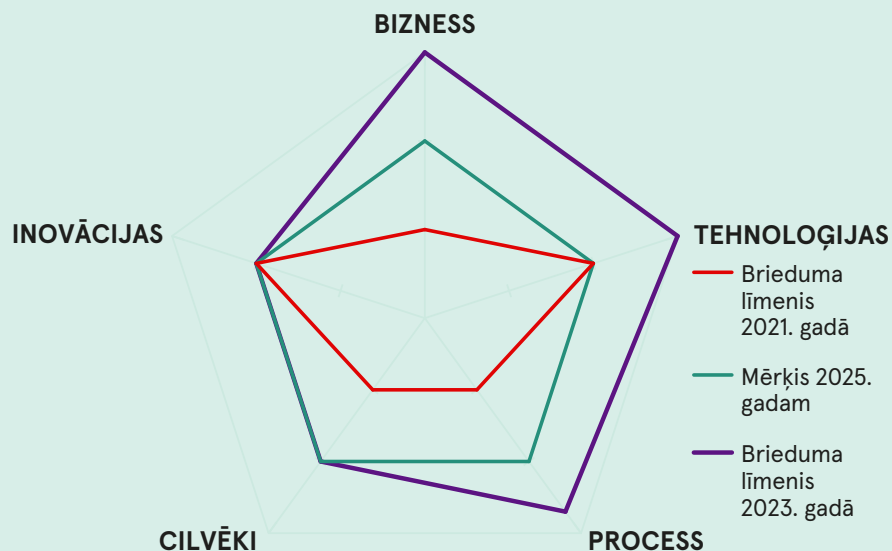

Katru projektu realizē darba grupa, kas periodiski ziņo par progresu programmas vadības komitejai, kura uzrauga projektu progresu, pieņem lēmumus un identificē saskares punktus ar citiem saistītiem projektiem. Darbi norit saskaņā ar apstiprinātu ceļu karti, un 2023. gada ietvaros ir paveikti gandrīz 100% no šajā gadā plānotajām aktivitātēm. Sasniegtie rezultāti veicina uzņēmuma efektivitāti un padara procesus skaidrākus, kontrolējamākus un drošākus.

2023. gada izskaņā "PricewaterhouseCoopers" (PwC) veica AST Digitālās transformācijas (DT) brieduma izvērtējumu – auditu, kura laikā pēc starptautiski atzītas metodoloģijas tiek aprēķināta organizācijas prasme nepārtraukti attīstīties. Brieduma izvērtējuma ietvaros tika izskatīti DT programmu materiāli un saistītā dokumentācija, tika veiktas intervijas ar visu DT programmu vadītājiem un apkopota atgriezeniskā saite no darbiniekiem.

Saskaņā ar PwC izmantoto metodoloģiju Digitālās transformācijas briedums tiek izvērtēts piecās dimensijās (business, inovācijas, cilvēki, procesi, tehnoloģijas) un četros līmeņos (sākumposms, pārvaldīts, optimizēts, transformēts).

Izvērtējot AST sniegumu, PwC eksperti secināja, ka uzņēmumam jau 2023. gadā izdevies sasniegt un pārsniegt 2025. gadam izvirzītos mērķus.

	SĀKUMPOSMS	PĀRVALDĪTS	OPTIMIZĒTS	TRANSFORMĒTS
BIZNESS	Digitālo spēju attīstībai nav galvenā nozīme organizācijas stratēģijā/mērķos	Zināma digitālā vizija un stratēģija, organizācijas prioritātes/mērķi nemainās	Digitālā vizija tiek ieviesta, izmantojot līderību, procesus, komunikācija notiek visos līmeņos, stratēģija ir adaptīva un iteratīva	Uzņēmumā notiek nepārtraukta pilnveidošanās. Pilnveidošanās tiek nodrošināta visos iesaistītajos līmeņos. Sinerģija starp mērķiem, procesiem un tehnoloģijām ir integrēta un darbojas autonomi.
INOVĀCIJAS	Jauni risinājumi tiek analizēti	Jauni risinājumi tiek ieviesti atsevišķos pamatdarbības virzienos	Jauni risinājumi tiek stratēģiski ieviesti, mainot esošos, tiek veicināta jaunu risinājumu ieviešana	
CILVĒKI	Ierobežotas zināšanas, nepilnīgas apmācības, sadarbības trūkums	Cilvēki ir ziņoši, pamatdarbības nodrošināšanai atbilstošā kapacitātē	Spēcīgas zināšanas ar kurām dalās, inovatīva kultūra	
PROCESI	Procesi ir izveidoti un nodrošina pamatdarbību	Procesi ir adaptējami, regulāri tiek atjaunoti atkarībā no nepieciešamības	Procesi tiek pārveidoti un integrēti tehnoloģijās	
TEHNOĻIJAS	Tehnoloģijas tiek nodrošinātas un izmantotas	Tehnoloģijas tiek adaptētas regulāri, un izmaiņas ieviestas saskaņā ar prasībām	Tehnoloģijas nodrošina biznesu un procesus, ir viegli integrējamas digitālās transformācijas ietvaros	
	PAMATS	STARPPOSMS	PROGRESĪVS	DIGITĀLĀ EKSELENCE UN BRIEDUMS

Daļa no īstenotajiem projektiem 2023. gadā:

- ieviesta Balansa vadības informācijas sistēma,
- izstrādāti Baltijas balansēšanas jaudas tirgus un Atslēgumu vadības sistēmas koncepti,
- izstrādāta prasību specifikācija iekārtu stāvokļa indeksa (AHI) IT risinājuma ieviešanai,
- pilnveidots CAS rīks būvprojektu izskatīšanas un saskaņošanai,
- lai efektīvizētu elektrolīniju pārraudzību un uzturēšanu, izstrādāts īpaši pielāgots modulis mobilajā lietotnē LVM GEO, kas ļauj iegūt precīzākus datus, vieglāk plānot elektrolīniju darbus, kā arī nodrošinās ātrāku datu apmaiņu ar pārvades tīkla informācijas sistēmām.

Mātesabiedrības sniegumu digitālās transformācijas jomā, inovatīvu risinājumu ieviešanu sinhronizācijas projekta īstenošanā un tīkla vadībā, lai nodrošinātu liela apjoma AER pieslēgšanu tīklam, atzinīgi novērtējusi arī konkursa "Eksporta un inovācijas balva 2023" žūrija.

ILGTSPĒJĪGA IEPIRKŠANA UN SADARBĪBAS PARTNERU IZVĒLE

Pamatojoties uz Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 3. pantu un 13. panta ceturto daļu, Koncerna organizētajās iepirkumu procedūrās piemēro Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumu, ja paredzamā līgumcena ir vienāda ar Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežām vai lielāka. Mātessabiedrības un Meitassabiedrības iekšējie pamatnoteikumi iepirkumu procedūrām ir izstrādāti, ņemot vērā publisko iepirkumu normatīvo regulējumu, tostarp Iepirkumu uzraudzības biroja iepirkumu vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un skaidrojumus. Vienlaikus Koncerns iepērk būvdarbus, preces un pakalpojumus ar centralizēto iepirkumu starpniecību, piemēram, izmantojot Elektronisko iepirkumu sistēmas e-pasūtījumu apakšsistēmu, kur iepirkuma procedūras ir veikusi Valsts reģionālās attīstības aģentūra. Atsevišķos gadījumos Koncerns veic centralizētus iepirkumus, kur Mātessabiedrības un Meitassabiedrības vai vairāki sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji no dažādām Eiropas Savienības dalībvalstīm kopīgi piešķir līguma slēgšanas tiesības. Kopumā Koncerns iepirkuma procedūras rīko saskaņā ar Eiropas Savienības un Latvijas Republikas tiesību aktiem ar mērķi nodrošināt iepirkuma procedūras atklātumu, piegādātāju brīvu konkurenci, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem, līdzekļu efektīvu izmantošanu un ilgtspējīgu komercdarbību.

Pakalpojuma nodrošināšanai Koncerns izmanto tā īpašumā esošo infrastruktūru, un tās uzturēšanai un uzlabošanai Koncernā ietilpstošie uzņēmumi slēdz būvdarbu, piegādes un pakalpojuma līgumus. 2023. gadā Koncerns noslēdza 438 iepirkumu līgumus, t. sk. 55 būvdarbu līgumus (96% no tiem ar Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem; 2022. gadā – 100%), 250 pakalpojumu līgumus (no tiem 88% ar Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem; 2022. gadā – 90%) un 133 piegādes līgumus (no tiem 83% ar Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem; 2022. gadā – 87%). No visiem 2023. gadā noslēgtajiem līgumiem AST noslēdza 52 līgumus ar 42 piegādātājiem, kuri reģistrēti ārpus Latvijas.

Publiskais iepirkums ir process pakalpojumu, preču, būvdarbu iegādei un vienlaikus instruments, ar kuru Koncerns var sasniegt arī citus mērķus, ne tikai iegādāties nepieciešamo. Ar stratēģisko publisko iepirkumu saprot tādu publisko iepirkumu, ar kura palīdzību var sasniegt kādu no mērķiem sociālajā, vides vai inovāciju jomā. Koncerns veic zaļos publiskos iepirkumus (ZPI), kuros pretendentu atlases prasībās, tehniskajās specifikācijās vai līguma izpildes noteikumos ir paredzēts kāds nosacījums, kas veicina vides aizsardzību. Saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumiem Nr. 353 "Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība" Koncernam obligāti jāpiemēro ZPI prasības un kritēriji šādos iepirkumos: biroja papīrs, drukas iekārtas, datortehnika un informācijas un

komunikācijas tehnoloģiju (IKT) infrastruktūra, tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi, iekštelņu apgaismojums, trešās grupas ēku jauna būvniecība, pārbūve, projektēšana un nojaukšana, vieglo pasažieru automobiļu un vieglo komerctransporta automobiļu iegāde. Iepirkumu uzraudzības biroja Publikāciju vadības sistēmā publicētajos paziņojumos tiek atzīmēts, ja iepirkumā iekļautas ZPI prasības.

ZPI ietvaros tiek vērtētas produkta, pakalpojuma vai būvdarbu aprites cikla izmaksas: ar iegādi saistītas izmaksas, lietošanas izmaksas (piemēram, elektroenerģijas un citu resursu patēriņš), apkopes izmaksas, aprites cikla beigu izmaksas (piemēram, savākšanas un reģenerācijas izmaksas), produkta, pakalpojuma vai būvdarbu aprites ciklā radušās un saistītas ar ietekmi uz vidi (piemēram, siltumnīcefekta gāzu un citu piesārņotāju emisiju izmaksas, uz klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām vērstu pasākumu izmaksas), ja tās var izteikt naudas izteiksmē un pārbaudīt. Atsevišķos iepirkumos tiek kvalificēti vai priekšrocība tiek dota pretendentiem, kuru uzņēmumā ir izstrādāta vides pārvaldības sistēma, kas atbilst noteiktiem starptautiskiem, Eiropas vai nacionālajiem standartiem (ISO 14001:2015 vai ekvivalents).

Koncerns veic sociāli atbildīgus publiskos iepirkumus, paredzot nosacījumus, kas veicina pienācīgu darba apstākļu nodrošināšanu (piemēram, darba drošību) un labāka atalgojuma nodrošinājumu (piemēram, nosakot prasību, ka būvkomersanta vai tā apakšuzņēmēju darba ņēmēju vidējā stundas tarifa likme ir ne mazāka par 80% no darba ņēmēju vidējās stundas tarifa likmes attiecīgajā profesiju grupā vai vismaz sasniedz valstī noteikto minimālo stundas tarifa likmi) u. c. Koncerns veic inovācijas iepirkumus, lai nodrošinātu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu ieviešanu un attīstību, kad ir zināma vajadzība, bet nav zināms tirgū pieejamais risinājums, tādējādi sekmējot resursu efektīvāku izmantošanu, veicinot ieguldījumus pētniecībā, attīstībā un inovācijā. Līdz ar to Koncerns veic ilgtspējīgus iepirkumus, kuru rezultātā iegādātām precēm, pakalpojumiem, būvdarbiem to dzīves cikla laikā ir iespējama pozitīvāka ietekme uz vidi, sociālo jomu un ekonomiku, cenšoties samazināt iespējamo nelabvēlīgo ietekmi.

Lai nodrošinātu atklātības principu un novērstu korupcijas risku, saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 1. panta 24. punktā noteikto visi Koncerna izsludinātie iepirkumi tiek publicēti Elektronisko iepirkumu sistēmas (www.eis.gov.lv) e-konkursu apakšsistēmā Mātessabiedrības pircēja profilā un Meitassabiedrības pircēja profilā, Iepirkumu uzraudzības biroja Publikāciju vadības sistēmā, Mātessabiedrības tīmekļa vietnē www.ast.lv un Meitassabiedrības tīmekļa vietnē www.conexus.lv. Tādējādi Koncerns nodrošina brīvu un tiešu elektronisku

pieeju iepirkuma dokumentiem un elektronisku piedāvājumu saņemšanu Elektronisko iepirkumu sistēmas e-konkursu apakšsistēmā.

Kandidāts vai pretendents tiek izslēgts no dalības iepirkuma procedūrā, ja attiecībā uz kandidātu vai pretendentu vai kādu no likumā minētajām personām ir konstatēti Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 48. pantā minētie izslēgšanas iemesli vai ir noteiktas starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu tirgus intereses ietekmējošas Eiropas Savienības

vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts sankcijas, kas kavēs līguma izpildi. Koncerns iepirkuma līgumos paredz tiesības vienpusēji atkāpties no līguma izpildes, ja līgumu nav iespējams izpildīt tādēļ, ka attiecībā uz darījuma partneri ir piemērotas starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu tirgus intereses ietekmējošas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas. Tādējādi Koncerna ētikas pamatprincipi tiek ievēroti visās Koncerna organizētajās iepirkumu procedūrās, slēdzot līgumus ar sadarbības partneriem, kā arī visā sadarbības laikā.

GRI 201-1

TIEŠĀ EKONOMISKĀ IETEKME

Koncerns ir viena no lielākajām valsts kapitālsabiedrībām. Koncerna bilances vērtība 2023. gada 31. decembrī ir 1 347 milj. EUR, Mātesabiedrības – 1 023 milj. EUR. Koncerns nodrošina darbavietas vairāk nekā 890 Latvijas iedzīvotājiem (2023. gada 31. decembrī Koncernā bija 896 darbinieki, Mātesabiedrībā – 542 darbinieki). Koncerns kā vienīgais elektroenerģijas un dabasgāzes pārvades sistēmas operators Latvijā, kā arī dabasgāzes uzglabāšanas krātuves pārvaldītājs un īpašnieks ir nozīmīgs nozares attīstības virzītājs un Latvijas tautsaimniecības virzītājs, radot gan tiešu, gan netiešu ietekmi.

Par Koncerna un Mātesabiedrības radīto ekonomisko vērtību liecina tā finanšu rādītāji. 2023. gadā Koncerna apgrozījums bija 234 milj. EUR, peļņa 10 milj. EUR, Mātesabiedrības – attiecīgi 158 milj. EUR un 11 milj. EUR.

Tāpat, veicinot darbinieku motivāciju un lojalitāti uzņēmumam, Mātesabiedrībā no 2023. gada 1. janvāra ir palielināta darbinieku darba samaksa atbilstoši iepriekšējā gada inflācijai valstī. 2023. gadā Mātesabiedrības radītā ekonomiskā vērtība ir 174 milj. EUR, sadalītā ekonomiskā vērtība – 131 milj. EUR (sk. tabulu). Kā radītās, tā arī sadalītās ekonomiskās vērtības izmaiņas 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, galvenokārt saistītas ar elektroenerģijas cenas svārstību ietekmi.

	MĀTESSABIEDRĪBA		
	2023 tūkst. EUR	2022 tūkst. EUR	2021 tūkst. EUR
Radītā ekonomiskā vērtība	173 956	309 784	189 083
Ieņēmumi un pārējie ieņēmumi	165 710	303 192	130 790
Finanšu darbības ieņēmumi	2 526	55	7
Ieņēmumi no līdzdalības	5 720	6 537	58 286
Sadalītā ekonomiskā vērtība	131 034	322 673	126 477
Izejvielas, materiāli u. c. darbības izmaksas	104 721	244 251	78 751
Darbinieku atlīdzība	21 647	18 622	16 461
Atlīdzība par valsts kapitāla izmantošanu	3 661	4 184	29 143
Finanšu darbības izmaksas	682	617	2 121
Valsts noteiktie maksājumi, tai skaitā:			
<i>UIN</i>	-	-	-
<i>SPRK nodeva</i>	152	147	146
Ziedojumi	-	55 000	1
Nesadalītā ekonomiskā vērtība	42 922	42 110	62 607

Nesadalītā vērtība atbilst pārskata perioda peļņas daļai, par kuru pieņemts lēmums to novirzīt rezervēs, nolietojumam, atliktajam nodoklim.

NETIEŠĀ EKONOMISKĀ IETEKME

Infrastrukturās attīstības projektu netiešā ietekme uz ekonomiku

Elektroenerģijas pārvades tīkls tiek attīstīts atbilstoši Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānam un Eiropas pārvades sistēmas desmit gadu attīstības plānam. Eiropas desmit gadu attīstības plānā tiek iekļauti tie Latvijas attīstības projekti, kas ir stratēģiski svarīgi ne tikai nacionāli, bet arī Baltijas jūras reģionā kopumā, un iekļaušana Eiropas desmitgades attīstības plānā ir viens no priekšnosacījumiem, lai projekti pēc tam varētu pretendēt uz Eiropas līdzfinansējumu. Eiropas desmitgades attīstības plānā tiek iekļauti projekti, kas cieši saistīti ar Latvijas enerģētiskās drošības stiprināšanu, integrējoties ES elektroenerģijas tirgū. Vienlaikus starpvalstu savienojumu attīstība ir būtiska pārvades tīkla pārslodzes novēršanai uz Igaunijas–Latvijas robežas, tādējādi veicinot elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas samazināšanos Latvijas tirdzniecības apgabalā un Latvijas tautsaimniecības attīstību un konkurētspējas pieaugumu. Eiropas desmitgades attīstības plānā iekļauto projektu, kā arī pārējo Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānā iekļauto projektu realizācija ne tikai uzlabo elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma kvalitāti un nepārtrauktību, sniedz iespēju attīstīt atjaunīgos energoresursus, bet arī veicina tautsaimniecības un Latvijas reģionu attīstību, projektu īstenošanas laikā radot papildu darbavietas.

Saņemtais ES finansējuma atbalsts un tā nozīmīgums

Lai iespējami efektīvāk realizētu stratēģiskajiem mērķiem un elektroenerģijas pārvades tīkla attīstībai nozīmīgus kapitālieguldījumu projektus, vienlaikus iespējami samazinot to ietekmi uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem, Mātessabiedrība kapitālieguldījumu projektu finansēšanai aktīvi piesaista ES līdzfinansējumu no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (angl. CEF – Connecting Europe Facility), ES finansējumu no Atveseļošanas un noturības mehānisma (turpmāk – ANM), kā arī papildus novirza pārslodzes maksas ieņēmumus (sk. tabulu). Saskaņā ar Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku pārvades tarifu aprēķinā netiek iekļauta pamatlīdzekļu vērtības daļa, kas finansēta no Eiropas Savienības finanšu atbalsta, kā arī saņemtajiem pārslodzes vadības ieņēmumiem. Tādējādi ES finansējuma un

pārslodzes maksas ieņēmumu novirzīšana kapitālieguldījumu projektu finansēšanai samazina elektroenerģijas pārvades tarifus un secīgi veicina Latvijas uzņēmumu konkurētspējas saglabāšanu.

Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta enerģētikas sektora ietvaros no 2014. gada līdz 2023. gada beigām noslēgti finansēšanas līgumi par pieciem kapitālieguldījumu projektiem – Kurzemes loks, Igaunijas–Latvijas 3. starpsavienojums, 330 kV EPL Rīgas TEC-2 – Rīgas HES, Baltijas valstu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu, 1. fāze, Baltijas valstu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu, 2. fāze – finansēšanu, paredzot kopējo CEF līdzfinansējumu līdz 247 milj. EUR apmērā (sk. tabulu).

Papildus iepriekš minētajam 2023. gada nogalē saņemts Eiropas Komisijas atbalsts Sabiedrības iesniegto projektu finansēšanai Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 7.1.1. reformAS “Enerģijas sektora transformācija” 7.1.1.1.i. investīcijās “Elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija”, 7.1.1.2.i. investīcijās “Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācija” ietvaros. Kopējais piešķirtais finansējums 73 milj. EUR, tai skaitā Baltijas valstu sinhronizācijai ar kontinentālo Eiropu, 2. fāzei – 54 milj. EUR.

Papildus CEF līdzfinansējumam daļai no kapitālieguldījumu projektiem ir plānots piesaistīt arī ANM finansējumu saskaņā ar 2022. gada 15. novembra Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 726, balstoties uz ko 2023. gada 27. martā AS “Augstsprieguma tīkls” noslēdza finansējuma līgumu ar Ekonomikas ministriju kā ANM fonda pārvaldītāju par savu projektu īstenošanu par summu 38,1 miljons EUR.

Papildus minēto projektu finansēšanai plānots novirzīt AST saņemtos pārslodzes maksas ieņēmumus 92 milj. EUR apmērā. Mātessabiedrības aktivitāšu rezultātā 85% attīstības projektu, kas iekļauti Eiropas desmitgades attīstības plānā, realizācijai nepieciešamā finansējuma tiek segti no ES līdzfinansējuma un pārslodzes maksas ieņēmumiem, tādējādi samazinot ietekmi uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem. AS “Augstsprieguma tīkls” nav saņēmis cita veida finansiālu atbalstu pamatdarbības nodrošināšanai.

Tabula

	Kurzemes loks	Rīgas TEC-2 – Rīgas HES	Igaunijas–Latvijas starpsavienojums	Sinhronizācija, 1. fāze	Sinhronizācija, 2. fāze	Kopā
Realizācijas gads	2019	2020	2021	2025	2025	
Kopējās izmaksas, tai skaitā	128	15	84	74	165	465
ES līdzfinansējums, CEF	55	7	51	55	78	247
ES līdzfinansējums, RePower	-	-	-	-	54	54
Pārslodzes maksas ieņēmumi	11	7	31	18	25	92

Atjaunīgās elektroenerģijas ražošana – pieslēgumi

Nemot vērā Eiropas zaļo kursu, arī Latvijā ir vērojama milzīga interese par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunīgos energoresursus. Dažādas jaudas vēja parku un saules elektrostaciju kopējā uzstādītā jauda, ja visi projekti tiek īstenoti, jau vairākkārt pārsniedz Latvijas elektroenerģijas maksimālo slodzi.

AS “Augstsprieguma tīkls” ne tikai strādā pie šo projektu jaunu elektroenerģijas pārvades sistēmas pieslēgumu ierīkošanas, bet arī veic pirmos soļus elektroenerģijas pārvades sistēmas tālākai starpsavienošanai ar kaimiņu elektroenerģijas pārvades sistēmām – tiek veikti sākotnējie novērtējumi starpsavienojumu jaudas palielināšanai ar Lietuvu, kā arī jauno starpsavienojumu ar Zviedriju un Vāciju ierīkošanai.

Atjaunīgo energoresursu elektrostaciju attīstība Latvijā ir nozīmīgs solis ceļā uz aktuālo enerģētikas, drošības un klimata izaicinājumu risināšanu Baltijas reģionā.

Inovācijas un pētniecība

Lai nodrošinātu Mātessabiedrības attīstību, izprotot inovāciju būtisko lomu veiksmīgas darbības nodrošināšanā, Mātessabiedrības pārstāvji aktīvi piedalās Eiropas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru organizācijas ENTSO-E izpētes, attīstības un inovāciju komitejas darbā.

ENTSO-E izpētes, attīstības un inovāciju komitejas ietvaros tiek veiktas aktivitātes, kas vērstas uz esošo elektroenerģijas sistēmu pārmaiņām, lai sasniegtu Eiropas Savienības izvirzītos mērķus.

Inovācijas un pētniecības aktivitātes tiek fokusētas sešos virzienos:

- Modernizācija;
- Drošums un stabilitāte;
- Elastīgums;
- Ekonomiskums un efektivitāte;
- Digitalizācija;
- Zaļā transformācija.

2023. gadā jaudas pietiekamības ilgtermiņa attīstības scenāriju izstrādes ietvaros Mātessabiedrība sadarbībā ar starptautiski atzītiem ekspertiem uzsāka trīs izpētes par 1) iespējamā elektroenerģijas patēriņa attīstības tendencēm Latvijā, 2) par inovatīvu pasākumu pielietošanu atjaunīgo energoresursu integrācijai Latvijas elektropārvades tīklā, izstrādājot metodoloģiju optimālu risinājumu noteikšanai, un 3) Latvijas–Zviedrijas elektroenerģijas starpsavienojuma izveides priekšizpēti, ievērojot tehnisko un ekonomisko analīzi. Pirmie divi pētījumi tiks veikti ar Eiropas Savienības RePowerEU finansējuma atbalstu.

Pētījums “Latvijas elektroenerģijas sistēmas elektroenerģijas patēriņa attīstības tendences Latvijas tautsaimniecības nozarēs” tika sākts 2023. gada decembrī, kur plānots apskatīt vairākus patēriņa un maksimālās slodzes attīstības scenārijus un patēriņa attīstības tehnoloģijas. Pamatojoties uz izpētīto, Mātessabiedrība varēs precīzāk plānot Latvijas elektroenerģijas sistēmas attīstības scenārijus, atjaunīgo energoresursu apjomu un elektropārvades tīkla attīstības projektus. Pētījumam

jāsniedz pārskats par inovatīviem risinājumiem, kas varētu palīdzēt palielināt elektroenerģijas patēriņu un maksimālo slodzi Latvijas elektroenerģijas sistēmā, kā arī jāidentificē elektromobilitātes un udeņraža tehnoloģiju attīstības tendences Latvijā ar iespējamo patēriņa pieauguma ietekmi uz elektroenerģijas slodzes dienas maksimuma un nakts minimuma režīmiem.

Pētījuma "Inovatīvo pasākumu pielietošana atjaunīgo energoresursu integrācijai Latvijas elektropārvades tīklā un metodoloģija optimālu risinājumu noteikšanai" rezultāti ļaus secināt, cik liels ražojošās jaudas apjoms var tikt pieslēgts pie elektropārvades tīkla dažādos attīstības scenārijos, kā arī ļaus izpētīt iespējas kopīgi pieslēgt gan saules, gan vēja elektrostacijas. Izpētei jāsniedz priekšlikumi, kādus inovatīvos pasākumus būtu visefektīvāk izmantot, lai pieslēgtu maksimāli iespējamo ražotāju jaudas apjomu esošajam 110 kV un 330 kV elektropārvades tīklam.

Savukārt 3. izpētes ietvaros pēc Mātesabiedrības aplēsēm, kopējai saules, sauszemes vai atkrastes vēja parku jaudai pārsniedzot 1000 MW, būs nepieciešama papildu elektropārvades starpsavienojumu izbūve ar kaimiņvalstīm, t. sk. Latvijas–Zviedrijas (LaSGo link – Latvia–Sweden–Gotland) starpsavienojuma izbūve. Pētījumā "Latvijas–Zviedrijas starpsavienojuma priekšizpēte" plānots izpētīt potenciālā starpsavienojuma "LaSGo link" ietekmi uz energosistēmas drošumu un stabilitāti Baltijas jūras reģionā, ievērojot atkrastes un sauszemes vēja parku attīstību reģionā. Pētījumā tiks analizēta arī "LaSGo link" projekta iespējamie realizācijas risinājumu varianti no tehniski ekonomiskā viedokļa, ir paredzēts noskaidrot iespējamā starpsavienojuma izbūves un tā pieslēguma izmaksas, kā arī veikt izmaksu un ieguvumu analīzi.

Gāzes apgādes sistēmas transformācija atjaunīgo resursu izmantošanai

Atjaunīgo gāzu ražošana Latvijā ir svarīgs enerģētisko neatkarību un drošību veicinošs aspekts. Meitassabiedrība veicina biometāna, udeņraža un citu gāzveida enerģijas nesēju tirgu izaugsmi un nodrošina pieejamu un drošu gāzes pārvades un uzglabāšanas infrastruktūru. **Būtiskākie procesi un notikumi 2023. gadā:**

- Būtisks 2023. gada sasniegums ir pilnīga gāzes izcelsmes apliecinājumu sistēmas ieviešana. Lai apliecinātu, ka biometāns iegūts no atjaunīgajiem energoresursiem, atbilstoši Enerģētikas likuma 117.¹ pantā noteiktajam ražotājs par saražoto biometānu var pieprasīt izcelsmes apliecinājumus. Kopš 2023. gada 1. jūlija Meitassabiedrība ir izcelsmes apliecinājumu izdevējestāde, un tā nodrošina gāzes izcelsmes apliecinājumu reģistra darbību. Papildus tam Meitassabiedrība ir izstrādājusi un atbilstošā starptautiskā, administratīvā

procedūrā apstiprinājusi Latvijas domēna protokolu gāzei, kas funkcionē kā detalizēta izcelsmes apliecinājumu kārtība, un paskaidro, kā nacionālā līmenī ir pārņemts starptautiskais Eiropas Enerģijas sertifikātu sistēmas (European Energy Certificate System) standarts. Meitassabiedrība nodrošina daudzpusīgas informācijas par gāzes izcelsmes apliecinājumu jautājumiem pieejamību savā tīmekļvietnē un regulāri konsultē visus Latvijas, kā arī citu Eiropas Savienības valstu topošos tirgus dalībniekus par izcelsmes apliecinājumu un citiem jautājumiem. Meitassabiedrība ir gatava izsniegt gāzes izcelsmes apliecinājumus un patlaban gaida šīs sistēmas pirmos lietotājus – biometāna ražotājus.

- Viedo integrēto risinājumu ieviešana atjaunīgo gāzu ievadīšanai pārvades sistēmā: projekts paredz izbūvēt biometāna ievadīšanas punktus, kuri nodrošinātu iespēju ārpus tīkla biometāna ražotājiem (ražotājiem, kuriem nav tieša pieslēguma gāzes infrastruktūrai) ievadīt saražoto biometānu pārvades tīklā, nebūvējot savienojošos cauruļvadus no biometāna ražotnes līdz pārvades sistēmai. Sākotnēji līdz 2025. gada vidum iecerēts izveidot pirmo punktu Džūkstes pagastā kā pilotprojektu un atbilstoši gūtajai pieredzei lemt par tālāku citu biometāna ievades punktu attīstību.
- Pārrobežu gāzes pārvades sistēmas pielāgošana udeņraža transportēšanai: pabeigts pārvades sistēmas pētījums, sadarbojoties gāzes pārvades sistēmas operatoriem no Somijas, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas. Pētījumā tika noskaidrots nepieciešamo pasākumu kopums un ar to saistīto nepieciešamo investīciju novērtējums, lai droši ievadītu udeņradi esošajā gāzes pārvades sistēmā. 2024. gadā projektā iesaistītie operatori turpinās darbu, lai vienotos par nākamajiem soļiem.
- Priekšizpēte par udeņraža uzglabāšanu Inčukalna PGK ir nozīmīgs projekts, kuru Meitassabiedrība ir uzsākusi, lai sagatavotos gaidāmajai udeņraža tirgus attīstībai reģionā. Sadarbībā ar konsultāciju uzņēmumu Sabiedrība ir izstrādājusi izpētes projekta plānu, lai novērtētu Inčukalna PGK esošo inženiertehnisko aktīvu gatavību udeņraža ievadīšanai, uzglabāšanai un izņemšanai, kā arī noteiktu ar to saistītu nepieciešamo ieguldījumu apjomu.
- Ziemeļu–Baltijas udeņraža koridors ir sešu valstu (Somijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas un Vācijas) pārvades sistēmu operatoru – Gasgrid Finland Oy, Elering AS, Conexus, Amber Grid AB, GAZ SYSTEM S.A. un ONTRAS Gastransport GmbH – kopīgi īstenots projekts ar mērķi izveidot pārrobežu udeņraža gāzes pārvades infrastruktūru no Somijas līdz Vācijai caur Baltijas valstīm un Poliju. Ziemeļu–Baltijas udeņraža koridora projekts mērķtiecīgi atbalsta virzību uz nacionālo un Eiropas Savienības (ES) **klimata mērķu**

sasniegšanu. 2022. gada decembrī projekta partneri parakstīja sadarbības līgumu par projekta kopīgu virzīšanu, savukārt 2023. gada novembrī Eiropas Komisija Ziemeļu–Baltijas ūdeņraža koridoram piešķīra Eiropas kopīgu interešu projekta statusu. Patlaban ir uzsākta priekšizpēte, lai noskaidrotu zajā un zema oglekļa satura ūdeņraža ražošanas un patēriņa potenciālu reģionā. Speciālisti sniegs ieteikumus par projekta apjomu, cauruļvadu maršrutēšanu, jaudām, finansējumu un risku pārvaldību. Tiek uzskatīts, ka ūdeņraža koridors nodrošinās būtiskas iespējas enerģētikas

un saistīto ekosistēmu attīstībai. Tas veicinās atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas attīstību, atjaunīgo enerģijas avotu izmantošanu, paātrinās ūdeņraža ekonomikas attīstību un veicinās Eiropas klimata mērķu sasniegšanu. Turklāt projekts radīs investīciju iespējas rūpnieciskajās un tehnoloģiskajās inovācijās visā cauruļvada maršrutā, samazinās enerģijas transportēšanas izmaksas, radīs jaunas darbavietas un nodrošinās papildu ienākumus valstīm.

GRI 3-3,
205-1, 205-2,
205-3

GODĪGA UN ĒTISKA PĀRVALDĪBA, KORUPCIJAS NOVĒRŠANA

Koncernā ir skaidri definēti iekšējās kontroles sistēmas mehānismi, kas vērsti korupcijas un interešu konfliktu risku vadībai. Risku pārvaldība Koncernā kopumā notiek atbilstoši Mātesabiedrības Risku pārvaldības politikas noteiktajiem pamatprincipiem. Politikas dokumentu līmenī gan Mātesabiedrībā, gan Meitassabiedrībā ir ieviests Ētikas kodekss, kas nosaka interešu konflikta situāciju nepieļaušanu un nulles toleranci pret koruptīvām darbībām. Mātesabiedrība detalizētākus pasākumus un mehānismus, kas vērsti uz korupcijas un interešu konfliktu pārvaldību, ir definējusi Risku pārvaldības koncepcijā, Krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu risku pārvaldības noteikumos un Pamatnoteikumos iepirkumu procedūrām.

2023. gadā, tāpat kā 2022. gadā, Koncernā:

- Kopējais ar korupciju saistīto incidentu skaits – 0;
- Incidentu skaits, kuru rezultātā darbinieks ticis atlaists vai saņemis disciplināro sodu, – 0;
- Gadījumu skaits, kad attiecības ar biznesa partneriem ir izbeigtas vai nav atjaunotas korupcijas incidentu dēļ – 0;
- Tiesvedības saistībā ar korupcijas gadījumiem pret Koncernu – 0;
- Naudas sodu vai nemonētāru sankciju par likumu un/vai noteikumu neievērošanu skaits – 0.

Būtiski ar korupciju saistīti riski ir saistīti ar iepirkumiem un līgumu uzraudzību. Koncernā iepirkumu procedūrās ir iestrādāti mehānismi, kas samazina korupcijas riskus – Mātesabiedrībā ir izstrādāti Pamatnoteikumi iepirkumu procedūrām, Meitassabiedrībā – Iepirkumu politika. Aktīva rīcība un preventīvi pasākumi risku pārvaldībā ļauj šai būtiskajai risku pozīcijai nepieaugt līdz augsta riska līmenim.

Koncernā darbiniekiem, kuru amata pienākumi ir saistīti ar tādu lēmumu pieņemšanu, kuros teorētiski varētu iestāties interešu konflikta situācijas, ir pienākums reizi gadā iesniegt deklarāciju ar apliecinājumu par interešu konflikta neesamību. Deklarācijas forma Mātesabiedrībā un Meitassabiedrībā atšķiras. Mātesabiedrībā prasības aizpildīt šīs deklarācijas ir noteiktas Krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu pārvaldības noteikumos, Meitassabiedrībā – Ētikas kodeksā. Mātesabiedrība papildus deklarāciju pārbaudei īsteno savu darbinieku datu monitoringu "Lursoft" datubāzēs, pārliecinoties, ka darbinieki, kuri "Lursoft" datubāzēs ir norādīti kā valdes un/vai padomes locekļi, uzņēmumu īpašnieki un/vai patiesā labuma guvēji, paraksttiesīgās personas citos uzņēmumos, savās deklarācijās ir norādījuši korektu informāciju un izpildījuši prasības saskaņot blakus darbu ārpus Mātesabiedrības.

Koncernā tiek īstenotas regulāras apmācības korupcijas un interešu konfliktu novēršanas jomā.

Dati par Mātesabiedrības darbinieku informētību par korupcijas un interešu konfliktu jautājumiem:

- Vadītāju (departamentu, daļu un dienestu) skaits, kas ir iepazinušies ar krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu noteikumiem, – 2023. gadā 40 (100%), 2022. gadā 41 (100%).

- Darbinieku skaits, kas ir iepazinušies ar krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu noteikumiem, – 2023. gadā 333 (61%), 2022. gadā 322 (62%).
- Vadītāju (departamentu, daļu un dienestu) skaits, kas ir izgājuši apmācības korupcijas novēršanas jautājumos un sekmīgi nokārtojuši zināšanu pārbaudi, – 2023. gadā 40 (100%), 2022. gadā 41 (100%).
- Darbinieku skaits, kas 2023. gadā ir izgājuši apmācības korupcijas novēršanas jautājumos un sekmīgi nokārtojuši zināšanu pārbaudi, – 176 (32% no kopējā AST darbinieku skaita). 2022. gadā apmācībās korupcijas novēršanas jautājumos piedalījās un sekmīgi nokārtoja zināšanu pārbaudi – 135 darbinieki (26% no kopējā AST darbinieku skaita). Mātesabiedrībā jaunajiem darbiniekiem, kuri iekļaujas obligāti apmācāmo darbinieku grupā, uzsākot darba attiecības, tiek nosūtīta saite uz mācību materiālu “Viszinis” platformā.

Jauno darbinieku apmācību saturs un forma neatšķiras no ikgadējās darbinieku apmācības satura un formas.

Meitassabiedrībā tiek rīkotas darbinieku apmācības par ētikas, korupcijas un interešu konfliktu jautājumiem. Jaunajiem Meitassabiedrības darbiniekiem, uzsākot darba attiecības, ir obligātas ētikas apmācības, kas ir daļa no Moodle apmācību kursa “Jaunā darbinieka rokasgrāmata”.

Detalizētu informāciju par korupcijas riskiem skat. arī nodaļā “Interesu konflikti”.

Informācija par Mātesabiedrības korupcijas un interešu konfliktu pārvaldību pieejama tās tīmekļa vietnē <https://www.ast.lv/lv/content/krapšanas-korupcijas-un-interesu-konfliktu-risku-parvaldiba>.

pwc

**NEATKARĪGA
REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS PAR
ILGTSPĒJAS
PĀRSKATU**

Neatkarīga revidenta ierobežotas pārlicības apliecinājuma ziņojums

AS "Augstsprieguma tīkls" Vadībai:

Ievads

Saskaņā ar 2024. gada 20. februārī noslēgto līgumu, AS "Augstsprieguma tīkls" ("Sabiedrība") Vadība ir nolīgusi mūs sniegt ierobežotas pārlicības apliecinājumu par Atlasīto informāciju, kas aprakstīta zemāk un ietverta *Augstsprieguma tīkls koncerna konsolidētais un AS "Augstsprieguma tīkls" Ilgtspējas un gada pārskats 2023* par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, no 4. līdz 105. lappusei ("2023. gada Ilgtspējas pārskats"). 2023. gada Ilgtspējas pārskatā ir sniegta ar Sabiedrību un tās meitas sabiedrību (kopā "Koncerns") saistīta informācija.

Atlasītā informācija un Ziņošanas kritēriji

Mēs izvērtējam kvalitatīvo un kvantitatīvo informāciju, kas atklāta 2023. gada Ilgtspējas pārskatā un uz kuru ir atsauce vai tā ir iekļauta Globālās ziņošanas iniciatīvas (GRI) Satura Indeksa (turpmāk – "Atlasītā informācija"). Atlasītā informācija ir sagatavota saskaņā ar GRI Ilgtspējas ziņošanas standartiem (turpmāk – "GRI standarti"), ko izdevusi Globālā ziņošanas iniciatīva (GRI).

Mūsu ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevuma procedūru apjoms bija ierobežots ar Atlasīto informāciju par 2023. gadu. Mēs neesam veikuši nekādas procedūras attiecībā uz iepriekšējiem periodiem vai citām 2023. gada Ilgtspējas pārskatā iekļautajām pozīcijām, un tāpēc par to neizsakām nekādus secinājumus.

Mēs izvērtējam Atlasīto informāciju, izmantojot atbilstošus kritērijus, tostarp ziņošanas principus un prasības GRI standartos (turpmāk – "Ziņošanas kritēriji"). Mēs uzskatām, ka Ziņošanas kritēriji ir atbilstoši mūsu ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevuma mērķim.

Sabiedrības Vadības atbildība

Sabiedrības Vadība ir atbildīga par:

- iekšējās kontroles izstrādi, ieviešanu un uzturēšanu, kas attiecas uz Atlasītās informācijas sagatavošanu un kurā nav būtisku neatbilstību krāpšanas vai kļūdu dēļ;
- iekšējās metodoloģijas un vadlīniju izveidi Atlasītās informācijas sagatavošanai un ziņošanai saskaņā ar Ziņošanas kritērijiem;

PricewaterhouseCoopers SIA
Kr. Valdemāra iela 21-21, Rīga, LV-1010, Latvija, 40003142793
T: +371 6709 4400, F: +371 6783 0055, www.pwc.lv

- Atlasītās informācijas sagatavošanu, izvērtēšanu un ziņošanu saskaņā ar Ziņošanas kritērijiem; un
- Atlasītās informācijas precizitāti, pilnīgumu un uzrādīšanu.

Mūsu atbildība

Mēs esam atbildīgi par:

- uzdevuma plānošanu un izpildi, lai iegūtu ierobežotu pārlicību par to, ka Atlasītajā informācijā nav būtisku neatbilstību krāpšanas vai kļūdu dēļ;
- neatkarīga secinājuma sniegšanu, pamatojoties uz mūsu veiktajām procedūrām un iegūtajiem pierādījumiem; un
- mūsu secinājuma paziņošanu Sabiedrības Vadībai.

Mēs veicām ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevumu saskaņā ar Starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu Nr.3000 (Pārskatīts) "Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude", kurus ir izdevusi Starptautiskā audita un apliecinājuma uzdevumu standartu padome. Šis standarts nosaka, ka mums jāievēro ētikas prasības, kā arī jāplāno un jāveic procedūras, lai iegūtu ierobežotu pārlicību par to, vai Sabiedrības veiktie pasākumi attiecībā uz Atlasīto informāciju, ir atbilstīgi Ziņošanas kritērijiem visos būtiskajos aspektos.

Ierobežotas pārlicības uzdevuma ietvaros veikto procedūru apjoms ir ievērojami mazāks kā procedūras, kas tiktu veiktas pietiekamas pārlicības uzdevuma ietvaros, gan attiecībā uz risku novērtēšanu, ietverot izpratnes par iekšējo kontroli iegūšanu, gan procedūrām, kas veiktas attiecībā uz identificētajiem riskiem. Procedūras, kas tiek veiktas ierobežotas pārlicības uzdevumā, atšķiras pēc būtības un laika, un to apjoms ir mazāks nekā pietiekamas pārlicības uzdevumā. Līdz ar to pārlicības līmenis, kas iegūts ierobežotas pārlicības uzdevumā, ir ievērojami zemāks nekā pārlicība, kas būtu iegūta, ja būtu veikts pietiekamas pārlicības uzdevums.

Mūsu neatkarība un kvalitātes kontrole

Mēs esam ievērojuši neatkarības prasības saskaņā Starptautisko Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksu (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus), kuru izdevusi Starptautiskā grāmatvežu ētikas standartu padome (SGĒSP kodekss) un kura pamatā ir godīguma, objektivitātes, profesionālās kompetences un pienācīgas rūpības principi, konfidencialitāte un profesionāla uzvedība. Mēs esam ievērojuši citus uz mums attiecināmos ētikas pienākumus, kā to nosaka SGĒSP kodekss.

Mūsu uzņēmums savā darbā piemēro 1. Starptautisko kvalitātes vadības standartu (ISQM) 1, kas nosaka, ka uzņēmumā ir jāizstrādā, jāievieš un jādarbojas kvalitātes vadības sistēmai, tostarp politikām vai procedūrām attiecībā uz atbilstību ētikas prasībām, profesionālajiem standartiem un piemērojamām juridiskajām un normatīvajām prasībām.

Veikto procedūru apkopojums

Mums ir jāplāno un jāveic savs darbs, lai ņemtu vērā risku, ka Atlasītajā informācijā var būt būtiskas neatbilstības. Mēs arī izvērtējam būtiskas aplēses un spriedumus, kurus Vadība izdarīja, sagatavojot 2023. gada Ilgtspējas pārskatu atbilstoši GRI standartiem.

Mēs veicām šādas procedūras:

- intervējam Vadības locekļus, lai izvērtētu GRI standartu piemērošanu un lai iegūtu izpratni par iekšējo kontroļu vidi saistībā ar ilgtspējas informācijas sagatavošanu;
- izvērtējam 2023. gada Ilgtspējas pārskatā iekļautās informācijas iegūšanas, apkopošanas un uzrādīšanas procesus;
- salīdzinām datus no Atlasītās informācijas ar iekšējo dokumentāciju, lai apstiprinātu Vadības apgalvojumus, kurus ieguvām veicot intervijas;
- salīdzinām 2023. gada Ilgtspējas pārskatā ietvertu finanšu informāciju ar Koncerna konsolidēto un Sabiedrības finanšu pārskatiem; un
- izvērtējam 2023. gada Ilgtspējas pārskata vispārējo formātu un saturu, ņemot vērā uzrādītās informācijas atbilstību Ziņošanas kritērijiem.

Ziņošanas un mērījumu metodoloģijas

Saskaņā ar Ziņošanas kritērijiem ir virkne dažādu, bet pieņemamu mērījumu un ziņošanas metožu. Šīs metodes var radīt būtiski atšķirīgus ziņošanas rezultātus, kas var ietekmēt salīdzināmību ar citām organizācijām. Tāpēc Atlasītā informācija ir jālasa, ņemot vērā Vadības izmantoto metodoloģiju, kā aprakstīts 2023. gada Ilgtspējas ziņojumā un par kuru ir pilnībā atbildīga Sabiedrība.

Mūsu secinājums

Pamatojoties uz veiktajām procedūrām un iegūtajiem pierādījumiem, mūsu uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas mums liktu uzskatīt, ka Atlasītā informācija par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, nav sagatavota, visos būtiskajos aspektos, atbilstoši Ziņošanas kritērijiem.

Lietošanas un izplatīšanas ierobežojums

Šis ziņojums, iekļaujot secinājumu, ir sagatavots tikai un vienīgi Sabiedrības Vadībai saskaņā ar mūsu noslēgto līgumu, lai palīdzētu tai izpildīt ziņošanas pienākumu par Koncerna ilgtspējas darbībām un aktivitātēm. Mēs atļaujam šo ziņojumu iekļaut 2023. gada Ilgtspējas pārskatā, kas tiks publicēts Sabiedrības mājaslapā¹, lai palīdzētu Vadībai pildīt savus pārvaldības pienākumus, iegūstot neatkarīgu ierobežotas pārliecības ziņojumu saistībā ar Atlasīto informāciju. Pilnā mērā, kā vien tas pieļaujams saskaņā ar piemērojamajiem normatīvajiem aktiem, mēs nepieņemam un neuzņemamies nekādu atbildību ne pret vienu citu, izņemot Sabiedrības Vadību par mūsu darbu vai šo ziņojumu, izņemot, ja attiecīga vienošanās ir konkrēti saskaņota rakstiski un ir saņemta mūsu iepriekšēja rakstiska piekrišana.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Ilandra Lejiņa
Valdes locekle
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 168

Rīga, Latvija
2024. gada 26. aprīlī

NEATKARĪGA REVIDENTA IEROBEŽOTAS PĀRLIECĪBAS APLIECINĀJUMA ZIŅOJUMS PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

¹ Par Sabiedrības mājaslapas uzturēšanu un integritāti atbild Vadība, mūsu veiktais darbs neietver šo jautājumu izskatīšanu, un līdz ar to mēs neuzņemamies nekādu atbildību par izmaiņām, kas varētu būt notikušas ziņotajā Atlasītajā informācijā vai Ziņošanas kritērijos, kad tie tiek ievietoti Sabiedrības mājas lapā.

**ATBILSTĪBA ES
TAKSONOMIJAS
PRASĪBĀM**

Rādītāji par kapitālieguldījumu, darbības izdevumu un apgrozījuma proporciju 2023. pārskata gadā, kas atbilst ES Taksonomijas regulas prasībām

Eiropas zaļais kurss ir Eiropas jaunā stratēģija ilgtspējīgai un efektīvai izaugsmei. Lai sasniegtu izvirzītos ES klimata un enerģētikas mērķus, ir ļoti svarīgi, lai investīcijas virzītu uz ilgtspējīgiem projektiem un darbībām.

ES Taksonomija ir viens no Eiropas zaļā kursa stūrakmeņiem, kuras mērķis ir sekmēt kapitāla plūsmu novirzīšanu ilgtspējīgākām darbībām. Taksonomija ir vienota ilgtspējīgu ekonomisko darbību klasifikācijas sistēma, kas katrai nozarei nosaka to saimniecisko darbību kopumu, kas uzskatāmas par ilgtspējīgām un dod būtisku ieguldījumu vienā vai vairākos no sešiem vides aizsardzības mērķiem – klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, ilgtspējīgu ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība, pāreja uz aprites ekonomiku, piesārņojuma novēršana un kontrole, bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu atjaunošana un aizsardzība.

Saskaņā ar ES deleģētās Regulas 2021/2178 10. panta 2. punktu AS "Augstsprieguma tīkls" atklāj kvantitatīvo informāciju par Taksonomijai atbilstīgo un neatbilstīgo saimniecisko darbību proporciju katrā no trīs izvirzītajiem rādītājiem (KPI) – apgrozījums, kapitālieguldījumi (CapEx), darbības izmaksas (OpEx).

Ilgspējības ziņošanas, tostarp Taksonomijas, ietvaros AST ietver informāciju par Mātessabiedrību, neietverot Meitassabiedrību AS "Conexus Baltic Grid".

Lai identificētu, vai AST saimnieciskās darbība 2023. gadā ir bijusi atbilstīga Taksonomijai, tika veikta saimnieciskās darbības izvērtēšana, lai noteiktu, vai tā saistīta ar darbībām, kas publicētas deleģētajā Regulā 2021/2139 un jāidentificē kā Taksonomijai piederīgas saimnieciskās darbības. Taksonomijai piederīgo un neatbilstīgo darbību īpatsvars noteikts, balstoties uz darbības segmentu sadalījumu (skat. detalizētu informāciju finanšu pārskata 3. pielikumā). Augstsprieguma tīkla koncerna Mātessabiedrība AS "Augstsprieguma tīkls" savu darbību definē vienā galvenajā darbības segmentā – elektroenerģijas pārvade. Minētā darbības veida atbilstība Taksonomijas prasībām veikta, pamatojoties uz ES deleģētās Regulas 2021/2178 4.9. punktā noteiktajiem kritērijiem. Ievērojot to, ka Mātessabiedrības darbības veids – elektroenerģijas pārvade – tiek īstenots, izmantojot vienotu elektroenerģijas pārvades tīklu, kas ir starpsavienota Eiropas sistēma, tas uzskatāms par Taksonomijai atbilstīgu darbību.

Aprēķini veikti atbilstoši Taksonomijas regulas (ES) 2020/852, tās deleģēto regulu un saistīto dokumentu norādēm. Ņemot vērā pašreizējo vienotas izpratnes un konkrētu metodisko vadlīniju trūkumu, aprēķini balstās uz virkni pieņēmumu, kas aprakstīti tālāk. Pieņēmumi un aprēķinu metodika var tikt koriģēta pēc Eiropas Komisijas oficiālo vadlīniju publicēšanas. Detalizētu īpatsvaru atšifrējumu sk. pielikumā "ES taksonomijas tabulas".

2023. gads			
Kvantitatīvā informācija	Atbilstība Taksonomijai*		Nav attiecināms
	Taksonomijai atbilstīgs	Taksonomijai neatbilstīgs	
Apgrozījums, tūkst. EUR**	158 012	-	0
	100%	-	0%
Kapitālieguldījumi (CapEx), tūkst. EUR	52 188	-	938
	98%	-	2%
Darbības izdevumi (OpEx), tūkst. EUR***	126 692	-	0
	100%	-	0%

2022. gads			
Kvantitatīvā informācija	Atbilstība Taksonomijai*		Nav attiecināms
	Taksonomijai atbilstīgs	Taksonomijai neatbilstīgs	
Apgrozījums, tūkst. EUR**	296 000	-	0
	100%	-	0%
Kapitālieguldījumi (CapEx), tūkst. EUR	28 406	-	3 082
	90%	-	10%
Darbības izdevumi (OpEx), tūkst. EUR***	262 873	-	0
	100%	-	0%

* AST apliecinātā atbilstība saskaņā ar pašreizējo Taksonomijas regulējumu un uzņēmuma apkopoto informāciju par attiecīgajiem rādītājiem. Pilnā mērā Taksonomijas prasību ieviešana un vērtēšana AST vēl ir procesā un tiks no jauna pārskatīta atbilstoši gaidāmajiem ES Taksonomijas regulas deleģētajiem aktiem nākamajā pārskata periodā.

** Atbilstoši ES Taksonomijas regulas (2021/2139) 4.9. panta prasībām.

*** Izdevumi, kas saistīti ar iepriekšējo gadu kapitālieguldījumu uzturēšanu.

Apgrozījums

Saskaņā ar izsniegto licenci AS "Augstsprieguma tīkls" ir Latvijā vienīgais elektroenerģijas pārvades sistēmas operators. Elektroenerģijas pārvade ir regulēts sabiedriskais pakalpojums, attiecīgi AST ieņēmumi un peļņa veidojas atbilstoši "Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikai" (Metodika). Atbilstoši Metodikai pārvades sistēmas operators lieto izmaksu attiecināšanas modeli, kas saskaņots ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju (turpmāk – SPRK), sabiedrības peļņu veido atļautie ieņēmumi, kas sedz ar pārvades pakalpojumiem saistītās ekonomiski pamatotās izmaksas. Atbilstoši izmaksu attiecināšanas modelim, kas saskaņots ar SPRK, visas (izņemot jaudas pārslodzes vadību) Mātesabiedrības izmaksu un ieņēmumu pozīcijas iekļautas elektroenerģijas pārvades tarifā, attiecīgi visi Mātesabiedrības ieņēmumi un darbības izmaksas attiecināmas uz elektroenerģijas pārvades pakalpojumiem. Lai arī jaudas pārslodzes novēršanas ieņēmumi un izmaksas nav ietvertas elektroenerģijas pārvades tarifu aprēķinā, tomēr minētās darbības ir nesaraujami saistītas ar elektroenerģijas pārvades tīkla pārvaldību, attiecīgi ir attiecināmas uz elektroenerģijas pārvadi kā darbības veidu. Elektroenerģijas pārvade (NACE kods 35.12) ir ietverta Taksonomijā, un tai ir izstrādāti tehniskās pārbaudes kritēriji (piemēram, starpsavienota sistēma), tādējādi AS "Augstsprieguma tīkls" saimnieciskā darbība ir Taksonomijai piederīga darbība (100%) atbilstoši regulai 2021/2139 (4.9. punkts). Taksonomijai piederīgais apgrozījums noteikts atbilstoši ieņēmumu apjomam Mātesabiedrības 2023. gada finanšu pārskatā. Mātesabiedrībai nav citu ieņēmumu, kā vien no elektroenerģijas pārvades gūtie ieņēmumi, tādēļ viss uzņēmuma apgrozījums uzskatāms par atbilstīgu Taksonomijas kritērijiem. Detalizēta informācija par Mātesabiedrības grāmatvedības politiku ieņēmumu uzskaiti atbilstoši Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem sniegta Mātesabiedrības 2023. gada finanšu pārskatā, pielikumā Nr. 2.11.

Kapitālieguldījumi

Mātesabiedrība veic kapitālieguldījumus elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvos saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātu attīstības plānu 10 gadu periodam. 2023. gadā ieguldījumi pārvades sistēmā veikti saskaņā ar "Elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu 2023.–2032. gadam", kas apstiprināts ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas padomes

2022. gada 20. oktobra lēmumu, Mātesabiedrības valdes un padomes apstiprināto ikgadējo kapitālieguldījumu plānu. Detalizēta informācija par Mātesabiedrības realizētajiem ieguldījumiem pieejama Mātesabiedrības 2023. gada finanšu pārskata vadības ziņojumā, kā arī tīmekļa vietnē <https://www.ast.lv/lv/content/elektroenerģijas-pārvades-sistēmas-attīstības-plāns>.

Taksonomijai piederīgais kapitālieguldījumu apjoms noteikts atbilstoši Mātesabiedrības 2023. gada finanšu pārskata 10.1. un 10.2. pielikumā noteiktajam ieguldījumu apjomam 2023. gadā. Kapitālieguldījumi ietver kapitalizētās aizņēmumu un projektu vadības izmaksas. Detalizēta informācija par Mātesabiedrības grāmatvedības politiku kapitālieguldījumu uzskaitē atbilstoši Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem sniegta Mātesabiedrības 2023. gada finanšu pārskatā, pielikumā Nr. 2.3.

Koncerns patlaban vēl detalizēti ievieš Taksonomijas prasības, tādējādi nākamajos pārskata periodos plānots arī ieviest "nenodarīt būtisku kaitējumu" un minimālo sociālo aizsargpasākumu izvērtēšanu, lai nodrošinātu kapitālieguldījumu pilnīgu izvērtēšanu attiecībā pret Taksonomijas prasībām.

Informācija par projektiem, kas īstenoti 2023. gadā, veicot atbilstošus kapitālieguldījumus, detalizēti sniegta tabulā.

Projekts	Ieguldījumi 2023. gadā, tūkst. EUR	Ieguldījumi 2022. gadā, tūkst. EUR
Taksonomijai atbilstīgi projekti	52 188	28 403
Baltijas valstu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu	34 188	11 436
330/110 kV gaisvadu elektropārvades līniju atjaunošana	5 850	1 830
110 kV apakšstaciju jaunbūve, atjaunošana un pārbūve	7 171	10 077
330/110 transformatoru nomaiņa	13	4 436
Pārējie projekti	4 966	621
Nav attiecināms	938	3 082
Ieguldījumi kopā	53 126	31 485

Darbības izmaksas

Darbības izmaksas atspoguļo mūsu izmaksas, kas nepieciešamas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora funkciju nodrošināšanai. Darbības izdevumi sedz nekaptalizētas izmaksas, kas saistītas ar uzņēmuma aktīvu uzturēšanu un apkalpošanu un ir nepieciešamas efektīvai un ilgtspējīgai pārvades pakalpojuma nodrošināšanai.

Taksonomijai piederīgās darbības izmaksas noteiktas atbilstoši Mātesabiedrības 2023. gada finanšu pārskatam un ietver Taksonomijai piederīgo aktīvu uzturēšanai nepieciešamās materiālu un remontu izmaksas, to apkalpošanai nepieciešamās personāla izmaksas, kā arī pārējās Taksonomijai piederīgās saimnieciskās darbības izmaksas, kas netiek kapitālizētas. Detalizēta informācija par Mātesabiedrības grāmatvedības politiku darbības izmaksu uzskaitē atbilstoši Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem sniegta Mātesabiedrības 2023. gada finanšu pārskatā, pielikumā Nr. 2.

APGROZĪJUMS – PROPORCIJA NO PRODUKTIEM VAI PAKALPOJUMIEM, KAS SAISTĪTI AR TAKSONOMIJAI ATBILSTĪGĀM SAIMNIECISKAJĀM DARBĪBĀM, 2023. GADĀ

Saimnieciskā darbība	Taksonomijas kods	Absolūtais apgrozījums	Apgrozījuma proporcija	Būtiska ieguldījuma kritēriji						Netiek nodarīts būtisks kaitējums (DNSH kritēriji)						Minimālie aizsargpasākumi	Taksonomijai atbilstīgā apgrozījums proporcija, 2023. gads	Taksonomijai atbilstīgā apgrozījums proporcija, N-1 gads	Kategorija (veicinoša darbība)	Kategorija (pārejas darbība)		
				Klimata pārmaiņu mazināšana	Pielāgošanās klimata pārmaiņām	Ilgtspējīga ūdeņu un jūras resursu izmantošana un aizsardzība	Pāreja uz aprites ekonomiku	Piesārņojuma novēršana un kontrole	Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	Klimata pārmaiņu mazināšana	Pielāgošanās klimata pārmaiņām	Ilgtspējīga ūdeņu un jūras resursu izmantošana un aizsardzība	Pāreja uz aprites ekonomiku	Piesārņojuma novēršana un kontrole	Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana						Jā/Nē	Jā/Nē
A. Taksonomijai piederīgas darbības			100%																			
A.1. Vides ziņā ilgtspējīgas darbības (taksonomijai atbilstīgas)																						
Elektroenerģijas pārvade	4.9.	158 012	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	Jā	Jā	N/A	Jā	Jā	Jā	Jā	100%		V			
A.2. Taksonomijai piederīgas, bet neatbilstīgas darbības		0	0%																			
Kopā (A.1. + A.2)	4.9.	158 012	100%																			
B. TAKSONOMIJAI NEPIEDERĪGAS DARBĪBAS																						
Taksonomijai nepiederīgu darbību apgrozījums		0	0%																			
KOPĀ (A+B)		158 012	100%																			

KAPITĀLIEGULDĪJUMI – PROPORCIJA NO PRODUKTIEM VAI PAKALPOJUMIEM, KAS SAISTĪTI AR TAKSONOMIJAI ATBILSTĪGĀM SAIMNIECISKAJĀM DARBĪBĀM, 2023. GADĀ

Saimnieciskā darbība	Taksonomijas kods	Absolūtais apgrozījums	Apgrozījuma proporcija	Būtiska ieguldījuma kritēriji						Netiek nodarīts būtisks kaitējums (DNSH kritēriji)						Minimālie aizsargpasākumi	Taksonomijai atbilstīgā CapEx proporcija, 2023. gads	Taksonomijai atbilstīgā CapEx proporcija, N-1 gads	Kategorija (veicinoša darbība)	Kategorija (pārejas darbība)				
				Klimata pārmaiņu mazināšana	Pielāgošanās klimata pārmaiņām	Ilgtspējīga ūdeņu un jūras resursu izmantošana un aizsardzība	Pāreja uz aprites ekonomiku	Piesārņojuma novēršana un kontrole	Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	Klimata pārmaiņu mazināšana	Pielāgošanās klimata pārmaiņām	Ilgtspējīga ūdeņu un jūras resursu izmantošana un aizsardzība	Pāreja uz aprites ekonomiku	Piesārņojuma novēršana un kontrole	Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana									
		EUR, tūkst.	%	%	%	%	%	%	%	Jā/Nē	Jā/Nē	Jā/Nē	Jā/Nē	Jā/Nē	Jā/Nē	Jā/Nē	Procenti	Procenti	V	P				
A. Taksonomijai piederīgas darbības			100%																					
A.1. Vides ziņā ilgtspējīgas darbības (taksonomijai atbilstīgas)																								
Elektroenerģijas pārvade	4.9.	53 126	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	Jā	Jā	N/A	Jā	Jā	Jā	Jā	100%		V					
A.2. Taksonomijai piederīgas, bet neatbilstīgas darbības			0%																					
Kopā (A.1. + A.2)	4.9.	53 126	100%																					
B. TAKSONOMIJAI NEPIEDERĪGAS DARBĪBAS																								
Taksonomijai nepiederīgu darbību apgrozījums		0%																						
KOPĀ (A+B)		53 126		100%																				

DARBĪBAS IZMAKSAS – PROPORCIJA NO PRODUKTIEM VAI PAKALPOJUMIEM, KAS SAISTĪTI AR TAKSONOMIJAI ATBILSTĪGĀM SAIMNIECISKAJĀM DARBĪBĀM, 2023. GADĀ

Saimnieciskā darbība	Taksonomijas kods	Absolūtais apgrozījums	Apgrozījuma proporcija	Būtiska ieguldījuma kritēriji						Netiek nodarīts būtisks kaitējums (DNSH kritēriji)						Minimālie aizsargpasākumi	Taksonomijai atbilstīgā Opex proporcija, 2023. gads	Taksonomijai atbilstīgā Opex proporcija, N-1 gads	Kategorija (veicinoša darbība)	Kategorija (pārejas darbība)				
				Klimata pārmaiņu mazināšana	Pielāgošanās klimata pārmaiņām	Ilgspējīga ūdeņu un jūras resursu izmantošana un aizsardzība	Pāreja uz aprites ekonomiku	Piesārņojuma novēršana un kontrole	Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana	Klimata pārmaiņu mazināšana	Pielāgošanās klimata pārmaiņām	Ilgspējīga ūdeņu un jūras resursu izmantošana un aizsardzība	Pāreja uz aprites ekonomiku	Piesārņojuma novēršana un kontrole	Biodaudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana									
		EUR, tūkst.	%	%	%	%	%	%	%	Jā/Nē	Jā/Nē	Jā/Nē	Jā/Nē	Jā/Nē	Jā/Nē	Jā/Nē	Procenti	Procenti	V	P				
A. Taksonomijai piederīgas darbības			100%																					
A.1. Vides ziņā ilgtspējīgas darbības (taksonomijai atbilstīgas)																								
Elektroenerģijas pārvade	4.9.	126 692	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	Jā	Jā	N/A	Jā	Jā	Jā	Jā	100%		V					
A.2. Taksonomijai piederīgas, bet neatbilstīgas darbības			0%																					
Kopā (A.1. + A.2)	4.9.	126 692	100%																					
B. TAKSONOMIJAI NEPIEDERĪGAS DARBĪBAS																								
Taksonomijai nepiederīgu darbību apgrozījums		0%																						
KOPĀ (A+B)		126 692		100%																				

PĀRSKATS PAR ZAĻAJIEM PROJEKTIEM

PĀRSKATS PAR ZAĻAJIEM PROJEKTIEM

Mātessabiedrība ir pirmais elektroenerģijas pārvades sistēmas operators Baltijā, kas ir emitējis zaļās obligācijas. Zaļo obligāciju pirmreizēja emisija 2021. gadā bija nozīmīgs solis AST attīstībā, realizējot vērienīgus kapitālieguldījumu projektus un nodrošinot virzību uz Latvijas un Baltijas elektroenerģijas pārvades tīklu sinhronizāciju ar Eiropas tīkliem.

Obligāciju emisijas programma tika uzsākta 2021. gada oktobrī, veicot zaļo obligāciju emisiju 100 milj. EUR apmērā. AS "Augstsprieguma tīkls" obligācijas iekļautas Baltijas parāda vērtspapīru sarakstā un tiek kotētas AS "Nasdaq Riga". Turpmākas obligāciju emisijas programmas ietvaros nav veiktas. Pārskata perioda beigās neatmaksāto obligāciju apmērs ir 100 milj. EUR, kas veido 100% no Mātessabiedrības kopējiem atņēmumiem.

Emiētšanas diena	Atmaksas diena	Kupona likme	lensigums	ISIN	Izmantošanas mērķis	Procesa organizētājs
20.10.2021.	20.01.2027.	0,5%	0,527%	LV0000802528	Atbilstoši Zaļo Obligāciju ietvaram	Banka: Luminor Konsultē: Cobalt

Saskaņā ar Mātessabiedrības mērķi – nodrošināt nepārtrauktu, drošu un ilgtspējīgi efektīvu elektroenerģijas pārvadi visā Latvijā – AST izstrādāja zaļo obligāciju ietvaru, kas paredz nodrošināt piesaistīto līdzekļu izmantošanu videi draudzīgos projektos, kā arī to pārvaldības kārtību un uzraudzību.

Zaļo obligāciju ietvars nosaka vadlīnijas ieņēmumu no obligāciju emisijas izmantošanai ilgtspējīgai attīstībai, zaļo projektu atlases un izvēles procesam, ieņēmumu no obligāciju emisijas pārvaldei un ziņošanai.

Izvērtējot AST zaļo obligāciju ietvaru, tika saņemts neatkarīga eksperta Standard & Poor's Financial Services LLC atzinums par tā atbilstību Starptautiskās Kapitāla tirgus asociācijas 2021. gada Zaļo obligāciju principiem.

Atbilstoši Zaļo obligāciju ietvaram projekti iedalāmi trijās grupās:

- atjaunīgā enerģija;
- energoefektivitāte;
- elektroenerģijas pārvades infrastruktūras kvalitāte, drošība un noturība.

Obligāciju emisijas ietvaros piesaistītie līdzekļi 100 milj. EUR apmērā tika pilnībā apgūti līdz 2022. gada 31. decembrim, detalizēta informācija sniegta AST 2022. gada Ilgtspējas pārskatā https://www.ast.lv/sites/default/files/editor/ilgtsp%C4%93jas%20parskats%202022_APSTIPRINATS.pdf.

Nosakot attiecināmos projektus, Mātessabiedrība vadījās no Zaļo obligāciju ietvara. Papildus, ievērojot to, ka ES Taksonomijas un Deleģētās regulas nosaka noteiktu kritēriju kopumu (Avots: Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/2139, punkts 4.9. "Elektroenerģijas pārvade un sadale"), lai noteiktu, kuras darbības sniedz būtisku ieguldījumu klimata mērķu sasniegšanā, pēc minētajiem kritērijiem novērtēti Mātessabiedrības realizētie kapitālieguldījumu projekti. Nodrošinot vienotu pieeju, minētie kritēriji un principi ir piemēroti arī attiecībā uz zaļiem projektiem.

Izvērtējot atbilstību Taksonomijas un Deleģētās regulas kritērijiem, secināms, ka AST realizētie transformatoru nomainīšanas projekti atbilst Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 punkta 4.9. "Elektroenerģijas pārvade un sadale" c) kritērijiem.

Projekti "Transformatoru nomainīšana" tiek realizēti, ievērojot jaudas transformatoru ekodizaina prasības (saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/125/EK) un dzīves cikla izmaksu aprēķinu. Tādā veidā tiek panākts balanss starp transformatora cenu, zudumu līmeni dzīves ciklā un zudumu izmaksām (transformatori ir efektīvi un netiek pārkapitalizēti).

AST realizēto apakšstaciju pārbūves projektu ietvaros tiek pilnībā nomainītas tajā uzstādītās, savu laiku nokalpojušās iekārtas – jaudas slēdži, atdalītāji, mērmaiņi u. c., kā arī nomainītas tīkla elementu aizsardzības iekārtas, esošo elektromehānisko releju vietā uzstādot digitālas un ātrdarbīgas iekārtas ar daudz plašāku funkcionalitāti. Papildus, modernizējot komunikāciju risinājumus, kopsummā tiek nodrošināts, ka pārbūvētā apakšstacija var tikt vadīta ne tikai no darba vietas pašā apakšstacijā, bet arī attālināti no centrālā dispečeru centra, turklāt dispečeram nepastarpināti saņemot visu nepieciešamo informāciju lēmumu pieņemšanai un rīcībai gan sistēmas normāla darba režīmā, gan arī dažādās ārkārtas situācijās.

Papildus iepriekš minētajām aktivitātēm apakšstacijas pārbūves rezultātā tiek izbūvēta jauna energoefektīva vadības ēka, kurā izvietotas jaunās releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kā arī aktualizēti objekta apsardzes un uguns aizsardzības risinājumi.

Izvērtējot atbilstību Taksonomijas un Deleģētās regulas kritērijiem, secināms, ka apakšstaciju pārbūves un atjaunošanas projekti atbilst Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 punkta 4.9. "Elektroenerģijas pārvade un sadale" e) kritērijiem: tiek

uzstādīts aprīkojums, kura mērķis ir palielināt elektrosistēmas kontrolējamību un novērojamību un pārvērt iespējas attīstīt un integrēt atjaunīgos energoresursus. Papildus iepriekš minētajam, secināms, ka apakšstaciju pārbūve un atjaunošana dzīves cikla laikā samazina CO₂ emisijas. Aizvietojot novecojušos jaudas slēdžus, atdalītājus, releju aizsardzību un automātiku, dispečervadības iekārtas, tiek panākts, ka šo iekārtu uzturēšanas un atjaunošanas remontu ir jāveic retāk, t. i. remontā izdalītās CO₂ ekv. t emisijas ir mazākas.

Obligāciju emisijas ietvaros piesaistītie līdzekļi 100 milj. EUR apmērā tika pilnībā apgūti līdz 2022. gada 31. decembrim (skat. tabulu), detalizēta informācija sniegta AST 2022. gada Ilgtspējas pārskatā https://www.ast.lv/sites/default/files/editor/Ilgtsp%C4%93jas%20parskats%202022_APSTIPRINATS.pdf.

ZAĻO OBLIGĀCIJU PROGRAMMAS ATTIECINĀMIE PROJEKTI

Attiecināmie zaļie projekti	Projekta kategorija atbilstoši Zaļo obligāciju ietvaram	Mērķi un ieguvumi	Attiecinātās izmaksas, tūkst. EUR	Ieguvumi no projekta realizācijas	Projekta izpildes statuss
330 kV EPL "Kurzemes loks"	ATJAUNĪGĀ ENERĢIJA	Projekta realizācijas rezultātā izveidotā infrastruktūra sniedz iespējas pieņemt pārvades tīklā elektroenerģiju, kas saražota no atjaunīgiem enerģijas avotiem	60 493.8	Zaļajai enerģijai pieejamā kapacitāte 2021.gadā, 95.5% no EL kopējās kapacitātes	Projekts pabeigts
	NEPĀRTRAUKTA, DROŠĀ UN ILGTSPĒJĪGI EFEKTĪVA ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADE	Elektroapgādes pārtraukuma laika samazinājums, energoapgādes drošība un nepārtrauktība sinhronizējoties ar kontinentālās Eiropas tīklu		Vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilgums uz apakšstaciju, CAIDI (h)	
Igaunijas – Latvijas trešais 330 kV starpsavienojums	ATJAUNĪGĀ ENERĢIJA	Projekta realizācijas rezultātā izveidotā infrastruktūra sniedz iespējas pieņemt pārvades tīklā elektroenerģiju, kas saražota no atjaunīgiem enerģijas avotiem	3 137.3	Zaļajai enerģijai pieejamā kapacitāte, 77.1% no EL kopējās kapacitātes	Projekts pabeigts
	NEPĀRTRAUKTA, DROŠĀ UN ILGTSPĒJĪGI EFEKTĪVA ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADE	Elektroapgādes pārtraukuma laika samazinājums, energoapgādes drošība un nepārtrauktība sinhronizējoties ar kontinentālās Eiropas tīklu		Vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilgums uz apakšstaciju, CAIDI (h)	
330 kV elektrolinija "Rīgas TEC-2 – Rīgas HES"	ATJAUNĪGĀ ENERĢIJA	Projekta realizācijas rezultātā izveidotā infrastruktūra sniedz iespējas pieņemt pārvades tīklā elektroenerģiju, kas saražota no atjaunīgiem enerģijas avotiem	96.4	Zaļajai enerģijai pieejamā kapacitāte, 95.3% no EL kopējās kapacitātes	Projekts pabeigts
	NEPĀRTRAUKTA, DROŠĀ UN ILGTSPĒJĪGI EFEKTĪVA ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADE	Elektroapgādes pārtraukuma laika samazinājums, energoapgādes drošība un nepārtrauktība sinhronizējoties ar kontinentālās Eiropas tīklu		Vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilgums uz apakšstaciju, CAIDI (h)	
Transformatoru nomaiņa	ENERGOEFEKTIVITĀTE	Energoieguvums, MWh Ietaupītais CO ₂	12 022.8	Energoieguvums, MWh Ietaupītais CO ₂ (skat.rādītājus tabulā zemāk)	Zaļo projektu sarakstā ietvertie transformatoru nomaiņas projekti pilnībā pabeigti
Apakšstaciju pārbūve un atjaunošana*	ATJAUNOJAMĀ ENERĢIJA	Projekta realizācijas rezultātā izveidotā infrastruktūra sniedz iespējas palielināt elektrosistēmas kontrolējamību un novērojamību, kā arī paver iespējas attīstīt un integrēt atjaunīgos energoresursus	24 249.6	Zaļajai enerģijai pieejamā kapacitāte	No Zaļo projektu sarakstā ietvertajiem 13 projektiem 8 ir pilnībā pabeigti, 1 projektam pabeigts 1. etaps, 4 projekti ir realizācijā
	NEPĀRTRAUKTA, DROŠĀ UN ILGTSPĒJĪGI EFEKTĪVA ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADE	Elektroapgādes pārtraukuma laika samazinājums, energoapgādes drošība un nepārtrauktība		Vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilgums uz apakšstaciju, CAIDI (h)	
KOPĀ			100 000.0		

* 2022. gadā atbilstoši minētajiem kritērijiem realizēti projekti 28 907.6 tūkst. EUR apmērā, no tiem uz emitētajām zaļajām obligācijām attiecināti 24 249.7 tūkst. EUR.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Viena gada energoieguvums MWh attiecīgajā gadā nomainītajiem transformatoriem	-	3 217	2 451	1 978	2 464	3 610	744
Energoieguvums MWh dzīves cikla laikā attiecīgajā gadā nomainītajiem transformatoriem	-	38 600	122 636	198 333	83 093	201 583	22 295
Ietaupītās CO ₂ ekvivalenta tonnu emisijas nomainīto transformatoru dzīves ciklā	-	3 539	2 696	2 176	2 710	221 741	24 524

Izvērtējot CAIDI rādītāju, jāņem vērā, ka būtiski iespaido laikapstākļi. Rādītāja pieaugums 2023. gadā saistīts ar spēcīgākām vētrām nekā iepriekšējos gados, kā rezultātā pieaugu kritušo koku skaits elektropārvades līnijās. Mātesabiedrības īstenotie ieguldījumi apakšstacijās un elektropārvades līnijās uzlabo pakalpojuma kvalitāti, kā arī šie uzlabojumi palīdz novērst ārējās iedarbības ietekmi un patērētāju nodzišanu šādos apstākļos.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CAIDI, h	0.83	0.74	0.47	0.54	0.22	0.39	0.78
ASAI, %	99.76	99.85	99.94	99.74	100.00	99.99	99.99

CAIDI – vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilgums uz apakšstaciju;
ASAI – vidējais pārvades pakalpojuma pieejamības indekss

The logo for AST, consisting of the letters 'A', 'S', and 'T' in a stylized, white, outlined font. The 'A' and 'S' are connected, and the 'T' is separate. The background of the entire page is a photograph of a high-voltage power line tower in a landscape with a road, a body of water, and a clear sky.

AST

AS "AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS"
KONCERNA KONSOLIDĒTAIS UN
AS "AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS"
ATSEVIŠĶAIS

GADA PĀRSKATS

PAR GADU, KAS NOSLĒDZĀS
2023. GADA 31. DECEMBRĪ

Sagatavots saskaņā ar Eiropas Savienībā
apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības
standartiem

**INFORMĀCIJA PAR
KONCERNU UN
SABIEDRĪBU**

INFORMĀCIJA PAR KONCERNU UN SABIEDRĪBU

MĀTESSABIEDRĪBAS NOSAUKUMS	AS "Augstsprieguma tīkls"
MĀTESSABIEDRĪBAS JURIDISKAIS STATUSS	Akciju sabiedrība
MĀTESSABIEDRĪBAS REĢISTRĀCIJAS NUMURS, VIETA UN DATUMS	000357556 Rīga, 2001. gada 28. decembris Veikta pārreģistrācija Komercreģistrā 2004. gada 13. novembrī ar vienoto reģistrācijas numuru 40003575567
ADRESE	Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073, Latvija
MĀTESSABIEDRĪBAS PAMATDARBĪBAS VEIDS	Elektroenerģijas apgāde, NACE kods 35.12
KONCERNA PAMATDARBĪBAS VEIDS	Elektroenerģijas apgāde, NACE kods 35.12., un cauruļvadu transports, NACE kods 49.50
MĀTESSABIEDRĪBAS AKCIONĀRS	Latvijas Republika Klimata un enerģētikas ministrijas personā (100%)
VALDES LOCEKĻI UN VIŅU IEŅEMAMIE AMATI	Gunta Jēkabsons – valdes priekšsēdētāja (līdz 01.08.2023.) Rolands Irklis – valdes priekšsēdētājs (no 07.12.2023.) Imants Zviedris – valdes loceklis Gatis Junghāns – valdes loceklis Arnis Daugulis – valdes loceklis Ilze Znotiņa – valdes locekle (no 01.02.2024.)
PADOMES LOCEKĻI UN VIŅU IEŅEMAMIE AMATI	Kaspars Āboliņš – padomes priekšsēdētājs Olga Bogdanova – padomes priekšsēdētāja vietniece Armands Eberhards – padomes loceklis Aigars Ģērmanis – padomes loceklis
LĪDZDALĪBA CITĀS SABIEDRĪBĀS	AS "Conexus Baltic Grid" (68,46%)
PĀRSKATA PERIODS	2023. gada 1. janvāris – 2023. gada 31. decembris
REVIDENTA VĀRDS UN ADRESE	SIA "PricewaterhouseCoopers" Komerksabiedrības licence Nr. 5 Krišjāņa Valdemāra iela 21, LV-1010
ATBILDĪGĀ ZVĒRINĀTĀ REVIDENTE	Ilandra Lejiņa, sertifikāts Nr. 168

**GALVENIE FINANŠU
UN DARBĪBAS
RĀDĪTĀJI**

GALVENIE FINANŠU UN DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

	KONCERNS*			MĀTESSABIEDRĪBA				
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2020	2019
FINANŠU RĀDĪTĀJI								
Ieņēmumi, tūkst. EUR	234 480	351 132	182 699	158 012	296 000	125 787	146 849	184 742
EBITDA, tūkst. EUR	88 972	72 534	69 143	39 018	40 319	35 578	42 351	40 515
Peļņa, tūkst. EUR	10 235	16 160	10 097	11 222	10 990	54 846	9 999	7 067
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2020.	31.12.2019.
Aktīvu kopsumma, tūkst. EUR	1 346 940	1 276 497	1 232 245	1 022 759	957 791	909 279	905 527	221 934
Pašu kapitāls, tūkst. EUR	632 193	631 287	647 812	452 018	447 520	465 343	384 809	69 956
Aizņēmumi, tūkst. EUR	179 937	182 797	198 060	100 393	100 367	99 966	203 284	-
Pamatdarbības neto naudas plūsma, tūkst. EUR	81 620	69 688	60 387	41 083	38 055	32 745	48 181	20 423
Nauda un īstermiņa depozīti, tūkst. EUR	44 900	103 010	63 190	31 947	92 043	48 514	57 225	48 216
FINANŠU KOEFICIENTI								
Likviditātes kopējais koeficients (≥1.2)**	1.3	1.7	1.0	1.6	2.5	1.7	4.8	1.1
EBITDA rentabilitāte	38%	21%	38%	25%	14%	28%	29%	22%
Pašu kapitāla īpatsvars (≥35%)**	47%	49%	53%	44%	47%	51%	42%	32%
Neto aizņēmumi pret EBITDA (≤5.0)**	1.5	1.1	1.9	1.8	0.2	1.4	3.4	-
DARBĪBAS RĀDĪTĀJI								
Latvijas lietotājiem pārvadītā elektroenerģija, GWh	6 024	6 193	6 312	6 024	6 193	6 312	5 961	6 012
Pārvadītā dabasgāze, TWh	29.1	31.4	39.3	-	-	-	-	-
Dabasgāze Latvijas patēriņam, TWh	8.2	8.8	12.5	-	-	-	-	-
Vidējais darbinieku skaits	891	878	868	530	522	534	546	552

EBITDA – peļņa pirms nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu nolietojuma, amortizācijas un vērtības samazinājuma, no meitassabiedrības saņemtajām dividendēm, finanšu ieņēmumiem, finanšu izmaksām un uzņēmumu ienākuma nodokļa

Likviditātes kopējais koeficients = apgrozāmie līdzekļi/īstermiņa saistības (neietverot refinansējamo īstermiņa aizņēmuma daļu)

EBITDA rentabilitāte = EBITDA/ieņēmumi

Pašu kapitāla īpatsvars = pašu kapitāls/bilances kopsumma

Neto aizņēmumi = aizņēmumi – nauda – īstermiņa depozīti ar termiņu līdz trim mēnešiem

* Koncerna finanšu un darbības rādītāji norādīti par finanšu gadiem pēc izšķirošās ietekmes iegūšanas AS "Conexus Baltic Grid".

** Pie finanšu rādītājiem iekavās norādīti Mātesabiedrības izvirzītie mērķa rādītāji.

VADĪBAS ZIŅOJUMS

NOZĪMĪGI FAKTI UN NOTIKUMI

“S&P Global Ratings” AS “Augstsprieguma tīkls” un AS “Conexus Baltic Grid” kredītreitings atstāj nemainīgi augstus

2023. gadā AS “Augstsprieguma tīkls” koncernā (turpmāk – Koncerns) ietilpstošo sabiedrību – AS “Augstsprieguma tīkls” kā mātessabiedrība un AS “Conexus Baltic Grid” kā meitassabiedrība – kredītreitings saglabājas nemainīgi augsts. Apliecinot AS “Augstsprieguma tīkls” (turpmāk – AST vai Mātessabiedrība) stabilitāti un finansiālo uzticamību, starptautiskā kredītreitingu aģentūra “S&P Global Ratings” (turpmāk – S&P) 2023. gada decembrī paziņoja, ka AS “Augstsprieguma tīkls” kredītreitings tiek saglabāts nemainīgi augsts – A- līmenī, savukārt nākotnes perspektīva paaugstināta no stabilas uz pozitīvu. Arī AS “Augstsprieguma tīkls” koncernā ietilpstošās meitassabiedrības AS “Conexus Baltic Grid” (turpmāk – Conexus vai Meitassabiedrība) kredītreitings tiek saglabāts BBB+ līmenī ar stabilu nākotnes perspektīvu.

Īstenojot Latvijas energoapgādes drošuma un neatkarības politiku, pārbūvēts Latvijas–Igaunijas 330 kV starpsavienojums Valmiera–Tartu

Pārvades tīkla stiprināšana ar Igauniju ir viens no priekšnosacījumiem sekmīgai Baltijas elektrotīklu sinhronizācijai ar kontinentālo Eiropu. Latvijas–Igaunijas starpsavienojuma pārbūve ne tikai uzlabo elektroapgādes drošumu, bet arī sniedz papildu iespējas elektroenerģijas tirgum importēt elektroenerģiju no Skandināvijas un eksportēt Latvijas no atjaunīgajiem energoresursiem ražoto enerģiju.

Projekta realizēšana tika līdzfinansēta no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (Connecting Europe Facility – CEF) līdzekļiem – 75% no projekta attiecināmajām izmaksām segs CEF piešķirtais līdzfinansējums.

Iemūrēts pamatakmens AS “Augstsprieguma tīkls” pirmajai sinhronā kompensatora stacijai Latvijas energosistēmas stabilitātei

2023. gada decembrī Grobiņā iemūrēts vēstījums nākamajām paaudzēm un uzsākti pamatu betonēšanas darbi Latvijas energosistēmas stabilitātei stratēģiski svarīga infrastruktūras objekta – pirmās lieljaudas sinhronās mašīnas jeb kompensatora stacijai. Realizējot vienu no svarīgākajiem Baltijas elektrotīklu sinhronizācijas ar Eiropu projekta posmiem, kopumā Latvijā izbūvēs un pārvades tīklam pieslēgs trīs sinhrono kompensatoru stacijas – Grobiņā, Ventspilī un Liksnā.

Baltijas elektrotīklu sinhronizācijas projekta ietvaros šādi kompensatori tiks uzstādīti arī Lietuvā un Igaunijā – trīs katrā valstī. Šīs iekārtas nodrošinās nepieciešamo sistēmas inerci liela ģenerācijas avota vai starpsavienojuma atslēguma gadījumā līdz brīdim, kamēr tiek iedarbinātas citas rezerves, kas aizstāj zaudēto enerģijas avotu un atgriež kopējo sistēmu normālā darba režīmā. Papildus frekvences regulēšanai sinhronie kompensatori palīdzēs nodrošināt arī pietiekamu īsslēguma jaudu kompensēšanu pārvades tīklā pareizai sistēmas aizsardzības un automātikas darbībai.

Sinhrono kompensatoru projektu realizēšana tiek līdzfinansēta no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta līdzekļiem – 75% no projekta attiecināmajām izmaksām segs CEF piešķirtais līdzfinansējums.

Latvijas un Igaunijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatori paraksta memorandu par jauna jūras starpsavienojuma izveidi

Elektroenerģijas pārvades sistēmu operatori AS “Augstsprieguma tīkls” un AS “Elering” parakstījuši memorandu, kas paredz sākt darbu pie ceturrtā Igaunijas–Latvijas elektropārvades tīkla starpsavienojuma izveides, ko plāno attīstīt starp Sāremā salu un Kurzemes piekrasti kā jūras kabeli. Jaunais starpsavienojums palielinās pārvades jaudu starp Igauniju un Latviju, vienlaikus veicinot arī atjaunīgo energoresursu attīstību Latvijā, Igaunijā un visā Baltijas jūras reģionā.

Baltijas valstu un Vācijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatori paraksta nodomu protokolu par Baltijas jūras reģiona atkrastes vēja elektroenerģijas pārvades tīkla attīstību

2023. gada maijā Baltijas valstu un Vācijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatori parakstīja saprašanās memorandu par elektroenerģijas pārvades starpsavienojuma “Baltic WindConnector” izveidi Baltijas jūrā, kas paredz Baltijas jūras dzelmē starp Vāciju un Igauniju ieguldīt ap 750 km garu elektroenerģijas pārvades kabeli.

“Baltic WindConnector” nodrošinās iespēju nākotnē pieslēgt lielaudas atkrastes vēja parkus, un Baltijas valstis varēs kļūt par zaļās elektroenerģijas eksportētājvalstīm uz Eiropas elektroenerģijas tirgu. Līdz ar šī memoranda parakstīšanu Latvija ir uzsākusi ceļu uz ilgtermiņa mērķa – zaļās enerģijas eksportētājvalsts – sasniegšanu.

Latvijā par 36% palielinājies izsniegto zaļās enerģijas izcelsmes apliecinājumu skaits

Eiropā palielinoties pieprasījumam pēc atjaunīgo energoresursu saražotas (AER) elektroenerģijas, 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, par 36% pieaudzis

AS “Augstsprieguma tīkls” Latvijas elektroenerģijas ražotājiem izsniegto zaļās (elektroenerģijas, kas saražota no atjaunīgajiem energoresursiem vai augstas efektivitātes koģenerācijā) enerģijas izcelsmes apliecinājumu apjoms. Kopumā 2023. gadā AST izsniedzis apliecinājumus par 5,3 miljoniem megavatstundu (MWh) elektroenerģijas jeb par 88% no Latvijā saražotās un tīklā nodotās elektroenerģijas apjoma.

AS “Augstsprieguma tīkls” sniegums atzinīgi novērtēts konkursā “Eksporta un inovāciju balva 2023”

Konkursā “Eksporta un inovāciju balva 2023” konkursa ekspertu komisija atzinīgi novērtēja AST veikumu:

- Sinhronizācijas projekta realizācijā, kas ar virkni inovatīvu risinājumu ieviešanu nodrošinās Baltijas elektrotīklu sinhronizāciju ar Eiropu jau 2025. gadā;
- Energētikas nozares transformācijas veicināšanu, nodrošinot liela apjoma AER pieslēgšanu tīklam un strādājot pie inovatīviem risinājumiem, lai pielāgotos tīkla vadības nākotnes izaicinājumiem;
- Digitālās transformācijas realizēšanu uzņēmumā, kas ļauj integrēt mūsdienu tehnoloģiskos sasniegumus AST darbībā un nodrošina nepārtrauktas attīstības vidi.

VADĪBAS ZIŅOJUMS

Komerccarbības modeļa apraksts

Augstsprieguma tīkla koncerns ir viens no lielākajiem energoapgādes komersantiem Baltijā, Koncerna pamatdarbība ir elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora funkciju nodrošināšana, energoapgādes sistēmas aktīvu efektīva pārvaldība, dabasgāzes pārvade un uzglabāšana.

2023. gada 31. decembrī Augstsprieguma tīkla koncerna struktūru veido komercsabiedrību kopums, kurā izšķiroša ietekme ir mātessabiedrībai AS “Augstsprieguma tīkls” un kurā ietilpst meitassabiedrība AS “Conexus Baltic Grid”. Koncerns ģeogrāfiski darbojas Latvijas teritorijā. Informāciju par līdzdalības daļu Meitassabiedrībā un tās atrašanās vietu skatīt 11. pielikumā.

AS “Augstsprieguma tīkls” kopīgi ar Igaunijas un Lietuvas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoriem ir izveidojis Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu reģionālo koordinācijas centru “Baltic RCC” OŪ, kas reģistrēts Igaunijā. Informāciju par līdzdalības daļu asociētajā sabiedrībā un tās atrašanās vietu skatīt 11. pielikumā.

Visas (100%) AS “Augstsprieguma tīkls” akcijas pieder valstij, un to turētāja no 2023. gada 14. februāra ir Latvijas Republikas Klimata un enerģētikas ministrija (līdz 2023. gada 14. februārim – Latvijas Republikas Finanšu ministrija). Tādējādi tika veicināta Klimata un enerģētikas ministrijas – enerģētikas politikas veidotājas – līdzdalība pārvades sistēmas operatoru AS “Augstsprieguma tīkls” un AS “Conexus Baltic Grid” attīstībā. Šī iesaiste ir būtisks enerģētiskās drošības priekšnoteikums. Kapitāla daļu turētāja maiņa neietekmēja AST akcionāru struktūru, nemainīgi 100% AST kapitāla daļu pieder valstij.

Augstsprieguma tīkla koncerna struktūra ir organizēta trīs darbības segmentos – elektroenerģijas pārvade, dabasgāzes pārvade un dabasgāzes uzglabāšana. Dalījums veikts, pamatojoties uz Koncerna iekšējo organizatorisko struktūru, kas veido

pamatu segmentu darbības rezultātu uzraudzībai un kontrolei. Vairāk informācijas par darbības segmentiem, kā arī Mātessabiedrību skatīt sadaļā “Darbības segmenti”.

Augstsprieguma tīkls koncerna vispārējais stratēģiskais mērķis ir nodrošināt Latvijas energoapgādes drošumu, sniegt nepārtrauktu, kvalitatīvu un pieejamu energoapgādes pārvades pakalpojumu, kā arī īstenot valstij stratēģiski svarīgo energoapgādes aktīvu ilgtspējīgu pārvaldību un sekmēt to integrāciju Eiropas Savienības iekšējā energoresursu tirgū.

Mūsu misija ir nodrošināt nepārtrauktu, drošu un ilgtspējīgi efektīvu energoapgādi visā Latvijā.

Vērtības

UZTICĪBA

GODĪGI

Neatkarīga, ētiska un atklāta rīcība pret ikvienu un visiem

ATTĪSTĪBA

GDURI

Efektīvi. Ar skatu nākotnē. Ilgtermiņa domāšana

DROŠUMS

ATBILDĪGI

Pārdomāta rīcība. Ar augstu atbildību pret darbu, cilvēkiem un dabu

KOMANDA

KOPĪGI

Apvienojam spēkus, lai sasniegtu vairāk. Spēcīga komanda, kas iedrošina un izaicina

DARBĪBAS VIDES RAKSTUROJUMS

Elektroenerģijas apgāde

Pēc elektroenerģijas cenu svārstībām un antirekordiem bagātā 2022. gada 2023. gadā bija vērojama elektroenerģijas cenu stabilizācija un samazināšanās gan Latvijā, gan Eiropā: jau 2023. gada janvārī Latvijā vidējā mēneša cena pirmo reizi kopš 2021. gada augusta noslīdēja zem 100 EUR/MWh atzīmes. Elektroenerģijas cenu samazinājumu 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, galvenokārt veicināja zemākas gāzes un citu fosilo resursu cenas, kas 2022. gadā sasniedza rekordaugstu līmeni, kā arī augstāka vēja un saules elektrostaciju izstrāde.

2023. gada vidējā elektroenerģijas cena Latvijā samazinājās līdz 93,89 EUR/MWh un bija par 59% zemāka nekā 2022. gadā. Zemākais mēneša elektroenerģijas cenu līmenis 2023. gadā tika sasniegts aprīlī, kad elektroenerģijas cena samazinājās līdz 65,89 EUR/MWh, savukārt augstākais – septembrī, elektroenerģijas cenai sasniedzot 117,25 EUR/MWh.

Gada griezumā elektroenerģijas cenas samazinājās visā Eiropā, joprojām zemākam cenu līmenim saglabājoties Ziemeļvalstīs. Zemākas elektroenerģijas cenas Ziemeļvalstīs skaidrojamas ar augstāku elektroenerģijas ražošanu no atjaunīgajiem energoresursiem – hidroelektrostacijās un vēja parkos, kas ir lētāka, kā arī nepietiekamas caurlaides spējas, kas liedza lētāk saražotajai elektroenerģijai no Ziemeļvalstīm plūst uz Latviju tādā apjomā, lai elektroenerģijas cenas izlīdzinātos.

Attīstoties elektroenerģijas ražošanai no atjaunīgajiem energoresursiem, visā Eiropā vairākkārt pieaudzis stundu skaits, kurās elektroenerģijas cenas bija zemākas par nulli, ko noteica augsta atjaunīgo energoresursu ražošana laikā, kad pieprasījums bija ievērojami samazinājies.

Arī Latvijā 2023. gadā būtiski (par 77,6%) pieauga no atjaunīgajiem energoresursiem saražotais elektroenerģijas apjoms, sasniedzot lielāko atjaunīgās enerģijas īpatsvaru vismaz pēdējo 13 gadu laikā. 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, hidroelektrostacijas (turpmāk arī – HES) saražoja par 38% vairāk elektroenerģijas, vēja elektrostacijas – par 42% vairāk. Būtiski (par 329%) pieauga saules elektrostaciju saražotais elektroenerģijas apjoms, tiesa, to kopējais devums Latvijas elektroenerģijas kopējā bilancē vēl joprojām ir mazs – 2,1%.

2023. gadā hidroelektrostacijas saražoja 3 778 GWh, kas veidoja 62% no kopējā Latvijā saražotā elektroenerģijas apjoma. Hidroelektrostacijās saražotās

elektroenerģijas apjoma pieaugums bija iespējams, pateicoties palu laikam, kas sākās jau 2023. gada janvārī un turpinājās līdz pat aprīlim, arī gada pēdējos divos mēnešos bija vērojams ūdens pieteces pieaugums, kas veicināja augstu elektroenerģijas izstrādi hidroelektrostacijās.

Vēja elektrostaciju saražotais apjoms pēdējo divu gadu laikā ir pieaudzis aptuveni divas reizes, tostarp rudens vētru dēļ 2023. gada oktobrī tika sasniegta arī vēsturiski augstākā vēja enerģijas izstrāde mēnesī – 37 GWh. Vēja elektrostaciju saražotā apjoma pieaugums saistīts ar Tārgales vēja parka pirmo pilno ražošanas gadu, kā arī vējainiem laikapstākļiem.

Kopumā 2023. gadā Latvijas patēriņa nosešanas spēja ar vietējo ģenerāciju ir stabila un ar potenciālu pieaugt, 2023. gadā Latvija savu patēriņu ar vietējo ģenerāciju nosedza 88,3% apmērā, kas ir augstākais rādītājs kopš 2017. gada. Samazinājusies atkarība no fosilajiem resursiem – 77,6% no saražotās elektroenerģijas tika ģenerēta no atjaunīgajiem energoresursiem, tostarp maijā tika sasniegts lielākais fiksētais zaļās elektroenerģijas īpatsvars, kad 99,9% no Latvijā saražotās elektroenerģijas tika ģenerēta no atjaunīgajiem energoresursiem.

Nemot vērā Baltijas valstu lēmumu par pilnīgu atteikšanos no Krievijas un Baltkrievijas elektroenerģijas no 2022. gada maija Krievijas uzsāktās karadarbības Ukrainā dēļ, elektroenerģija 2023. gadā no šīm valstīm vairs netiek importēta. Trešo valstu imports uz Baltijas valstīm tika aizstāts ar importu no Somijas, Zviedrijas un Polijas starpsavienojumiem, kopumā uz Baltiju importētas 13 053 GWh elektroenerģijas, kas ir par 2,6% vairāk nekā 2022. gadā.

Latvijas elektroenerģijas patēriņa samazinājums 2023. gadā par 3%, salīdzinot ar 2022. gadu, saistīts ar saules ģenerācijas iekārtu uzstādīšanu pašpatēriņam mājāsaimniecībās un uzņēmumos, tādējādi faktiskais saražotās un patērētās elektroenerģijas apjoms Latvijā ir lielāks, jo daļa saražotā netiek nodota tīklā, bet izmantota tūlītējam pašpatēriņam.

Dabasgāzes apgāde

2023. gadā Conexus nodrošināja nepārtrauktu dabasgāzes piegādi lietotājiem Latvijā, kā arī dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumus Lietuvas, Igaunijas un Somijas vajadzībām. Dabasgāzes piegādes tika veiktas no Klaipēdas sašķidrinātās gāzes termināļa, no Inkoos sašķidrinātās gāzes termināļa un no

Inčukalna pazemes gāzes krātuves (turpmāk – Inčukalna PGK, krātuve). Latvijas lietotāju patēriņam dabasgāze no Krievijas Federācijas nav tikusi piegādāta.

Pārskata gadā no Lietuvas saņemtais dabasgāzes apjoms sasniedza 17,7 TWh, no Somijas saņemtais dabasgāzes apjoms bija 4,1 TWh, un no Inčukalna PGK pārvades sistēmā tika ievadītas 7,3 TWh. Kopējais pārvadītās dabasgāzes apjoms Latvijā pārskata gadā sasniedza 29,1 TWh, kas ir par 7% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Dabasgāzes patēriņa apjoms Latvijas lietotāju vajadzībām 2023. gadā sasniedza 8,2 TWh, kas ir par 7% mazāk nekā iepriekšējā gadā.

Dabasgāzes patēriņa samazinājumu ietekmēja gan laikapstākļi, kas ziemas mēnešos bija maigāki nekā 2022. gadā, kā rezultātā lietotāju nepieciešamība pēc apkures dabasgāzes bija mazāka nekā iepriekšējā gadā, gan arī augstās dabasgāzes cenas, kas lietotājiem lika samazināt dabasgāzes patēriņu.

Pārskata gada beigās Inčukalna PGK atradās dabasgāze 17,9 TWh apjomā (ieskaitot energoapgādes drošuma rezerves), kas ir par 58% vairāk nekā pērn šajā laikā un kas ir lielākais krātuvē noglabātās dabasgāzes apjoms pēdējo piecu gadu laikā.

DARBĪBAS SEGMENTI

Elektroenerģijas pārvades segments

Saskaņā ar izsniegto licenci Nr. E12001 un Elektroenerģijas tirgus likuma 11. panta pirmo daļu akciju sabiedrība “Augstsprieguma tīkls” ir vienīgais elektroenerģijas pārvades sistēmas operators Latvijā, un tā licences darbības zona ir visa Latvijas teritorija. AS “Augstsprieguma tīkls” nodrošina nepārtrauktu, drošu un ilgtspējīgi efektīvu elektroenerģijas pārvadi visā Latvijā. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 5. pantu elektroenerģijas pārvade ir regulēta nozare.

AST pārziņā ir Latvijas elektroenerģijas sistēmas mugurkauls – pārvades tīkls, kas ietver savstarpēji savienotus tīklus un iekārtas, tostarp starpvalstu savienojumus, kuru spriegums ir 110 un vairāk kilovoltu un kuri tiek izmantoti pārvadei līdz attiecīgajai sadales sistēmai vai lietotājiem. Mātesabiedrība nodrošina augstsprieguma līniju, apakšstaciju un sadales punktu ekspluatāciju, apkopi un remontu, kā arī pārvades tīkla attīstību.

Mātesabiedrība savu darbību sadala vienā galvenajā darbības segmentā – elektroenerģijas pārvade.

Pārskata periodā Pārvades sistēmas operatoram noteiktie pienākumi tika īstenoti, izmantojot šādu pārvades tīklu (31.12.2023.):

Augstākais spriegums (kV)	Apakšstaciju skaits	Autotransformatoru un transformatoru skaits	Uzstādītā jauda (MVA)	Gaisvadu un kabeļu EPL (km)
330 kV	17	26	3 725	1 742
110 kV	124	242	5 100	3 813
KOPĀ	141	268	8 825	5 555

Dabasgāzes pārvades segments un dabasgāzes uzglabāšanas segments

Ievērojot Mātesabiedrības ieguldījumu tās Meitassabiedrībā Latvijas dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatorā AS “Conexus Baltic Grid”, būtisks Koncerna darbības virziens ir valstij stratēģiski svarīgo energoapgādes aktīvu ilgtspējīga pārvaldība un to integrācija Eiropas Savienības iekšējā energoresursu tirgū.

AS “Conexus Baltic Grid” ir vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operators Latvijā, kas pārvalda Inčukalna pazemes gāzes krātuvi, vienu no modernākajām dabasgāzes krātuvēm Eiropā, un maģistrālo dabasgāzes pārvades sistēmu, kas tieši savieno Latvijas dabasgāzes tirgu ar Lietuvu un Igauniju.

Conexus klientiem piedāvā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumus atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteiktajiem tarifiem.

Conexus rūpējas par infrastruktūras ilgtspēju un drošību, augstu pakalpojumu kvalitāti, kas veicina tirgus attīstību un nodrošina ekonomisko vērtību klientiem un visai sabiedrībai.

Conexus ir sociāli atbildīgs uzņēmums, kas, radot pievienoto ekonomisko vērtību, nodrošina kopējo nozares attīstību, darbinieku izaugsmi, ilgtspējīgu nodarbinātību, tajā pašā laikā rūpējoties par tehnoloģisko procesu minimālu ietekmi uz apkārtējo vidi.

Vadoties no enerģētikas politikas plānošanas dokumentiem un Koncerna vispārējā stratēģiskā mērķa, noteikti šādi Conexus attīstības virzieni:

- Tirgus attīstība – veicināt gāzes tirgus attīstību un tālāku integrāciju, sekmējot arī ūdeņraža un citu gāzveida enerģijas nesēju tirgus attīstību;
- Infrastruktūras un apgādes drošība – nodrošināt pieejamu un drošu pārvades un uzglabāšanas infrastruktūru, vienlaikus pētot un veicinot pielāgošanas iespējas citu gāzveida enerģijas nesēju ievadei;
- Ilgtspēja – koncentrēties uz klimata un vides ilgtspējas aspektiem

Dabasgāzes pārvades segments

AS “Conexus Baltic Grid” ir vienīgais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operators Latvijā, kurš nodrošina dabasgāzes pārvades sistēmas uzturēšanu, tās drošu un nepārtrauktu darbību un starpsavienojumus ar citu valstu pārvades sistēmām, dodot iespēju tirgotājiem izmantot dabasgāzes pārvades sistēmu dabasgāzes tirdzniecībai.

Maģistrālā dabasgāzes pārvades sistēma ir 1190 km gara, un tā ir tieši savienota ar Lietuvas un Igaunijas dabasgāzes pārvades sistēmām, nodrošinot gan dabasgāzes pārvadīšanu reģionālajos gāzesvados Latvijas teritorijā, gan starpsavienojumos ar kaimiņvalstu dabasgāzes pārvades sistēmām:

- starptautisko gāzesvadu diametrs ir 720 mm ar darba spiedienu robežās no 28 līdz 40 bāriem;
- reģionālo gāzesvadu diametrs ir no 400 mm līdz 530 mm ar darba spiedienu līdz 30 bāriem;
- lai pārvadītu dabasgāzi uz vietējo sadales sistēmu Latvijā, tiek izmantotas 40 gāzes regulēšanas stacijas. Dabasgāzes tirdzniecības piegādēm Latvijas lietotāju vajadzībām visas izejas uz patēriņu Latvijas teritorijā ir apvienotas vienā izejas punktā.

Dabasgāzes uzglabāšanas segments

Dabasgāzes uzglabāšanas segments nodrošina apkures sezonai un citām sistēmas lietotāju vajadzībām nepieciešamo dabasgāzes uzglabāšanu Inčukalna pazemes gāzes krātuvē.

Meitassabiedrība pārvalda vienīgo funkcionējošo dabasgāzes krātuvi Baltijas valstīs – Inčukalna pazemes gāzes krātuvi, rūpējoties par reģionālās gāzes apgādes stabilitātes nodrošināšanu un reģiona enerģētisko drošību. Meitassabiedrība sertificētiem tirgotājiem sniedz iespēju uzglabāt dabasgāzi tirdzniecībai Latvijā vai citos tirgos. Inčukalna pazemes gāzes krātuve ļauj uzglabāt līdz pat 2,3 miljardiem kubikmetru aktīvās dabasgāzes, kas pilnībā nosedz reģiona prasības, pieaugot energoresursa pieprasījumam apkures sezonā.

FINANŠU REZULTĀTI

Pārskata periodā Augstsprieguma tīkla koncerna neto apgrozījums ir 234 480 tūkst. EUR, neto peļņa ir 10 235 tūkst. EUR. 2023. gadā Koncerna peļņu pozitīvi ietekmēja SPRK sniegtā atļauja izmantot uzkrātos ieņēmumus no starpvalstu pārvades jaudas izsolēm (turpmāk – pārslodzes maksas ieņēmumi) 14 128 tūkst. EUR apmērā ar elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu sniegšanu saistīto izmaksu segšanai.

Elektroenerģijas pārvades segments

Izvērtējot segmenta finansiālo rezultātu rādītājus un saimnieciskās darbības rezultātus, jāņem vērā, ka saskaņā ar Enerģētikas likuma 5. pantu elektroenerģijas pārvade ir regulēta nozare, SPRK nosaka atļauto peļņu, nosakot kapitāla atdeves likmi, apstiprinot elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifus.

Segmenta neto apgrozījums pārskata periodā bija 158 012 tūkst. EUR, tai skaitā ieņēmumi par elektroenerģijas pārvades tīkla pakalpojumiem 85 562 tūkst. EUR. Būtiskais ieņēmumu samazinājums par 137 988 tūkst. EUR vai 47%, salīdzinot ar 2022. gadu, saistīts ar balansējošās un regulējošās elektroenerģijas ieņēmumu samazinājumu, kā arī ienākumu no starpvalstu pārvades jaudas izsolēm samazinājumu. Ieņēmumu samazinājums minētajās pozīcijās atbilst izmaksu samazinājumam, tādējādi to ietekme uz peļņu ir neitrāla. Minēto ieņēmumu un izmaksu samazinājums saistīts ar elektroenerģijas cenas samazināšanos 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu.

2023. gada pirmajos sešos mēnešos elektroenerģijas cena pārvades zudumiem, tehnoloģiskajam patēriņam būtiski (2,9 reizes) pārsniedza līdz 2023. gada 1. jūlijam spēkā esošajā elektroenerģijas pārvades tarifā, kas tika apstiprināts 2020. gada 26. novembrī, plānoto elektroenerģijas cenu, negatīvi ietekmējot elektroenerģijas pārvades segmenta finanšu rezultātus. Lai nodrošinātu elektroenerģijas pārvades tarifu stabilitāti un prognozējamību, samazinot elektroenerģijas cenas svārstību radīto negatīvo ietekmi, iepirkuma procedūras rezultātā 2023. gada 10. martā noslēgts līgums par elektroenerģijas iegādi pārvades zudumu, tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai par fiksētu cenu, nosakot līguma darbības termiņu līdz 2024. gada 31. decembrim. Lai nodrošinātu pārvades sistēmas operatora rentabilitāti, ar SPRK padomes 2023. gada 22. maija lēmumu tika apstiprināti jauni elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifi, nosakot to spēkā stāšanos no 2023. gada 1. jūlija. Vienlaikus ar minēto lēmumu sniegta atļauja uzkrātos ienākumus no starpvalstu pārvades jaudas izsolēm izmantot zaudējumu segšanai (detalizēti

skat. 4. pielikumā). 2023. gadā zaudējumu segšanai novirzīti ienākumi no starpvalstu pārvades jaudas izsolēm 14 128 tūkst. EUR apmērā, kā rezultātā elektroenerģijas pārvades segmenta EBITDA sasniedza 39 018 tūkst. EUR, peļņa pirms nodokļiem un finanšu ieņēmumiem (EBIT) bija 3 658 tūkst. EUR.

Dabasgāzes pārvades segments

Dabasgāzes pārvades segmenta ieņēmumi pārskata periodā bija 26 226 tūkst. EUR un EBITDA sasniedza 12 489 tūkst. EUR, kas veidoja 25% no Conexus kopējās EBITDA. Pārvades segmenta peļņa pirms nodokļa 2023. gadā bija 1 173 tūkst. EUR (par 54% mazāk nekā gadu iepriekš).

Conexus darbība ir regulēta, un regulatīvie periodi atšķiras no finanšu pārskata gada. Saskaņā ar Dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku tarifu periodā var veidoties ieņēmumu un izmaksu novirzes pret atļautajiem apjomiem, kas ietekmēs tarifu vērtības nākamajos tarifu ciklos. Pārvades segmentā šādas novirzes var rasties, pastāvot atšķirībai starp faktisko dabasgāzes patēriņu un tarifos plānoto patēriņu, veidojot ieņēmumu korekciju. Pārvades segmenta faktiskie ieņēmumi, kas gūti gāzes gados no 2020. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 30. novembrim, ir par 16,7 milj. EUR mazāki nekā tā paša perioda atļautie ieņēmumi. Par negūto ieņēmumu apjomu ir palielināti atļautie ieņēmumi regulatīvajā periodā, kas noteikts no 2023. gada 1. decembra līdz 2026. gada 30. septembrim. 2023. gada 26. oktobrī Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padome pieņēma lēmumu par pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem, kas stājās spēkā 2023. gada 1. decembrī.

Dabasgāzes uzglabāšanas segments

Dabasgāzes uzglabāšanas segmenta ieņēmumi pārskata periodā bija 50 242 tūkst. EUR un EBITDA sasniedza 38 013 tūkst. EUR. Dabasgāzes uzglabāšanas segmenta peļņa pirms nodokļa sasniedza 17 088 tūkst. EUR un veidoja 94% no Conexus kopējās peļņas pirms nodokļa.

2023./2024. gada krātuves ciklā Inčukalna PGK jaudas rezervācijas produktu apjoms sasniedza 24,4 TWh (ieskaitot energoapgādes drošuma rezervi 1,8 TWh), savukārt 2022./2023. gada krātuves ciklā – 24,1 TWh. Jaudas produktu ieņēmumi pārskata periodā pieauga par 14 018 tūkst. EUR, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Ieņēmumu

pieaugums ir saistīts ar krātuves jaudu izolēm, kas rezultējušās piemērojamo prēmiju efektīvajā likmē 1,62 EUR/MWh (piemērojamo prēmiju kopsummu dalot ar rezervēto jaudu).

Dabaszgāzes uzglabāšanas pakalpojuma regulatīvie (tarifu) periodi atšķiras gan no finanšu pārskata gada, gan arī no dabaszgāzes pārvades regulatīvajiem periodiem.

Saskaņā ar dabaszgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku tarifu periodā var veidoties ieņēmumu un izmaksu novirzes pret atļautajiem apjomiem, kas ietekmēs uzglabāšanas pakalpojuma tarifu vērtības nākamajos tarifu ciklos. Uzglabāšanas segmentā šādas novirzes tiek uzkrātas regulatīvajā rēķinā. 2023. gadā veikta uzglabāšanas pakalpojuma aktīvu uzskaites vērtības samazināšana (detalizētu informāciju skatīt 10.2. pielikumā).

INVESTĪCIJAS

Elektroenerģijas pārvades segments

Kapitālieguldījumi elektroenerģijas pārvades sistēmā tiek realizēti saskaņā ar SPRK apstiprināto Elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu, īstenojot projektus, kas nepieciešami droša un kvalitatīva elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma sniegšanai. Lai iespējami samazinātu plānoto ieguldījumu ietekmi uz elektroenerģijas pārvades tarifu, ieguldījumi esošo aktīvu pārbūvē un atjaunošanā tiek plānoti nolietojuma apmērā, savukārt uz tīkla attīstību vērsto projektu finansēšanai tiek aktīvi piesaistīts ES līdzfinansējums, kā arī uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumi.

Elektroenerģijas pārvades segmenta aktīvi pārskata perioda beigās bija 888 milj. EUR. 2023. gadā elektroenerģijas pārvades aktīvos realizēti ieguldījumi 53 126 tūkst. EUR apmērā, tai skaitā:

- Sinhronizācijā ar Eiropas elektroenerģijas pārvades tīklu (1. un 2. fāze) ieguldīti 33 964 tūkst. EUR – Baltijas valstu sinhronizācijas ar kontinentālo Eiropu 1. fāzes un 2. fāzes projektos kopumā plānots ieguldīt 241 654 tūkst. EUR. 2023. gadā pabeigta 330 kV elektropārvades līnijas Valmiera–Tartu pārbūve un sākota 330 kV elektropārvades līnijas Valmiera–Tsigulīna pārbūve, uzsākta arī 330 kV apakšstaciju “Ventspils”, “Grobiņa” un “Līksna” 330 kV sadalnes paplašināšana sinhrono kompensatoru pieslēgšanas nodrošināšanai, kā arī pirmās sinhrono kompensatoru stacijas izbūve Grobiņā, pabeigta arī dispečervadības sistēmas (DVS) aktīvās rezervēšanas iekārtu uzstādīšana apakšstacijās “Aizkraukle” un “Kegums-1” un “Ventspils”. Projekta mērķis ir Latvijas enerģētiskās drošības stiprināšana, sinhronizējot Latvijas elektroenerģijas pārvades tīklu ar kontinentālās Eiropas tīklu, ievērojot drošuma un izmaksu efektivitātes principu atbilstību.

- Apakšstaciju pārbūvē un atjaunošanā ieguldīti 8 676 tūkst. EUR. 2023. gadā paveikts: pabeigta apakšstacijā “Vangaži” 110 kV sadalnes pārbūve un 110 kV transformatora nomainīšana, apakšstacijā “Ugāle” 110 kV sadalnes pārbūve, jaunas 110 kV apakšstacijā “Gaujas koks” izbūve jauna elektroenerģijas pārvades sistēmas lietotāja pieslēgšanai, turpināta apakšstacijā “Krustpils” 110 kV sadalnes pārbūve, apakšstacijā “Valdemārpils” 110 kV sadalnes paplašināšana un otra 110 kV transformatora uzstādīšana, kā arī sākota vairāku 110 kV apakšstaciju pārbūves būvprojektēšana. Apakšstacijas pārbūves un atjaunošanas projektu ietvaros tiek pilnībā nomainītas tajā uzstādītās savu laiku nokalpojušās iekārtas, kā arī nomainītas tīkla elementu aizsardzības iekārtas, uzstādot digitālas un ātrdarbīgas iekārtas ar plašu funkcionalitāti. Papildus, modernizējot komunikāciju risinājumus, kopsummā tiek nodrošināts, ka pārbūvētā apakšstacija var tikt vadīta ne tikai no darba vietas apakšstacijā, bet arī attālināti no centrālā dispečeru centra, turklāt dispečeram nepastarpināti saņemot visu nepieciešamo informāciju lēmumu pieņemšanai un rīcībai gan sistēmas normālā darba režīmā, gan arī dažādās ārkārtas situācijās. Minētie projekti palielina elektrosistēmas kontrolējamību un novērojamību, kā arī paver iespējas attīstīt un integrēt atjaunīgos energoresursus.

Dabaszgāzes pārvades segments

Dabaszgāzes pārvades segmenta aktīvi pārskata perioda beigās bija 252 milj. EUR. Pārskata periodā veiktas investīcijas 10 964 tūkst. EUR apmērā. Būtiskākās no tām:

- Eiropas kopējās nozīmes projekta PCI 8.2.1 “Latvijas–Lietuvas starpsavienojuma uzlabošana” (ELLI) ietvaros Conexus pārskata gadā vairākos apakšprojektos investēja kopā 1 079 tūkst. EUR. Lielākās aktivitātes notikušas

Zaķumuižas, Daugmales un Vangažu gāzes regulēšanas staciju pārbūvē. Līdz ar to ELLI projekts ir noslēdzies;

- veikti ieguldījumi gāzesvadu izolācijas nomaiņā posmā Izborsk–Inčukalna PGK 6 160 tūkst. EUR apmērā;
- veikti pārvades gāzes vadu posmu un to pretkorozijas izolācijas remontu 2 030 tūkst. EUR apmērā.

Dabagāzes uzglabāšanas segments

Segmenta aktīvi pārskata perioda beigās bija 217 milj. EUR. Pārskata periodā veiktas investīcijas 22 604 tūkst. EUR apmērā, tas ir par 13 116 tūkst. EUR vairāk nekā gadu iepriekš. Uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma lielākās investīcijas pārskata gadā bija kompresoru ceha Nr. 2 gāzes pārsūkņēšanas agregātu modernizācija, gāzes savākšanas punkta Nr. 3 pārbūve un jauna gāzes pārsūkņēšanas agregāta uzstādīšana, kopā 18 653 tūkst. EUR, kas realizētas vērienīgā Eiropas kopējās nozīmes projekta PCI 8.2.4 “Inčukalna pazemes gāzes krātuves darbības uzlabošana” ietvaros. 2023. gada nogalē Meitassabiedrība pabeidza esošo gāzes pārsūkņēšanas agregātu modernizācijas darbus.

FINANSĒŠANA UN LIKVIDITĀTE

Kapitālieguldījumu projektu finansēšanu Koncerns veic no pašu līdzekļiem un ārējā aizņemtā ilgtermiņa finansējuma, kas tiek regulāri un savlaicīgi piesaistīts finanšu un kapitāla tirgos. Savlaicīgi plānota aizņemtā finansējuma piesaiste ir būtiska optimālas aizdevumu refinansēšanās riska vadības nodrošināšanai, kā arī aizdevumu pamatsummu atmaksu veikšanai saistošajā termiņā.

2023. gada 31. decembrī Mātessabiedrības aizņēmumu kopējais apjoms bija 100 393 tūkst. EUR (2022. gada 31. decembrī – 100 367 tūkst. EUR), kurus veidoja ilgtermiņa aizņēmumi no 2021. gadā emitētajām zaļajām obligācijām (skat. arī 20. pielikumu). Apgrozāmo līdzekļu finansēšanai starp AS “Augstsprieguma tīkls” un AS “Swedbank” noslēgts overdrafta līgums līdz 10 000 tūkst. EUR apmērā ar darbības termiņu līdz 2025. gada 9. decembrim. Pārskata periodā minētā overdrafta līgumu ietvaros AS “Augstsprieguma tīkls” aizņēmumus nav saņēmusi. Pārskata perioda beigās 100% no Mātessabiedrības kopējā ilgtermiņa kredītu apjoma bija ar fiksētu aizdevuma procentu likmi (2022. gada 31. decembrī: 100%).

Koncerna kopējais aizņēmumu apjoms 2023. gada 31. decembrī bija 179 937 tūkst. EUR, tai skaitā emitētās obligācijas 100 393 tūkst. EUR, aizņēmumi no kredītiestādēm 79 544 tūkst. EUR. Dabagāzes operators AS “Conexus Baltic Grid” ārējo finansējumu piesaista ar saviem resursiem. Meitassabiedrībai kopumā pieejamas banku kredītlīnijas 65 000 tūkst. EUR apmērā, pārskata perioda beigās minētās kredītlīnijas nav izmantotas, kas nodrošina ievērojamu likviditātes rezervi. Pieejamo 65 000 tūkst. EUR kredītlīniju līgumu darbības termiņi ir mazāki par vienu gadu. Pārskata perioda beigās 71% no Koncerna kopējiem ilgtermiņa kredītiem bija ar fiksētu kredīta procentu likmi (2022. gada 31. decembrī: 71%), tādējādi procentu likmju pieaugums finanšu tirgū neatstāj būtisku ietekmi uz Koncernu.

Apliecinot Augstsprieguma tīkla koncerna stabilitāti un finansiālo uzticamību, starptautiskā kredītreitingu aģentūra “S&P Global Ratings” (turpmāk – S&P) 2023. gada 12. decembrī paziņoja, ka Mātessabiedrības kredītreitings pārskatīts no A- līmeņa ar stabilu nākotnes perspektīvu uz A- līmeni ar pozitīvu nākotnes perspektīvu. 2022. gadā S&P pirmo reizi novērtēja un piešķīra Koncerna Meitassabiedrībai ilgtermiņa kredītreitingu BBB+ ar stabilu perspektīvu. 2023. gadā Meitassabiedrības kredītreitings saglabāts nemainīgi augsts.

REGULATĪVĀS AKTIVITĀTES – PĀRVADES UN UZGLABĀŠANAS PAKALPOJUMU TARIFS

Elektroenerģijas pārvade

Ar SPRK padomes 2023. gada 22. maija lēmumu Nr. 64 "Par akciju sabiedrības "Augstsprieguma tīkls" elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem" apstiprināti elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu diferencētie tarifi, nosakot to spēkā stāšanos no 2023. gada 1. jūlija un regulatīvo periodu līdz 2025. gada 31. decembrim. Ar iepriekšminēto SPRK padomes lēmumu regulatīvā perioda ietvaros līdz 2025. gada 31. decembrim AST ir atļauts novirzīt uzkrātos ienākumus no starpvalstu pārvades jaudas izsolēm 62 070,1 tūkst. EUR apmērā elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksu segšanai. Detalizēta informācija par 2023. gadā elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksu segšanai izmantotajiem uzkrātajiem ienākumiem no starpvalstu pārvades jaudas izsolēm sniegta 4. pielikumā.

2023. gada 29. novembrī Mātesabiedrība iesniedza Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai akceptēšanai precizētus elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu diferencētos tarifus ar plānoto spēkā stāšanos no 2024. gada 1. janvāra. Piedāvātās tarifu izmaiņas noteica Mātesabiedrības rosinātie un SPRK apstiprinātie grozījumi elektroenerģijas pārvades tarifa aprēķināšanas metodikā, kas ļāva tarifu aprēķinā iekļaut aktuālo inflācijas prognozi 2024. gadam, kā arī novirzīt tarifu samazināšanai AST papildu ienākumus no starpvalstu pārvades jaudas izsolēm, kā rezultātā bija iespējams samazināt tarifu aprēķinā iekļaujamos izmaksas par 2,4 milj. EUR.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija 2023. gada 19. decembra sēdē atzina, ka akciju sabiedrības "Augstsprieguma tīkls" noteiktie elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu diferencētie tarifi, kas 2023. gada 29. novembrī publicēti "Latvijas Vēstnesī" (Nr. 232), atbilst spēkā esošajai Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikai un tie var stāties spēkā no 2024. gada 1. janvāra.

Mātesabiedrība kā vienu no prioritārajiem mērķiem ir izvirzījusi pasākumu īstenošanu elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu pieauguma samazināšanai. Lai īstenotu izvirzīto mērķi, Mātesabiedrība kapitālieguldījumu finansēšanai aktīvi piesaista Eiropas Savienības līdzfinansējumu. Veikto aktivitāšu

rezultātā piesaistīts ES līdzfinansējums vairāk nekā 300 milj. EUR apmērā. Papildus iepriekš minētajam, lai iespējami samazinātu ietekmi uz pārvades tarifiem, Mātesabiedrība kapitālieguldījumu finansēšanai novirza uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus. Ieguldījumi elektroenerģijas pārvades sistēmā, kas finansēti no ES līdzfinansējuma un pārslodzes maksas ieņēmumiem, netiek iekļauti elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķinā.

Dabasgāzes pārvade un dabasgāzes uzglabāšana

2023. gada 26. oktobrī Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padome pieņēma lēmumu par dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem, kas stājās spēkā 2023. gada 1. decembrī. Saskaņā ar lēmumu maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei lietošanu pieaug par 37% no 0,0019296946 EUR/kWh uz 0,0026488301 EUR/kWh, savukārt dabasgāzes pārvades sistēmas gada standarta jaudas produktu tarifi, īstermiņa standarta jaudas produktu tarifi, atslēdzamās jaudas produktu tarifi un atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas produktu tarifi nemainās un saglabā līdzšinējās vērtības. Lai arī dabasgāzes pārvades pakalpojuma sniegšanas kopējās izmaksas nav palielinājušās, tieši dabasgāzes patēriņa apjoma samazināšanās, kas pēdējos gados novērojama Latvijā, izraisa pakalpojuma tarifu pieaugumu.

2023. gada 1. maijā stājās spēkā jauni dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifi. Tā kā ir samazinājies plānoto ieņēmumu apjoms, kas attiecināms uz tarifu periodu, tad uzglabāšanas pakalpojuma izplatītāko produktu tarifu vērtības samazinājās par 14%.

2024. gada 18. janvārī Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija pieņēma lēmumu par dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifiem, kas stāties spēkā 2024. gada 1. maijā. Pamata produktiem, kas ir viena gada grupētās jaudas produkts un divu gadu grupētās jaudas produkts, tarifi saglabāsies nemainīgi arī nākamajā krātuves ciklā. Krājumu pārceļšanas produkta tarifs palielināsies no 1,3581 EUR/MWh/krātuves ciklā uz 3,2260 EUR/MWh/krātuves ciklā. Krājuma pārceļšanas produkta tarifu nosaka iepriekšējās sezonas divu gadu grupētās jaudas produkta izsoļu rezultāti, ko savukārt nosaka tirgus pieprasījums.

KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA

Vienlaikus ar Augstsprieguma tīkla koncerna finanšu rezultātiem ir publicēts arī AS “Augstsprieguma tīkls” Korporatīvās pārvaldības ziņojums par 2023. gadu. Korporatīvās pārvaldības ziņojums sagatavots, pamatojoties uz Korporatīvās pārvaldības kodeksu, ko 2020. gadā publicējusi Tieslietu ministrijas izveidotā Korporatīvās pārvaldības konsultatīvā padome. Izvērtējot gan kapitālsabiedrības pārvaldības sistēmu, gan principu ievērošanu 2023. gadā, valde uzskata, ka

AS “Augstsprieguma tīkls” būtiskos aspektos ir ievērojusi visus kodeksā noteiktos principus, izņemot kritēriju par abu dzimumu pārstāvniecību uzņēmuma padomē.

Detalizēta informācija ir pieejama AS “Augstsprieguma tīkls” Korporatīvās pārvaldības ziņojumā par 2023. gadu, kas publicēts Mātessabiedrības tīmekļa vietnē <https://www.ast.lv/lv/content/korporativas-parvaldibas-modelis>.

NEFINANŠU PAZIŅOJUMS

Augstsprieguma tīkla koncerna nefinanšu paziņojums (Ilgtspējas pārskats) ir sagatavots, izpildot Finanšu instrumentu tirgus likuma 564. panta prasības.

Augstsprieguma tīkla koncerna konsolidētais un AS “Augstsprieguma tīkls” atsevišķais Nefinanšu paziņojums (Ilgtspējas pārskats) sagatavots atbilstoši Globālās

ziņošanas iniciatīvas standartu (Global Reporting Initiative (GRI) Standards) prasībām un tiek publicēts kopā ar vadības ziņojumu kā konsolidētā gada pārskata sastāvdaļa.

Minētais pārskats ir publiski pieejams Mātessabiedrības tīmekļa vietnē <https://www.ast.lv/lv/content/ilgtspejas-parskati>.

KONCERNA TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Elektroenerģijas pārvade

Baltijas valstu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu

Turpmākajos gados būtiskākie izaicinājumi saistīti ar Baltijas valstu sinhronizāciju ar kontinentālo Eiropu.

2019. gada 22. maijā AST parakstīja līgumu par Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu pievienošanu kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmai (Agreement

on the conditions of the future interconnection of power system of Baltic States and power system of continental Europe). Noslēgtā līguma par pievienošanu kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmai pielikumos ir noteiktas tehniskās prasības, kas Baltijas valstu pārvades sistēmu operatoriem (PSO) jāizpilda līdz sinhronizācijas procesa sākšanai un pēc tās. Šīs prasības saistītas gan ar iestatījumu izmaiņām pārvades sistēmā, gan ieguldījumiem infrastruktūras attīstībā, gan PSO pienākumiem noteiktā apjomā uzturēt frekvences noturēšanas, frekvences atjaunošanas rezerves, kā arī nodrošināt sistēmas inerci.

Baltijas valstu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu ir paredzēta 2025. gadā vai agrāk, ja būs tāda nepieciešamība. Sinhronizācijas rezultātā Baltijas elektroenerģijas pārvades sistēma kļūs par daļu no Eiropas sistēmas, kas nozīmē neatkarību no Krievijas apvienotās (IPS/UPS) sistēmas un drošāku elektroapgādi.

Elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstība

Lai nodrošinātu efektīvu pārvades sistēmas attīstību, drošu elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu, ievērojot "Noteikumus par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu", kas apstiprināti ar SPRK 2011. gada 23. novembra lēmumu Nr. 1/28, AST katru gadu izstrādā un līdz 30. jūnijam iesniedz apstiprināšanai SPRK elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu nākamajiem 10 gadiem (turpmāk – Attīstības plāns).

2023. gada 19. oktobrī SPRK padome apstiprināja elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu laika periodam no 2024. līdz 2033. gadam (SPRK padomes 2023. gada 19. oktobra lēmums "Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu").

Attīstības plāns izstrādāts, ievērojot AST stratēģisko mērķi – Latvijas enerģētiskās drošības stiprināšana, sinhronizējot Latvijas elektroenerģijas pārvades tīklu ar kontinentālās Eiropas tīklu, ievērojot drošuma un izmaksu efektivitātes principu atbilstību.

Apstiprinātais Attīstības plāns nosaka pārvades sistēmas attīstību un nepieciešamos finanšu ieguldījumus pārvades infrastruktūrā turpmākajiem 10 gadiem, paredzot elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstībā ieguldīt 509 milj. EUR. Detalizēti ar apstiprināto Attīstības plānu iespējams iepazīties: https://www.ast.lv/sites/default/files/editor/AST_10GAP_2024_2033_15.09.pdf

Lai nodrošinātu iespējami mazāku plānoto kapitālieguldījumu ietekmi uz elektroenerģijas pārvades tarifiem, AST ir veiksmīgi piesaistījis ES līdzfinansējumu Attīstības plānā iekļautajiem Eiropas kopējo interešu projektiem, kā arī novirza to finansēšanai uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus, tai skaitā:

- projekts "Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ar Eiropas tīklu, 1. posms" – plānoto ieguldījumu 74 milj. EUR apmērā finansēšanai piesaistīts ES līdzfinansējums no CEF struktūrfondiem 75% apmērā no attiecināmajām izmaksām, savukārt 24% plānots segt no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem;

- projekts "Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ar Eiropas tīklu, 2. posms" – projekta ietvaros plānots ieguldīt 165 milj. EUR. Līdz pat 80% no kopējiem plānotajiem ieguldījumiem paredzēts segt no piešķirtā ES līdzfinansējuma CEF un RePower struktūrfondu ietvaros, savukārt 15% no kopējiem plānotajiem ieguldījumiem paredzēts segt no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem.

Papildus iepriekš minētajam Atvесеļošanas un noturības mehānisma plāna investīcijās "Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācija" ietvaros Mātesabiedrībai piešķirts finansējums 38,1 milj. EUR apmērā. AST ar sniegto atbalstu plāno izbūvēt dispečeru un drošu datu centru, ieviest nepieciešamo informācijas tehnoloģijas infrastruktūru informācijas sistēmas kiberdrošības uzlabošanai, kā arī attīstīt tīklu vadības digitalizāciju, nodrošinot atjaunīgo energoresursu ražotāju darba režīmu plānošanu un vadību.

Ieguldījumi elektroenerģijas pārvades sistēmā, kas finansēti no ES līdzfinansējuma un pārslodzes maksas ieņēmumiem, netiek iekļauti elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifā aprēķinā.

Atjaunīgās elektroenerģijas ražošana – pieslēgumi pārvades sistēmai

Ņemot vērā Eiropas zaļo kursu, arī Latvijā ir vērojama milzīga interese par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunīgos energoresursus. Dažādas jaudas vēja parku un saules elektrostaciju kopējā uzstādītā jauda, ja visi projekti tiek īstenoti, jau vairākkārt pārsniedz Latvijas elektroenerģijas maksimālo slodzi.

AS "Augstsprieguma tīkls" ne tikai strādā pie šo projektu jaunu elektroenerģijas pārvades sistēmas pieslēgumu ierīkošanas, bet arī veic pirmos soļus elektroenerģijas pārvades sistēmas tālākai starpsavienošanai ar kaimiņu elektroenerģijas pārvades sistēmām – tiek veikti sākotnējie novērtējumi starpsavienojumu jaudas palielināšanai ar Lietuvu, kā arī jauna starpsavienojuma ar Zviedriju ierīkošanai.

Atjaunīgo energoresursu elektrostaciju attīstība Latvijā ir nozīmīgs solis ceļā uz aktuālo enerģētikas, drošības un klimata izaicinājumu risināšanu Baltijas reģionā.

Sistēmas vadības un elektroenerģijas tirgus attīstība

Īstenojot Eiropas Savienības politiku attiecībā uz vienotu elektroenerģijas tirgu, AS "Augstsprieguma tīkls" stratēģiskā virzība vērsta uz elektroenerģijas un palīgpakalpojumu tirgu attīstību un integrāciju Eiropas tirgos.

Turpmākajos gados paredzēts turpināt darbu pie vienotā Eiropas Savienības nākamās dienas un tekošās dienas elektroenerģijas tirgus attīstības un pilnveidošanas. Tas ietvers jaunas iespējas Eiropas Savienības iekšējā elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, tostarp Latvijas un Baltijas tirgus dalībniekiem.

Šobrīd uzsākti projekti, kuru izpildes rezultātā tirgus dalībniekiem būs iespēja piedalīties nākamās dienas un tekošās dienas tirgū 15 minūšu laika rezolūcijā un tekošās dienas tirgū strādāt ar enerģiju un pārvades jaudas iekļaujošiem produktiem, līdzīgi kā tas šobrīd notiek nākamās dienas tirgū. Notiek darbs pie 15 minūšu laika rezolūcijas ieviešanas grafiku izstrādes un saskaņošanas Baltijas reģiona līmenī. Tiek gatavots uzdevums AST izstrādājamās balansa vadības sistēmas papildināšanai ar tekošās dienas tirgus izsoļu risinājumu, ka arī veikti sagatavošanas darbi testu veikšanai ar Eiropas centrālo tekošās dienas tirgus izsoļu sistēmu.

Tāpat paredzēts turpināt darbu pie Eiropas vienotās mFRR tirdzniecības platformas izveides un Baltijas PSO pievienošanās tai, kas ļaus Baltijas balansēšanas pakalpojuma nodrošinātājiem piedalīties kopējā Eiropas rezervju tirgū.

Lai pievienotos platformai, būs nepieciešams veikt izmaiņas Baltijas kopējā balansēšanas modeļa darbībā – svarīgākā no tām ir nodrošināt pāreju uz 15 minūšu balansēšanas tirgus periodu, kas ļaus elektroenerģijas tirgus dalībniekiem precīzāk plānot savu darbību un efektīvāk kontrolēt sistēmas nebalansu.

Inovācijas un pētniecība

Lai nodrošinātu Mātessabiedrības attīstību, izprotot inovāciju būtisko lomu veiksmīgas darbības nodrošināšanā, Mātessabiedrības pārstāvji aktīvi piedalās Eiropas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru organizācijas ENTSO-E Izpētes, attīstības un inovāciju komitejas darbā.

ENTSO-E Izpētes, attīstības un inovāciju komitejas ietvaros tiek veiktas aktivitātes, kas vērstas uz esošo elektroenerģijas sistēmu pārmaiņām, lai sasniegtu Eiropas Savienības izvirzītos mērķus.

Inovācijas un pētniecības aktivitātes tiek fokusētas sešos virzienos:

- modernizācija;
- drošums un stabilitāte;
- elastīgums;
- ekonomiskums un efektivitāte;
- digitalizācija;
- zaļā transformācija.

Mātessabiedrība piedalās Eiropas Savienības pētniecības un inovācijas atbalsta programmā AS "Apvārsnis 2020" projektā "OneNet". Projekts "OneNet" risina energosistēmas nākotnes izaicinājumus, kuri izriet no Eiropas Savienības izvirzītajiem mērķiem Eiropas zaļā kursa un Tīrās enerģijas paketes ietvaros, veidojot inovatīvus risinājumus, kas elektroenerģijas sistēmas operatoriem palīdzētu uzturēt stabilu sistēmas darbību pie augsta atjaunīgo energoresursu īpatsvara.

Lai nodrošinātu sekmīgu sinhronizāciju ar kontinentālo Eiropu, Mātessabiedrība sadarbībā ar Polijas un Baltijas valstu pārvades sistēmas operatoriem 2023. gadā veica:

- izpēti par Baltijas valstu un Polijas elektroenerģijas sistēmu un elektrisko tīklu tehnisko un dinamisko spēju Baltijas valstīm uzsākt sinhrono darbu ar kontinentālo Eiropu 2025. gada februārī;
- jaudas pietiekamības novērtējuma izpēti, izvērtējot riskus, kas radīsies Baltijas valstu operatoriem pēc sinhronizācijas uzsākšanas 2025. gada februārī.

Pamatojoties uz minētajām izpētēm, 2023. gada augustā Latvijas valdība un AS "Augstsprieguma tīkls" pieņēma lēmumu par Baltijas valstu sinhronizācijas uzsākšanu 2025. gada februārī.

Papildus iepriekš minētajam 2023. gadā jaudas pietiekamības ilgtermiņa attīstības scenāriju izstrādes ietvaros Mātessabiedrība sadarbībā ar starptautiski atzītiem ekspertiem uzsāka izpēti par:

- elektroenerģijas patēriņa attīstības tendencēm Latvijā. Pētījuma ietvaros plānots apskatīt vairākus patēriņa un maksimālās slodzes attīstības scenārijus

un patēriņa attīstības tehnoloģijas. Pamatojoties uz izpētīto, Mētessabiedrība spēs precīzāk plānot Latvijas elektroenerģijas sistēmas attīstības scenārijus, atjaunīgo energoresursu apjomu un elektropārvades tīkla attīstības projektus. Pētījumam jāsniedz pārskats par inovatīviem risinājumiem, kas varētu palīdzēt palielināt elektroenerģijas patēriņu un maksimālo slodzi Latvijas elektroenerģijas sistēmā, kā arī jāidentificē elektromobilitātes un ūdeņraža tehnoloģiju attīstības tendences Latvijā ar iespējamo patēriņa pieauguma ietekmi uz elektroenerģijas slodzes dienas maksimuma un nakts minimuma režīmiem. Pētījums tiek veikts ar Eiropas Savienības RePowerEU finansējuma atbalstu.

- inovatīvu pasākumu izmantošanu atjaunīgo energoresursu integrācijai Latvijas elektropārvades tīklā, izstrādājot metodoloģiju optimālu risinājumu noteikšanai. Pētījums uzsākts 2023. gada decembrī, piesaistot Francijas enerģētikas nozares konsultantu "Artelys", izpētes rezultāti ļaus secināt, cik liels ražojošās jaudas apjoms var tikt pieslēgts pie elektropārvades tīkla dažādos attīstības scenārijos, kā arī ļaus izpētīt iespējas kopīgi pieslēgt gan saules, gan vēja elektrostacijas. Izpētei jāsniedz priekšlikumi, kādus inovatīvos pasākumus būtu visefektīvāk lietot, lai pieslēgtu maksimāli iespējamo ražotāju jaudas apjomu esošajam 110 kV un 330 kV elektropārvades tīklam. Pētījums tiek veikts ar Eiropas Savienības RePowerEU finansējuma atbalstu.

Latvijas–Zviedrijas elektroenerģijas starpsavienojuma izveides priekšizpēti, ievērojot tehnisko un ekonomisko analīzi. Pētījums sākts 2023. gada decembrī, piesaistot Itālijas enerģētikas nozares konsultantu "CESI". Latvijas–Zviedrijas starpsavienojuma priekšizpēte tiks pētīta potenciālā starpsavienojuma "LaSGo link" ietekme uz energosistēmas drošumu un stabilitāti Baltijas jūras reģionā, ievērojot atkrastes un sauszemes vēja parku attīstību reģionā. Pētījumā tiks analizēta arī "LaSGo link" projekta iespējamie realizācijas risinājumu varianti no tehniski ekonomiskā viedokļa, ir paredzēts noskaidrot iespējamā starpsavienojuma izbūves un tā pieslēguma izmaksas, kā arī veikt izmaksu un ieguvumu analīzi.

Dabaszāzes pārvade un uzglabāšana

Meitassabiedrība aktīvi turpina darbu pie Inčukalna PGK modernizācijas projekta. To realizējot līdz 2025. gadam, paredzēts būtiski uzlabot tehnisko infrastruktūru un aprīkojuma darbības drošumu, lai krātuve varētu saglabāt savu funkcionalitāti pēc spiediena palielināšanas Baltijas pārvades sistēmā.

Ar mērķi veicināt biometāna kā perspektīva atjaunojamā energoresursa ražošanu un tā brīvu apriti Latvijā, Meitassabiedrība izstrādāja Baltijā unikālu risinājumu, kas paredz iespēju biometāna ražotājiem izmantojot īpašus mobilos gāzes konteinerus, nogādāt biometānu uz centralizētu biometāna ievades punktu, lai to ievadītu kopējā gāzes pārvades sistēmā.

Eiropas Savienības un Eiropas Komisijas nospraustais Eiropas Savienības enerģētikas transformācijas un dekarbonizācijas kurss izvirza dalībvalstīm pienākumu ilgtermiņā būtiski samazināt to radītās SEG emisijas un veicināt pāreju uz atjaunojamās enerģijas izmantošanu. Transformācijas stratēģijas pamatā ir ūdeņraža ekonomikas attīstība, kurā ūdeņradis tiks izmantots kā atjaunojamās enerģijas nesējs un uzkrājējs ar izmantošanas potenciālu nākotnē. Pārskata gadā Conexus kopīgi ar citu valstu pārvades sistēmu operatoriem "Gasgrid Finland" (Somija), "Elering" (Igaunija), "Amber Grid" (Lietuva), "Gaz System Poland" (Polija) un "Ontras" (Vācija) ir sākuši Ziemeļu–Baltijas ūdeņraža koridora projektu, kā ietvaros līdz 2030. gadam ir paredzēts izveidot pārrobežu ūdeņraža pārvades koridoru no Somijas caur Igauniju, Latviju, Lietuvu un Poliju līdz Vācijai.

Klimatam draudzīgu un ilgtspējīgu enerģijas risinājumu ieviešana ir viens no Meitassabiedrības stratēģiskajiem virzieniem. Meitassabiedrība plāno uzstādīt saules paneļus Inčukalna PGK teritorijā vairāk nekā 16 000 kvadrātmetru platībā ar kopējo jaudu līdz 1 MW. Prognozes liecina, ka saules paneļu parka izbūve nodrošinās 25% no kopējā elektrības patēriņa krātuvē. Pārskata gadā Conexus atklātas iepirkumu procedūras rezultātā noslēdzis līgumu par saules paneļu parka izbūvi, tostarp aprīkojuma iegādi Inčukalna PGK teritorijā.

FINANŠU RISKU VADĪBA

Augstsprieguma tīkla koncerna finanšu risku vadība tiek īstenota saskaņā ar Finanšu risku pārvaldības politiku, tai pakārtotajiem Finanšu risku pārvaldības noteikumiem.

Koncerna Meitassabiedrība izstrādā un apstiprina savas Finanšu risku vadības politikas, kas ir saskaņotas ar Koncerna politikā ietvertajiem pamatprincipiem.

Finanšu resursu pārvaldība vērsta uz saimnieciskās darbības finansējuma un finansiālās stabilitātes nodrošināšanu, realizējot konservatīvu finanšu risku vadību. Finanšu risku vadības ietvaros Koncerns un Mātessabiedrība izmanto finanšu risku kontroles un veic risku ierobežošanas pasākumus, samazinot risku atvērtajās pozīcijās.

a) Likviditātes risks

Likviditātes risks ir saistīts ar Koncerna un Mātessabiedrības spēju izpildīt saistības noteiktajos termiņos. Operatīvās darbības riska radītiem neprognozējamiem naudas plūsmas svārstību gadījumiem un īstermiņa likviditātes riska ierobežošanai Koncerns un Mātessabiedrība nodrošina rezervi naudas līdzekļu vai parakstītu un neatsaucami pieejamu kredītlīdzekļu formā turpmākajiem 24 mēnešiem.

Koncerns un Mātessabiedrība ievēro piesardzīgu likviditātes riska vadību, nodrošinot, ka tai ir pieejami atbilstoši finanšu resursi saistību nokārtošanai noteiktajos termiņos.

Vadība uzskata, ka tai nebūs likviditātes problēmas un Augstsprieguma tīkla koncerns varēs norēķināties ar kreditoriem noteiktajos termiņos. Vadība uzskata, ka Augstsprieguma tīkla koncernam būs pietiekami naudas resursi, lai tā likviditāte nebūtu apdraudēta.

b) Procentu likmju risks

Procentu likmju risks rodas galvenokārt no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka procentu likmju pieauguma dēļ nozīmīgi pieaug finanšu izmaksas. Riska ierobežošanai Koncerna un Mātessabiedrības Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteikts, ka fiksētās likmes vai likmes ar ierobežotu kāpumu īpatsvars aizņēmumu portfelī nedrīkst būt mazāks par 35%. Vienlaikus Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteikts, ka pārvades aktīvu īpašuma tiesību reorganizācijas procesā pārņemto saistību restrukturizācijas procesā pieļaujamas atkāpes no šā rādītāja.

c) Kredītrisks

Finanšu līdzekļi, kuri potenciāli pakļauj Koncernu un Mātessabiedrību zināmai riska koncentrācijas pakāpei, galvenokārt ir naudas līdzekļi un parādi no līgumiem ar klientiem. Kredītrisks var būt saistīts ar finanšu darījumu partneru risku un darījumu partneru risku.

Veicot saimniecisko darbību, Koncerns un Mātessabiedrība sadarbojas ar vietējām un ārvalstu finanšu institūcijām. Līdz ar to rodas finanšu darījumu partneru risks – sadarbības partneru maksātnespējas vai darbības apturēšanas gadījumā Koncerns un Mātessabiedrība var ciest zaudējumus. Piesaistītā ārējā finansējuma gadījumā risks pastāv līdz brīdim, kamēr aizņēmums tiek izņemts un pārskaitīts uz kādu no Koncerna vai Mātessabiedrības sadarbības bankām.

Kredītrisks, kas izriet no Koncerna un Mātessabiedrības naudas līdzekļiem norēķinu kontos, tiek pārvaldīts saskaņā ar Koncerna Finanšu risku pārvaldības politiku un Finanšu risku pārvaldības noteikumiem, sabalansējot finanšu līdzekļu izvietojumu.

Saskaņā ar Finanšu risku pārvaldības politiku sadarbībā ar bankām un finanšu institūcijām tiek akceptēti darījumu partneri ar pašu vai mātesbanku starptautiskas kredītreitinga aģentūras noteikto minimālo kredītreitingu vismaz investīciju pakāpes līmeni.

Veicot saimniecisko darbību, Koncerns un Mātessabiedrība sadarbojas ar vietējiem un ārvalstu komersantiem. Līdz ar to rodas darījumu partneru vai debitoru risks – sadarbības partneru maksātnespējas vai darbības apturēšanas gadījumā Koncerns vai Mātessabiedrība var ciest zaudējumus. Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums nosaka finanšu un civiltiesiskos ierobežojumus sankciju sarakstā iekļautajiem subjektiem, tostarp finanšu līdzekļu iesaldēšanu. Ievērojot iepriekš minēto, sadarbība ar sankciju sarakstā iekļautu subjektu Koncernam vai Mātessabiedrībai rada līguma saistību neizpildes risku, kā arī tiesiskus un reputācijas riskus. Mātessabiedrība izstrādājusi iekšējas procedūras minēto risku pārvaldībai, tai skaitā nodrošinot sadarbības partneru monitoringu, kā arī iepirkuma līgumos paredzot tiesības vienpusēji atkāpties no līguma izpildes, ja līgumu nav iespējams izpildīt tādēļ, ka attiecībā uz darījuma partneri ir piemērotas starptautiskās vai nacionālās sankcijas vai būtiskas finanšu tirgus intereses ietekmējošas Eiropas Savienības vai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalsts noteiktās sankcijas.

Lai gan Koncernam un Mātessabiedrībai ir nozīmīga debitoru riska koncentrācija attiecībā uz vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu, šis risks ir

vērtējams kā ierobežots, ņemot vērā to, ka būtiskākais darījumu partneris ir valstij piederoša komercsabiedrība – akciju sabiedrība “Latvenergo”, kā arī tās koncerna kapitālsabiedrības, ar augstu kredītreitingu Baa2 (investīciju kategorijas reitings) un stabili nākotnes perspektīvu, ko “Moody’s” piešķīris AS “Latvenergo” grupai.

Ar debitoru parādiem saistītais kredītrisks tiek vadīts atbilstoši Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteiktajiem risku pārvaldības pasākumiem, ik mēnesi, bet ne retāk kā reizi ceturksnī, veicot debitoru parādu analīzi.

d) Kapitāla riska vadība

Mātesabiedrības akcionārs ir Latvijas Republika (100%). Kapitāla riska vadības mērķis ir nodrošināt Koncerna un Mātesabiedrības ilgtspējīgu darbību un attīstību, attīstības plāna pārvades aktīvos realizācijai nepieciešamo finansējumu, aizņēmuma līgumos noteikto ierobežojošo nosacījumu izpildi. Aizņēmumu līgumos noteikto ierobežojošie nosacījumi nav pārkāpti. Lai nodrošinātu aizņēmuma līgumos noteikto ierobežojošo nosacījumu izpildi, tiek veikta regulāra pašu kapitāla rādītāja analīze.

APSTĀKĻI UN NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA PERIODA BEIGĀM

Stiprinot Mātesabiedrības vadības komandu, 2024. gada 26. janvārī AS “Augstsprieguma tīkls” padome par valdes loekli juridiskajos un atbilstības jautājumos ievēlēja Ilzi Znotiņu, kura darbu AST sāka 2024. gada 1. februārī.

Mātesabiedrības akcionāru ārkārtas pilnsapulcē 2023. gada 15. decembrī tika nolemts palielināt uzņēmuma pamatkapitālu par 3 956 516 EUR atbilstoši akcionāru apstiprinātajiem pamatkapitāla palielināšanas noteikumiem. Ieguldītie līdzekļi tiks izmantoti plānoto investīciju veikšanai, tajā skaitā sinhronizācijas ar kontinentālās Eiropas tīklu nodrošināšanai. Minētā lēmuma rezultātā Mātesabiedrības apmaksātais pamatkapitāls pieauga no 391 598 534 EUR uz 395 555 050 EUR.

Uzņēmumu reģistra lēmums par izmaiņu reģistrēšanu stājās spēkā 2024. gada 4. janvārī.

Laika posmā no pārskata perioda pēdējās dienas līdz šī finanšu pārskata parakstīšanas datumam nav bijuši citi notikumi, kas būtiski ietekmētu AS “Augstsprieguma tīkls” koncerna un AS “Augstsprieguma tīkls” finanšu pārskatus. Lai gan ģeopolitiskās situācijas radītā neskaidrība saglabājas augsta, šobrīd nav konstatēti apstākļi, kas apdraudētu Koncerna vai Mātesabiedrības darbības nepārtrauktību un likumiski noteikto funkciju izpildi.

PRIEKŠLIKUMS PAR PEĻNAS SADALI

Par 2023. gada peļņas sadali lemj AS “Augstsprieguma tīkls” akcionāru sapulce. AS “Augstsprieguma tīkls” 2023. gada peļņa ir 11 222 tūkst. EUR.

ROLANDS IRKLIS,
valdes priekšsēdētājs

ARNIS DAUGULIS,
valdes loceklis

IMANTS ZVIEDRIS,
valdes loceklis

GATIS JUNGHĀNS,
valdes loceklis

ILZE ZNOTIŅA,
valdes locekle

Rīga, 2024. gada 26. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

**PAZIŅOJUMS PAR
VALDES ATBILDĪBU**

PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

AS "Augstsprieguma tīkls" valde ir atbildīga par Augstsprieguma tīkla koncerna un AS "Augstsprieguma tīkls" finanšu pārskatu sagatavošanu.

Pamatojoties uz AS "Augstsprieguma tīkls" valdes rīcībā esošo informāciju, Augstsprieguma tīkla koncerna un AS "Augstsprieguma tīkls" 2023. gada pārskati,

kas sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, visos būtiskajos aspektos sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Augstsprieguma tīkla koncerna un AS "Augstsprieguma tīkls" aktīviem, pasīviem, finanšu stāvokli un peļņu vai zaudējumiem un to naudas plūsmām. Vadības ziņojumā sniegtā informācija ir patiesa.

ROLANDS IRKLIS,
valdes priekšsēdētājs

ARNIS DAUGULIS,
valdes loceklis

IMANTS ZVIEDRIS,
valdes loceklis

GATIS JUNGHĀNS,
valdes loceklis

ILZE ZNOTIŅA,
valdes locekle

Rīga, 2024. gada 26. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

**KONSOLIDĒTIE
UN ATSEVIŠĶIE
FINANŠU PĀRSKATI**

PEĻNAS VAI ZAUDĒJUMU PĀRSKATS

	Pielikums	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
		2023. gada 12 mēneši EUR	2022. gada 12 mēneši EUR	2023. gada 12 mēneši EUR	2022. gada 12 mēneši EUR
Ieņēmumi	4	158 012 093	296 000 232	234 479 972	351 131 631
Pārējie ieņēmumi	5	7 697 696	7 191 743	8 746 743	8 073 037
Izlietotās izejvielas un materiāli	6	(75 454 444)	(147 049 033)	(82 251 524)	(153 347 478)
Personāla izmaksas	7	(21 970 852)	(18 622 046)	(37 956 505)	(32 456 251)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	8	(29 266 278)	(97 201 639)	(34 046 785)	(100 867 144)
EBITDA*		39 018 215	40 319 257	88 971 901	72 533 795
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	10.4	(35 359 819)	(35 303 616)	(77 040 697)	(53 162 148)
Saimnieciskās darbības peļņa		3 658 396	5 015 641	11 931 204	19 371 647
Ieņēmumi no līdzdalības asociēto sabiedrību kapitālā		8 333	-	8 333	-
No Meitassabiedrības saņemtās dividendes		5 719 677	6 536 774	-	-
Finanšu ieņēmumi	9a	2 518 116	54 910	2 604 691	61 559
Finanšu izmaksas	9b	(682 206)	(617 004)	(3 072 095)	(1 227 749)
Peļņa pirms nodokļa		11 222 316	10 990 321	11 472 133	18 205 457
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	15	-	-	(1 237 036)	(2 045 654)
Pārskata gada peļņa		11 222 316	10 990 321	10 235 097	16 159 803
Attiecināma uz:					
Mātessabiedrības akcionāru		11 222 316	10 990 321	4 865 885	12 467 649
Nekontrolējošo līdzdalību		-	-	5 369 212	3 692 154

* Skaidrojums par papildu ne-SFPS rādītāja pievienošanu sniegts 2. pielikumā.

Pielikumi, kas atspoguļoti no 155. līdz 222. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

ROLANDS IRKLIS,
valdes priekšsēdētājs

ARNIS DAUGULIS,
valdes loceklis

IMANTS ZVIEDRIS,
valdes loceklis

GATIS JUNGHĀNS,
valdes loceklis

ILZE ZNOTIŅA,
valdes locekle

MĀRA GRAVA,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2024. gada 26. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

VISAPTVEROŠO IENĀKUMU PĀRSKATS

	Pielikums	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
		2023. gada 12 mēneši EUR	2022. gada 12 mēneši EUR	2023. gada 12 mēneši EUR	2022. gada 12 mēneši EUR
PĀRSKATA PERIODA PEĻŅA		11 222 316	10 990 321	10 235 097	16 159 803
Pārējie visaptverošie ienākumi / (zaudējumi), kas nav pārklasificējami uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos					
Samazinājums no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	10.2	-	-	-	(919 822)
Pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas rezultāts	18	309 558	329 736	339 038	388 781
Kopā pārējie visaptverošie ienākumi / (zaudējumi) pārskata gadā		309 558	329 736	339 038	(531 041)
KOPĀ visaptverošie ienākumi pārskata gadā		11 531 874	11 320 057	10 574 135	15 628 762
Visaptverošie ienākumi attiecināmi uz:					
Mātesabiedrības akcionāru		11 531 874	11 320 057	5 195 625	11 917 985
Nekontrolējošo līdzdalību		-	-	5 378 510	3 710 777

Pielikumi, kas atspoguļoti no 155. līdz 222. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

ROLANDS IRKLIS,
valdes priekšsēdētājs

ARNIS DAUGULIS,
valdes loceklis

IMANTS ZVIEDRIS,
valdes loceklis

GATIS JUNGHĀNS,
valdes loceklis

ILZE ZNOTIŅA,
valdes locekle

MĀRA GRAVA,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2024. gada 26. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

	Pielikums	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
		31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
AKTĪVI					
Ilgtermiņa aktīvi					
Nemateriālie ieguldījumi	10.1	3 270 461	3 055 296	21 261 040	5 163 305
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		-	-	40 700	-
Pamatlīdzekļi	10.2	699 082 116	681 454 229	1 106 603 680	1 097 824 064
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	10.2	-	4 250	2 483 546	5 326 259
Tiesības lietot aktīvus	10.3	14 398 940	14 471 389	14 847 298	14 932 892
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	11	134 449 726	134 441 393	54 755	46 422
Ilgtermiņa nākamo periodu izdevumi		674 022	-	674 022	1 007 865
Ilgtermiņa aktīvi kopā		851 875 265	833 426 557	1 145 965 041	1 124 300 807
Apgrozāmie līdzekļi					
Krājumi	12	385 559	425 526	5 063 168	4 116 461
Parādi no līgumiem ar klientiem	13	18 858 315	22 394 781	30 413 434	32 631 516
Citi īstermiņa debitori	14	38 924 866	9 490 098	39 830 252	12 426 651
Terminnoguldījumi	14	80 767 903	-	80 767 903	-
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	15	-	11 512	-	11 512
Nauda un tās ekvivalenti	16	31 946 690	92 042 624	44 900 140	103 009 740
Apgrozāmie līdzekļi kopā		170 883 333	124 364 541	200 974 897	152 195 880
AKTĪVU KOPSUMMA		1 022 758 598	957 791 098	1 346 939 938	1 276 496 687

Pielikumi, kas atspoguļoti no 155. līdz 222. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

ROLANDS IRKLIS,
valdes priekšsēdētājs

ARNIS DAUGULIS,
valdes loceklis

IMANTS ZVIEDRIS,
valdes loceklis

GATIS JUNGHĀNS,
valdes loceklis

ILZE ZNOTIŅA,
valdes locekle

MĀRA GRAVA,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2024. gada 26. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI (TURPINĀJUMS)

	Pielikums	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
		31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
PASĪVI					
Pašu kapitāls					
Akciju kapitāls	17a	391 598 534	391 598 534	391 598 534	391 598 534
Rezerves	17b	36 237 699	36 584 810	36 841 950	37 168 879
Nesadalītā peļņa		24 181 804	19 336 624	100 760 898	102 272 149
Mātesabiedrības akcionāra kapitāla līdzdalības daļa		452 018 037	447 519 968	529 201 382	531 039 562
Nekontrolējošā līdzdalība	17c	-	-	102 991 582	100 247 555
Pašu kapitāls kopā		452 018 037	447 519 968	632 192 964	631 287 117
Ilgtermiņa kreditori					
Darbinieku labumu saistības	18	3 261 894	3 294 185	4 593 371	4 645 953
Nomas saistības	20	14 036 873	14 184 247	14 487 671	14 643 605
Aizņēmumi	20	100 393 137	100 366 699	165 962 034	169 834 882
Nākamo periodu ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	19a	37 477 190	38 084 750	37 477 190	38 084 750
Pārējie nākamo periodu ieņēmumi	19a	321 491 137	304 906 927	347 562 011	329 864 675
Ilgtermiņa kreditori kopā		476 660 231	460 836 808	570 082 277	557 073 865
Īstermiņa kreditori					
Aizņēmumi	20	-	-	13 974 779	12 961 766
Nomas saistības	20	843 802	681 707	871 006	706 771
Nākamo periodu ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	19b	4 117 311	3 658 224	4 121 786	3 658 224
Pārējie nākamo periodu ieņēmumi	19b	39 115 919	8 695 336	40 090 402	9 462 671
Parādi piegādātājiem	21	24 772 634	28 710 448	30 554 225	36 121 302
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības	15	-	-	3 638 647	4 490 381
Pārējie kreditori	21	25 230 664	7 688 607	51 413 852	20 734 590
Īstermiņa kreditori kopā		94 080 330	49 434 322	144 664 697	88 135 705
PASĪVU KOPSUMMA		1 022 758 598	957 791 098	1 346 939 938	1 276 496 687

Pielikumi, kas atspoguļoti no 155. līdz 222. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

ROLANDS IRKLIS,
valdes priekšsēdētājs

ARNIS DAUGULIS,
valdes loceklis

IMANTS ZVIEDRIS,
valdes loceklis

GATIS JUNGHĀNS,
valdes loceklis

ILZE ZNOTIŅA,
valdes locekle

MĀRA GRAVA,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2024. gada 26. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR IZMAIŅĀM PAŠU KAPITĀLĀ

	Pielikums	MĀTESSABIEDRĪBA						KOPĀ EUR
		Akciju kapitāls	Nesadalītā peļņa	Citas rezerves	Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve	Pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas rezerve	Reorganizācijas rezerve	
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	
2021. gada 31. decembrī		365 895 957	62 270 520	2 680 615	62 417 620	(584 979)	(27 336 704)	465 343 029
Pārskata gada peļņa		-	10 990 321	-	-	-	-	10 990 321
Pārskata gada pārējie visaptverošie ienākumi		-	-	-	-	329 736	-	329 736
Kopā pārskata gada visaptverošie ienākumi		-	10 990 321	-	-	329 736	-	11 320 057
Izmaksātas dividendes	17a	-	(29 143 118)	-	-	-	-	(29 143 118)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana		-	921 478	-	(921 478)	-	-	-
Akciju kapitāla palielināšana	17a	25 702 577	(25 702 577)	-	-	-	-	-
Kopā darījumi ar akcionāru un pārējās pašu kapitāla izmaiņas		25 702 577	(53 924 217)	-	(921 478)	-	-	(29 143 118)
2022. gada 31. decembrī		391 598 534	19 336 624	2 680 615	61 496 142	(255 243)	(27 336 704)	447 519 968
Pārskata gada peļņa		-	11 222 316	-	-	-	-	11 222 316
Pārskata gada pārējie visaptverošie ienākumi		-	-	-	-	309 558	-	309 558
Kopā pārskata gada visaptverošie ienākumi		-	11 222 316	-	-	309 558	-	11 531 874
Izmaksātas dividendes	17a	-	(7 033 805)	-	-	-	-	(7 033 805)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana		-	656 669	-	(656 669)	-	-	-
Kopā darījumi ar akcionāru un pārējās pašu kapitāla izmaiņas		-	(6 377 136)	-	-	-	-	(7 033 805)
2023. gada 31. decembrī		391 598 534	24 181 804	2 680 615	60 839 473	54 315	(27 336 704)	452 018 037

Pielikumi, kas atspoguļoti no 155. līdz 222. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

ROLANDS IRKLIS,
valdes priekšsēdētājs

ARNIS DAUGULIS,
valdes loceklis

IMANTS ZVIEDRIS,
valdes loceklis

GATIS JUNGHĀNS,
valdes loceklis

ILZE ZNOTIŅA,
valdes locekle

MĀRA GRAVA,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2024. gada 26. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR IZMAIŅĀM PAŠU KAPITĀLĀ (TURPINĀJUMS)

	Pielikums	KONCERNĀS								Kopā
		Attiecināms uz Mātesabiedrības akcionāru							Nekon- trolējošā līdzdalība	
		Akciju kapitāls	Nesadalītā peļņa	Citas rezerves	Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve	Pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas rezerve	Reorganizācijas rezerve	Kopā		
EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR			
2021. gada 31. decembrī		365 895 957	143 727 293	2 680 615	62 552 003	(842 630)	(25 748 543)	548 264 695	99 547 615	647 812 310
Pārskata gada peļņa		-	12 467 649	-	-	-	-	12 467 649	3 692 154	16 159 803
Pārskata gada pārējie visaptverošie ienākumi		-	-	-	(919 822)	370 158	-	(549 664)	18 623	(531 041)
Kopā pārskata gada visaptverošie ienākumi		-	12 467 649	-	(919 822)	370 158	-	11 917 985	3 710 777	15 628 762
Izmaksātas dividendes	17a	-	(29 143 118)	-	-	-	-	(29 143 118)	(3 010 837)	(32 153 955)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana		-	922 902	-	(922 902)	-	-	-	-	-
Akciju kapitāla palielināšana	17a	25 702 577	(25 702 577)	-	-	-	-	-	-	-
Kopā darījumi ar akcionāru un pārējās pašu kapitāla izmaiņas		25 702 577	(53 922 793)	-	(922 902)	-	-	(29 143 118)	(3 010 837)	(31 153 955)
2022. gada 31. decembrī		391 598 534	102 272 149	2 680 615	60 709 279	(472 472)	(25 748 543)	531 039 562	100 247 555	631 287 117
Pārskata gada peļņa		-	4 865 885	-	-	-	-	4 865 885	5 369 212	10 235 097
Pārskata gada pārējie visaptverošie ienākumi		-	-	-	-	329 740	-	329 740	9 298	339 038
Kopā pārskata gada visaptverošie ienākumi		-	4 865 885	-	-	329 740	-	5 195 625	5 378 510	10 574 135
Izmaksātas dividendes		-	(7 033 805)	-	-	-	-	(7 033 805)	(2 634 483)	(9 668 288)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana		-	656 669	-	(656 669)	-	-	-	-	-
Akciju kapitāla palielināšana		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā darījumi ar akcionāru un pārējās pašu kapitāla izmaiņas		-	(6 377 136)	-	(656 669)	-	-	(7 033 805)	(2 634 483)	(9 668 288)
2023. gada 31. decembrī		391 598 534	100 760 898	2 680 615	60 052 610	(142 732)	(25 748 543)	529 201 382	102 991 582	632 192 964

Pielikumi, kas atspoguļoti no 155. līdz 222. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

ROLANDS IRKLIS,
valdes priekšsēdētājs

ARNIS DAUGULIS,
valdes loceklis

IMANTS ZVIEDRIS,
valdes loceklis

GATIS JUNGHĀNS,
valdes loceklis

ILZE ZNOTIŅA,
valdes locekle

MĀRA GRAVA,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2024. gada 26. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

	Pielikums	Mātesabiedrība		Koncerns	
		2023. gada 12 mēneši EUR	2022. gada 12 mēneši EUR	2023. gada 12 mēneši EUR	2022. gada 12 mēneši EUR
I Pamatdarbības naudas plūsma					
Peļņa pirms nodokļiem		11 222 316	10 990 321	11 472 133	18 205 457
Korekcijas:					
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija, pamatlīdzekļu nolietojums un vērtības samazinājums no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	10	34 439 412	34 383 606	76 107 145	52 215 887
Tiesību lietot aktīvus nolietojums	10	920 407	920 010	933 552	946 261
Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu norakstīšana	10	470 465	275 350	1 171 596	241 215
Uzkrājumu pieaugums		277 267	197 444	256 976	175 077
Procentu izmaksas	9	859 260	757 285	3 461 552	1 367 212
Procentu ieņēmumi	9	(2 510 429)	(47 194)	(2 596 349)	(47 194)
Dividendes no Meitassabiedrības	11	(5 719 677)	(6 536 774)	-	-
Ieņēmumi no līdzdalības asociētās sabiedrības kapitālā		(8 333)	-	(8 333)	-
Saimnieciskās darbības peļņa pirms apgrozāmā kapitāla izmaiņām		39 950 688	40 940 048	90 798 272	73 103 915
Korekcijas:					
Parādu no līgumiem ar klientiem, depozītu un citu īstermiņa debitoru (pieaugums) / samazinājums		(26 560 812)	(223 171)	(25 927 560)	859 305
Krājumu atlikumu samazinājums / (pieaugums)		39 967	91 801	(946 707)	(972 595)
Parādu piegādātājiem un pārējiem kreditoriem palielinājums / (samazinājums)		26 743 278	(2 396 898)	21 384 067	26 028
Bruto pamatdarbības naudas plūsma		40 173 121	38 411 780	85 308 072	73 016 653
Izdevumi procentu maksājumiem		(102 708)	-	(2 671 204)	(563 790)
Nomas procentu izdevumi	20	(230 114)	(230 846)	(250 897)	(251 502)
Saņemtie procentu ieņēmumi		1 742 526	-	1 822 631	-
Izdevumi no emitētiem parāda vērtspapīriem	20	(500 000)	(126 027)	(500 000)	(126 027)
Uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumi	15	-	-	(2 088 770)	(2 387 165)
Pamatdarbības neto naudas plūsma		41 082 825	38 054 907	81 619 832	69 688 169

Pielikumi, kas atspoguļoti no 155. līdz 222. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

ROLANDS IRKLIS,
valdes priekšsēdētājs

ARNIS DAUGULIS,
valdes loceklis

IMANTS ZVIEDRIS,
valdes loceklis

GATIS JUNGHĀNS,
valdes loceklis

ILZE ZNOTIŅA,
valdes locekle

MĀRA GRAVA,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2024. gada 26. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS (TURPINĀJUMS)

	Pielikums	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
		2023. gada 12 mēneši EUR	2022. gada 12 mēneši EUR	2023. gada 12 mēneši EUR	2022. gada 12 mēneši EUR
II IEGULDĪŠANAS DARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA					
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde un izveidošana		(53 292 108)	(30 958 402)	(82 751 758)	(48 758 506)
Pamatlīdzekļu pārdošana	10.2	373 272	258 779	378 061	294 645
Saņemtā ES finansējums	19	22 230 789	22 002 822	24 371 953	29 646 762
Saņemtā pārslodzes maksa	19	11 656 486	37 650 929	11 656 486	37 650 929
Izvietotie termiņnoguldījumi		(80 000 000)	-	(80 000 000)	-
Ieguldījums akcijās		-	(45 000)	-	(45 000)
Saņemtās dividendes no Meitassabiedrības	11	5 719 677	6 536 774	-	-
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma		(93 311 884)	35 445 902	(126 345 258)	18 788 830
III FINANSĒŠANAS DARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA					
Aktīvu nomas maksājumi	20	(833 070)	(829 010)	(839 490)	(848 571)
Saņemtie aizņēmumi no kredītiestādēm	20	-	-	10 000 000	20 000 000
Aizņēmumu no kredītiestādēm atmaksa	20	-	-	(12 899 286)	(35 688 383)
Izmaksātās dividendes	17	(7 033 805)	(29 143 118)	(9 645 398)	(32 120 358)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma		(7 866 875)	(29 972 128)	(13 384 174)	(48 657 312)
Neto naudas (samazinājums)/palielinājums pārskata periodā		(60 095 934)	43 528 681	(58 109 600)	39 819 687
Naudas atlikums pārskata gada sākumā		92 042 624	48 513 943	103 009 740	63 190 053
Naudas atlikums pārskata gada beigās		31 946 690	92 042 624	44 900 140	103 009 740

Pielikumi, kas atspoguļoti no 155. līdz 222. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

ROLANDS IRKLIS,
valdes priekšsēdētājs

ARNIS DAUGULIS,
valdes loceklis

IMANTS ZVIEDRIS,
valdes loceklis

GATIS JUNGHĀNS,
valdes loceklis

ILZE ZNOTIŅA,
valdes locekle

MĀRA GRAVA,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2024. gada 26. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

**KONSOLIDĒTO
UN ATSEVIŠĶO
FINANŠU PĀRSKATU
PIELIKUMI**

Photo Reinis Hofmanis / Low Res

Photo Reinis Hofmanis / Low Res

Photo

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR KONCERNU

Augstsprieguma tīkla koncerna pamatdarbība ir elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora funkciju nodrošināšana, energoapgādes sistēmas aktīvu efektīva pārvaldība, dabasgāzes pārvade un uzglabāšana.

Augstsprieguma tīkla koncerns (turpmāk – Koncerns) ietver mātessabiedrību AS “Augstsprieguma tīkls” (turpmāk – AST vai Mātessabiedrība), meitassabiedrību AS “Conexus Baltic Grid” (turpmāk – Conexus vai Meitassabiedrība), asociēto sabiedrību “Baltic RCC” OŪ.

Visas AS “Augstsprieguma tīkls” akcijas pieder valstij, un to turētāja ir Latvijas Republikas Klimata un enerģētikas ministrija (līdz 2023. gada 14. februārim – Latvijas Republikas Finanšu ministrija). Mātessabiedrības juridiskā adrese ir Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073, Latvija.

Augstsprieguma tīkla koncerna valde un padome:

Valdes locekļi un viņu ieņemamie amati

Gunta Jēkabsons – valdes priekšsēdētāja (līdz 01.08.2023.)

Rolands Irklis – valdes priekšsēdētājs (no 07.12.2023.)

Imants Zviedris – valdes loceklis

Gatis Junghāns – valdes loceklis

Arnīs Daugulis – valdes loceklis

Ilze Znotiņa – valdes locekle (no 01.02.2024.)

Padomes locekļi un viņu ieņemamie amati

Kaspars Āboliņš – padomes priekšsēdētājs

Oļga Bogdanova – padomes priekšsēdētāja vietniece

Armands Eberhards – padomes loceklis

Aigars Ģērmanis – padomes loceklis

AS “Augstsprieguma tīkls” ir pārvades sistēmas operators, kas saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas izsniegto licenci Nr. E12001 nodrošina pārvades tīkla darbības un Latvijas elektroenerģijas sistēmas elektroapgādes drošumu, sniedz pārvades pakalpojumu, balstoties uz publicētiem pārvades pakalpojuma tarifiem, pastāvīgi nodrošina pārvades sistēmas pakalpojumu pieejamību. AS “Augstsprieguma tīkls” veic pārvades sistēmas operatīvo vadību un nodrošina drošu, stabilu elektroenerģijas pārvadi. Koncerna meitassabiedrība AS “Conexus Baltic Grid” ir neatkarīgs vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators Latvijā, kas pārvalda vienu no modernākajām dabasgāzes krātuvēm Eiropā – Inčukalna pazemes gāzes krātuvi un maģistrālo dabasgāzes pārvades sistēmu, kas savieno Latvijas dabasgāzes tirgu ar citu valstu pārvades sistēmām. Conexus rūpējas par infrastruktūras ilgtspēju un drošību, augstu pakalpojumu kvalitāti, kas veicina tirgus attīstību un nodrošina ekonomisko vērtību klientiem un visai sabiedrībai. Conexus dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumus regulē Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija. Koncerna asociētā sabiedrība “Baltic RCC” OŪ ir Baltijas reģionālais koordinācijas centrs Tallinā, kura pamatuzdevums ir koordinēt elektroenerģijas sistēmu attīstības plānošanu, kā arī saskaņot atsevišķas operatoru ikdienas darbības elektroenerģijas apgādes drošuma garantēšanai.

Finanšu pārskatu 2024. gada 26. aprīlī ir apstiprinājusi Mātessabiedrības valde šādā sastāvā: Rolands Irklis (valdes priekšsēdētājs), Imants Zviedris (valdes loceklis), Gatis Junghāns (valdes loceklis), Arnīs Daugulis (valdes loceklis), Ilze Znotiņa (valdes locekle). Lēmumu par finanšu pārskatu apstiprināšanu pieņems akcionāru sapulce.

Mātessabiedrības un Koncerna revidents ir zvērinātu revidentu komercsabiedrība SIA “PricewaterhouseCoopers” un atbildīgā zvērinātā revidente Ilandra Lejiņa.

2. BŪTISKAS GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES POLITIKAS

Šajā pielikuma sadaļā tiek atklāti galvenie grāmatvedības uzskaites pamatprincipi, kas izmantoti, sagatavojot finanšu pārskatus. Šie pamatprincipi tiek konsekventi piemēroti, atspoguļojot datus par visiem pārskatā ietvertajiem periodiem. Grāmatvedības un novērtēšanas principi, kas uzrādīti šajā sadaļā, ir konsekventi piemēroti visā pārskata periodā, ja vien nav norādīts pretējais.

Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem (turpmāk – SFPS).

Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati sagatavoti, balstoties uz sākotnējo izmaksu uzskaites metodi, izņemot konkrētu pamatlīdzekļu grupas, kuras tiek uzskaitītas pārvērtētajā vērtībā (skat. 2.3. un 10.2. pielikumu). Peļņas vai zaudējumu aprēķins klasificēts pēc izdevumu veidiem. Naudas plūsma no pamatdarbības ir sagatavota, izmantojot netiešo metodi. Ieguldīšanas darbības naudas plūsmas un finansēšanas darbības naudas plūsma ir sagatavotas, izmantojot tiešo metodi.

Ne-SFPS rādītājs EBITDA tiek uzrādīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Šāds atspoguļojums ir raksturīga nozares prakse un nodrošina labāku salīdzināmību ar citiem uzņēmumiem, kas darbojas šajā tautsaimniecības nozarē. EBITDA šo finanšu pārskatu ietvaros tiek aprēķināta kā peļņa pirms nolietojuma un amortizācijas, no meitassabiedrības saņemtajām dividendēm, finanšu ieņēmumiem, finanšu izmaksām un uzņēmumu ienākuma nodokļa. Citu sabiedrību finanšu pārskatos EBITDA var tikt rēķināta atšķirīgi.

Finanšu pārskatos finanšu rādītāji ir norādīti Latvijas Republikas oficiālajā valūtā euro (turpmāk tekstā – EUR).

Finanšu pārskatā tiek ievērota rādītāju salīdzināmība. Gadījumos, ja pārskata gadā tiek mainīta finanšu pārskatu informācijas prezentācija, salīdzinošie rādītāji tiek pārklasificēti, lai nodrošinātu to salīdzināmību.

Finanšu pārskati aptver laika periodu no 2023. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim.

Koncerna konsolidētajos finanšu pārskatos ir iekļauti Meitassabiedrības AS “Conexus Baltic Grid” finanšu rezultāti no Meitassabiedrības iegādes brīža.

2023. gada 31. decembrī un 2022. gada 31. decembrī Koncerna Mātesabiedrībai bija ieguldījumi šādās meitassabiedrībās:

Meitassabiedrība	Valsts	Uzņēmējdarbības veids	Dibināšana/ iegādes datums	Līdzdalība
AS “Conexus Baltic Grid”	Latvija	Dabasgāzes pārvade un uzglabāšana Cauruļvadu transports (NACE kods 49.50)	21.07.2020.	68,46%

Pārskata gadā piemērojamie standarti un interpretācijas

Pārskata gadā ir stājušies spēkā šādi Starptautiskās grāmatvedības standartu padomes (SGSP) izdotie un ES apstiprinātie standarti, to grozījumi vai jaunas interpretācijās ietvertās vadlīnijas, kas pielietoti šo finanšu pārskatu sagatavošanas gaitā:

- Grāmatvedības politiku atklāšana (1. SGS un 2. SFPS prakses paziņojums);
- Grāmatvedības aplēšu definīcija (8. SGS);
- Atliktais nodoklis, kurš saistīts ar aktīviem un saistībām, kas izriet no viena darījuma (12. SGS);
- Starptautiskā nodokļu reforma – Otrā pilāra modeļa noteikumi (12. SGS).

Šo jauno standartu, esošo standartu grozījumu un interpretāciju piemērošana būtiski neietekmēja Mātesabiedrības un Koncerna finanšu pārskatus.

Standarti vai interpretācijas, kas ir spēkā pirmo reizi pārskata periodiem, kas sākas pēc 2024. gada 1. janvāra

Finanšu pārskatu apstiprināšanas datumā ir šādi jauni standarti, esošo standartu un interpretāciju grozījumi, ko SGSP ir izdevusi, bet kas vēl nav stājušies spēkā:

- Grozījumi 16. SFPS "Noma": Nomas saistības pārdošanas un saņemšanas atpakaļnomā darījumos;
- Saistību klasifikācija kā īstermiņa vai ilgtermiņa – Grozījumi 1. SGS;
- Grozījumi 7. SGS "Naudas plūsmu pārskats" un 7. SFPS "Finanšu instrumenti: Informācijas atklāšana": Piegādātāju finansēšanas vienošanās;
- Grozījumi 21. SGS Apmaināmības trūkums.

Mātesabiedrība un Koncerns paredz, ka šo standartu pieņemšanai un esošo standartu grozījumiem nebūs būtiskas ietekmes uz finanšu pārskatiem sākotnējās piemērošanas periodā.

Konsolidācija

a) Meitassabiedrības

Meitassabiedrība ir sabiedrība, kuru Mātesabiedrība kontrolē. Mātesabiedrība kontrolē citu sabiedrību, ja tā saņem mainīgo peļņas daļu no tās dalības sabiedrībā vai ja tai ir tiesības uz mainīgo peļņu un tai ir iespējas ietekmēt šo ienākumu apmēru, izmantojot tās pilnvaras vadīt Meitassabiedrības darbības (10. SFPS "Konsolidētie finanšu pārskati").

Meitassabiedrības finanšu pārskati tiek konsolidēti, sākot no brīža, kad Mātesabiedrība ir ieguvusi kontroli pār Meitassabiedrību, un konsolidācija tiek pārtraukta, kad šī kontrole beidzas.

Visi darījumi starp Koncerna sabiedrībām, savstarpējie atlikumi un nerealizētā peļņa no darījumiem starp Koncerna sabiedrībām tiek izslēgti. Nerealizētie zaudējumi arī tiek izslēgti, bet tiek uzskatīti par nodotā aktīva vērtības samazināšanās indikatoru. Nepieciešamības gadījumā Koncerna Meitassabiedrību uzskaites un novērtēšanas metodes ir mainītas, lai nodrošinātu atbilstību Koncernā lietotajām uzskaites un novērtēšanas metodēm.

Ieguldījumus Meitassabiedrību pamatkapitālā Mātesabiedrības individuālajos finanšu pārskatos uzrāda vēsturiskajā iegādes vērtībā, atskaitot zaudējumus no vērtības samazināšanās, ja tāda ir. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti par summu, par kādu ieguldījuma Meitassabiedrībā uzskaites vērtība pārsniedz tā atgūstamo summu. Atgūstamā summa ir lielākā no aktīva patiesās vērtības mīnus atsavināšanas izmaksas vai lietošanas vērtības. Iepriekšējie Meitassabiedrību vērtības samazinājumi (ja tādi ir) tiek pārskatīti, lai noteiktu iespējamo apvērsumu katrā pārskata datumā.

b) Darījumi ar nekontrolējošo līdzdalību un īpašniekiem

Koncerna darījumi ar nekontrolējošo līdzdalību tiek uzskatīti par darījumiem ar saimnieciskās vienības kapitāla īpašniekiem. Izmaiņas Mātesabiedrības līdzdalības daļā Meitassabiedrībā, kas netiek atspoguļotas Mātesabiedrībā, tai zaudējot kontroli pār Meitassabiedrību, ir pašu kapitāla transakcijas (t. i., transakcijas, kas tiek uzskatītas par darījumiem ar īpašniekiem). Darījumos ar nekontrolējošo līdzdalību radusies peļņa vai zaudējumi tiek atzīti Koncerna pašu kapitālā.

c) Asociētās sabiedrības

Ieguldījumi asociētajā sabiedrībā ir ieguldījumi tādā sabiedrībā, kurā Koncernam ir būtiska ietekme (tieši vai netieši), kas parasti nozīmē tādas īpašumtiesības, kas garantē 20 līdz 50 procentu balsstiesības.

Ieguldījumi asociētajā sabiedrībā Koncerna finanšu pārskatos tiek uzskaitīti, piemērojot pašu kapitāla metodi.

Koncerns pārtrauc izmantot pašu kapitāla metodi no dienas, kad ieguldījums vairs nav asociētā sabiedrība. Koncernam/Mātesabiedrībai zūd būtiska ietekme brīdī, kad tā zaudē tiesības piedalīties sabiedrības finanšu vai pamatdarbības jautājumos. Būtiskas ietekmes zaudējums var notikt līdztekus vai bez izmaiņām absolūtā vai relatīvā līdzdalības daļā.

Ieguldījumus asociēto sabiedrību pamatkapitālā Mātesabiedrības individuālajos finanšu pārskatos uzrāda vēsturiskajā iegādes vērtībā, atskaitot zaudējumus no vērtības samazināšanās, ja tāda ir.

2.1. FINANŠU INSTRUMENTI

Finanšu instrumenti sastāv no finanšu aktīviem (finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā un finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos) un finanšu saistībām (finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā).

Sākotnēji finanšu instrumenti tiek atzīti to patiesajā vērtībā, pieskaitot darījumu izmaksas visiem tiem finanšu instrumentiem, kas netiek atzīti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos. Finanšu aktīvu iegāde vai pārdošana, kas paredz aktīvu piegādi noteiktā laika posmā, kuru nosaka ar konkrētiem tirgus noteikumiem vai vienošanos (regulāri tirdzniecības darījumi), tiek atzīta iegādes/pārdošanas brīdī, t. i., datumā, kad Koncerns un Mātesabiedrība ir apņēmusies iegādāties vai pārdot aktīvu.

Finanšu aktīvi

Koncerns un Mātesabiedrība klasificē savus finanšu aktīvus saskaņā ar 9. SFPS šādās novērtējuma kategorijās:

- tie, kas turpmāk jānovērtē patiesajā vērtībā (ar atspoguļojumu pārējos visaptverošajos ienākumos vai peļņā vai zaudējumos), un
- tie, kas jānovērtē amortizētajā iegādes vērtībā.

Finanšu aktīvu klasifikācija

Parāda instrumentu klasifikācija ir atkarīga no Koncerna un Mātesabiedrības finanšu aktīvu vadības ieviestā biznesa modeļa, kā arī no tā, vai līgumiskās naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem (TPPM). Ja parāda instrumentu tur, lai iekasētu naudas plūsmas, to var uzskaitīt amortizētajā iegādes vērtībā, ja tas atbilst TPPM prasībām. Finanšu aktīvi, kuru naudas plūsmas neatbilst TPPM prasībām, jāvērtē patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu pārskatā (PVPZA), piemēram, atvasinātie finanšu instrumenti. Iegūtie atvasinātie instrumenti netiek atdalīti no finanšu aktīviem, bet tos iekļaujot finanšu aktīvu sastāvā, tiek izvērtētas TPPM prasības.

Pašu kapitāla instrumentus vienmēr novērtē patiesajā vērtībā. Tomēr vadībai ir iespēja izdarīt neatsaucamu izvēli uzrādīt patiesās vērtības izmaiņu pārējos apvienotajos ienākumos, ja instrumentu netur tirdzniecības nolūkā. Ja pašu

kapitāla instrumentu tur tirdzniecībai, izmaiņas patiesajā vērtībā jāuzrāda peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Parāda instrumenti

Parāda instrumentu turpmākā novērtēšana ir atkarīga no Koncerna un Mātesabiedrības uzņēmējdarbības modeļa aktīvu pārvaldīšanas un aktīvu naudas plūsmas raksturlielumiem. Koncerns un Mātesabiedrība klasificē visus savus parāda instrumentus (tai skaitā noguldījumus kredītiestādēs) amortizētajā iegādes vērtībā: aktīvus, kurus tur līgumā paredzēto naudas plūsmu iekasēšanai, ja šīs naudas plūsmas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi, novērtē amortizētajā iegādes vērtībā. Jebkuru peļņu vai zaudējumus, kas rodas no atzīšanas pārtraukšanas, atzīst tieši peļņā vai zaudējumos. Vērtības samazināšanos uzrāda kā atsevišķu posteni peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Nauda

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas līdzekļu atlikumiem banku norēķinu kontos un pieprasījuma depozītiem ar sākotnējo termiņu līdz trīs mēnešiem.

Termiņnoguldījumi

Termiņnoguldījumi ir finanšu aktīvi ar sākotnējo termiņu ilgāku par trim mēnešiem.

Finanšu aktīvu vērtības samazināšanās

Finanšu aktīvu vērtības samazinājums tiek atzīts atbilstoši sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ, expected credit loss) modelim. Modelim ir trīs pakāpju pieeja, kas balstās uz izmaiņām finanšu aktīva kredītkvalitatē, salīdzinot ar sākotnējo atzīšanu. Modelis iekļauj operacionālus atvieglojumus parādiem no līgumiem ar klientiem. Koncerns un Mātesabiedrība finanšu aktīva sākotnējās atzīšanas brīdī atzīst tūlītējos zaudējumus, kas ir vienādi ar 12 mēnešu SKZ, arī tad, ja finanšu aktīvi ir bez vērtības samazināšanās pazīmēm (parādiem no līgumiem ar klientiem atzīst to mūža SKZ. Notiekot būtiskam kredītriska pieaugumam, vērtības samazinājumu mēra, izmantojot aktīva mūža SKZ, nevis 12 mēnešu SKZ.

Individuāli novērtētajiem finanšu aktīviem būtisks kredītriska palielinājums tiek definēts kā reitinga samazinājums zem investīciju reitinga vai izmaiņas dalībnieku sastāvā, kas var negatīvi ietekmēt ārējo kredītreitingu. Portfeļa līmenī vērtētajiem finanšu aktīviem būtisks kredītriska pieaugums tiek definēts kā maksājuma kavējums un debitora maksātnespēja.

Koncerns un Mātesabiedrība ir piemērojuši 9. SFPS pieļautos operacionālos atvieglojumus attiecībā uz parādu no līgumiem ar klientiem vērtēšanu – parādu grupē pēc to kredītkvalitātes un kavējuma dienām, piemērojot sagaidāmo kredītzaudējumu procentu katrai attiecīgajai grupai. SKZ likmes ir aplēstas, ņemot vērā pēdējo trīs gadu maksājumu vēsturi, koriģējot šo rādītāju ar mērķi ņemt vērā informāciju par tagadni un nākotnes prognozēm.

Saistīto pušu parādi, kā arī saistītajām pusēm izsniegtie aizdevumi tiek izdalīti atsevišķā grupā, kuras SKZ rēķina, ņemot vērā ne tikai pagātnes pieredzi, bet arī to galējā īpašnieka – Latvijas Republikas – kredītreitingu un nākotnes attīstības prognozes.

Lai gan nauda un depozīti ar sākotnējo atmaksas termiņu mazāku par trīs mēnešiem arī ir pakļauti SKZ aprēķināšanas prasībām 9. SFPS ietvaros, noteiktā sagaidāmo kredītzaudējumu vērtība ir nebūtiska, ņemot vērā to, ka pārsvarā visa nauda un depozīti ar sākotnējo atmaksas termiņu mazāku par trīs mēnešiem tiek turēti tādās finanšu institūcijās, kurām pašām vai to mātes bankām ir investīciju kategorijas kredītreitings (pārsvarā A līmeņa kredītreitings).

Sagaidāmie kredītzaudējumi tiek iekļauti atsevišķā kredītzaudējumu kontā, un zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu pārskatā. Ja nākamajā periodā pēc vērtības samazināšanās atzīšanas zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums var būt objektīvi saistīts ar notikumu pēc vērtības samazināšanās atzīšanas (piemēram, uzlabojas debitora kredītreitings), tad iepriekš atzīto zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērse tiek atzīta peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Finanšu aktīvu atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīva (vai arī, ja iespējams, finanšu aktīva daļas vai līdzīgu finanšu aktīva posteņu grupas daļas) atzīšanas pārtraukšana notiek, kad:

- izbeidzas līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva;

- Koncerns un Mātesabiedrība nodod līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva vai uzņemas pārskaitīt saņemtos naudas līdzekļus trešām personām pilnā apmērā bez būtiskas kavēšanās atbilstoši starpniecības līgumam; vai arī ja a) Koncerns un Mātesabiedrība būtībā ir nodevuši visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus un ja b) Koncerns un Mātesabiedrība nav ne nodevuši, ne saglabājusi būtībā visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus, bet ir nodevuši kontroli pār finanšu aktīvu.

Finanšu saistības

Finanšu saistības tiek novērtētas amortizētajā iegādes vērtībā vai patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos. Visas Koncerna un Mātesabiedrības finanšu saistības ir finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji atzīst to patiesajā vērtībā. Turpmākajos periodos finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificētas kā īstermiņa saistības, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš pārsniedz vienu gadu, tās tiek uzrādītas kā ilgtermiņa saistības.

Finanšu saistību atzīšanas pārtraukšana

Koncerns un Mātesabiedrība pārtrauc atzīt finanšu saistības, ja tās līgumsaistības tiek izpildītas vai atceltas, vai arī tās zaudē spēku. Koncerns un Mātesabiedrība pārtrauc atzīt finanšu saistības arī tad, ja to noteikumi ir grozīti, un grozīto saistību naudas plūsmas ir būtiski atšķirīgas, un tādā gadījumā jaunas finanšu saistības, kuru pamatā ir grozītie noteikumi, tiek atzītas patiesajā vērtībā. Attiecībā uz finanšu saistību atzīšanas pārtraukšanu starpību starp dzēsto uzskaites vērtību un samaksāto atlīdzību (ieskaitot pārvestos ne-naudas aktīvus vai uzņemtās saistības) atzīst peļņā vai zaudējumos.

2.2. DARĪJUMI ĀRVALSTU VALŪTĀS

Funkcionālā un uzrādīšanas valūta

Koncerna finanšu pārskatu posteņi tiek mērīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā Koncerns darbojas (funkcionālā valūta). Finanšu pārskati ir sagatavoti un visi posteņi ir uzrādīti *euro* (EUR), kas ir Koncerna un Mātessabiedrības funkcionālā un uzrādīšanas valūta.

Visi darījumi ārvalstu valūtās ir pārvērtēti funkcionālajā valūtā pēc attiecīgo darījumu veikšanas dienā noteiktajiem valūtas kursiem. Monetārie aktīvi un saistības, kas izteiktas ārvalstu valūtās, tiek pārvērtētas funkcionālajā valūtā pēc valūtas kursa pārskata gada pēdējā dienā. Gūtie ienākumi vai zaudējumi tiek iekļauti attiecīgā perioda peļņas vai zaudējumu pārskatā. Nemonetārās pozīcijas, kas tiek novērtētas pēc sākotnējās vērtības ārvalstu valūtā, ir pārvērtētas pēc valūtas kursa sākotnējā darījuma dienā.

2.3. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI UN PAMATLĪDZEKĻI

Nemateriālie ieguldījumi sākotnēji tiek uzskaitīti iegādes vērtībā. Pēc sākotnējās atzīšanas nemateriālie ieguldījumi tiek vērtēti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrātos zaudējumus vērtības samazinājumam. Datorprogrammu licences, datorprogrammas un ar to ieviešanu saistītās izmaksas tiek uzskaitītas nemateriālajos ieguldījumos, un to amortizācija tiek aprēķināta pēc lineārās metodes šo aktīvu lietderīgās izmantošanas laikā. Nemateriālo aktīvu lietošanas laiks ir 5 līdz 20 gadi.

Mātessabiedrības un Koncerna pamatlīdzekļi sākotnēji tiek uzrādīti iegādes vērtībā. Pēc sākotnējās uzskaites pamatlīdzekļi tiek uzrādīti iegādes vērtībā vai pamatlīdzekļu grupu ietvaros pārvērtētajā vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un vērtības samazināšanās zaudējumus. Iegādes izmaksās tiek iekļauti izdevumi, kas ir tieši saistīti ar pamatlīdzekļa iegādi. Zeme netiek nolietota. Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts, izmantojot lineāro metodi, lai attiecinātu pamatlīdzekļa vērtību uz tā aplēsto lietderīgās lietošanas laiku (ņemot vērā pamatlīdzekļa atlikušo vērtību). Ja pamatlīdzekļa komponentēm (sastāvdaļām) ir atšķirīgi lietderīgās izmantošanas laiki un šo komponentu (sastāvdaļu) iegādes vērtības ir būtiskas attiecībā pret pamatlīdzekļa vērtību, tad tās uzskaita pa pamatlīdzekļa komponentēm (sastāvdaļām).

Pamatlīdzekļu grupa	Lietderīgais kalpošanas laiks, gadi
Ēkas un būves:	
Ēkas	40–150
Elektrostaciju būves	50
Transporta būves (laukumi, ceļi)	30–50
Pārējās inženierbūves	15–65
Pārvades līnijas:	
Augstsprieguma elektroenerģijas pārvades līnijas	50
Pārējās pārvades līnijas	20–30
Tehnoloģiskās iekārtas:	
Transformatori	30–40
Apakštaciju tehnoloģiskās iekārtas, 110 kV–330 kV	20–40
Pārējās tehnoloģiskās iekārtas	10–15
Pārējie pamatlīdzekļi	2–20

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteņi saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūdis Koncernā vai Mātessabiedrībā un šā posteņa izmaksas var ticami noteikt. Šādas izmaksas tiek norakstītas attiecīgā pamatlīdzekļa atlikušajā lietderīgās lietošanas periodā.

Pamatlīdzekļu kārtējo remontu un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda peļņas vai zaudējumu pārskatā, kurā tās ir radušās.

Nepabeigtā celtniecība tiek uzskaitīta sākotnējā vērtībā, un tā atspoguļo pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas. Sākotnējā vērtībā ietilpst pamatlīdzekļu izveidošanas izmaksas, kas galvenokārt sastāv no iekārtu un materiālu izmaksām, būvniecības, personāla, projektēšanas un citu pakalpojumu izmaksām. Nepabeigtajai celtniecībai nolietojums netiek aprēķināts, iekams attiecīgie aktīvi nav gatavi lietošanai.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti tā perioda peļņas vai zaudējumu pārskatā, kurā tie radušies. Kad tiek pārdoti pārvērtētie pamatlīdzekļi, uz konkrēto pamatlīdzekļi attiecināmā pārvērtēšanas rezerves summa tiek pārnesta uz nesadalīto peļņu.

Ja kāda nemateriālā ieguldījuma vai pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā nemateriālā ieguldījuma vai pamatlīdzekļa vērtība tiek nekavējoties norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai. Atgūstamā vērtība ir augstāka no attiecīgā nemateriālā ieguldījuma vai pamatlīdzekļa patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas, vai lietošanas vērtības (skat. arī 10. pielikumu).

Pamatlīdzekļi pārvērtētajā vērtībā.

Pamatlīdzekļu pārvērtēšanu veic pietiekami regulāri, lai šo aktīvu uzskaites vērtība būtiski neatšķirtos no tās, kas tiktu noteikta, izmantojot patieso vērtību pārskata perioda beigās.

Regulāri, bet ne retāk kā reizi 5 gados tiek pārvērtētas šādas Pamatlīdzekļu grupas:

Mātesabiedrībai:

- Elektroenerģijas pārvades inženierbūves;
- Pārvades līnijas un tehnoloģiskās iekārtas;
- Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas.

Koncernam:

- Gāzes pārvades ēkas un būves;
- Urbumi;
- Pārvades līnijas un tehnoloģiskās iekārtas;
- Gāzes pārsūkņēšanas un automātiskās vadības iekārtas;
- Elektroenerģijas pārvades inženierbūves;
- Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas.

Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums tiek atzīts visaptverošo ienākumu pārskatā kā "Ilgtermiņa aktīvu pārvērtēšanas rezerves" izmaiņas pašu kapitālā. Ja pārvērtēšanas rezultātā ir radies vērtības samazinājums, tas vispirms tiek norakstīts no iepriekšējos gados visaptverošajos ienākumos atzītā vērtības pieauguma, ja samazinājums pārsniedz pārvērtēšanas rezervi, tad pārsniegums tiek atzīts pārskata gada peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Pārvērtēšanas datumā sākotnējo uzskaites vērtību un uzkrāto nolietojumu palielina vai samazina proporcionāli aktīva uzskaites vērtības izmaiņām tā, lai aktīva uzskaites vērtība pēc pārvērtēšanas būtu vienāda ar tā pārvērtēto vērtību. Ilgtermiņa aktīvu pārvērtēšanas rezervi samazina un pārnes uz nesadalīto peļņu brīdī, kad pārvērtētais pamatlīdzeklis tiek norakstīts vai atsavināts.

Pārvērtēšanas rezervi nedrīkst sadalīt dividendēs, ieguldīt pamatkapitālā, izlietot zaudējumu segšanai, ieskaitīt citās rezervēs, ne arī izmantot citiem mērķiem. Skat arī 2.12. un 10. pielikumu.

2.4. NOMA

Līguma noslēgšanas brīdī Koncerns un Mātesabiedrība izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Līgums ir noma vai ietver nomu, ja līgums piešķir tiesības kontrolēt identificējama aktīva izmantošanu noteiktu laika periodu apmaiņā pret atlīdzību.

Koncerns un Mātesabiedrība kā nomnieks

Noslēdzot līgumu, Koncerns un Mātesabiedrība izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Koncerns un Mātesabiedrība atzīst tiesības lietot aktīvu un atbilstošās nomas saistības attiecībā uz visiem nomas līgumiem, kuros tas ir nomnieks; izņēmumi ir iespējami attiecībā uz īstermiņa nomu (kur nomas termiņš ir 12 mēneši vai mazāk) un zemas vērtības aktīvu nomu (piemēram, planšetdatoru, personālo datoru, biroja inventāra, nelielu iekārtu un tālruņu nomu).

Sākotnējās atzīšanas brīdī, Koncerns un Mātesabiedrība nomas saistības novērtē kā šajā datumā nenomaksāto nomas maksājumu pašreizējo vērtību. Nomas maksājumus diskontē, izmantojot nomā ietvertu procentu likmi. Ja šo likmi nav iespējams viegli noteikt, Koncerns un Mātesabiedrība izmanto savu salīdzināmo aizņēmumu procentu likmi.

Nomas maksājumi, ko iekļauj nomas saistību apmērā, ietver šādus maksājumus:

- fiksētos nomas maksājumus (tostarp pēc būtības fiksētos nomas maksājumus), atskaitot saņemamos nomas veicināšanas maksājumus;
- mainīgos nomas maksājumus, kas ir atkarīgi no indeksa vai likmes un sākotnēji tikuši novērtēti, izmantojot indeksu vai likmi sākotnējās atzīšanas datumā;
- summas, kas nomniekam būtu jāmaksā kā atlikušās vērtības garantijas;
- pirkšanas iespējas izmantošanas cenu, ja ir pietiekams pamats uzskatīt, ka nomnieks izmantos šo iespēju;
- soda naudas maksājumus par nomas izbeigšanu, ja nomas termiņš atspoguļo, ka nomnieks izmanto iespēju izbeigt nomu.

Nomas saistības ir uzrādītas kā atsevišķa pozīcija pārskatā par finanšu stāvokli.

Nomas saistības vēlāk novērtē amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi, samazinot uzskaites vērtību, lai atspoguļotu veiktos nomas maksājumus.

Koncerns un Mātesabiedrība pārvērtē nomas saistības (un attiecīgi koriģē saistītās tiesības lietot aktīvu) ikreiz, kad:

- nomas termiņš ir mainījies vai ir kāds būtisks notikums vai apstākļu maiņa, kā rezultātā mainās iegādes opcijas vērtējums, un šajā gadījumā nomas saistības tiek pārvērtētas, diskontējot pārskatītos nomas maksājumus, izmantojot pārskatīto diskonta likmi;
- nomas maksājumi mainās indeksa vai likmes izmaiņas dēļ vai paredzami maksājumi mainās garantētas atlikušās vērtības dēļ; šādos gadījumos nomas saistības pārvērtē, diskontējot pārskatītos nomas maksājumus, izmantojot sākotnēji piemēroto diskonta likmi (ja vien nomas maksājumu izmaiņas nerodas mainīgās procentu likmes izmaiņas dēļ, šajā gadījumā tiek izmantota pārskatītā diskonta likme), nomas līgums tiek mainīts, un nomas izmaiņas netiek uzskaitītas kā atsevišķa noma, un šādā gadījumā nomas saistības tiek pārvērtētas, pamatojoties uz modificētā nomas līguma termiņu, diskontējot pārskatītos nomas maksājumus, izmantojot pārskatīto diskonta likmi modifikācijas spēkā stāšanās dienā.

Tiesības lietot aktīvu ietver atbilstošo nomas saistību sākotnējo novērtējumu, nomas maksājumus, kas veikti sākuma dienā vai pirms tās, atskaitot saņemtās nomas atlaides un visas sākotnējās tiešās izmaksas. Pēc tam tos novērtē pēc izmaksām, no kurām atskaitīts uzkrātais nolietojums un zaudējumi no vērtības samazināšanās.

Tiesības lietot aktīvu tiek amortizētas līguma darbības periodā.

Tiesības lietot aktīvu periodiski tiek samazinātas par zaudējumiem no vērtības samazināšanās, ja tādi ir, un koriģētas, ņemot vērā nomas saistību novērtēšanu. Uz pārskata gada beigām, netika konstatēta vērtības samazināšanās Tiesībām lietot aktīvus.

Koncerns un Mātesabiedrība kā iznomātājs

Koncernam un Mātesabiedrībai kā iznomātājiem ir tikai operatīvās nomas līgumi. Ieņēmumi no nomas tiek atzīti, pamatojoties uz nomas maksājuma summu, kas noteikta atbilstoši noteiktajai maksai par katru nomas līgumu un tiek atzīta pēc lineārās metodes nomas termiņa laikā.

2.5. KRĀJUMI

Krājumi uzrādīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtība ir aplēstā pārdošanas cena parastās uzņēmējdarbības gaitā, atskaitot piemērojamās mainīgās pārdošanas izmaksas. Pašizmaksa aprēķināta, izmantojot vidējo svērto metodi, izņemot dabasgāzi, kuru uzskaita pēc FIFO metodes. Krājumus atzīst izdevumos peļņas vai zaudējuma aprēķinā pārskata periodā, kad tie ir izlietoti.

Krājumu pirkšanas izmaksas ietver pirkšanas cenu, ievadmuitu un citus nodokļus un nodevas, transportēšanas un ar to saistītās izmaksas, kā arī citas izmaksas, kas tieši saistītas ar materiālu un preču piegādi. Nosakot krājumu vērtību, tiek atskaitītas tirdzniecības atlaides, rabati un tiem līdzīgas atlaides.

Krājumu apjoms gada beigās tiek pārbaudīts, veicot inventarizāciju.

2.6. NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

Nākamo periodu ieņēmumus veido dotācijas, pārslodzes vadības ieņēmumi un maksa par pieslēgumu pārvades sistēmai.

Dotācijas

Dotācijas tiek atzītas, ja ir pietiekama pārlicība, ka dotācija tiks saņemta un visi saistītie nosacījumi tiks izpildīti. Nosacījumu apraksts sniegts 19. pielikumā. Dotācijas tiek atzītas kā ienākumi tajā periodā, kas nepieciešams, lai tās sistemātiski saskaņotu ar saistītajām izmaksām, kuru kompensēšanai tās paredzētas. Dotāciju avansa maksājumi tiek uzrādīti nākamo periodu ieņēmumos ar brīdi, kad avanss tiek saņemts norēķinu kontā, līdz brīdim, kad ir apstiprinātas ar saņemto avansu izlietojumu saistītās izmaksas.

Ar aktīviem saistītas dotācijas

Dotācijas, kas saistītas ar pamatlīdzekļu iegādi, tiek atzītas patiesajā vērtībā kā nākamo periodu ieņēmumi un tiek kreditētas peļņas vai zaudējumu pārskatā, izmantojot lineāro metodi saistīto aktīvu paredzamajā lietošanas laikā.

Dotācijas, kas saistītas ar izdevumu posteņiem

Ja dotācija attiecas uz izdevumu posteņiem un tai ir pievienoti vairāki nosacījumi, to sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā kā nākamo periodu ieņēmumus. Šīm dotācijām pievienotie nosacījumi ir – dotācija izmantojama tikai saistīto izdevumu segšanai, tikai paredzētajam mērķim, izlietotā summa ir identificējama un atsevišķi jāuzskaita (nodrošinot atsevišķus grāmatvedības reģistrus). Dotācijas tiek sistemātiski

ieskaitītas ieņēmumos tajos periodos, kad saistītās izmaksas, kuras paredzēts kompensēt, tiek iekļautas izdevumos.

Dotācija, kas saņemama kā kompensācija par izdevumiem vai zaudējumiem, kas jau radušies, vai ar mērķi sniegt tūlītēju finansiālu atbalstu uzņēmumam bez turpmākām izmaksām, tiek atzīta tā perioda peļņā vai zaudējumos, kurā tā kļūst saņemama.

Sastrēgumu vadība uz robežām (izsoles) un elektriskās jaudas pārslodzes likvidācija

AS "Augstsprieguma tīkls" saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 13. panta ceturto daļu un 13¹. panta sesto daļu īsteno pārvades sistēmas sastrēgumu un pārslodzes vadību, kā arī saņem maksu par šķērsriezuma ierobežotās jaudas izsoli atbilstoši pārvades sistēmu operatoru savstarpējās kompensācijas mehānismam un noslēgtajiem līgumiem.

Situācijās, kad tirgus dalībnieki pieprasa vairāk elektroenerģijas pārrobežu jaudas, nekā tas ir tehniski iespējams, pārrobežu elektroenerģijas jaudas tiesības tiek pārdotas īpašās izsolēs. Saskaņā ar šajās izsolēs izmantoto principu 50% no izsoles ieņēmumiem pieder jebkuras valsts pārvades sistēmas operatoram. Izsoļu veidi:

1. Kārtējās dienas tirgus izsoles ieņēmumi veidojas no starpības starp Latvijas un kaimiņu Nord Pool elektroenerģijas biržas cenu apgabalu ikstundas biržas cenām. Elektroenerģijas birža saņem minēto cenu starpību un nodod to attiecīgajiem pārvades sistēmu operatoriem.

2. Ilgtermiņa pārvades jaudas izsole, kuras mērķis ir samazināt starpreģionu cenu risku, kas izriet no pārvades jaudas trūkuma. Latvijas un Igaunijas sistēmu operatori AS "Augstsprieguma tīkls" un AS "Elering" piedāvā pārvades tiesību izsoles (FTR) gada, ceturkšņa un mēneša griezumā. Tirgus dalībniekiem, kuri ir iegādājušies FTR jaudu, ir tiesības uz nākamās dienas tirgus izsoles ieņēmumiem par tādu pašu apjomu. Izsoles organizē un ieņēmumus sadala Vienotā sadales platforma (SAP) Eiropas sistēmas operatoru pakļautībā, ko pārvalda Kopīgais sadales birojs (JAO).

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu (turpmāk – Regula) 16. pantu visus ieņēmumus, kas rodas starpsavienojuma jaudu piešķiršanas rezultātā, izmanto vienam vai vairākiem nolūkiem:

- a) piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšanai; un/vai
- b) starpsavienojumu jaudas saglabāšanai vai uzlabošanai, izmantojot ieguldījumus tīklā, jo īpaši jaunos starpsavienojumos;
- c) ja ieņēmumus nevar efektīvi izmantot iepriekš minētajiem nolūkiem, tos var, ņemot vērā attiecīgo dalībvalstu regulatīvo iestāžu apstiprinājumu, līdz maksimālajai vērtībai, par ko lemj regulatīvās iestādes, izmantot kā

ieņēmumus, ko valsts regulatīvās iestādes ņem vērā, apstiprinot tīkla tarifu aprēķina metodiku un/vai nosakot tīkla tarifus.

Ievērojot Regulas nosacījumus, ieņēmumi no pārslodzes vadības, kas netiek izmantoti pārslodzes un sastrēgumu novēršanai pārvades tīklā, tiek atspoguļoti bilancē nākamo periodu ieņēmumu sastāvā. Pēc šo ieņēmumu izlietošanas konkrēta ilgtermiņa ieguldījuma projekta, ko nosaka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, finansēšanai nākamo periodu ieņēmumi tiek amortizēti, pakāpeniski atzīstot šos ieņēmumus kārtējā pārskata gada peļņas vai zaudējumu pārskatā (postenis "Pārējie ieņēmumi") atbilstoši izveidotā ilgtermiņa ieguldījuma amortizācijas/nolietojuma periodam.

Saskaņā ar ieņēmumu un izmaksu saskaņošanas principu pārslodzes vadības ieņēmumi, kas tiek izmantoti pārslodzes un sastrēgumu novēršanai pārvades tīklā, tiek uzrādīti peļņas vai zaudējumu pārskatā bruto vērtībā tajā pašā periodā, kad tiek uzrādītas ar sastrēgumu un pārslodzes novēršanu saistītās izmaksas.

Saskaņā ar Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – SPRK) sniegto atļauju, 2023. gadā elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksu segšanai novirzīti pārslodzes maksas ieņēmumi 14 128 tūkst. EUR (2022. gadā 36 540 tūkst. EUR) apmērā. Minētie pārslodzes maksas ieņēmumi uzrādīti peļņas vai zaudējumu pārskatā postenī "Ieņēmumi" (skat. arī 4. pielikumu).

2.7. DARBINIEKU LABUMI

Noteiktu iemaksu plāni

Koncerns un Mātesabiedrība darbinieku vārdā veic ikmēneša iemaksas slēgtajā fiksētu iemaksu pensiju plānā. Plānu pārvalda akciju sabiedrība "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds", kurā Mātesabiedrībai ir līdzdalība. Koncernam un Mātesabiedrībai, veicot iemaksas fiksētu iemaksu pensiju plānā, nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja plānam nav pietiekamu līdzekļu, lai izmaksātu visus darbinieku pabalstus par darbinieka sniegtajiem pakalpojumiem esošajā vai iepriekšējos periodos. Iemaksas tiek veiktas 4% (2022. gadā 6%) apmērā no katra pensiju plāna dalībnieka algas. Pensiju iemaksas tiek atzītas kā izdevumi pēc uzkrāšanas principa un iekļautas personāla izmaksās.

Noteiktu labumu plāni

Papildus iepriekšminētajam pensiju plānam Koncerns un Mātesabiedrība nodrošina noteiktus pēcnodarbinātības labumus (noteikto saistību pienākumi) tiem darbiniekiem, kuru nodarbinātības nosacījumi atbilst noteiktiem kritērijiem. Pabalstu saistības tiek aprēķinātas katru gadu, ņemot vērā esošo algas līmeni un to darbinieku, kuriem ir jāsaņem maksājumi, skaitu, vēsturisko darba attiecību izbeigšanas gadījumu skaitu, kā arī aktuāra pieņēmumus. Neatkarīgi aktuāri katru gadu pārrēķina noteiktās pabalstu saistības.

Pabalsta saistību pašreizējo vērtību nosaka, diskontējot aplēstās nākotnes naudas plūsmas, izmantojot valsts obligāciju tirgus likmes. Neto procentu izmaksas tiek

aprēķinātas, piemērojot diskonta likmi noteiktā saistību pienākuma neto atlikumam. Šīs izmaksas ir iekļautas darbinieku saistību izdevumos peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Aktuāra ieguvumi vai zaudējumi, kas radušies no pieredzē balstītiem aprēķiniem un izmaiņām aktuāra pieņēmumos, tiek iekļauti visaptverošo ienākumu pārskatā tajā pārskata periodā, kad tie radušies, atsevišķā rezervē "Pēcnodarbinātības pabalstu plāna pārvērtēšanas rezerve". Tie ir iekļauti nesadalītajā peļņā pašu kapitāla izmaiņu pārskatā un bilancē.

Noteiktā saistību pienākuma pašreizējās vērtības izmaiņas, kas izriet no plāna grozījumiem vai samazinājumiem, nekavējoties tiek atzītas peļņas vai zaudējumu pārskatā kā ar iepriekš saņemto pakalpojumu saistītās darba izmaksas.

Uzkrātās neizmantoto ikgadējo atvaļinājumu izmaksas

Uzkrātās neizmantoto ikgadējo atvaļinājumu izmaksas tiek aprēķinātas katram darbiniekam, reizinot neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu pārskata gada beigās ar vidējo dienas darba samaksu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos un pieskaitot darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu daļu.

2.8. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Peļņas vai zaudējumu pārskatā iekļautais uzņēmumu ienākuma nodoklis ir nodokļa summa, kas saskaņā ar Latvijas Republikas Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu tiek maksāta par sadalīto peļņu. Koncerna ietvaros Mātesabiedrība piemēro caurplūstošo dividenžu atbrīvojumu, kas ļauj nepiemērot nodokli sadalītajai peļņai, kura ir saņemta no Meitassabiedrības, par kuru Meitassabiedrība ir samaksājusi uzņēmumu ienākuma nodokli, izmaksājot dividendes.

Sadalītajai peļņai tiek piemērota nodokļa likme 20% apmērā no tās bruto summas vai 20/80 no neto izdevumiem.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis par dividendēm tiek atzīts peļņas vai zaudējumu pārskatā kā izdevumi tajā pārskata periodā, kad tiek deklarētas attiecīgās dividendes.

Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis

Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības tiek atzītas konsolidētajos finanšu pārskatos par Mātesabiedrības Meitassabiedrību nesadalīto peļņu, kas tiks aplikta ar nodokļiem, sadalot to pārskatāmā nākotnē. Citi atliktā nodokļa aktīvi un saistības netiek atzīti.

2.9. IENĒMUMU ATZĪŠANA

Ieņēmumi no klientiem 15. SFPS darbības jomā ir pamatdarbības rezultātā pārdotās produkcijas un sniegto pakalpojumu vērtība. Koncerns un Mātesabiedrība veic uzskaiti līgumiem ar klientu tikai tad, ja ir izpildīti visi turpmākie kritēriji:

- a) līguma puses ir apstiprinājušas līgumu (rakstiski, mutiski vai saskaņā ar citu ierasto komercdarbības praksi) un ir apņēmušās izpildīt savus attiecīgos pienākumus;
- b) var noteikt katras puses tiesības attiecībā uz nododamajām precēm vai pakalpojumiem;
- c) var noteikt maksājumu noteikumus par nododamajām precēm vai pakalpojumiem;
- d) līgumam ir komerciāls raksturs (t. i., ir paredzams, ka līguma rezultātā mainīsies nākotnes naudas plūsmu risks, grafiks vai summa);
- e) pastāv varbūtība, ka sabiedrība iekasēs atlīdzību, kas tai pienāksies apmaiņā pret precēm vai pakalpojumiem, kas tiks nodoti klientam.

Novērtējot, vai ir iespējams iekasēt atlīdzības summu, Koncerns un Mātesabiedrība ņem vērā tikai klienta spējas un nodomu laikus atmaksāt atlīdzības summu.

Izpildes pienākums ir līgumos ar Koncerna un Mātesabiedrības klientiem noteikts apsolījums (tieši vai netieši norādīts) nodot klientiem vai nu atšķirīgas preces un pakalpojumus, vai arī tādus atšķirīgus preču un pakalpojumus, kas būtībā ir vienādi un kam ir tādas pašas iezīmes attiecībā uz nodošanu klientam.

Apsolītās preces vai pakalpojumi ir atsevišķi izpildes pienākumi, ja prece vai pakalpojums ir atšķirīgs. Apsolītā prece vai pakalpojums tiek uzskatīts par atšķirīgu, ja klients var gūt labumu no preces vai pakalpojuma atsevišķi vai ar citiem viegli pieejamiem resursiem (t. i., individuāli atšķirīgs) un prece vai pakalpojums ir atsevišķi nodalāms no citiem līgumiskajiem apsolījumiem (t. i., atšķirīgs līguma ietvaros). Abiem minētajiem kritērijiem jābūt izpildītiem, lai secinātu, ka prece vai pakalpojums ir atšķirīgs.

Koncerns un Mātesabiedrība atzīst ieņēmumus, kad (vai tiklīdz) tā ir izpildījusi pienākumu nodot klientam apsolīto preci vai pakalpojumu. Ieņēmumi tiek atzīti, kad klients iegūst kontroli pār noteikto preci vai pakalpojumu.

Koncerns un Mātesabiedrība izmanto rezultātu metodi, lai novērtētu uzņēmuma progresu virzībā uz izpildes pienākumu pilnīgu īstenošanu.

Visi ieņēmumi tiek atzīti laika gaitā, jo šo preču un pakalpojumu nepārtraukta piegāde tiek veikta attiecīgo līgumu termiņa laikā. Šādiem līgumiem ieņēmumus no pabeigtajiem izpildes pienākumiem atzīst laika gaitā, ja ir izpildīts viens no turpmākajiem kritērijiem:

- klients vienlaikus saņem un patērē ieguvumus;
- klients kontrolē aktīvu brīdī, kad aktīvs tiek veidots vai uzlabots;
- Koncerna un Mātesabiedrības darbība neveido aktīvu ar alternatīvu pielietojumu, bet tai ir tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību.

Ieņēmumi no izpildes pienākumu realizēšanas tiek atzīti, pamatojoties uz noteikto darījuma cenu (atskaitot pievienotās vērtības nodokli un atlaides). Darījuma cena atspoguļo summu, uz kādu Koncernam un Mātesabiedrībai ir tiesības pašreizējā līguma ietvaros. Tā ir attiecināta uz atšķirīgajiem izpildes pienākumiem, pamatojoties uz līgumā apsolīto preču vai pakalpojumu atsevišķajām cenām. Koncerns un Mātesabiedrība attiecina darījuma cenu uz atšķirīgajiem izpildes pienākumiem

proporcionāli to novērojamajām atsevišķajām cenām un atzīst ieņēmumus, kad izpildes pienākumi tiek izpildīti.

Maksājuma termiņi, atbilstoši līgumu nosacījumiem par klientiem nodotajām precēm vai pakalpojumiem, ir 20 līdz 45 dienas pēc pakalpojumu sniegšanas vai preču pārdošanas.

a) Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojums (15. SFPS)

Ieņēmumi par pārvades sistēmas pakalpojumiem balstās uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajiem tarifiem un tiek atzīti saskaņā ar 15. SFPS. Mātesabiedrībai ir tiesības uz atlīdzību no klienta par summu, kas tieši atbilst vērtībai, ko klients iegūst no Mātesabiedrības laikus pabeigtas darbības.

Mātesabiedrības ieņēmumi no sniegtajiem pārvades sistēmas pakalpojumiem tiek atzīti katra mēneša beigās, pamatojoties uz automātiski nolasītajiem skaitītāju rādījumiem.

b) Obligātā iepirkuma komponentes (15. SFPS)

Ar SPRK padomes 2022. gada 24. novembra lēmumu Nr. 263 "Par elektroenerģijas obligātā iepirkuma un jaudas komponentēm no 2023. gada 1. janvāra" obligātā iepirkuma komponente no 2023. gada 1. janvāra noteikta 0 EUR/MWh apmērā. Līdz ar 2023. gada 16. februāra grozījumiem Elektroenerģijas tirgus likumā, kas stājās spēkā no 2023. gada 1. marta, Mātesabiedrība vairs neveic obligātās iepirkuma komponentes iekasēšanu.

c) Ieņēmumi no elektroenerģijas/jaudas realizācijas (balansējošās elektroenerģijas realizācija un regulējošās elektroenerģijas realizācija, 15. SFPS)

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11. panta 2. daļu pārvades sistēmas operators var piedalīties elektroenerģijas tirdzniecībā, ja elektroenerģijas vai jaudas pirkšana un pārdošana ir nepieciešama sistēmas balansēšanai, palīgpakalpojumu pirkšanai, elektroenerģijas transportēšanas zudumu segšanai, pārvades sistēmas operatora paša patēriņam vai ja sistēmā ir novirze no normālā darbības režīma vai notikusi avārija.

Piedaloties elektroenerģijas tirdzniecībā, pārvades sistēmas operators rīkojas, ievērojot atklātas, nediskriminējošas un uz tirgus principiem balstītas procedūras,

izņemot gadījumus, kad sistēmā ir novirze no normālā darbības režīma vai notikusi avārija. Ja sistēmā ir novirze no normālā darbības režīma vai notikusi avārija, pārvades sistēmas operators darbojas saskaņā ar Tīkla kodeksa noteikumiem.

Ieņēmumi no elektroenerģijas/jaudas realizācijas tiek atzīti, pamatojoties uz pieņemšanas–nodošanas aktiem un rēķiniem, kas katru mēnesi tiek izrakstīti par attiecīgajā mēnesī piegādāto elektroenerģiju/jaudu saskaņā ar savstarpēji noslēgtajiem līgumiem. Mātesabiedrība uzskata, ka darbojas kā principāls, pārdodot elektroenerģiju balansēšanas pakalpojuma ietvaros, jo Mātesabiedrība ir atbildīga par elektroenerģijas pārvades sistēmas balansēšanu.

d) Pieslēguma maksa elektroenerģijas pārvades sistēmai (15. SFPS)

AS “Augstsprieguma tīkls” nodrošina sistēmas dalībniekiem nepieciešamo pieslēgumu pārvades sistēmai vai esošo pieslēgumu atļautās slodzes palielināšanu saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas izdotajiem sistēmas dalībnieku pieslēguma noteikumiem.

Maksa par pieslēgumu pārvades sistēmai ir neatmaksājama avansa maksa, ko klienti maksā par drošu pieslēgumu pārvades tīklam, šādas maksas nav atsevišķi darbības pienākumi, jo ir cieši saistītas ar pārvades sistēmas pakalpojumiem. Pieslēguma maksa daļēji atlīdzina izmaksas par izbūvējamo infrastruktūru, kas nepieciešama attiecīgā klienta pieslēgšanai tīklam. Maksa par pieslēgumu pārvades sistēmai tiek aprēķināta saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteikto metodiku.

Pārvades sistēmas pieslēgumu maksas tiek atzītas pārskatā par finanšu stāvokli kā īstermiņa un ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi (īstermiņa sastāvā iekļautas saistības, kuras plānots segt nākamā gada laikā) un, izmantojot lineāro metodi, tiek amortizētas peļņas vai zaudējumu pārskatā visā aplēstajā komerciālo attiecību ar klientu perioda (nomas perioda) laikā – 20 gados. Veiktie avansa maksājumi par pakalpojuma nodrošināšanu tiek atspoguļoti pārskatā par finanšu stāvokli kā īstermiņa saistības.

e) Ieņēmumi no dabasgāzes pārvades (15. SFPS)

Dabasgāzes pārvades pakalpojums tiek uzskatīts par vienu izpildes pienākumu saskaņā ar 15. SFPS. Dabasgāzes pārvades jaudu produktu tirdzniecība ir regulēts pakalpojums, kuru Koncerns sniedz pārvades sistēmas lietotājiem, piemērojot apstiprinātos tarifus. Tiek piedāvāti īstermiņa (ceturkšņa, mēneša, dienas un

pašreizējās dienas jaudas) un ilgtermiņa dabasgāzes pārvades jaudas (gada jaudas) produkti. Ieņēmumus no pārvades jaudas tirdzniecības produktiem, kas pēc pakalpojuma būtības nozīmē pārvades infrastruktūras nodrošināšanu un atbilstoši izvēlētajam produktam nemainās laika gaitā katrai jaudas vienībai, peļņas vai zaudējumu pārskatā atzīst par katru pārskata mēnesi proporcionāli lietotāja rezervētajam attiecīgā pārvades jaudas produkta periodam.

f) Ieņēmumi no dabasgāzes uzglabāšanas (15. SFPS)

Dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojums tiek uzskatīts par vienu izpildes pienākumu saskaņā ar 15. SFPS. Inčukalna pazemes gāzes krātuves jaudas tirdzniecības pakalpojumu Koncerns sniedz par apstiprinātiem tarifiem krātuves lietotājiem, kuri rezervējuši dabasgāzes krātuves jaudu glabāšanas sezonā. Ieņēmumus no uzglabāšanas jaudu tirdzniecības, kas pēc pakalpojuma būtības nozīmē Inčukalna pazemes gāzes krātuves infrastruktūras nodrošināšanu un nemainās uzglabāšanas sezonas laika gaitā, atzīst par katru pārskata mēnesi atbilstoši uzglabāšanas tarifam un proporcionāli atlikušajiem mēnešiem līdz uzglabāšanas sezonas beigām.

g) Ieņēmumi no dabasgāzes balansēšanas (15. SFPS)

Koncerns uztur informāciju par pārvades sistēmas lietotāju pārvades sistēmā ievadīto un no pārvades sistēmas izvadīto dabasgāzes daudzumu un aprēķina nebalansu. Dienas nebalansa daudzums ir ievades un izvades starpība. Ieņēmumus no balansēšanas atzīst par katru pārskata mēnesi, kad dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājam veidojas negatīvs nebalanss, kas radījis dabasgāzes iztrūkumu pārvades sistēmā. Pozitīva nebalansa situācijā pārskata mēnesī Koncerns atzīst izmaksas. Finanšu pārskatos ieņēmumi no balansēšanas tiek uzrādīti postenī “Pārējie ieņēmumi” neto vērtībā (no ieņēmumiem atskaitot izmaksas par periodiem, kad balanss ir pozitīvs). Balansēšanas neto rezultāts atspoguļo administratīvo izmaksu apmēru. Lai tiktu ievērots peļņas neitralitātes princips, Koncerns aprēķina neitralitātes maksu. Neitralitātes maksa ir maksa, ko dabasgāzes pārvades sistēmas operators maksā pārvades sistēmas lietotājiem vai saņem no tiem saistībā ar dabasgāzes pārvades sistēmas balansēšanu. Šo maksu veido starpība starp dabasgāzes pārvades sistēmas operatora izmaksām un ieņēmumiem no balansēšanas darbībām. Neitralitātes maksa var būt gan pozitīva, gan negatīva. Negatīvas neitralitātes maksas gadījumā dabasgāzes pārvades sistēmas operators neitralitātes maksu maksā pārvades sistēmas lietotājiem. Pozitīvas neitralitātes maksas gadījumā dabasgāzes pārvades sistēmas operators neitralitātes maksu iekasē no pārvades sistēmas lietotājiem. SPRK izdotie noteikumi Par vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas balansēšanas noteikumu saskaņošanu

nosaka, ka dabasgāzes pārvades sistēmas operatora finansiālā neitralitāte tiek nodrošināta ar neitralitātes maksu.

Koncerns, pildot balansēšanas administrēšanas funkcijas, darbojas kā aģents. Pazīmes, kas norāda, ka Koncerns darbojas kā aģents, ir šādas: Koncernam nav kontroles pār pakalpojumiem pirms to nodošanas klientiem; Koncernam ir pienākums pakalpojumus iekļaut klientiem izrakstītajos rēķinos un iekasēt maksu, bet nav tiesību uz ieņēmumiem; Koncernam nav tiesību pašam tieši vai netieši noteikt pakalpojumu cenu. Izvērtējot pieejamo informāciju, Koncerns uzskata sevi par aģentu šajos darījumos, tādēļ dabasgāzes balansēšanas ieņēmumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu pārskatā neto vērtībā, piemērojot aģenta uzskaites principu.

h) Elektroenerģijas pārrobežu perimetra maksa un elektroenerģijas tranzīta ieņēmumi (15. SFPS)

No 2020. gada novembra Mātessabiedrība saņem ieņēmumus – perimetra maksu par elektroenerģijas tirdzniecību uz trešo valstu robežas (Latvijas–Krievijas robežas). Pārvades sistēmas operatoru starpā izveidots kompensācijas mehānisms (inter-transmission system operators compensation mechanism – (ITC)) atbilstoši 2010. gada 23. septembra Regulas (ES) 838/2010 prasībām, kas paredz izveidot vienotu PSO kompensācijas mehānismu.

ITC mehānisms paredz vienotus kompensācijas principus par caurplūstošo tranzīta elektroenerģijas plūsmas nodrošināšanu un par tranzīta plūsmām nepieciešamās infrastruktūras pieejamības nodrošināšanu. Pamatojoties uz ITC mehānismu, perimetra maksa tiek maksāta ITC dalībvalstij, caur kuru notiek tirdzniecība ar trešo valsti. Papildus tiek gūti ieņēmumi no elektroenerģijas tranzītam nepieciešamās infrastruktūras pieejamības nodrošināšanas pa Mātessabiedrībai piederošo tīklu.

Mātessabiedrība saņem perimetra maksu par ikmēneša tirdzniecību uz Latvijas un Krievijas robežas. Maksas kopsumma ir tieši saistīta ar ikmēneša pārrobežu darījumu apjomu, ko veic trešās puses, un tiek iekasēta katru mēnesi. Arī elektroenerģijas

tranzīta ieņēmumi tiek iekasēti katru mēnesi un ir saistīti ar faktiskajiem tranzīta elektroenerģijas apjomiem tīklā.

Kopš 2022. gada maija elektroenerģijas tirdzniecības darījumi uz Latvijas un Krievijas robežas netiek veikti, attiecīgi netiek saņemta perimetra maksa.

i) Reaktīvās elektroenerģijas ieņēmumi (15. SFPS)

Papildus pārvades pakalpojumu sniegšanai tiek iekasēta maksa par reaktīvās elektroenerģijas nodošanu tīklā. Maksa par reaktīvās elektroenerģijas nodošanu tiek aprēķināta saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi”.

Tīklā nodotās elektroenerģijas apjoms tiek noteikts, balstoties uz skaitītāju rādījumiem. Maksas piemērošana notiek ik mēnesi, aprēķinot maksu par tīklā nodoto reaktīvo elektroenerģiju saskaņā ar noteikumos paredzēto maksu 0,013 EUR/kVArh.

j) Pārējie pakalpojumi (15. SFPS)

Ieņēmumi par Pārējiem pakalpojumiem ietver tehniskās laboratorijas sniegtos pakalpojumus, iekārtu tehniskās apkalpošanas pakalpojumu un līdzīgus pakalpojumus. Norēķini par sniegtajiem pakalpojumiem tiek veikti katru mēnesi atbilstoši savstarpējiem līgumiem.

Finansēšanas komponente

Mātes sabiedrība un Koncerns neslēdz līgumus, saskaņā ar kuriem periods starp nolīgto preču un pakalpojumu piegādes laiku un klienta maksājumu ir ilgāks par gadu, attiecīgi, nav iekļauta darījumā finansēšanas komponente.

2.10. AIZŅĒMUMI UN KREDĪTI

Aizņēmumi un kredīti tiek klasificēti kā īstermiņa saistības, ja vien nepastāv beznosacījuma tiesības atlikt saistību izpildi vismaz uz 12 mēnešiem pēc bilances datuma.

Vispārējas un specifiskas aizņēmumu izmaksas, kuras tieši attiecas uz atbilstošo aktīvu iegādi vai izveidošanu, t. i., aktīvu, līdz kuru paredzamajam izmantošanas vai pārdošanas brīdim jāpaiet ievērojamam laika periodam, tiek pievienotas šo aktīvu izveidošanas vai iegādes izmaksām līdz brīdim, kad šie aktīvi faktiski būs gatavi paredzamai izmantošanai.

2.11. SAISTĪTĀS PUSES

Puses tiek uzskatītas par saistītām, ja vienai pusei ir iespēja kontrolēt otru vai tai ir būtiska ietekme pār otru pusi finanšu un darbības lēmumu pieņemšanā. Koncerna un Mātesabiedrības saistītās puses ir akcionārs, kurš kontrolē sabiedrību saimniecisko lēmumu pieņemšanā, Koncerna sabiedrību valdes locekļi, Mātesabiedrības padomes locekļi, Mātesabiedrības uzraudzības institūcijas –

Revīzijas komitejas – locekļi un jebkuru iepriekšminēto personu tuvi ģimenes locekļi, kā arī uzņēmumi, pār kuriem šīm personām ir kontrole vai būtiska ietekme.

Tā kā visas AS "Augstsprieguma tīkls" akcijas 100% pieder Latvijas Republikai, tad arī valsts kontrolētās kapitālsabiedrības ir uzskatāmas par saistītām personām.

2.12. BŪTISKU UZSKAITES APLĒŠU UN VĒRTĒJUMU PIELIETOŠANA

Sagatavojot finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, Koncerna un Mātesabiedrības vadībai ir jāveic aprēķini un jāizdara pieņēmumi, kas ietekmē finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un pasīvu novērtējumu uz finanšu pārskatu sastādīšanas dienu, kā arī konkrētajā pārskata periodā uzrādītos ieņēmumus un izdevumus. Būtiska ietekme uz finanšu pārskatu rezultātiem ir šādiem Koncerna un Mātesabiedrības vadības novērtējumiem:

Pēcnodarbinātības pabalstu saistības

Pamatojoties uz statistisko un analītisko informāciju, kā arī speciālistu veiktajām aplēsēm, Koncerns un Mātesabiedrība veic aplēses un izdara pieņēmumus par pēcnodarbinātības pabalstu saistībām, kā aprakstīts 2.7. pielikumā.

Pārskata gadā diskonta likme, ar kuru diskontēts pēcnodarbinātības pabalstu pienākums ir noteikta 2,67% (2022. gadā – 3,2381%). Diskonta likme tiek noteikta atbilstoši SFPS grāmatvedības standartu prasībām, saskaņā ar kurām diskonta likme jānosaka, pamatojoties uz augstas kvalitātes valsts obligāciju tirgus ienesīgumu bilances datumā; turklāt diskonta likmei jāatspoguļo naudas vērtība laikā, nevis aktuāra vai ieguldījuma risks.

Atbilstoši Darba koplīguma nosacījumiem, kas paredz ikgadēju darbinieku darba samaksas indeksāciju iepriekšējā gada inflācijas apmērā, aprēķinot pēcnodarbinātības pabalstu uzkrājumus, ņemta vērā plānotā atalgojuma indeksācija 2024. gadā 0,6%, 2025. gadā 2,3%, 2026. gadā 1,8%, 2027. gadā un turpmāk – 2%.

JUTĪGUMA ANALĪZE KOPĒJAI PĒCNODARBINĀTĪBAS PABALSTA VĒRTĪBAI

	Palielinājums	Samazinājums
2023. GADA 31. DECEMBRĪ, EUR		
Diskonta likme (+/-1 procentpunkts)	262 437 8%	(222 593) -7%
Mēneša algas pieaugums (+/- 1 procentpunkts)	260 316 8%	(225 051) -7%
Darbinieku mainības rādītājs (+/- 1 procentpunkts)	284 738 9%	(243 342) -7%
2022. GADA 31. DECEMBRĪ, EUR		
Diskonta likme (+/-1 procentpunkts)	300 666 9%	(254 261) -8%
Mēneša algas pieaugums (+/- 1 procentpunkts)	290 439 9%	(250 700) -8%
Darbinieku mainības rādītājs (+/- 1 procentpunkts)	328 022 10%	(279 156) -8%

leņēmumi un izdevumi, kas saistīti ar Mātesabiedrības daļību ENTSO-E izstrādātajā elektroenerģijas tranzīta plūsmu radīto zudumu kompensācijas mehānismā

Pamatojoties uz statistisko un analītisko informāciju, kā arī speciālistu veiktajām prognozēm, Mātesabiedrība veic aplēses un izdara pieņēmumus attiecībā uz ieņēmumiem un izdevumiem, kas saistīti ar tās daļību ENTSO-E izstrādātajā elektroenerģijas tranzīta plūsmu radīto zudumu kompensācijas mehānismā (ITC mehānisms). ITC mehānisms ir 35 Eiropas pārvades tīklu pārvades sistēmas operatoru tranzīta zudumu izmaksu segšanas mehānisms ar diviem fondiem: fiksēto fondu (Framework fund) un kopējo Eiropas Savienības PSO tranzīta plūsmu apjoma fondu (WWT – with and without transit), kas mainās atbilstoši situācijai elektroenerģijas tirgū. Kā būtiskākais aplēsi ietekmējošais faktors jāmin WWT fonda apjomu ietekmējošās elektroenerģijas tranzīta plūsmas visos Eiropas elektroenerģijas pārvades tīklos, kā arī tranzīta zudumu cena ITC mehānisma dalībvalstīs. Prognoze tiek veikta katrā dalībvalstī, pamatojoties uz sešiem zudumu mērījumiem mēnesī un zudumu cenu. Ieņēmumu apjoms tiek prognozēts, ievērojot piesardzības principu.

Uzkrāto ieņēmumu apjoms 2023. gada decembrī bija 2 575 865 EUR (2022. gada decembrī – 1 282 684 EUR), uzkrāto izmaksu apjoms – 1 045 029 EUR (2022. gadā – 960 093 EUR). No uzkrātajiem ieņēmumiem 1 769 865 EUR (2022. gadā – 316 684 EUR) izveidoti, pamatojoties uz Mātesabiedrības akceptētiem norēķināšanās paziņojumiem, par kuriem 2023. gada 31. decembrī nav izrakstīti rēķini. No uzkrāto izmaksu apjoma 537 029 EUR (2022. gadā – 895 093 EUR) izveidoti, pamatojoties uz Mātesabiedrības akceptētiem norēķināšanās paziņojumiem, par kuriem 2023. gada 31. decembrī nav saņemti rēķini.

Pārslodzes vadības ieņēmumi pārvades izmaksu segšanai

SPRK ar 2023. gada 22. maija lēmumu Nr. 64 “Par akciju sabiedrības “Augstsprieguma tīkls elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem”, AS “Augstsprieguma tīkls” 2023. – 2025. gadā ir atļauts ar elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu sniegšanu saistīto izmaksu segšanai izmantot uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus līdz 62 070 100 EUR apmērā. Konkrētajā gadā izmantojamais pārslodzes maksas ieņēmumu apjoms tiek noteikts vadoties no spēkā esošajā elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu projektā apstiprinātajām izmaksām, kā arī atļautajiem ieņēmumiem.

Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu, tiesības lietot aktīvus uzskaites vērtība

Aktīvu iespējamās vērtības samazinājums:

Koncerna un Mātesabiedrības vadība izvērtē nemateriālo ieguldījumu, pamatlīdzekļu un tiesību lietot aktīvus uzskaites vērtību un novērtē, vai pastāv kādas pazīmes, kas norāda, ka aktīvu atgūstamā summa ir zemāka nekā uzskaites vērtība. Koncerna un Mātesabiedrības vadība aprēķina un atzīst zaudējumus no nemateriālo ieguldījumu, pamatlīdzekļu un tiesību lietot aktīvums vērtības samazinājuma, pamatojoties uz aplēsēm par to nākotnes izmantošanu, atsavināšanu vai pārdošanu.

Vērtības samazināšanās izvērtēšanā vadība izmanto dažādas naudas plūsmas aplēses, kuras rodas no aktīvu izmantošanas, pārdošanas, uzturēšanas un pamatlīdzekļu remontiem, kā arī inflācijas un procentu likmju pieaugumu.

Aplēses ir balstītas uz vispārējās ekonomiskās vides, patēriņa un elektroenerģijas pārdošanas cenu prognozēm. Ja nākotnē reālā situācija mainītos, tiktu atzīts papildu vērtības samazinājums vai arī atzītais vērtības samazinājums varētu tikt daļēji vai pilnīgi samazināts.

Vērtības samazinājuma izmaksas tiek atzītas attiecīgajā pārskata periodā. Zaudējumi no vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzskaitīti pārvērtētajā vērtībā, tiek atzīti kā visaptverošie ienākumi ilgtermiņa aktīvu pārvērtēšanas rezerves ietvaros, bet vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzskaitīti iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu un vērtības samazinājumu, vai aktīviem, kas uzskaitīti pārvērtētajā vērtībā gadījumā, ja zaudējumi no šo aktīvu vērtības samazināšanās pārsniedz iepriekš atzīto atlikušo pārvērtēto vērtību – peļņas vai zaudējumu aprēķinā pamatlīdzekļu nolietojuma, nemateriālo ieguldījumu aprēķinātās amortizācijas izmaksu un aktīvu vērtības samazinājuma pozīcijās.

Detalizētāku informāciju skatīt 10.2. pielikumā.

Pamatlīdzekļu pārvērtēšana:

Elektroenerģijas pārvades segmentu pamatlīdzekļu daļas pārvērtēšanu veic neatkarīgi, ārēji un sertificēti vērtēšanas eksperti, izmantojot amortizētās aizstāšanas izmaksu modeli. Vērtēšana tiek veikta saskaņā ar starptautiskajiem īpašuma vērtēšanas standartiem, pamatojoties uz pašreizējo pamatlīdzekļu

izmantošanu, kas tiek novērtēta kā visefektīvākā un vislabākā šo aktīvu izmantošana. Novērtējot pamatlīdzekļus, kuriem tuvākajā laikā plānota rekonstrukcija, tiek noteikts papildu funkcionālais nolietojums. Pamatlīdzekļu atlikušais lietderīgās lietošanas laiks pēc pārvērtēšanas tiek pārskatīts saskaņā ar aplēsto kopējo nolietojumu. Koncerna vadība katru gadu novērtē, vai pārvērtēto pamatlīdzekļu uzskaites vērtība būtiski atšķiras no to patiesās vērtības bilances datumā.

Dabasgāzes segmentu pamatlīdzekļu pārvērtēšanu veic neatkarīgi, ārēji, sertificēti vērtētāji, izmantojot pamatlīdzekļu amortizēto aizvietošanas izmaksu metodi. Saskaņā ar šo metodi tiek noteikta aktīvu sākotnējā vērtība atbilstoši novērtēšanas brīža cenām, prasībām un pielietojamiem materiāliem, kā arī katra aktīva uzkrātais nolietojums. Galvenie pieņēmumi pārvērtēšanas procesā saistās ar izmantoto materiālu izmaksām un vidējām celtniecības cenām pārvērtēšanas veikšanas brīdī. Lai noteiktu vai patiesajā vērtībā novērtēto pamatlīdzekļu grupu patiesā vērtība atbilst finanšu uzskaites vērtībai pārskata gada beigās, Meitassabiedrība veica aktīvu patiesās vērtības iekšējo vērtējumu pēc stāvokļa 2023. gada 31. decembrī tām pamatlīdzekļu grupām, kuras novērtētas pārvērtētajā vērtībā un kurām bija vērtības samazināšanās pazīmes. Atbilstoši 13. SFPS "Patiesās vērtības novērtēšana" 62. punktā norādītajām vērtēšanas metodēm, Meitassabiedrība izvērtēja, ka

piemērotākā ir ienākumu metode. Detalizētāka informācija par pamatlīdzekļu pārvērtēšanu sniegta 10.2. pielikumā.

Nolietojums un amortizācija:

Saskaņā ar Koncerna grāmatvedības politiku Koncerna uzņēmumi veic aplēses par pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiku un atlikušo vērtību. Šīs aplēses ir balstītas uz iepriekšējo pieredzi, kā arī nozares praksi un tiek pārskatītas katra pārskata gada beigās. Iepriekšējā pieredze liecina, ka faktiskais lietderīgās lietošanas laiks dažkārt ir bijis garāks par aplēsēm. Pilnībā nolietoto nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu vērtības ir uzrādītas 10.1. un 10.2. pielikumā. Iespējamo izmaiņu lietderīgās lietošanas laikā ietekmes kvantitatīva noteikšana tiek uzskatīta par nepraktisku, tāpēc jutīguma analīze netiek atklāta.

Koncerns un Mātessabiedrība avārijas rezerves daļu nolietojumu neaprēķina. Pamatojums ir balstīts uz pagātnes pieredzi, ka šādu posteņu iespējamā nolietojuma maksa nebūtu būtiska finanšu pārskatu kontekstā. Turklāt, ja nepieciešams, tiek atzīts vērtības samazinājums par bojātām precēm, tādējādi ņemot vērā izmaiņas rezerves daļu atgūstamajā vērtībā.

3. DARBĪBAS SEGMENTI

Dalījums segmentos veikts, pamatojoties uz Koncerna iekšējo organizatorisko struktūru, kas veido pamatu segmentu darbības rezultātu uzraudzībai un kontrolei, ko veic darbības segmenta lēmumu pieņēmējs – Koncerna uzņēmuma vadība, kas darbojas katrā no segmentiem. Mātesabiedrības valde pārskata darbības segmentu finanšu rezultātus.

Pārskatā uzrādāmie segmenti ir darbības segmenti vai segmentu kopas, kas atbilst noteiktiem kritērijiem. Darbības segments ir tāda Koncerna sastāvdaļa, kas nodarbojas ar saimniecisko darbību, no kuras var gūt ieņēmumus un segt izdevumus (t. sk. ienākumus un izdevumus, kas saistīti ar darījumiem ar citām Koncerna sastāvdaļām), kuras rezultātus regulāri pārskata galvenais darbības lēmumu pieņēmējs, lai pieņemtu lēmumus par segmentam piešķirtajiem resursiem un novērtētu tā darbības rezultātus, un par kuriem ir pieejama atsevišķa finanšu informācija.

Peļņas rādītājs, ko uzrauga galvenais darbības lēmumu pieņēmējs, galvenokārt ir EBITDA, taču tas uzrauga arī darbības peļņu. Atsevišķos finanšu pārskatos pamatdarbības peļņa neietver ienākumus no dividendēm un procentu ienākumus no meitasuzņēmumiem.

Koncerns iedala savu darbību trīs segmentos: elektroenerģijas pārvade, dabasgāzes uzglabāšana un dabasgāzes pārvade. Mātesabiedrība savu darbību sadala vienā galvenajā darbības segmentā – elektroenerģijas pārvade. Koncerns ģeogrāfiski darbojas tikai Latvijas teritorijā.

Elektroenerģijas pārvade

Elektroenerģijas pārvades segments nodrošina elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumus un nodrošina balansēšanu un stabilitāti pārvades tīklā.

Elektroenerģijas pārvades tīkls sastāv no savstarpēji savienotiem tīkliem un iekārtām, tostarp pārrobežu savienojumiem ar spriegumu 110 kV un vairāk, ko izmanto elektroenerģijas pārvadīšanai no elektroenerģijas ražotājiem uz attiecīgo sadales tīklu vai galalietotājiem.

Dabasgāzes pārvade

Dabasgāzes pārvades segments nodrošina dabasgāzes transportēšanu pa augstspiediena cauruļvadiem, lai to piegādātu Inčukalna pazemes gāzes krātuvei, citām valstīm un sadales sistēmai.

Koncerna modernā maģistrālā dabasgāzes pārvades sistēma ir 1190 km gara un ir tieši savienota ar Lietuvas, Igaunijas un Krievijas dabasgāzes pārvades sistēmām, nodrošinot gan dabasgāzes pārvadi pa reģionālajiem gāzesvadiem Latvijas teritorijā, gan starpsavienojumus ar kaimiņvalstu dabasgāzes pārvades sistēmām.

Dabasgāzes uzglabāšana

Dabasgāzes uzglabāšanas segments nodrošina apkures sezonai un citām sistēmas lietotāju vajadzībām nepieciešamo dabasgāzes uzglabāšanu Inčukalna PGK.

Gāzes krātuves uzdevums ir nodrošināt pastāvīgu gāzes piegādi patērētājiem neatkarīgi no sezonālām patēriņa izmaiņām, veicot dabasgāzes iesūkņēšanu vasarā un izņemšanu ziemā. Inčukalna PGK ir vienīgā funkcionējošā pazemes gāzes krātuve Baltijas valstīs, nodrošinot gāzes piegādes stabilitāti reģionā kopš 1968. gada.

Nākamajā tabulā ir sniegta informācija par Koncerna segmentu ieņēmumiem, finanšu rezultātiem un peļņu, kā arī Koncerna un Mātesabiedrības darbības segmentu aktīviem un saistībām. Starpsegmentu ieņēmumi tiek izslēgti konsolidācijas laikā un atspoguļoti kolonnā Korekcijas un izslēgšana". Visi darījumi starp segmentiem tiek veikti, pamatojoties uz regulētajiem tarifiem, ja tādi ir, vai pēc nesaistīto pušu darījumu principa.

Segmentu informācija tiek sniegta tikai par Koncernu, jo Mātesabiedrība tiek uzskatīta par vienu darbības segmentu – elektroenerģijas pārvades segmentu.

	KONCERNS					
	Elektroenerģijas pārvade	Dabagāzes pārvade	Dabagāzes uzglabāšana	Kopā segmenti	Korekcijas un izslēgšana	Kopā Koncerns
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2023						
Ārējie klienti	158 012 093	26 225 544	50 242 335	234 479 972	-	234 479 972
Ieņēmumi	158 012 093	26 225 544	50 242 335	234 479 972	-	234 479 972
EBITDA	39 018 215	12 431 861	37 521 825	88 971 901	-	88 971 901
Nolietojums un amortizācija un vērtības samazinājums	(35 359 819)	(9 959 630)	(31 721 248)	(77 040 697)	-	(77 040 697)
Segmenta peļņa pirms nodokļa	5 502 639	1 115 789	4 853 705	11 472 133	-	11 472 133
Segmentu aktīvi pārskata perioda beigās	888 308 872	251 881 527	217 402 947	1 357 593 346	(10 708 163)	1 346 885 183
Segmentu saistības pārskata perioda beigās	570 740 561	74 364 938	66 002 828	711 108 327	3 638 647	714 746 974
Kapitālieguldījumi*	53 126 201	10 964 317	22 604 137	86 694 655	-	86 694 655
2022						
Ārējie klienti	296 000 232	26 259 951	28 871 448	351 131 631	-	351 131 631
Ieņēmumi	296 000 232	26 259 951	28 871 448	351 131 631	-	351 131 631
EBITDA	40 319 257	13 044 716	19 169 822	72 533 795	-	72 533 795
Nolietojums un amortizācija	(35 303 616)	(10 099 447)	(7 759 085)	(53 162 148)	-	(53 162 148)
Segmenta peļņa pirms nodokļa	4 453 547	2 562 496	11 189 414	18 205 457	-	18 205 457
Segmentu aktīvi pārskata perioda beigās	823 396 127	238 760 565	225 048 730	1 287 205 422	(10 708 735)	1 276 496 687
Segmentu saistības pārskata perioda beigās	510 271 130	81 986 964	48 461 667	640 719 761	4 489 809	645 209 570
Kapitālieguldījumi	31 485 391	5 452 438	9 488 226	46 426 055	-	46 426 055

* Kapitālieguldījumos dabagāzes pārvades segmentā nav ietverti nemateriālie ieguldījumi 14 700 000 EUR apmērā projekta "Gas Interconnection Poland – Lithuania" (GIPL) ietvaros (detalizēti skat.10.1. pielikumu).

Korekcijas un izslēgšana

Atliktie nodokļi netiek attiecināti uz atsevišķiem segmentiem, jo pamatā esošie instrumenti tiek pārvaldīti Koncernā. Nodokļi un atsevišķi finanšu aktīvi un saistības netiek attiecināti uz šiem segmentiem, jo arī tie tiek pārvaldīti Koncerna līmenī.

Kapitālieguldījumi sastāv no pamatlīdzekļu, nemateriālo aktīvu papildinājumiem.

PEĻŅAS PIRMS NODOKĻIEM SASKAŅOŠANA

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
EBITDA	39 018 215	40 319 257	88 971 901	72 533 795
Nolietojums un amortizācija un vērtības samazinājums	(35 359 819)	(35 303 616)	(77 040 697)	(53 162 148)
Segmentu peļņa pirms nodokļa un finanšu izmaksām	3 658 396	5 015 641	11 931 204	19 371 647
Finanšu ieņēmumi	2 518 116	54 910	2 604 691	61 559
Finanšu izmaksas	(682 206)	(617 004)	(3 072 095)	(1 227 749)
Segmentu peļņa pirms nodokļa	5 494 306	4 453 547	11 463 800	18 205 457
No Meitassabiedrības saņemtās dividendes	5 719 677	6 536 774	-	-
Ieņēmumi no līdzdalības asociētas sabiedrības kapitālā	8 333	-	8 333	-
Peļņa pirms nodokļa	11 222 316	10 990 321	11 472 133	18 205 457

AKTĪVU SASKAŅOŠANA

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Segmenta aktīvi	888 308 872	823 396 127	1 357 593 346	1 287 157 856
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	134 449 726	134 394 971	54 755	46 422
Pamatlīdzekļi*	-	-	(10 708 163)	(10 708 163)
Parādi no līgumiem ar klientiem	-	-	-	572
Kopā aktīvi	1 022 758 598	957 791 098	1 346 939 938	1 276 496 687

* Pamatlīdzekļu vērtības korekcija attiecas uz bufergāzi AS "Conexus Baltic Grid" piederošajos gāzesvados. Bufergāzes vērtība tika samazināta, vērtējot AS "Conexus Baltic Grid" atsevišķos pamatlīdzekļus pirkuma cenas attiecināšanas brīdī.

SAISTĪBU SASKAŅOŠANA

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Segmentu saistības	570 740 561	510 271 130	711 108 327	640 719 761
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības	-	-	3 638 647	4 490 381
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	-	-	-	(572)
Kopā saistības	570 740 561	510 271 130	714 746 974	645 209 570

Pamatdarbības ieņēmumi no būtiskākajiem klientiem, kur katrs pārstāv vismaz 10% no kopējiem Mātesabiedrības un Koncerna pamatdarbības ieņēmumiem.

IEŅĒMUMI NO BŪTISKĀKAJIEM KLIENTIEM

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Elektroenerģijas pārvade	118 684 785	263 796 445	118 684 785	263 796 445
Dabāsgāzes pārvade	-	-	18 519 770	25 592 141
Dabāsgāzes uzglabāšana	-	-	24 044 083	18 204 528
Kopā ieņēmumi no būtiskākajiem klientiem	118 684 785	263 796 445	161 248 638	307 593 114

4. IEŅĒMUMI

	Piemērotais SFPS	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
		2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
IEŅĒMUMI NO LĪGUMIEM AR KLIENTIEM, KAS ATZĪTI LAIKA GAITĀ					
Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojums	15. SFPS	85 561 583	75 232 089	85 561 583	75 232 089
Balansējošās un regulējošās elektroenerģijas realizācija	15. SFPS	40 890 977	97 509 583	40 890 977	97 509 583
Ieņēmumi no dabasgāzes pārvades	15. SFPS	-	-	25 309 428	25 740 793
Ieņēmumi no dabasgāzes uzglabāšanas	15. SFPS	-	-	50 242 335	28 871 448
Pieslīguma maksas ieņēmumi	15. SFPS	3 612 981	3 467 086	3 612 981	3 467 086
Elektroenerģijas tranzīta pakalpojums	15. SFPS	2 709 267	1 285 850	2 709 267	1 285 850
Elektroenerģijas pārrobežu perimetra maksa	15. SFPS	-	614 675	-	614 675
Reaktīvās elektroenerģijas ieņēmumi	15. SFPS	581 570	697 545	581 570	697 545
Ieņēmumi no dabasgāzes balansēšanas, neto*	15. SFPS	-	-	916 116	519 158
Pārējie pakalpojumi	15. SFPS	737 990	828 531	737 990	828 531
KOPĀ ieņēmumi no līgumiem ar klientiem		134 094 368	179 635 359	210 562 247	234 766 758
Citi ieņēmumi					
Pārslodzes vadības ieņēmumi pārvades izmaksu segšanai***	20. SGS	14 127 667	36 539 596	14 127 667	36 539 596
Elektriskās jaudas pārslodzes likvidācija**	20. SGS	8 071 615	78 057 043	8 071 615	78 057 043
Aktīvu noma	16. SFPS	1 718 443	1 768 234	1 718 443	1 768 234
KOPĀ citi ieņēmumi		23 917 725	116 364 873	23 917 725	116 364 873
IEŅĒMUMI KOPĀ		158 012 093	296 000 232	234 479 972	351 131 631

* Ieņēmumi un izdevumi no balansēšanas, piemērojot aģenta uzskaites principu, pārskatā atklāti neto vērtībā un tiek iekļauti peļņas vai zaudējumu pārskata postenī "Ieņēmumi no pamatdarbības".

** Krasā elektroenerģijas cenas kāpuma rezultātā 2022. gadā būtiski pieauga Mātesabiedrības ieņēmumi, kā arī izmaksas (skatīt arī 8. pielikumu) kopīgi ar Igaunijas pārvades sistēmas operatoru AS "Elering" organizēto izvēles finansiālo pārvades tiesību (Financial Transmission Rights – option) izsoļu uz Igaunijas–Latvijas robežas virzienā Igaunija–Latvija ietvaros. Izvēles finansiālās pārvades tiesības ir finanšu instruments, ar kura palīdzību elektroenerģijas tirgus dalībnieki var ierobežot elektroenerģijas biržas cenu svārstību risku starp Igaunijas un Latvijas elektroenerģijas tirdzniecības apgabaliem. Minētie ieņēmumi sedz Mātesabiedrības izmaksas, kas saistītas ar elektriskās jaudas pārslodzes likvidāciju.

*** Saskaņā ar Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku, plānoto un faktisko ieņēmumu un izmaksu svārstības tiek kompensētas nākamajā regulatīvajā periodā. Savukārt saskaņā ar metodikas 67. punktu Pārvades sistēmas operators var lūgt SPRK atļauju izlietot pārslodzes ieņēmumus 2023. gada elektroenerģijas zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksu segšanai. Ievērojot iepriekš minēto, saņemto SPRK atļauju, 2023. gadā elektroenerģijas pārvades zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksu segšanai novirzīti pārslodzes maksas ieņēmumi 14 127 667 EUR (2022. gadā 36 539 596 EUR) apmērā.

IEŅĒMUMI UN IZDEVUMI NO OBLIGĀTĀ IEPIRKUMA KOMPONENTĒM, PIEMĒROJOT AĢENTA UZSKAITES PRINCIPU, PĀRSKATĀ ATKLĀTI NETO VĒRTĪBĀ

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi	-	564 827	-	564 827
Obligātā iepirkuma komponentes izmaksas	-	(564 827)	-	(564 827)
Obligātā iepirkuma komponentes, neto*	-	-	-	-

* No 2023. gada 1. janvāra noteikta 0 EUR/MWh apmērā. Līdz ar 2023. gada 16. februāra grozījumiem Elektroenerģijas tirgus likumā, kas stājās spēkā no 2023. gada 1. marta, Mātesabiedrība vairs neveic obligātā iepirkuma komponentes iekasēšanu.

IEŅĒMUMI UN IZDEVUMI NO DABASGĀZES BALANSĒŠANAS, PIEMĒROJOT AĢENTA UZSKAITES PRINCIPU, PĀRSKATĀ ATKLĀTI NETO VĒRTĪBĀ

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Ieņēmumi no dabasgāzes balansēšanas darbībām	-	-	12 008 790	35 537 104
Izdevumi no dabasgāzes balansēšanas darbībām	-	-	(11 092 674)	(35 017 946)
Dabasgāzes balansēšana, neto	-	-	916 116	519 158

5. PĀRĒJIE IEŅĒMUMI

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Atzītie nākamo periodu ieņēmumi no ES līdzfinansējuma kapitālieguldījumu realizācijai (skat. 19. pielikumu)	3 675 572	3 628 395	4 496 462	4 242 915
Atzītie nākamo periodu ieņēmumi no pārslodzes maksas	1 205 248	1 191 483	1 205 248	1 191 483
Ieņēmumi no apgrozāmo līdzekļu un pamatlīdzekļu pārdošanas, izslēgšanas, neto	223 299	585 670	223 299	585 670
Citi ieņēmumi*	2 593 577	1 786 195	2 821 734	2 052 969
PĀRĒJIE IEŅĒMUMI KOPĀ	7 697 696	7 191 743	8 746 743	8 073 037

* Tajā skaitā 2023. gadā 2 230 tūkst. EUR valsts atbalsta ieņēmumi par jaudas rezerves uzturēšanas pakalpojumu 2023. gadā, levērojot Klimata un enerģētikas ministrijas informatīvo ziņojumu "Par AS "Augstsprieguma tīkls" un AS "Sadales tīkls" sistēmas pakalpojuma tarifu projektu pārskatīšanu", Ministru kabineta 2023. gada 24. janvāra protokollēmumu Nr. 4, 53§, likuma "Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam" anotācijas 49. pantā paredzēta apropriācija Klimata un enerģētikas ministrijai, ar kuru AS "Augstsprieguma tīkls" piešķirts valsts atbalsts par aizsardzības pakalpojumu (jaudas rezerves uzturēšanas pakalpojumu), kompensējot starpību starp 4,65 EUR par vienu MW stundā un faktisko pakalpojuma cenu, kas ir vīrs šī sliekšņa.

6. IZLIETOTĀS IZEJVIELAS UN MATERIĀLI

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Balansējošās elektroenerģijas iegāde*	32 571 272	73 818 693	32 571 272	73 818 693
Elektroenerģijas pārvades zudumi un tehnoloģiskais patēriņš*	24 788 605	36 539 596	24 788 605	36 539 596
Regulējošās elektroenerģijas iegāde*	8 116 206	23 653 879	8 116 206	23 653 879
Dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas uzturēšanas pakalpojumi	-	-	4 583 143	4 244 720
Elektroenerģijas tranzīta zudumi*	7 482 905	10 795 719	7 482 905	10 795 719
Izlietoto materiālu un remontu darbu izmaksas	2 097 109	1 664 347	3 351 930	3 235 300
Dabasgāzes izmaksas	-	-	959 116	482 772
Elektroenerģija pašpatēriņam	398 347	576 799	398 347	576 799
IZLIETOTĀS IZEJVIELAS UN MATERIĀLI, REMONTU IZMAKSAS KOPĀ	75 454 444	147 049 033	82 251 524	153 347 478

* Elektroenerģijas iegādes izmaksu samazinājums 2023. gadā, salīdzinot ar 2022. gadu, saistīts ar elektroenerģijas cenas stabilizēšanos elektroenerģijas biržā pēc tās krasā kāpuma 2022. gadā.

7. PERSONĀLA IZMAKSAS

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Atlīdzība par darbu	16 703 655	13 813 365	29 038 910	24 554 512
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	4 026 412	3 317 599	6 931 445	5 825 131
Darba koplīgumā noteiktās iemaksas pensiju plānā (noteiktu iemaksu plāns)	548 871	700 257	1 281 374	1 270 790
Citi darba koplīgumā noteiktie pabalsti (noteiktu labumu plāni)*	691 914	790 825	691 914	790 825
Citas personāla izmaksas	-	-	12 862	14 993
PERSONĀLA IZMAKSAS KOPĀ	21 970 852	18 622 046	37 956 505	32 456 251
tai skaitā atlīdzība Mātešsabiedrības vadībai (valde, padome):				
Atlīdzība par darbu	669 423	840 310	669 423	840 310
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	158 004	198 258	158 004	198 258
ATLĪDZĪBA MĀTESSABIEDRĪBAS VADĪBAI KOPĀ	827 427	1 038 568	827 427	1 038 568
Darbinieku skaits pārskata perioda beigās	542	522	896	878
Vidējais darbinieku skaits pārskata periodā	530	522	891	878

* 2022. gadā iekļauti papildu aktuārie ieguvumi un zaudējumi par iepriekšējiem periodiem 490 256 EUR apmērā.

8. PĀRĒJĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Elektriskās jaudas pārslodzes likvidācija*	7 859 059	77 916 884	7 859 059	77 916 884
Elektriskās jaudas rezerve elektroenerģijas sistēmas drošumam	8 899 090	7 892 280	8 899 090	7 892 280
Telekomunikācija elektroenerģijas sistēmas drošumam	41 074	49 845	41 074	49 845
Transporta izmaksas	945 068	946 951	1 228 238	1 192 118
IT sistēmu uzturēšanas izmaksas	5 048 166	4 388 530	6 046 490	5 170 570
Telpu un teritorijas uzturēšanas izmaksas	1 378 699	1 349 990	1 378 699	1 349 990
Sinhronie kompensatori elektroenerģijas sistēmas drošumam	1 178 704	1 338 608	1 178 704	1 338 608
Nodokļi un nodevas	311 097	184 525	1 276 550	1 059 157
Dabas un darba aizsardzības izmaksas	197 813	129 693	197 813	129 693
Citas izmaksas	3 407 508	3 004 333	5 941 068	4 767 999
PĀRĒJĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS KOPĀ	29 266 278	97 201 639	34 046 785	100 867 144

* Krasā elektroenerģijas cenas kāpuma rezultātā 2022. gadā būtiski pieauga Mātesabiedrības izmaksas kopīgi ar Igaunijas pārvades sistēmas operatoru "Elering" AS organizēto izvēles finansiālo pārvades tiesību (Financial Transmission Rights – option) izsolu uz Igaunijas–Latvijas robežas virzienā Igaunija–Latvija ietvaros (skatīt arī 4. pielikumu).

9. FINANŠU IEŅĒMUMI UN IZMAKSAS

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
a) Finanšu ieņēmumi				
Procentu ieņēmumi no depozītiem	2 510 429	47 194	2 596 349	47 194
Citi finanšu ieņēmumi	7 687	7 716	8 342	14 365
Finanšu ieņēmumi kopā	2 518 116	54 910	2 604 691	61 559
b) Finanšu izmaksas				
Procentu izmaksas no aizņēmumiem	(102 708)	-	(2 684 217)	(589 271)
Emitēto parāda vērtspapīru kupona procenta izmaksas (20. pielikums)	(526 438)	(526 438)	(526 438)	(526 438)
Kapitalizētās aizņēmuma procentu izmaksas	185 822	148 268	398 225	148 268
Aktīvu nomas procentu izdevumi (20. pielikums)	(230 114)	(230 846)	(250 897)	(251 502)
Citas finanšu izmaksas	(8 768)	(7 988)	(8 768)	(8 807)
Finanšu izmaksas kopā	(682 206)	(617 004)	(3 072 095)	(1 227 749)

10. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI UN PAMATLĪDZEKĻI

10.1. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

	MĀTESSABIEDRĪBA			Kopā EUR
	Datorprogrammas un licences EUR	Pārvades lietošanas tiesības EUR	Nemateriālo ieguldījumu izveidošanas izmaksas EUR	
2021. gada 31. decembris				
Sākotnējā vērtība	3 126 796	1 892	321 492	3 450 180
Uzkrātā amortizācija	(1 327 483)	(930)	-	(1 328 413)
Atlikusī vērtība	1 799 313	962	321 492	2 121 767
2022				
legādāts	585 678	-	983 254	1 568 932
Pārgrupēts	390 000	-	(390 000)	-
Aprēķinātā amortizācija	(635 308)	(95)	-	(635 403)
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	2 139 683	867	914 746	3 055 296
2022. gada 31. decembris				
Sākotnējā vērtība	3 993 948	1 892	914 746	4 910 586
Uzkrātā amortizācija	(1 854 265)	(1 025)	-	(1 855 290)
Atlikusī vērtība	2 139 683	867	914 746	3 055 296
2023				
legādāts	514 455	-	579 929	1 094 384
Pārgrupēts	1 494 675	-	(1 494 675)	-
Izslēgts	(27 139)	-	-	(27 139)
Aprēķinātā amortizācija	(851 985)	(95)	-	(852 080)
Atlikusī vērtība 2023. gada 31. decembrī	3 269 689	772	-	3 270 461
2023. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	5 831 454	1 892	-	5 833 346
Uzkrātā amortizācija	(2 561 765)	(1 120)	-	(2 562 885)
Atlikusī vērtība	3 269 689	772	-	3 270 461

	Koncerns				Kopā
	Datorprogrammas un licences EUR	Pārvades lietošanas tiesības EUR	Vienošanās par pakalpojumu koncesiju EUR	Nemateriālo ieguldījumu izveidošanas izmaksas EUR	
2021. gada 31. decembris					
Sākotnējā vērtība	11 316 085	1 892	-	382 546	11 700 523
Uzkrātā amortizācija	(7 536 577)	(930)	-	-	(7 537 507)
Atlikusī vērtība	3 779 508	962	-	382 546	4 163 016
2022					
legādāts	585 678	-	-	1 758 611	2 344 289
Pārgrupēts	1 177 416	-	-	(1 177 416)	-
Aprēķinātā amortizācija	(1 343 905)	(95)	-	-	(1 344 000)
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	4 198 697	867	-	963 741	5 163 305
2022. gada 31. decembris					
Sākotnējā vērtība	12 785 449	1 892	-	963 741	13 751 082
Uzkrātā amortizācija	(8 586 752)	(1 025)	-	-	(8 587 777)
Atlikusī vērtība	4 198 697	867	-	963 741	5 163 305
2023					
legādāts	514 455	-	-	16 184 953	16 699 408
Pārgrupēts	1 968 512	-	1 007 865	(1 968 512)	1 007 865
Izslēgts	(27 139)	-	-	-	(27 139)
Aprēķinātā amortizācija	(1 582 304)	(95)	-	-	(1 582 399)
Atlikusī vērtība 2023. gada 31. decembrī	5 072 221	772	1 007 865	15 180 182	21 261 040
2023. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	13 571 767	1 892	1 007 865	15 180 182	29 761 706
Uzkrātā amortizācija	(8 499 546)	(1 120)	-	-	(8 500 666)
Atlikusī vērtība	5 072 221	772	1 007 865	15 180 182	21 261 040

2023. gada 31. decembrī finanšu uzskaitē Koncerna nemateriālo aktīvu sastāvā no nākamo periodu izdevumu posteņa pārklasificēts projekta "Klaipēdas–Kiemēnai cauruļvada jaudas palielināšana Lietuvā" līdzfinansējums par atlikušo summu 1 007 865 EUR. Saskaņā ar SPRK 2014. gada 30. aprīļa lēmumu Nr. 97 (prot. Nr. 16, p. 4) "Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektam "Klaipēdas–Kiemēnai cauruļvada jaudas palielināšana Lietuvā"" 2017. gadā, tika veikts maksājums AB "Amber Grid" 1 713 370 EUR apmērā. Atbilstoši 12. SFPIK Vienošanās par pakalpojumu koncesiju veiktais maksājums finanšu uzskaitē atzīstams nemateriālo ieguldījumu sastāvā. Aktīva amortizācijas periods noteikts līdz 2033. gadam atbilstoši aplēstajam investīciju atmaksāšanās laikam.

Pamatojoties uz 2014. gada 11. augusta ACER (Agency for the Cooperation of Energy Regulators) lēmumu "Par kopīgu interešu projekta Nr. 8.5. Polijas–Lietuvas gāzes starpsavienojuma investīciju pieprasījumu, ieskaitot pārrobežu izmaksu sadalījumu"

un 2018. gada 11. maija starpoperatoru līgumu par projekta "Gas Interconnection Poland – Lithuania" (GIPL) izmaksu segšanu ar "GAZ-System" A.S., AB "Amber Grid" un "Elering" AS, AS "Conexus Baltic Grid" plānotais līdzfinansējums starpsavienojuma izbūvē noteikts 14 700 000 EUR apmērā. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 347/2013 (2013. gada 17. aprīlis) nosaka pienākumu veikt šo maksājumu, tādējādi nākotnē iegūstot pieeju plašākam potenciālo klientu lokam un samazinot atkarību no viena piegādātāja. Atbilstoši 12. SFPIK Vienošanās par pakalpojumu koncesiju plānotais maksājums finanšu uzskaitē atzīstams nemateriālo ieguldījumu sastāvā. Saskaņā ar saņemto informāciju no Polijas operatora "GAZ-System" A.S. ieguldījumi pārrobežu gāzes starpsavienojuma izbūvē ir veikti, bet maksājumu pamatojuma dokumenti vēl nav saņemti. Līdz ar to Koncerna finanšu uzskaitē uz 31.12.2023. Polijas un Lietuvas starpsavienojums GIPL atzīstams nemateriālo ieguldījumu izveides izmaksās un pārējās īstermiņa finanšu saistībās pārējo kreditoru sastāvā plānotā līdzfinansējuma 14 700 000 EUR apmērā.

10.2. PAMATLĪDZEKĻI

	MĀTESSABIEDRĪBA						
	Zeme, ēkas EUR	Elektroenerģijas pārvades inženierbūves* EUR	Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas* EUR	Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas* EUR	Pārējie pamatlīdzekļi EUR	Pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas EUR	KOPĀ EUR
2021. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	41 572 109	8 365 473	1 204 172 346	11 471 818	17 669 409	20 409 947	1 303 661 102
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(5 090 748)	(3 606 418)	(590 970 246)	(9 501 087)	(8 686 813)	-	(617 855 312)
Atlikusī vērtība	36 481 361	4 759 055	613 202 100	1 970 731	8 982 596	20 409 947	685 805 790
2022							
legādāts	14 313	-	20 591	1 633	764 401	29 129 833	29 930 771
Pārgrupēts	2 011 900	187 869	14 453 603	559 044	422 795	(17 635 211)	-
Pārdots	-	-	(232 479)	-	-	(26 300)	(258 779)
Norakstīts	(11 007)	(4 344)	(259 464)	(122)	(413)	-	(275 350)
Nolietojums	(1 381 106)	(526 959)	(27 866 942)	(465 858)	(3 507 338)	-	(33 748 203)
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	37 115 461	4 415 621	599 317 409	2 065 428	6 662 041	31 878 269	681 454 229
2022. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	43 145 635	8 617 617	1 180 904 761	10 418 763	19 966 927	31 878 269	1 294 931 972
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(6 030 174)	(4 201 996)	(581 587 352)	(8 353 335)	(13 304 886)	-	(613 477 743)
Atlikusī vērtība	37 115 461	4 415 621	599 317 409	2 065 428	6 662 041	31 878 269	681 454 229
2023							
legādāts	5 965	-	2 891	3 246	1 345 377	50 674 338	52 031 817
Pārgrupēts	3 161 160	158 906	30 174 608	1 378 330	107 556	(34 980 560)	-
Pārdots	-	-	-	-	-	(373 272)	(373 272)
Norakstīts	-	(4)	(443 023)	(6)	(293)	-	(443 326)
Nolietojums	(1 358 394)	(524 317)	(27 752 964)	(609 099)	(3 342 558)	-	(33 587 332)
Atlikusī vērtība 2023. gada 31. decembrī	38 924 192	4 050 206	601 298 921	2 837 899	4 772 123	47 198 775	699 082 116
2023. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	46 311 360	8 661 999	1 200 434 390	11 640 674	21 305 280	47 198 775	1 335 552 478
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(7 387 168)	(4 611 793)	(599 135 469)	(8 802 775)	(16 533 157)	-	(636 470 362)
Atlikusī vērtība	38 924 192	4 050 206	601 298 921	2 837 899	4 772 123	47 198 775	699 082 116

*Pamatlīdzekļu grupa tiek pārvērtēta

	KONCERNĀS										
	Zeme, ēkas	Elektroenerģijas pārvades inženierbūves*	Gāzes pārvades ēkas un būves*	Urbumi*	Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas*	Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas*	Gāzes pārsūkņēšanas un automātiskās vadības iekārtas*	Pārējie pamatlīdzekļi	Avārijas rezerve	Pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	KOPĀ
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2021. gada 31. decembrī											
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	42 656 276	8 365 473	616 248 276	154 839 599	1 301 000 243	11 471 818	40 766 014	21 910 631	1 538 779	40 436 961	2 239 234 070
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(5 090 748)	(3 606 418)	(403 306 997)	(44 440 524)	(632 802 841)	(9 501 087)	(23 010 859)	(11 705 649)	-	-	(1 133 465 123)
Atlikusi vērtība	37 565 528	4 759 055	212 941 279	110 399 075	668 197 402	1 970 731	17 755 155	10 204 982	1 538 779	40 436 961	1 105 768 947
2022											
legādāts	22 619	-	-	44 902	1 257 114	1 633	9 385	1 895 698	-	40 864 728	44 096 079
Pārgrupēts	2 011 901	187 869	10 569 472	5 285 909	14 497 214	559 044	5 370 734	654 450	-	(39 136 593)	-
Pārdots	-	-	-	-	(232 479)	-	-	-	-	(26 300)	(258 779)
Norakstīts	(11 007)	(4 344)	(202 479)	(136 482)	(262 299)	(122)	(543 627)	(36 542)	-	-	(1 196 902)
Nolietojums	(1 381 106)	(526 959)	(8 635 488)	(2 711 816)	(31 894 041)	(465 858)	(1 262 353)	(3 994 266)	-	-	(50 871 887)
Pārvietots	-	-	-	-	-	-	-	-	286 605	-	286 605
Atlikusi vērtība 2022. gada 31. decembrī	38 207 935	4 415 621	214 672 784	112 881 588	651 562 911	2 065 428	21 329 294	8 724 322	1 825 384	42 138 797	1 097 824 064
2022. gada 31. decembrī											
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	44 238 109	8 617 617	625 920 309	159 765 510	1 277 385 870	10 418 763	44 469 967	26 190 378	1 825 384	42 138 797	2 240 970 704
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(6 030 174)	(4 201 996)	(411 247 525)	(46 883 922)	(625 822 959)	(8 353 335)	(23 140 673)	(17 466 056)	-	-	(1 143 146 640)
Atlikusi vērtība	38 207 935	4 415 621	214 672 784	112 881 588	651 562 911	2 065 428	21 329 294	8 724 322	1 825 384	42 138 797	1 097 824 064
2023											
legādāts	5 965	-	7 250	-	318 437	3 246	27 024	1 951 613	-	82 381 712	84 695 247
Pārgrupēts	3 173 197	158 906	4 551 947	489 140	30 593 742	1 378 330	6 463 828	322 157	146 719	(47 131 247)	146 719
Pārdots	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(373 272)	(373 272)
Norakstīts	-	(4)	(114 646)	(2 548)	(463 698)	(6)	(472 330)	(1 310)	(12 395)	(97 395)	(1 164 332)
Nolietojums	(1 358 394)	(524 317)	(8 825 608)	(2 732 666)	(31 547 203)	(609 099)	(1 538 624)	(3 900 991)	-	-	(51 036 902)
Vērtības samazinājums**	-	-	-	(16 180 709)	-	-	(7 307 135)	-	-	-	(23 487 844)
Atlikusi vērtība 2023. gada 31. decembrī	40 028 703	4 050 206	210 291 727	94 454 805	650 464 189	2 837 899	18 502 057	7 095 791	1 959 708	76 918 595	1 106 603 680
2023. gada 31. decembrī											
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	47 415 871	8 661 999	629 594 092	138 773 371	1 296 985 314	11 640 674	38 000 336	27 872 587	1 959 708	76 918 595	2 277 822 547
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(7 387 168)	(4 611 793)	(419 302 365)	(44 318 566)	(646 521 125)	(8 802 775)	(19 498 279)	(20 776 796)	-	-	(1 171 218 867)
Atlikusi vērtība	40 028 703	4 050 206	210 291 727	94 454 805	650 464 189	2 837 899	18 502 057	7 095 791	1 959 708	76 918 595	1 106 603 680

*Pamatlīdzekļu grupa tiek pārvērtēta

**Koncerns ir pārskatījis patieso vērtību dabasgāzes urbim, gāzes pārsūkņēšanas iekārtām un iekārtu automātiskām vadības sistēmām, lai pārlicinātos, ka to uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no to patiesās vērtības pārskata datumā. Pamatlīdzekļu (urbumu, gāzes pārsūkņēšanas iekārtu un iekārtu automātiskās vadības sistēmu) uzskaites vērtība tika samazināta par 23 487 844 EUR. Minētais samazinājums 23 487 844 EUR apmērā atzīts Koncerna Peļņas vai zaudējumu pārskata postenī "Nolietojums, amortizācija un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums".

2023. gada 31. decembrī Koncerna pamatlīdzekļu sastāvā ietilpst pilnībā nolietoti pamatlīdzekļi ar sākotnējo vērtību 43 162 215 EUR (2022. gada 31. decembrī: 23 078 576 EUR), savukārt Mātessabiedrības pamatlīdzekļu sastāvā 2023. gada 31. decembrī ietilpst pilnībā nolietoti pamatlīdzekļi ar sākotnējo vērtību 29 723 655 EUR (2022. gada 31. decembrī: 11 504 886 EUR).

2023. gadā Mātessabiedrība kapitalizēja aizņēmumu izmaksas 185 822 EUR apmērā (2022. gadā 148 268 EUR), Koncerns kapitalizēja aizņēmumu izmaksas 398 225 EUR apmērā (2022. gadā 148 268 EUR) (9.b pielikums).

Pārskata perioda beigās Koncerna nepabeigtās celtniecības atlikumu 76 918 595 EUR veido šādi būtiskākie projekti:

Nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	Projekta plānotais pabeigšanas termiņš	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Inčukalna pazemes gāzes krātuves PGK darbības uzlabošana	01.12.2025.	22 080 453	8 534 857
330 kV starpsavienojuma Valmiera (LV) – Tsirgulīna (EE) caurlaides spējas palielināšana	31.12.2024.	12 649 868	1 806 338
Sistēmas sinhronizācijas un inerces iekārtu iegāde un uzstādīšana a/st. “Grobīņa”	28.02.2025.	6 735 399	-
Sistēmas sinhronizācijas un inerces iekārtu iegāde un uzstādīšana a/st. “Ventspils”	31.06.2025.	3 482 761	-
Sistēmas sinhronizācijas un inerces iekārtu iegāde un uzstādīšana a/st. “Līksna”	31.10.2025.	3 430 488	-
110 kV elektropārvades kabeļu līnijas Nr. 210 a/st. “Torņkalns” – “Centrālā” caurlaides spējas palielināšana	31.01.2024.	2 751 182	2 679 723
330/110/20 kV apakšstacijas Nr. 20 “Krustpils” 110 kV sadales ietaises pārbūve	31.10.2025.	2 712 405	-
Dispečeru vadības un datu centra izbūve, ražošanas bāzes teritorijas un ēku kompleksa pārbūve Dārziema ielā 86, Rīgā	31.12.2027.	1 163 947	-
330 kV starpsavienojuma Valmiera (LV) – Tartu (EE) caurlaides spējas palielināšana	31.12.2023.	-	8 756 682
Kopējo interešu projekts “Latvijas–Lietuvas starpsavienojuma uzlabošana”	31.12.2023.	-	1 180 131
Apakšstacijas Nr. 208 “Šķirotava” 110 kV sadalnes pārbūve	31.12.2023.	-	4 587 227
Citi projekti	2024.–2026.	21 912 092	14 593 839
Kopā		76 918 595	42 138 797

Pārskata perioda beigās samaksāto avansu atlikuma par pamatlīdzekļiem un nepabeigto būvniecību būtisku daļu veido ES līdzfinansētie projekti. Samaksāto avansu atlikuma dalījums pa projektiem:

Samaksāto avansu atlikums	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
	EUR	EUR	EUR	EUR
Inčukalna PGK projekti	-	-	2 217 520	5 075 020
Gāzes pārvades projekti	-	-	-	149 075
ES līdzfinansētie projekti	-	-	2 217 520	5 224 095
Citi projekti	-	4 250	266 026	102 164
Kopā	-	4 250	2 483 546	5 326 259

Zemāk esošajā tabulā ir apkopotas Koncerna pārvērtēto aktīvu grupu uzskaites vērtības, pieņemot, ka aktīvi tiek uzskaitīti iegādes vērtībā:

	Bilances vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2023.	Bilances vērtība 31.12.2023.
	EUR	EUR
Elektroenerģijas pārvades inženierbūves	3 479 196	4 050 206
Gāzes pārvades ēkas un būves	210 291 727	210 291 727
Urbumi	110 635 514	94 454 805
Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas	665 267 198	650 464 189
Gāzes pārsūkņēšanas un automātiskās vadības iekārtas	25 809 192	18 502 057
Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas	2 313 985	2 837 899
KOPĀ	1 017 796 812	980 600 883

	Bilances vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2022.	Bilances vērtība 31.12.2022.
	EUR	EUR
Elektroenerģijas pārvades inženierbūves	3 639 527	4 415 621
Gāzes pārvades ēkas un būves	214 672 784	214 672 784
Urbumi	112 881 588	112 881 588
Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas	618 139 305	651 562 911
Gāzes pārsūkņēšanas un automātiskās vadības iekārtas	21 329 294	21 329 294
Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas	1 626 768	2 065 428
KOPĀ	972 289 266	1 006 927 626

a) Elektroenerģijas pārvades segmenta pamatlīdzekļi

Regulāri, bet ne retāk kā vienu reizi piecos gados tiek pārvērtētas šādas elektroenerģijas pārvades segmenta pamatlīdzekļu grupas, kuras uzrāda kā:

- Elektroenerģijas pārvades inženierbūves;
- Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas;
- Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas.

Iepriekš minēto pamatlīdzekļu grupu pārvērtēšana tika veikta 2021. gadā pēc to vērtības 2021. gada 1. augustā. Pārvērtēšanu veica neatkarīgs ārējs sertificēts vērtētājs.

Vērtēšana veikta atbilstoši īpašuma vērtēšanas standartiem un balstīta uz esošo pamatlīdzekļu izmantošanu, kas uzskatāma par labāko un efektīvāko izmantošanu.

Pārvērtēšanas rezultātā tika noteikta katra pamatlīdzekļa atlikusī aizstāšanas vērtība. Atlikusī aizstāšanas vērtība ir starpība starp aktīva aizstāšanas izmaksām vai analoga aktīva aizstāšanas izmaksām vērtēšanas brīdī un uzkrāto kopējo fizisko, funkcionālo un ekonomisko nolietojumu.

Aktīvu unikālā rakstura un izmantošanas dēļ pārvērtēšanai izmantoti 3. līmeņa dati, kas nozīmē, ka attiecīgā veida aktīvu tirgū dati nav tieši novērojami.

Aizvietošanas vērtības noteikšana tika veikta, pamatojoties uz aktuālajām materiālu izmaksām un personāla izmaksām, kas tika indeksētas attiecīgi ar materiālu cenu indeksa pieaugumu un vidējo algu pieauguma tempiem. Galvenie pieņēmumi ir saistīti ar pamatlīdzekļu kalpošanas laiku un nolietojuma amplitūdu normatīvā kalpošanas laika ietvaros. Parasti tika pieņemts, ka lūžņu vērtība, kas paliek lietderīgās lietošanas laika beigās, ir aptuveni 5% no attiecīgās pamatlīdzekļu vienības izmaksām.

ZEMĀK ESOŠAJĀS TABULĀS IR APKOPOTAS PĀRVĒRTĒTO AKTĪVU GRUPU UZSKAITES VĒRTĪBAS, PIENĒMOT, KA AKTĪVI TIEK UZSKAITĪTI IEGĀDES VĒRTĪBĀ:

	legādes vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2023. EUR	Uzkrātais nolietojums, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2023. EUR	Bilances vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2023. EUR	Bilances vērtība 31.12.2023. EUR
Elektroenerģijas pārvades inženierbūves	8 703 860	5 224 664	3 479 196	4 050 206
Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas	1 144 474 993	572 028 947	572 446 046	601 298 921
Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas	11 506 434	9 192 449	2 313 985	2 837 899
KOPĀ	1 164 685 287	586 446 060	578 239 227	608 187 026

	legādes vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2022. EUR	Uzkrātais nolietojums, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2022. EUR	Bilances vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2022. EUR	Bilances vērtība 31.12.2022. EUR
Elektroenerģijas pārvades inženierbūves	8 660 301	5 020 774	3 639 527	4 415 621
Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas	1 120 791 336	554 897 533	565 893 803	599 317 409
Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas	10 283 091	8 656 323	1 626 768	2 065 428
KOPĀ	1 139 734 728	568 574 630	571 160 098	605 798 458

Mātesabiedrības aktīvus veido viena naudu ienesošā vienība: elektroenerģijas pārvade. Nosakot naudas ienesošās vienības, tiek pieņemts, ka elektroenerģijas pārvades sistēmu veidojošie infrastruktūras elementi ir vienoti, neatdalāmi un nepieciešami elektroenerģijas pārvades sistēmas drošai ekspluatācijai un pakalpojumu nodrošināšanai.

Aktīvu atgūstamās vērtības aprēķins tiek balstīts uz naudas ienesošo vienību lietošanas vērtību, kas noteikta, diskontējot nākotnes sagaidāmās naudas plūsmas, kas radīsies no naudu ienesošo vienību pastāvīgas izmantošanas. Naudas plūsmas ir balstītas uz naudu ienesošo vienību plānotajiem rezultātiem un vadības prognozēm par naudu ienesošo vienību darbības attīstību.

Ņemot vērā ģeopolitisko situāciju un strauju procentu likmju kāpumu, 2022. gada beigās AST vadība veica aktīvu vērtības samazinājuma pārbaudi. Izvērtējot aktuālo situāciju, AST vadība secina, ka pārskata gada beigās citas pazīmes nav atklātas, savukārt esošo pazīmju vērtējums kopš pēdējās izvērtēšanas nav mainījies. Ievērojot iepriekš minēto, aktīvu vērtības samazinājuma pārbaude netiek veikta.

Ņemot vērā prognozētos biznesa apjomus un aktīvu iespējamo tirgus vērtību, Mātesabiedrības vadība uzskata, ka būtiskas nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu vērtības korekcijas 2023. gada 31. decembrī nav nepieciešamas.

b) Dabaszgāzes pārvades un dabaszgāzes uzglabāšanas segmentu pamatlīdzekļi

Saskaņā ar Koncerna grāmatvedības politiku Koncerns dabaszgāzes pārvades un dabaszgāzes uzglabāšanas segmentos pārvērtētajās vērtības uzskaita šādas pamatlīdzekļu grupas: ar dabaszgāzes pārvadi saistītās ēkas un būves, pārvades līnijas un ar tām saistītās tehnoloģiskās iekārtas, dabaszgāzes urbumi un gāzes pārsūkņēšanas un automatiskās vadības iekārtas.

Pamatlīdzekļu unikālā rakstura un izmantošanas dēļ pārvērtēšanai izmantoti 3. līmeņa dati, kas nozīmē, ka dati tirgū nav viegli novērojami attiecīgajam aktīvu veidam.

ZEMĀK ESOŠAJĀ TABULĀ APKOPOTAS ATLIKUŠĀS VĒRTĪBAS PĀRVĒRTĒTĀJĀM AKTĪVU GRUPĀM, PIENĒMOT, KA AKTĪVI TIKTU UZSKAITĪTI SĀKOTNĒJĀ VĒRTĪBĀ:

	legādes vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2023. EUR	Uzkrātais nolietojums, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2023 EUR	Bilances vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2023 EUR	Bilances vērtība 31.12.2023 EUR
Ēkas un inženierbūves	629 594 093	419 302 364	210 291 729	210 291 729
Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	96 550 924	47 385 657	49 165 267	49 165 267
Urbumi	160 241 650	49 606 136	110 635 514	94 454 805
Gāzes pārsūkņēšanas un automatiskās vadības iekārtas	49 788 909	23 979 716	25 809 193	18 502 058
KOPĀ	936 175 576	540 273 873	395 901 703	372 413 859

	legādes vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2022. EUR	Uzkrātais nolietojums, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2022 EUR	Bilances vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2022 EUR	Bilances vērtība 31.12.2022 EUR
Ēkas un inženierbūves	625 920 310	411 247 525	214 672 785	214 672 785
Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	96 481 109	44 235 607	52 245 502	52 245 502
Urbumi	159 765 510	46 883 922	112 881 588	112 881 588
Gāzes pārsūkņēšanas un automatiskās vadības iekārtas	44 469 967	23 140 673	21 329 294	21 329 294
KOPĀ	926 636 896	525 507 727	401 129 169	401 129 169

2023. gadā Meitassabiedrības vadība ir novērtējusi cauruļvadu, tehnoloģisko iekārtu un vispārējās būvniecības cenu līmeni un ir konstatējusi inflācijas, darbaspēka un materiālu izmaksu pieauguma izmaiņas salīdzinājumā ar 2020. gada janvāri, kad tika veikta pārvērtēšana un noteikta pamatlīdzekļu patiesā vērtība, izmantojot amortizētās aizstāšanas izmaksu metodi. Tā rezultātā ir pamats uzskatīt, ka patiesā aizvietošanas vērtība varētu būt būtiski augstāka par aktīvu esošo uzskaites vērtību 2023. gada 31. decembrī. Tomēr piesardzības nolūkā, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju un nenoteiktību nozarē, vērtēta arī aktīvu lietošanas vērtība kā pamatojums dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas infrastruktūras atgūstamās vērtības noteikšanai un vadība secināja, ka nav nepieciešamas korekcijas pamatlīdzekļu atgūstamajai vērtībai uz 2023. gada 31. decembri, izņemot aprakstīto zemāk.

Atbilstoši 16. SGS "Pamatlīdzekļi" 31. punkta prasībām, ja sabiedrība ir izvēlējusies novērtēt pamatlīdzekļus pārvērtētajā vērtībā, šāda pārvērtēšana jāveic ar pietiekamu regularitāti, lai nodrošinātu, ka pamatlīdzekļu uzskaites vērtība bilances datumā būtiski neatšķiras no to patiesās vērtības. Standarts arī nosaka, ka sabiedrība grupē pamatlīdzekļus, kas ir vienlīdzīgi pēc būtības un to pielietojuma sabiedrības saimnieciskajā darbībā, grupās. Koncerns 2023. gadā, pārskatot pamatlīdzekļu sadalījumu grupās, identificēja konkrētas pamatlīdzekļu grupas, kas pēc būtības un pielietojuma ir uzskaitāmas atsevišķi. Atsevišķās pamatlīdzekļu grupās tika izdalīti dabasgāzes urbumi, gāzes pārsūknešanas un automātiskās vadības iekārtas.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2023. gada 28. decembra lēmumā Nr. 162 "Par akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid"

dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma regulatīvā rēķina uzkrājuma izlietojumu" noteikts, ka regulatīvā rēķina atlikuma daļu 50% apmērā var novirzīt regulatīvā perioda laikā izveidoto aktīvu finansēšanai. Tādā veidā tiek samazināta pamatlīdzekļu regulējamās aktīvu bāzes (RAB) vērtība, kas veido uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma kapitāla izmaksas. Meitassabiedrība ir nolēmusi regulatīvā rēķina atlikuma daļu attiecināt uz tiem Inčukalna PGK modernizācijas projektā izveidotiem aktīviem, kas izveidoti regulatīvā perioda laikā un kas nav finansēti ar ES līdzfinansējumu.

Lai noteiktu, vai pamatlīdzekļu grupu patiesā vērtība atšķiras no finanšu uzskaites vērtības pārskata gada beigās, Meitassabiedrība veica aktīvu patiesās vērtības iekšējo vērtējumu pēc situācijas 2023. gada 31. decembrī tām pamatlīdzekļu grupām, kuras novērtētas pārvērtētajā vērtībā un kurām bija vērtības samazināšanās pazīmes. Atbilstoši 13. SFPS "Patiesās vērtības noteikšana" 62. punktā norādītajām vērtēšanas metodēm Meitassabiedrība izvērtēja, ka piemērotākā ir ienākumu metode.

Nosakot urbumu, gāzes pārsūknešanas iekārtu un iekārtu automātisko vadības sistēmu pamatlīdzekļu grupu patieso vērtību, Meitassabiedrība ir lietojusi esošajam regulatīvajam periodam apstiprināto kapitāla atdeves likmi un ir pieņēmusi, ka pēc regulatīvā perioda beigām kapitāla atdeves likme sasniegs novērtēto tirgus likmi. Aprēķinā ir lietota diskontēšanas likme 7,25%. Ja šī likme būtu 6,25%, tad aktīvu uzskaites vērtība atsevišķām pamatlīdzekļu grupām būtu samazināma par 21 459 tūkst. EUR. Ja šī likme būtu 8,25%, tad aktīvu vērtība atsevišķām pamatlīdzekļu klasēm būtu samazināma par 25 461 tūkst. EUR.

10.3. TIESĪBAS LIETOT AKTĪVUS

	MĀTESSABIEDRĪBA Ēkas un zeme EUR	KONCERNS Ēkas un zeme EUR
2021. gada 31. decembrī		
Sākotnējā vērtība	19 010 549	19 586 019
Uzkrātais nolietojums	(4 375 132)	(4 499 495)
Atlikusī vērtība	14 635 417	15 086 524
2022		
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	69 881	106 527
Tiesību lietot aktīvus pieaugums	686 101	686 101
Nolietojums	(920 010)	(946 261)
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	14 471 389	14 932 892
2022. gada 31. decembrī		
Sākotnējā vērtība	19 766 531	20 270 161
Uzkrātais nolietojums	(5 295 142)	(5 337 269)
Atlikusī vērtība	14 471 389	14 932 892
2023		
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	629 464	629 464
Tiesību lietot aktīvus pieaugums	218 494	218 494
Nolietojums	(920 407)	(933 552)
Atlikusī vērtība 2023. gada 31. decembrī	14 398 940	14 847 298
2023. gada 31. decembrī		
Sākotnējā vērtība	20 609 163	21 112 793
Uzkrātais nolietojums	(6 210 223)	(6 265 495)
Atlikusī vērtība	14 398 940	14 847 298

10.4. NOLIETOJUMS UN AMORTIZĀCIJA

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Pamatlīdzekļu nolietojums (10.2. pielikums)	(33 587 332)	(33 748 203)	(51 036 902)	(50 871 887)
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija (10.1. pielikums)	(852 080)	(635 403)	(1 582 399)	(1 344 000)
Tiesības lietot aktīvu nolietojums (10.3. pielikums)	(920 407)	(920 010)	(933 552)	(946 261)
Nolietojums un amortizācija	(35 359 819)	(35 303 616)	(53 552 853)	(53 162 148)
Vērtības samazinājums pārvērtēšanas rezultātā (10.2. pielikums)	-	-	(23 487 844)	-
Kopā vērtības samazinājums pārvērtēšanas rezultātā	-	-	(23 487 844)	-
Norakstīšana un citas korekcijas	(470 465)	(275 350)	(1 191 470)	(1 196 902)
Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	(470 465)	(275 350)	(1 191 470)	(1 196 902)
KOPĀ nolietojums un amortizācija, vērtības samazinājums neieskaitot norakstīšanu un citas korekcijas	(35 359 819)	(35 303 616)	(77 040 697)	(53 162 148)

11. PĀRĒJIE ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Līdzdalība meitassabiedrību kapitālā, tai skaitā:	134 394 971	134 394 971	-	-
AS "Conexus Baltic Grid"	134 394 971	134 394 971	-	-
Līdzdalība asociēto sabiedrību kapitālā, tai skaitā:	53 333	45 000	53 333	45 000
"Baltic RCC" OÜ	53 333	45 000	53 333	45 000
Līdzdalība pārējo sabiedrību kapitālā, tai skaitā:	1 422	1 422	1 422	1 422
AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds"	1 422	1 422	1 422	1 422
Atlikusī vērtība pārskata perioda beigās	134 449 726	134 441 393	54 755	46 422

Mātesabiedrībai pieder 1,9% no AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds" kapitāla. Mātesabiedrība ir nominālais akcionārs, jo visus riskus un labumus, kas rodas fonda darbības rezultātā, uzņemas vai iegūst Mātesabiedrības darbinieki – pensiju plāna locekļi.

Sabiedrība	Atrašanās vieta	Uzņēmējdarbības veids	Līdzdalības daļa
AS "Conexus Baltic Grid"	Latvija	Dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operators Latvijā	68.46%
"Baltic RCC" OÜ	Igaunija	Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmu reģionālais koordinācijas centrs	33.33%
AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds"	Latvija	Pensiju plānu pārvaldīšana	1.9%

Kopsavilkums par Meitassabiedrības finanšu rādītājiem

Nosaukums	Pašu kapitāls		Peļņa		Saņemtās dividendes no Meitassabiedrības	
	31.12.2023.	31.12.2022.	2023	2022	2023	2022
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
AS "Conexus Baltic Grid"	328 916 708	333 360 664	16 171 765	11 364 745	5 719 677	6 536 774

2023. gadā no Meitassabiedrības saņemtās dividendes naudā 5 719 677 EUR apmērā (2022. gadā 6 536 774 EUR apmērā). Nekontrolējošai līdzdalībai izmaksātās dividendes bija 2 635 401 EUR (2022. gadā 3 011 887 EUR).

Apkopota finanšu informācija par nekontrolējošās līdzdalības daļu ir šāda:

Sabiedrības nosaukums	Ilgtermiņa aktīvi		Īstermiņa aktīvi		Ilgtermiņa saistības		Īstermiņa saistības	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
AS "Conexus Baltic Grid" (31,54%)	439 192 910	435 977 384	30 091 564	27 831 911	93 422 046	96 237 057	46 945 720	34 211 574

12. KRĀJUMI

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Materiāli un rezerves daļas	385 559	425 526	2 928 456	3 240 045
Dabāsgāze	-	-	2 272 259	1 015 561
Samaksātie avansi par krājumiem	-	-	1 433	665
Uzkrājumi lēnas aprites krājumiem	-	-	(138 980)	(139 810)
KRĀJUMI KOPĀ	385 559	425 526	5 063 168	4 116 461

13. PARĀDI NO LĪGUMIEM AR KLIENTIEM

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Parādi no līgumiem ar klientiem	-			
Elektroenerģijas pārvades pakalpojuma parādi	13 670 798	20 111 627	13 670 798	20 111 627
Dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojuma parādi	-	-	11 555 119	9 594 064
Pārējie pircēju un pasūtītāju parādi	5 192 972	2 288 649	5 192 972	2 931 320
Kopā parādi no līgumiem ar klientiem	18 863 770	22 400 276	30 418 889	32 637 011
Sagaidāmie kredītzaudējumi				
Pārējiem pircēju un pasūtītāju parādiem*	(5 455)	(5 495)	(5 455)	(5 495)
Kopā paredzamie kredīta zaudējumi	(5 455)	(5 495)	(5 455)	(5 495)
Debitori, neto				
Elektroenerģijas pārvades pakalpojuma parādi	13 670 798	20 111 627	13 670 798	20 111 627
Dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojuma parādi	-	-	11 555 119	9 594 064
Pārējie pircēju un pasūtītāju parādi	5 187 517	2 283 154	5 187 517	2 925 825
PARĀDI NO LĪGUMIEM AR KLIENTIEM, NETO	18 858 315	22 394 781	30 413 434	32 631 516
Parādu no līgumiem ar klientiem vērtības samazinājums*	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Pārskata gada sākumā	5 495	4 350	5 495	4 350
Iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(40)	1 145	(40)	1 145
Pārskata gada beigās	5 455	5 495	5 455	5 495

* Plašāka informācija par sagaidāmo kredītzaudējumu aprēķinu rādītājiem sniegta 23. pielikumā.

14. CITI DEBITORI

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Termiņnoguldījumi*	80 767 903	-	80 767 903	-
Saņemamais ES fondu finansējums***	26 383 283	8 384 944	26 383 283	8 384 944
Parāds saistībā ar krāpniecisko darījumu**	172 850	172 850	172 850	172 850
Uzkrājums krāpnieciskajam darījumam**	(172 850)	(172 850)	(172 850)	(172 850)
Citi finanšu aktīvi	107 151 186	8 384 944	107 151 186	8 384 944
Pārmaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	11 512	-	11 512
Nākamo periodu izmaksas	631 277	1 013 784	1 271 503	1 013 784
Avanss par balansēšanas pakalpojumiem biržā	-	-	-	2 000 000
Pārējie debitori	11 910 306	91 370	12 175 466	1 027 923
Citi nefinanšu aktīvi	12 541 583	1 116 666	13 446 969	4 053 219
CITI DEBITORI KOPĀ	119 692 769	9 501 610	120 598 155	12 438 163

* Nodrošinot efektīvu resursu pārvaldību, ievērojot procentu likmju pieaugumu, 2023. gadā brīvi pieejamie naudas līdzekļi tika noguldīti īstermiņa termiņnoguldījumos uz periodu no 6 līdz 12 mēnešiem un gada procentu likmēm robežās no 3,41% līdz 4,4% (skatīt 23. pielikumu).

** Mātesabiedrība 2022. gadā veikusi uzkrājumu 172 850 EUR apmērā saistībā ar krāpniecisku darījumu. Par šo lietu ir ierosināts kriminālprocess.

*** Mātesabiedrība 2023. gadā turpina īstenot ES līdzfinansētos projektus "Sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu, 1. fāze" un "Sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu, 2. fāze", kā arī ir uzsākti projekti Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna investīcijās "Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācija" ietvaros (skatīt Vadības ziņojuma nodaļu "Koncerna turpmākā attīstība").

15. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	-	(2 088 770)	(2 387 165)
Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	-	851 734	341 511
KOPĀ uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	-	(1 237 036)	(2 045 654)

Uzņēmumu ienākuma nodoklis attiecas uz Koncerna Meitassabiedrības gada laikā veikto uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumu, veicot dividenžu izmaksu.

Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis

Koncerna atliktais nodoklis tiek rēķināts par nākotnē maksājamo uzņēmumu ienākuma nodokli no Meitassabiedrības nesadalītās peļņas, kuru plānots samaksāt Mātešsabiedrībai dividendēs turpmākajos trīs gados, par pamatu ņemot Meitassabiedrības stratēģijā noteikto dividenžu apmēru, kas nosaka, ka dividendēs tiek izmaksāti 90% no Meitassabiedrības peļņas. Atliktā nodokļa daļa, kas attiecināma uz dividendēm, kuras saņem nekontrolējošā līdzdalība, tiek attiecināta uz nekontrolējošās līdzdalības vērtību pašu kapitālā.

	2023 EUR	2022 EUR
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības uz gada sākumu	4 490 381	4 831 892
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistību samazinājums	(851 734)	(341 511)
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības uz gada beigām	3 638 647	4 490 381

16. NAUDA UN TĀS EKVIVALENTI

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Naudas līdzekļi bankā	28 735 057	92 042 624	41 453 794	103 009 740
Pieprasījuma depozīti*	3 211 633	-	3 446 346	-
KOPĀ nauda un naudas ekvivalenti	31 946 690	92 042 624	44 900 140	103 009 740

Saistībā ar komercbanku piedāvāto procentu likmju par naudas atlikumiem norēķinu kontos pieaugumu, 2023. gadā ar sadarbības bankām ir noslēgti nakts

depozītu līgumi ar mainīgām procentu likmēm, kur depozītu apjoms mainās atkarībā no koncerna tūlītējām naudas prasībām.

17. PAŠU KAPITĀLS

a) Pamatkapitāls

Pārskats par izmaiņām Mātesabiedrības pašu kapitālā sniegts tālāk esošajā tabulā:

	Akciju skaits	Reģistrētais akciju kapitāls, EUR
2021. gada 31. decembrī	365 895 957	365 895 957
Jaunu akciju emisija	25 702 577	25 702 577
2022. gada 31. decembrī	391 598 534	391 598 534
2023. gada 31. decembrī	391 598 534	391 598 534

Koncerna akciju kapitālu veido Mātesabiedrības parastās akcijas. Akciju kapitāls ir pilnībā apmaksāts.

Saskaņā ar AS "Augstsprieguma tīkls" akcionāru sapulces 2022. gada 3. novembra lēmumu (protokols Nr. 3, 1.§) ir veikts ieguldījums Mātesabiedrības pamatkapitālā 25 702 577 EUR apmērā, kapitalizējot nesadalīto peļņu.

Mātesabiedrība ir veikusi maksājumus valsts budžetā par valsts kapitāla izmantošanu (dividendes) no iepriekšējā gada peļņas:

- 2022. gadā 29 143 118 EUR jeb 0,79649 EUR par vienu akciju.
- 2023. gadā 7 033 805 EUR jeb 0,01796 EUR par vienu akciju.

b) Rezerves

Mātesabiedrības rezerves sastāv no pārvērtēšanas rezerves, rezervēm pēcnodarbinātības pabalstiem, nesadalītās peļņas, kas ar īpašnieka lēmumu novirzīta pārējās rezervēs attīstības nodrošināšanai. Koncerna rezerves sastāv no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves, Meitassabiedrības statūtos noteiktajām rezervēm, pārvērtēšanas rezerves pēcnodarbinātības pabalstiem, nesadalītās peļņas, kas ar īpašnieka lēmumu novirzīta pārējās rezervēs attīstības nodrošināšanai.

c) Nekontrolējošā līdzdalība

Informācija par nekontrolējošo līdzdalību ir sniegta 11. pielikumā. Izņemot dividendes, nav notikuši citi darījumi ar nekontrolējošo līdzdalību.

18. DARBINIEKU LABUMU SAISTĪBAS

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Pārskata gada sākumā	3 294 185	3 426 477	4 645 953	4 800 612
Atzīts visaptverošo ienākumu pārskatā – Pēcnodarbinātības novērtēšanas rezultāts	(309 558)	(329 736)	(339 038)	(388 781)
Atzīts peļņas vai zaudējumu pārskatā – Personāla izmaksas	277 267	197 444	286 456	234 122
Pārskata gada beigās	3 261 894	3 294 185	4 593 371	4 645 953

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Pārskata gada sākumā	3 294 185	3 426 477	4 645 953	4 800 612
Samaksātie pēcnodarbinātības pabalsti	(125 146)	(352 360)	(280 202)	(451 907)
Uzkrājumu izmaiņas	92 855	220 068	227 620	297 248
Pārskata gada beigās	3 261 894	3 294 185	4 593 371	4 645 953

Detalizēta informācija par aprēķinos izmantotajiem pieņēmumiem, kā arī jutīguma analīze sniegta 2.12. pielikumā.

19. NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
a) Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi				
- no pieslēgumu maksām	37 477 190	38 084 750	37 477 190	38 084 750
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	37 477 190	38 084 750	37 477 190	38 084 750
- no Eiropas Savienības finansējuma	142 366 370	136 421 913	168 437 244	161 379 662
- no sagaidāmā Eiropas Savienības finansējuma avansa	26 383 283	8 384 944	26 383 283	8 384 944
- no Eiropas Savienības finansējuma saņemtā avansa	18 562 500	18 562 500	18 562 500	18 562 500
- no pārslodzes maksas ieņēmumiem	134 178 984	141 537 570	134 178 984	141 537 570
Pārējie ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi	321 491 137	304 906 927	347 562 011	329 864 675
KOPĀ ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi	358 968 327	342 991 677	385 039 201	367 949 425

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
b) Īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi				
- no pieslēgumu maksām	4 117 311	3 658 224	4 117 311	3 658 224
- atzītas citas līguma saistības	-	-	4 475	-
Īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	4 117 311	3 658 224	4 121 786	3 658 224
- nepabeigtie ES līdzfinansētie projekti, tostarp:	16 531 253	3 881 759	16 531 253	3 881 759
Projekts "Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ar Eiropas tīklu, 2. fāze"	2 650 549	777 947	2 650 549	777 947
Baltijas valstu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu, 1. fāze	6 620 186	2 950 889	6 620 186	2 950 889
Elektroenerģijas pārvades sistēmas modernizācija	7 239 338	-	7 239 338	-
Projekts "EU-SysFlex – Eiropas sistēma ar efektīvi koordinētu elastīguma izmantošanu lielāka AER īpatsvara integrēšanā"	-	37 812	-	37 812
Projekts "Baltijas elektroenerģijas sistēmu dinamiskās stabilitātes izpēte"	-	26 250	-	26 250
Projekts "Sistēma PSO-SSO-galalietotāja sasaistei, INTERRFACE"	21 180	88 861	21 180	88 861
- pabeigtie ES līdzfinansētie projekti	3 570 603	3 609 338	4 540 432	4 372 019
- no pārslodzes maksas ieņēmumiem	19 014 063	1 204 239	19 014 063	1 204 239
- no pieslēguma dabasgāzes pārvades sistēmai	-	-	4 654	4 654
Pārējie īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi	39 115 919	8 695 336	40 090 402	9 462 671
KOPĀ īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi	43 233 230	12 353 560	44 212 188	13 120 895

Nākamo periodu ieņēmumu no līgumiem ar klientiem (ilgtermiņa un īstermiņa) kustība:

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
	EUR	EUR	EUR	EUR
Pārskata gada sākumā	41 742 974	41 625 094	41 742 974	41 625 094
Pieslēgumu maksa un jaudas rezervācijas maksa atzīta peļņas vai zaudējumu pārskatā	(3 612 980)	(3 467 086)	(3 620 810)	(3 467 086)
Saņemtā pieslēguma maksa un jaudas rezervācijas maksa no klientu iemaksām	3 464 507	3 584 966	3 476 812	3 584 966
Pārskata gada beigās	41 594 501	41 742 974	41 598 976	41 742 974

Pārējo nākamo periodu ieņēmumu (ilgtermiņa un īstermiņa) kustība:

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
	EUR	EUR	EUR	EUR
Pārskata perioda sākumā	313 602 263	251 557 503	339 327 346	270 490 450
Saņemtais ES līdzfinansējums*	26 383 283	7 720 085	28 524 447	7 720 085
Saņemtais iepriekšējo periodu uzkrātais ES līdzfinansējums	(8 318 710)	(509 198)	(8 318 710)	(509 198)
Saņemtie nākamo periodu ieņēmumi no ES līdzfinansējuma	7 065 258	489 433	7 065 258	8 133 373
Saņemtais ES līdzfinansējuma avanss**	15 099 296	21 513 389	15 099 296	21 513 389
Saņemtie pārslodzes maksas ieņēmumi***	11 656 486	37 650 929	11 646 486	37 650 929
Pārslodzes maksas ieņēmumi iekļauti peļņas vai zaudējumu pārskatā	(1 205 248)	(1 191 483)	(1 205 248)	(1 191 483)
Inčukalna PGK rezervēto jaudu maksa	-	-	-	(237 284)
ES līdzfinansējums iekļauts peļņas vai zaudējumu pārskatā	(3 675 572)	(3 628 395)	(4 496 462)	(4 242 915)
Pārskata gada beigās	360 607 056	313 602 263	387 652 413	339 327 346
KOPĀ ilgtermiņa un īstermiņa kustība pārskata gada beigās	402 201 557	355 345 237	429 251 389	381 070 320

* No Eiropas Savienības saņemtais finansējums (saistīts ar aktīviem) tiek atzīts brīdī, kad Koncerns un Mātesabiedrība ir izpildījuši ar šī finansējuma saņemšanu saistītos nosacījumus un tiem ir beznosacījuma tiesības saņemt finansējumu. Ar finansējuma saņemšanu saistītie nosacījumi ir šādi: Mātesabiedrība un Koncerns nodrošina Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu vadību, iekšējo kontroli un uzskaiti saskaņā ar Eiropas Savienības vadlīnijām un Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām. Katram darījumam, kas attiecas uz ES līdzfinansēto projektu uzskaiti, tiek nodrošināta grāmatvedības uzskaitē atsevišķi nodalītā kontā. Mātesabiedrība un Koncerns nodrošina šķirtu līdzfinansēto projektu atbilstošo ieņēmumu, izdevumu, ilgtermiņa ieguldījumu un pievienotās vērtības nodokļa uzskaiti. Ja līdzekļi netiek saņemti līdz pārskata perioda beigām, tos atspoguļo kā debitoru parādu bilances pozīcijā "Citi debitori".

** Nemot vērā būtiskos plānotos ieguldījumus ES līdzfinansētajos kopēju interešu projektos "Sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu, 1. fāze" un "Sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu, 2. fāze", kā arī ieguldījumus Atvērto tīklu mehānismu investīciju plāna "Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācija" projektos (skat. arī nodaju "Koncerna turpmākā attīstība"), noslēgto granta līgumu ietvaros saņemts avanss projektu realizācijai.

*** Kopējie saņemtie pārslodzes maksas un elektriskās jaudas pārslodzes likvidācijas ieņēmumi 2023. gadā 33 855 768 EUR (2022. gadā 152 247 568 EUR), no tiem peļņas vai zaudējumu pārskatā pārslodzes novēršanas izmaksu segšanai atzīti 8 071 615 EUR (2022. gadā 78 057 043 EUR) un elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksu segšanai 14 127 667 EUR (2022. gadā 36 539 596 EUR). Atlikusi daļa 11 656 486 EUR (2022. gadā 37 650 929 EUR) novirzīti uz nākamo periodu ieņēmumiem.

Nākamo periodu ieņēmumu sadalījums pa periodiem:

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Nākamo periodu ieņēmumi no Eiropas Savienības finansējuma				
1 gads vai mazāk	20 101 856	7 491 097	21 076 160	8 253 778
1–5 gadi	17 214 431	17 441 591	22 085 951	17 441 591
Virs 5 gadiem	170 097 722	145 927 766	191 297 076	170 885 514
Nākamo periodu ieņēmumi no pārslodzes maksas				
1 gads vai mazāk	19 014 063	1 204 239	19 014 063	1 204 239
1–5 gadi	34 251 119	5 788 368	34 251 119	5 788 368
Virs 5 gadiem	99 927 865	135 749 202	99 927 865	135 749 202
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas				
1 gads vai mazāk	4 117 311	3 658 224	4 117 311	3 658 224
1–5 gadi	17 342 436	17 512 079	17 342 436	17 512 079
Virs 5 gadiem	20 134 754	20 572 671	20 134 754	20 572 671
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēguma dabasgāzes pārvades sistēmai				
1 gads vai mazāk	-	-	4 654	4 654
KOPĀ nākamo periodu ieņēmumi	402 201 557	355 345 237	429 251 389	381 070 320

20. AIZŅĒMUMI UN NOMAS SAISTĪBAS

Mātesabiedrība 2021. gada oktobrī emitēja obligācijas 100 000 tūkst. EUR apmērā. Obligāciju emisijas programmas kopējais apjoms ir līdz 160 000 tūkst. EUR apmērā ar iespēju pēc nepieciešamības veikt papildu emisijas. Obligācijas tiek kotētas Nasdaq Riga biržā ar fiksētu kupona likmi 0,5% gadā un dzēšanas datumu 2027. gada 20. janvāris. Mātesabiedrība ir tiesīga dzēst katru emitēto obligāciju sēriju pilnībā, bet ne daļēji, jebkurā brīdī 3 (trīs) mēnešu laikā pirms to dzēšanas termiņa par cenu, kas vienāda ar obligāciju nominālvērtību kopā ar uzkrātajiem procentiem. Papildus saistību nepildīšanas gadījumiem ir iekļauts "cross-default" nosacījums, ja Mātesabiedrības un tās Meitassabiedrības kavētie maksājumi atsevišķi vai kopā pārsniedz 20 000 tūkst. EUR.

Apdrošināmo līdzekļu finansēšanai, lai nodrošinātu likviditātes rezervi turpmākajiem 24 mēnešiem, 2023. gadā pagarināts 2022. gada 9. decembrī starp AS "Augstsprieguma tīkls" un AS "Swedbank" noslēgtais kredītlīnijas līgums ar limitu līdz 10 000 tūkst. EUR, nosakot tā termiņu līdz 2025. gada 9. decembrim, ar bāzes procentu likmi trīs mēnešu EURIBOR un pievienoto procentu likmi 1,05%. Minētais kredītlīnijas līgums ir nenodrošināts.

Starp AS "Augstsprieguma tīkls" un AS "SEB banka" noslēgtais kredītlīnijas līgums līdz 20 000 tūkst. EUR apmērā ar termiņu līdz 2023. gada 18. jūnijam netika pagarināts.

Pārskata periodā abu minēto kredītlīnijas līgumu ietvaros AS "Augstsprieguma tīkls" aizņēmumus nav saņēmusi. Mātesabiedrības esošajos aizņēmumu līgumos noteiktie finanšu rādītāju ierobežojumi pārskata periodā un pārskata apstiprināšanas brīdī ir ievēroti.

Finanšu rādītāju ierobežojumi	31.12.2023.	31.12.2022.
Pašu kapitāla pietiekamība >25%	44%	47%
Neto aizņēmumi / EBITDA <6	1.3	0.2

Pārskata perioda beigās Mātesabiedrības ilgtermiņa aizņēmumu vidējā svērtā procentu likme ir palikusi nemainīga 0,5% (2022. gada 31. decembrī: 0.5%). 100% no kopējā ilgtermiņa kredītu apjoma ir ar fiksētu aizdevuma procentu likmi (2022. gada 31. decembrī: 100%).

Mātesabiedrības Meitassabiedrība dabasgāzes operators AS "Conexus Baltic Grid" piesaista ārējo finansējumu saviem spēkiem. Pārskata gadā AS "Conexus Baltic Grid" ir aizņēmumi gan no vietējām, gan arī no ārvalstu kredītiestādēm. Aizņēmumu vidējā svērtā procentu likme pārskata gada beigās ir 3,30% (31.12.2022. 1,76%). 35% no saņemtajiem, bet vēl neatmaksātiem aizņēmumiem pārskata gada beigās ir ar fiksētu aizdevuma procenta likmi (31.12.2022. 36%). Visi Conexus aizņēmumi ir eiro valūtā un bez nodrošinājuma.

Pārskata gada beigās Conexus ir pieejami noslēgtie ilgtermiņa aizdevumu līgumi 45 000 tūkst. EUR apmērā, kuru saņemšana ir paredzēta 2024. gada laikā.

Meitassabiedrības esošajos aizņēmumu līgumos noteiktie finanšu rādītāju ierobežojumi pārskata periodā un pārskata apstiprināšanas brīdī ir ievēroti.

Finanšu rādītāju ierobežojumi	31.12.2023.	31.12.2022.
Pašu kapitāla pietiekamība >50%	70%	72%
Neto aizņēmumi / EBITDA <5	1.32	2.72
Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) >1.2x	3.3	2.85

Koncerna vidējā svērtā ilgtermiņa kredītu procentu likme pārskata perioda beigās bija 1,74% (2021. gada 31. decembrī 1,07%), īstermiņa aizņēmumu vidējā svērtā procentu likme ir 4,76% (31.12.2022. – 2,77%). 71% no Koncerna kopējiem ilgtermiņa kredītiem ir ar fiksētu kredīta procentu likmi (2022. gada 31. decembrī 71%). Visi Koncerna aizņēmumi ir eiro valūtā un bez nodrošinājuma.

Koncerns un Mātesabiedrība ir noslēguši dažādus zemes un nekustamā īpašuma nomas līgumus, tai skaitā būtiskākais ir 2011. gadā noslēgtais ilgtermiņa līgums ar darbības termiņu līdz 2044. gadam ar AS "Latvenergo" (kurai pieder īpašumtiesības) par kombinētā optiskā kabeļa (OPGW – optical ground wire with dual function) elektriskās daļas nomu, kas izvietots uz pārvades līniju balstiem, un tā metālisks stiegrojums nodrošina arī 330 kV un 110 kV elektroenerģijas pārvades līniju aizsardzību pret zibens radītu pārspriegumu.

Aizņēmumi no kredītiestādēm

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	-	-	65 568 897	69 468 183
Emitēto obligāciju ilgtermiņa daļa	99 919 164	99 892 726	99 919 164	99 892 726
Īstermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	-	-	13 899 286	12 899 286
Aizņēmumi	99 919 164	99 892 726	179 387 347	182 260 195
Ilgtermiņa uzkrātās saistības procentu izmaksām no emitētajām obligācijām	473 973	473 973	473 973	473 973
Īstermiņa uzkrātās saistības par aizņēmumu procentu izmaksām no kredītiestādēm	-	-	75 493	62 480
KOPĀ aizņēmumi	100 393 137	100 366 699	179 936 813	182 796 648
Tai skaitā:				
Ilgtermiņa aizņēmumi	100 393 137	100 366 699	165 962 034	169 834 882
Īstermiņa aizņēmumi	-	-	13 974 779	12 961 766

Nomas saistības

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
KOPĀ nomas saistības	14 880 675	14 865 954	15 358 677	15 350 376
Tai skaitā:				
Ilgtermiņa	14 036 873	14 184 247	14 487 671	14 643 605
Īstermiņa	843 802	681 707	871 006	706 771

Aizņēmumu un nomas saistību kustība

	MĀTESSABIEDRĪBA		
	Nomas saistības EUR	Citi aizņēmumi EUR	Kopā EUR
2021. gada 31. decembrī	14 938 982	99 966 288	114 905 270
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	69 881	-	69 881
Jauni līgumi	686 101	-	686 101
Atmaksa, izņemot procentu maksājumus	(829 010)	-	(829 010)
Procentu maksājumi	(230 846)	(126 027)	(356 873)
Aprēķinātie procenti	230 846	526 438	757 284
2022. gada 31. decembrī	14 865 954	100 366 699	115 232 653
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	629 297	-	629 297
Jauni līgumi	218 494	-	218 494
Atmaksa, izņemot procentu maksājumus	(833 070)	-	(833 070)
Procentu maksājumi	(230 114)	(500 000)	(730 114)
Aprēķinātie procenti	230 114	526 438	756 552
2023. gada 31. decembrī	14 880 675	100 393 137	115 273 812

	KONCERNS			
	Nomas saistības EUR	Aizņēmumi no kreditīestādēm	Citi aizņēmumi EUR	Kopā EUR
2021. gada 31. decembrī	15 406 319	98 093 221	99 966 288	213 465 828
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	106 527	-	-	106 527
Jauni līgumi	686 101	20 000 000	-	20 686 101
Atmaksa, izņemot procentu maksājumus	(848 571)	(35 688 383)	-	(36 536 954)
Procentu maksājumi	(251 502)	(564 160)	(126 027)	(941 689)
Aprēķinātie procenti	251 502	589 271	526 438	1 367 211
2022. gada 31. decembrī	15 350 376	82 429 949	100 366 699	198 147 024
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	629 297	-	-	629 297
Jauni līgumi	218 494	10 000 000	-	10 218 494
Atmaksa, izņemot procentu maksājumus	(839 490)	(12 899 286)	-	(13 738 776)
Procentu maksājumi	(250 897)	(2 568 496)	(500 000)	(3 319 393)
Aprēķinātie procenti	250 897	2 581 509	526 438	3 358 844
2023. gada 31. decembrī	15 358 677	79 543 676	100 393 137	195 295 490

Aizņēmumu sadalījums pēc to atmaksas termiņiem

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi:				
1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	473 973	473 973	2 458 289	2 446 332
1–5 gadi	99 919 164	-	107 661 099	7 741 935
virs 5 gadiem	-	99 892 726	18 387 097	120 215 307
Kopā	100 393 137	100 366 699	128 506 485	130 403 574
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar mainīgu procentu likmi:				
1 gads vai mazāk (īstermiņa aizņēmumi)	-	-	11 990 463	2 354
1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	-	-	-	10 987 053
1–5 gadi	-	-	39 439 865	41 403 667
Kopā	-	-	51 430 328	52 393 074
KOPĀ aizņēmumi	100 393 137	100 366 699	179 936 813	182 796 648

Nomas saistību sadalījums pēc to atmaksas termiņiem

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
1 gads vai mazāk	843 802	681 707	871 006	706 771
1–5 gadi	3 029 123	3 242 843	3 137 939	3 343 099
Virs 5 gadiem	11 007 750	10 941 404	11 349 732	11 300 506
KOPĀ nomas saistības	14 880 675	14 865 954	15 358 677	15 350 376

21. PARĀDI PIEGĀDĀTĀJIEM UN PĀRĒJIE KREDITORI

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Finanšu saistības:				
Parādi par elektroenerģiju un dabasgāzi	16 697 580	22 243 344	16 697 580	22 243 344
Parādi par materiāliem un pakalpojumiem	8 075 054	6 467 104	13 856 645	13 877 958
Uzkrātās saistības	59 320	95 367	815 112	2 356 219
Pārējās īstermiņa finanšu saistības	7 677 092	2 662 036	22 931 538	2 662 036
KOPĀ finanšu saistības	32 509 046	31 467 851	54 300 875	41 139 557
Nefinanšu saistības:				
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un pārējie nodokļi	1 352 511	1 455 831	2 464 382	2 532 591
Saņemtie pieslēguma maksas avansi	795 572	479 283	795 572	479 283
Saņemtie avansi par jaudas rezervēšanas maksu*	12 036 879	-	12 036 879	-
Saņemtie avansa maksājumi	-	650	6 112 856	8 581 032
Pārējās īstermiņa nefinanšu saistības	3 309 290	2 995 440	6 257 513	4 123 429
KOPĀ nefinanšu saistības	17 494 252	4 931 204	27 667 202	15 716 335
KOPĀ parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem, t. sk.	50 003 298	36 399 055	81 968 077	56 855 892
Parādi piegādātājiem	24 772 634	28 710 448	30 554 225	36 121 302
Parādi pārējiem kreditoriem	25 230 664	7 688 607	51 413 852	20 734 590

*2023. gadā Mātešsabiedrība ir saņēmusi avansus par jaudas rezervēšanas maksu 12 036 879 EUR un bankas garantijas par jaudas rezervēšanas maksu 59 156 969 EUR apmērā.

Saņemto pieslēgumu maksas avansu kustība

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Pārskata perioda sākumā	479 283	1 247 950	479 283	1 247 950
Saņemtie pieslēgumu maksas avansi	1 115 112	1 377 194	1 115 112	1 377 194
Uz nākamo periodu ieņēmumiem attiecinātie avansi pēc pieslēgumu izbūves pabeigšanas	(798 823)	(2 145 861)	(798 823)	(2 145 861)
Pārskata perioda beigās	795 572	479 283	795 572	479 283

22. PATIESĀS VĒRTĪBAS APSVĒRUMI

13. SFPS nosaka vērtēšanas tehniku hierarhiju, pamatojoties uz to, vai vērtēšanas tehnikā tiek izmantoti novērojami tirgus dati vai arī tirgus dati nav novērojami. Novērojami tirgus dati ir iegūti no neatkarīgiem avotiem. Ja tirgus dati nav novērojami, vērtēšanas tehnika atspoguļo Koncerna pieņēmumus par tirgus situāciju.

Šī hierarhija nosaka, ka ir jālieto novērojami tirgus dati, ja vien tie ir pieejami. Veicot pārvērtēšanu, Koncerns un Mātesabiedrība ņem vērā atbilstošas novērojamas tirgus cenas, ja tas ir iespējams.

Patiesās vērtības noteikšanas mērķis, pat ja tirgus nav aktīvs, ir noteikt darījuma cenu, pie kuras tirgus dalībnieki būtu ar mieru pārdot aktīvu vai uzņemties saistības konkrētā vērtēšanas datumā pašreizējos tirgus apstākļos.

Lai noteiktu finanšu instrumenta patieso vērtību, izmanto vairākas metodes: kotētās cenas vai vērtēšanas tehniku, kas iekļauj novērojamus tirgus datus un ir balstīta uz iekšējiem modeļiem. Balstoties uz patiesās vērtības hierarhiju, visas vērtēšanas tehnikas ir sadalītas 1. līmenī, 2. līmenī un 3. līmenī.

Finanšu instrumenta patiesās vērtības hierarhijas līmenim ir jābūt noteiktam kā zemākajam līmenim, ja to vērtības būtisko daļu veido zemāka līmeņa dati.

Finanšu instrumenta klasificēšana patiesās vērtības hierarhijā notiek divos posmos:

1. Klasificēt katra līmeņa datus, lai noteiktu patiesās vērtības hierarhiju;
2. Klasificēt pašu finanšu instrumentu, balstoties uz zemāko līmeni, ja to vērtības būtisku daļu veido zemāka līmeņa dati.

Kotētās tirgus cenas – 1. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 1. līmenī tiek izmantotas aktīvā tirgū nekoriģētas kotācijas cenas identiskiem aktīviem vai saistībām, kad kotācijas cenas ir viegli pieejamas un cena reprezentē faktisko tirgus situāciju darījumiem godīgas konkurences apstākļos.

Vērtēšanas tehnika, kurā tiek izmantoti novērojami tirgus dati, – 2. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 2. līmenī izmantotajos modeļos visi būtiskākie dati ir tieši vai netieši novērojami no aktīvu vai saistību puses. Modelī izmantoti tirgus dati, kas nav 1. līmenī iekļautās kotētās cenas, bet kas ir novērojami tieši (t. i., cena) vai netieši (t. i., tiek iegūti no cenas).

Vērtēšanas tehnika, kurā tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem, – 3. līmenis

Vērtēšanas tehnikā tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (nenovērojami tirgus dati), ir klasificēti 3. līmenī. Par nenovērojamiem tirgus datiem tiek uzskatīti tādi dati, kas nav viegli pieejami aktīvā tirgū nelikvīda tirgus vai finanšu instrumenta sarežģītības dēļ. 3. līmeņa datus pārsvarā nosaka, balstoties uz līdzīga rakstura novērojamiem tirgus datiem, vēsturiskiem novērojumiem vai izmantojot analītiskas pieejas.

Aktīvi un saistības, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta, un aktīvi, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā

Aizņēmumu no kredītiestādēm un nomas saistību patiesā vērtība tiek noteikta, diskontējot nākotnes naudas plūsmas, piemērojot tirgus procentu likmes. Tā kā aizņēmumiem no kredītiestādēm piemērotās procentu likmes tika noteiktas nesenu un būtiski neatšķiras no tirgus procentu likmēm (lai gan dažai ir fiksētas), savukārt nomas saistībām piemērotās procentu likmes ir novērtētas kā līdzīgas pašreizējam tirgus procentu likmēm, kamēr Koncernam un Mātesabiedrībai piemērotā riska prēmija nav būtiski mainījusies, ilgtermiņa saistību patiesā vērtība aptuveni atbilst to uzskaites vērtībai.

Lai arī emitētās obligācijas (ietvertas aizņēmumu pozīcijā) ir kotētas tirgū, darījumi ar šiem vērtspapīriem notiek reti un tos nevar uzskatīt par aktīvu tirgu apliecinājumiem. Tādējādi obligācijas netiek vērtētas, piemērojot 1. līmeņa datus. Obligāciju patiesā vērtība tiek noteikta, diskontējot nākotnes naudas plūsmas, piemērojot tirgus procentu likmes. Tā kā obligācijām piemērotās procentu likmes tika noteiktas 2021. gadā, ievērojot procentu likmju pieaugumu tirgū, Mātesabiedrības emitēto obligāciju uzskaites vērtība pārsniedz to tirgus vērtību. Koncernam un Mātesabiedrībai piemērotā riska prēmija nav būtiski mainījusies.

Vadība novērtēja, ka nauda un īstermiņa depozīti, debitoru parādi, parādi piegādātājiem un darbuņēmējiem, banku overdrafti un citas īstermiņa saistības aptuveni atbilst to uzskaites vērtībām, galvenokārt šo instrumentu isā termiņa dēļ.

	MĀTESSABIEDRĪBA			
	Uzskaites vērtība EUR	1. līmenis EUR	2. līmenis EUR	3. līmenis EUR
31.12.2023.				
Aktīvi, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā:				
Pārvērtētie pamatlīdzekļi (10.2. pielikums)	608 187 026	-	-	608 187 026
Aktīvi, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Nauda (16. pielikums)	31 946 690	-	31 946 690	-
Parādi no līgumiem ar klientiem (13. pielikums)	18 858 315	-	-	18 858 315
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (11. pielikums)	54 755	-	-	54 755
Terminnoguldījumi (14. pielikums)	80 767 903		80 767 903	
Citi debitori (14. pielikums)	26 383 283	-	-	26 383 283
Saistības, kurām patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Aizņēmumi (20. pielikums)	100 393 137	-	88 353 553	-
Nomas saistības (20. pielikums)	14 880 675	-	-	14 880 675
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (21. pielikums)	32 509 046	-	-	32 509 046
31.12.2022.				
Aktīvi, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā:				
Pārvērtētie pamatlīdzekļi (10.2. pielikums)	605 798 458	-	-	605 798 458
Aktīvi, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Nauda (16. pielikums)	92 042 624	-	92 042 624	-
Parādi no līgumiem ar klientiem (13. pielikums)	22 394 781	-	-	22 394 781
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (11. pielikums)	46 422	-	-	46 422
Citi debitori (14. pielikums)	8 384 944	-	-	8 384 944
Saistības, kurām patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Aizņēmumi (20. pielikums)	100 366 699	-	84 864 725	-
Nomas saistības (20. pielikums)	14 865 954	-	-	14 865 954
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (21. pielikums)	31 467 851	-	-	31 467 851

	KONCERNS			
	Uzskaites vērtība EUR	1. līmenis, EUR	2. līmenis, EUR	3. līmenis, EUR
31.12.2023.				
Aktīvi, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā:				
Pārvērtētie pamatlīdzekļi (10.2. pielikums)	980 600 883	-	-	980 600 883
Aktīvi, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Nauda (16. pielikums)	44 900 140	-	44 900 140	-
Parādi no līgumiem ar klientiem (13. pielikums)	30 413 434	-	-	30 413 434
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (11. pielikums)	54 755	-	-	54 755
Terminnoguldījumi (14. pielikums)	80 767 903		80 767 903	
Citi debitori (14. pielikums)	26 383 283	-	-	26 383 283
Saistības, kurām patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Citi aizņēmumi (20. pielikums)	100 393 137	-	88 353 553	-
Aizņēmumi no kredītiestādēm (20. pielikums)	79 543 676	-	-	79 543 676
Nomas saistības (20. pielikums)	15 358 677	-	-	15 358 677
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (21. pielikums)	54 300 875	-	-	54 300 875
31.12.2022.				
Aktīvi, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā:				
Pārvērtētie pamatlīdzekļi (10.2. pielikums)	1 006 927 626	-	-	1 006 927 626
Aktīvi, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Nauda (16. pielikums)	103 009 740	-	103 009 740	-
Parādi no līgumiem ar klientiem (13. pielikums)	32 631 516	-	-	32 631 516
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (11. pielikums)	46 422	-	-	46 422
Citi debitori (14. pielikums)	8 384 944	-	-	8 384 944
Saistības, kurām patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Citi aizņēmumi (20. pielikums)	100 366 699	-	84 684 725	-
Aizņēmumi no kredītiestādēm (20. pielikums)	82 429 949	-	-	82 429 949
Nomas saistības (20. pielikums)	15 350 376	-	-	15 350 376
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (21. pielikums)	41 139 557	-	-	41 139 557

* Lai precizāk atspoguļotu finanšu saistību patieso vērtību, aizņēmumi no kredītiestādēm iekļauti 3. līmenī.

23. FINANŠU RISKU VADĪBA

Augstsprieguma tīkla koncerna Finanšu risku vadība tiek īstenota saskaņā ar Finanšu risku pārvaldības politiku un tai pakārtotajiem Finanšu risku pārvaldības noteikumiem.

Koncerna meitassabiedrība AS "Conexus Baltic Grid" izstrādā un apstiprina savas Finanšu risku vadības politikas, kas ir saskaņotas ar Koncerna politikā ietvertajiem pamatprincipiem.

Finanšu resursu pārvaldība vērsta uz saimnieciskās darbības finansējuma un finansiālās stabilitātes nodrošināšanu, realizējot konservatīvu finanšu risku vadību. Finanšu risku vadības ietvaros Koncerns un Mātesabiedrība izmanto finanšu risku kontroles un veic risku ierobežošanas pasākumus, samazinot risku atvērtajās pozīcijās.

Likviditātes risks

Likviditātes risks ir saistīts ar Koncerna un Mātesabiedrības spēju izpildīt saistības noteiktajos termiņos. Operatīvās darbības riska radītiem neprognozējamai naudas plūsmas svārstību gadījumiem un īstermiņa likviditātes riska ierobežošanai Koncerns un Mātesabiedrība nodrošina rezervi naudas līdzekļu vai parakstītu un neatsaucami pieejamu kredītlīdzekļu formā turpmākajiem 24 mēnešiem.

Koncerns un Mātesabiedrība ievēro piesardzīgu likviditātes riska vadību, nodrošinot pastāvīgu naudas plūsmas monitoringu, prognozējot īstermiņa un ilgtermiņa naudas plūsmu, nodrošinot pietiekamu finanšu resursu pieejamību saistību nokārtošanai noteiktajos termiņos.

Koncerna un Mātesabiedrības vadība uzskata, ka Koncernam un Mātesabiedrībai būs pietiekami naudas resursi, lai to likviditāte nebūtu apdraudēta.

Finanšu saistību termiņu analīze pēc to līgumiskajām naudas plūsmām, ieskaitot procentu maksājumus, EUR

	Uzskaites vērtība EUR	MĀTESSABIEDRĪBA				Kopā EUR
		2023 EUR	2024 EUR	2025 EUR	2026–... EUR	
31.12.2022.						
Nomas saistības	14 865 954	902 036	901 945	901 793	14 871 322	17 577 096
Emitētās obligācijas	100 366 699	472 603	472 603	472 678	100 945 205	102 363 089
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	31 467 851	31 467 851	-	-	-	31 467 851
Kopā	146 700 504	32 842 490	1 374 548	1 374 471	115 816 527	151 408 036
		2024 EUR	2025 EUR	2026 EUR	2027–... EUR	Kopā EUR
31.12.2023.						
Nomas saistības	14 880 675	1 062 978	1 062 826	1 054 417	14 238 025	17 418 246
Emitētās obligācijas	100 393 137	500 000	500 000	500 000	100 501 370	102 001 370
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	32 509 046	32 509 046	-	-	-	32 509 046
Kopā	147 782 858	34 072 024	1 562 826	1 554 417	114 739 395	151 928 662

	Uzskaites vērtība EUR	KONCERNS				
		2023 EUR	2024 EUR	2025 EUR	2026-... EUR	Kopā EUR
31.12.2022.						
Nomas saistības	15 350 376	927 100	927 009	926 857	15 739 206	18 520 172
Aizņēmumi no kredītiestādēm	82 429 949	15 171 022	14 743 768	19 545 505	45 377 570	94 837 865
Emitētās obligācijas	100 366 699	472 603	472 603	472 678	100 945 205	102 363 089
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	41 139 557	41 139 557	-	-	-	41 139 557
Kopā	239 286 581	57 710 282	16 143 380	20 945 040	162 061 981	256 860 683
		2024 EUR	2025 EUR	2026 EUR	2027-... EUR	Kopā EUR
31.12.2023.						
Nomas saistības	15 358 677	1 090 182	1 090 030	1 081 621	15 150 973	18 412 806
Aizņēmumi no kredītiestādēm	79 543 676	16 277 559	22 653 338	8 016 645	41 884 985	88 832 527
Emitētās obligācijas	100 393 137	500 000	500 000	500 000	100 501 370	102 001 370
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	54 300 875	54 300 875	-	-	-	54 300 875
Kopā	249 596 365	72 168 616	24 243 368	9 598 266	157 537 328	263 547 579

Procentu likmju risks

Procentu likmju risks rodas galvenokārt no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka procentu likmju pieauguma dēļ nozīmīgi pieaug finanšu izmaksas. Riska ierobežošanai Koncerna un Mātesabiedrības Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteikts, ka fiksētās likmes vai likmes ar ierobežotu kāpumu īpatsvars aizņēmumu portfeli nedrīkst būt mazāks par 35%. Vienlaikus Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteikts, ka pārvades aktīvu īpašuma tiesību reorganizācijas procesā pārņemto saistību restrukturizācijas procesā pieļaujamas atkāpes no šā rādītāja.

Mātesabiedrības aizņēmumu portfeli 2023. gada 31. decembrī veidoja obligācijas 99 919 tūkst. EUR (aizņēmumu portfeli 31.12.2022. – 99 893 tūkst. EUR) apmērā (nominālvērtība 100 000 tūkst. EUR) ar termiņu 5,25 gadi, fiksētu gada procentu likmi (kuponu) 0,5% un ienesīgumu 0,527%. Ilgtermiņa aizņēmumu ar fiksētu likmi īpatsvars kopējā aizņēmumu portfeli bija 100%, līdz ar to Mātesabiedrība 2023. gada 31. decembrī nav pakļauta procentu likmju riskam.

Apgrozāmo līdzekļu finansēšanai, Mātesabiedrībai ir spēkā esošs kredītlīnijas līgums ar limitu līdz 10 000 tūkst. EUR un bāzes procentu likmi 3 mēnešu EURIBOR un pievienoto procentu likmi 1.05%, kas potenciāli varētu radīt procentu likmju risku. Tomēr, ievērojot to, ka līdz šim Mātesabiedrība nav izmantojusi pieejamo kredītlīniju, risks vērtējams kā nenozīmīgs.

Koncerna aizņēmumu portfeli 2023. gada 31. decembrī veidoja aizņēmumi 128 506 tūkst. EUR (2022. gadā 130 404 tūkst. EUR) apmērā ar fiksētu procentu likmi un 51 430 tūkst. EUR (2022. gadā 52 393 tūkst. EUR) apmērā ar mainīgu procentu likmi. Ilgtermiņa aizņēmumu ar fiksētu likmi īpatsvars kopējā aizņēmumu portfeli bija 71% (31.12.2022. – 71%).

Nākamajā tabulā ir norādīts Koncerna peļņas pirms nodokļa jutīgums pret saprātīgi iespējamām procentu likmju izmaiņām katra pārskata perioda beigās, ja visi pārējie mainīgie lielumi paliek nemainīgi.

	KONCERNŠ			
	Likmes izmaiņas	Ietekme uz peļņu pirms nodokļa	Likmes izmaiņas	Ietekme uz peļņu pirms nodokļa
	(bāzes punkti)	(EUR)	(bāzes punkti)	(EUR)
	2023		2022	
EURIBOR	(+50)	(249 463)	(+50)	(235 444)
	(-50)	249 463	(-50)	42 070

Kredītrisks

Kredītrisks veidojas, ja Koncerna vai Mātesabiedrības partneris nespēj pildīt līgumsaistības, kā dēļ Koncernam vai Mātesabiedrībai rodas zaudējumi. Kredītrisks veidojas no Koncerna un Mātesabiedrības naudas līdzekļiem, noguldījumiem komercbankās un debitoru parādiem. Kredītrisks var būt saistīts ar finanšu darījumu partneru risku un darījumu partneru risku.

Veicot saimniecisko darbību, Koncerns un Mātesabiedrība sadarbojas ar vietējām un ārvalstu finanšu institūcijām. Līdz ar to rodas **finanšu darījumu partneru risks** – sadarbības partneru maksātnespējas vai darbības apturēšanas gadījumā Koncerns un Mātesabiedrība var ciest zaudējumus. Piesaistītā ārējā finansējuma gadījumā risks pastāv līdz brīdim, kamēr aizņēmums tiek izņemts un pārskaitīts uz kādu no Koncerna vai Mātesabiedrības sadarbības bankām.

Kredītrisks, kas izriet no Koncerna un Mātesabiedrības naudas līdzekļiem norēķinu kontos, tiek pārvaldīts saskaņā ar Koncerna Finanšu risku pārvaldības politiku un Finanšu risku pārvaldības noteikumiem, sabalansējot finanšu līdzekļu izvietojumu.

Saskaņā ar Finanšu risku pārvaldības politiku sadarbībā ar bankām un finanšu institūcijām tiek akceptēti darījumu partneri ar pašu vai mātesbanku starptautiskas kredītreitinga aģentūras noteikto minimālo kredītreitingu vismaz investīciju pakāpes līmenī.

Veicot saimniecisko darbību, Koncerns un Mātesabiedrība sadarbojas ar vietējiem un ārvalstu komersantiem. Līdz ar to rodas darījumu partneru vai **debitoru risks** – sadarbības partneru maksātnespējas vai darbības apturēšanas gadījumā Koncerns vai Mātesabiedrība var ciest zaudējumus. Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums nosaka finanšu un civiltiesiskos ierobežojumus sankciju sarakstā iekļautiem subjektiem, tostarp finanšu līdzekļu iesaldēšanu. Ievērojot iepriekšminēto, sadarbība ar sankciju sarakstā iekļautu subjektu Koncernam vai Mātesabiedrībai rada līguma saistību neizpildes risku, kā arī tiesiskus un reputācijas riskus.

Lai gan Koncernam un Mātesabiedrībai ir nozīmīga debitoru riska koncentrācija attiecībā uz vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu, šis risks vērtējams kā ierobežots, ņemot vērā to, ka būtiskākais darījumu partneris ir valstij piederoša komercsabiedrība – akciju sabiedrība “Latvenergo”, kā arī tās koncerna kapitālsabiedrības.

Ar debitoru parādiem saistītais kredītrisks tiek vadīts atbilstoši Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteiktajiem risku pārvaldības pasākumiem, ik mēnesi, bet ne retāk kā reizi ceturksnī, veicot debitoru parādu analīzi.

	MĀTESSABIEDRĪBA	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Maksimālā pakļautība kredītriskam	EUR	EUR
Nauda un naudas ekvivalenti (16. pielikums)	31 946 690	92 042 624
Termiņnoguldījumi (14. pielikums)	80 767 903	-
Parādi no līgumiem ar klientiem (bruto) (13. pielikums)	18 863 770	22 400 276
Citi finanšu debitori (bruto) (14. pielikums)	26 556 133	8 557 794
KOPĀ	158 134 496	123 000 694

Papildus tiek atklāta šāda informācija attiecībā uz kredītrisku (izņemot naudu un naudas ekvivalentus):

	MĀTESSABIEDRĪBA	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Nekavētie parādi	125 927 083	30 774 361
Kavētie parādi:		
Līdz 3 mēnešiem	82 026	4 394
No 3 līdz 12 mēnešiem	459	174 375
No 1 līdz 5 gadiem	174 249	951
Vairāk par 5 gadiem	3 989	3 989
KOPĀ	126 187 806	30 958 070

	KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Nauda un naudas ekvivalenti (16. pielikums)	44 900 140	103 009 740
Termiņnoguldījumi (14. pielikums)	80 767 903	-
Parādi no līgumiem ar klientiem (bruto) (13. pielikums)	30 418 889	32 637 011
Citi finanšu debitori (bruto)(14. pielikums)	26 556 133	8 557 794
KOPĀ	182 643 065	144 204 545

Papildus tiek atklāta šāda informācija attiecībā uz kredītrisku (izņemot naudu un naudas ekvivalentus):

	KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Nekavētie parādi	137 360 017	40 991 784
Kavētie parādi:		
Līdz 3 mēnešiem	204 211	23 706
No 3 līdz 12 mēnešiem	459	174 375
No 1 līdz 5 gadiem	174 249	951
Vairāk par 5 gadiem	3 989	3 989
KOPĀ	137 742 925	41 194 805

Finanšu aktīvu – naudas un depozītu – kvalitāte

Balances postenis	MĀTESSABIEDRĪBA			
	Banka	Kreditreitings (Moody's)	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Nauda un naudas ekvivalenti:				
Nauda norēķinu kontos	SEB banka	Aa3	24 929 679	86 968 083
	Swedbank	Aa3	-	5 067 927
	Luminor Bank AS Latvijas filiāle	Baa1	3 803 569	6 614
	Citadele banka	Baa2	991	-
	Valsts Kase		818	-
Pieprasījuma depozīti	Swedbank	Aa3	3 211 633	-
Kopā nauda un naudas ekvivalenti:			31 946 690	92 042 624
Termiņnoguldījumi:				
Termiņnoguldījumi:	Citadele banka	Baa2	40 147 522	-
	OP Corporate Bank plc Latvijas filiāle	Aa3	30 468 964	-
	Luminor Bank AS Latvijas filiāle	Baa1	10 151 417	-
Kopā termiņnoguldījumi			80 767 903	-

Balances postenis	KONCERNS			
	Banka	Kreditreitings (Moody's)	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Nauda un naudas ekvivalenti:				
Nauda norēķinu kontos	SEB banka	Aa3	32 980 865	97 643 276
	Swedbank	Aa3	1 450	5 190 926
	OP Corporate Bank plc Latvijas filiāle	Aa3	4 663 087	166 771
	Citadele banka	Baa2	2 046	1 121
	Luminor Bank AS Latvijas filiāle	Baa1	3 805 528	7 646
	Valsts Kase		818	-
Pieprasījuma depozīti	Swedbank	Aa3	3 446 346	-
Kopā nauda un naudas ekvivalenti:			44 900 140	103 009 740
Termiņnoguldījumi:				
Termiņnoguldījumi:	Citadele banka	Baa2	40 147 522	-
	OP Corporate Bank plc Latvijas filiāle	Aa3	30 468 964	-
	Luminor Bank AS Latvijas filiāle	Baa1	10 151 417	-
Kopā termiņnoguldījumi			80 767 903	-

Koncerns un Mātessabiedrība nepārtraukti uzrauga debitoru parādu atlikumus, lai līdz minimumam samazinātu neatgūstamu debitoru parādu rašanās iespēju. Pastāvīgi tiek analizēta iespējamā vērtības samazināšanās debitoru parādiem no līgumiem ar klientiem un citiem debitoru parādiem. Koncerns ir saņēmis drošības depozītus 9 406 961 EUR (2022. gadā 8 984 627 EUR) apmērā kā nodrošinājumu debitoru parādiem.

Koncerns un Mātessabiedrība nav izstrādājuši iekšējo kreditreitingu sistēmu debitoru parādu novērtēšanai.

2023. gadā nav notikušas būtiskas izmaiņas sagaidāmajos kredītu zaudējumos saistībā ar debitoru parādiem. Debitoru parādu norakstīšana notiek tikai tad, ja to atgūšana nav gaidāma. Rādītāji, kas norāda uz atgūšanas neiespējamību, cita starpā ir parādnieka nespēja vienoties par atmaksas grafiku, ko pavada parādnieka maksātnespēja, bankrots vai likvidācija. Sagaidāmie kredītzaudējumi no līgumiem ar klientiem ir nebūtiski, izņemot krāpniecisku darījumu 172 850 EUR apmērā. Par minēto krāpniecību ir ierosināts kriminālprocess.

2023. gada 31. decembrī sagaidāmie kredītzaudējumi:

Samaksas termiņa kavējums dienās pēc 9. SFPS	MĀTESSABIEDRĪBA						Kopā EUR
	Netiek kavēts	Kavējums līdz 44 dienām	Kavējums no 45 līdz 90 dienām	Kavējums no 91 līdz 180 dienām	Kavējums no 181 līdz 359 dienām	Kavējums vairāk nekā 360 dienas	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	
Sagaidāmo kredītzaudējumu likme	0%	0.013%	2.12%	12.51%	18.84%	100%	
Parādi no līgumiem ar klientiem (bruto) (13. pielikums)	18 775 897	82 026	-	459	-	5 388	18 863 770
Citi debitori (bruto) (14. pielikums)	107 151 186	-	-	-	-	172 850	107 324 036
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	10	-	57	-	178 238	178 305

Samaksas termiņa kavējums dienās pēc 9. SFPS	KONCERNS						Kopā EUR
	Netiek kavēts	Kavējums līdz 44 dienām	Kavējums no 45 līdz 90 dienām	Kavējums no 91 līdz 180 dienām	Kavējums no 181 līdz 359 dienām	Kavējums vairāk nekā 360 dienas	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	
Sagaidāmo kredītzaudējumu likme	0%	0% - 0.013%	2.12%	12.51%	18.84%	100%	
Parādi no līgumiem ar klientiem (bruto) (13. pielikums)	30 208 831	204 211	-	459	-	5 388	30 418 889
Citi debitori (bruto) (14. pielikums)	107 151 186	-	-	-	-	172 850	107 324 036
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	10	-	57	-	178 238	178 305

2022. gada 31. decembrī sagaidāmie kredītzaudējumi:

Samaksas termiņa kavējums dienās pēc 9. SFPS	MĀTESSABIEDRĪBA						Kopā EUR
	Netiek kavēts	Kavējums līdz 44 dienām	Kavējums no 45 līdz 90 dienām	Kavējums no 91 līdz 180 dienām	Kavējums no 181 līdz 359 dienām	Kavējums vairāk nekā 360 dienas	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	
Sagaidāmo kredītzaudējumu likme	0%	0%	0%	0%	100%	100%	
Parādi no līgumiem ar klientiem (bruto) (13. pielikums)	22 389 417	4 394	468	502	555	4 940	22 400 276
Citi debitori (bruto) (14. pielikums)	8 384 944	-	-	-	172 850	-	8 557 794
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	-	-	-	173 405	4 940	178 345

Samaksas termiņa kavējums dienās pēc 9. SFPS	KONCERNS						Kopā EUR
	Netiek kavēts	Kavējums līdz 44 dienām	Kavējums no 45 līdz 90 dienām	Kavējums no 91 līdz 180 dienām	Kavējums no 181 līdz 359 dienām	Kavējums vairāk nekā 360 dienas	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	
Sagaidāmo kredītzaudējumu likme	0%	0%	0%	0%	100%	100%	
Parādi no līgumiem ar klientiem (bruto) (13. pielikums)	32 606 840	23 706	468	502	555	4 940	32 637 011
Citi debitori (bruto) (14. pielikums)	8 384 944	-	-	-	172 850	-	8 557 794
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	-	-	-	173 405	4 940	178 345

Kapitāla riska vadība

Mātesabiedrības akcionārs ir Latvijas Republika (100%) Klimata un enerģētikas ministrijas personā. Kapitāla riska vadības mērķis ir nodrošināt Koncerna un Mātesabiedrības ilgtspējīgu darbību un attīstību, attīstības plāna pārvades aktīvos realizācijai nepieciešamo finansējumu, aizņēmuma līgumos noteikto ierobežojošo nosacījumu izpildi. Aizņēmumu līgumos noteiktie ierobežojošie nosacījumi nav pārkāpti. Lai nodrošinātu aizņēmuma līgumos noteikto ierobežojošo nosacījumu izpildi, tiek veikta regulāra pašu kapitāla rādītāja analīze. Atbilstoši Augstsprieguma tīkla koncerna Finanšu risku pārvaldības politikai pašu kapitāls jāuztur vismaz 35% līmenī. 2023. gada 31. decembrī AS "Augstsprieguma tīkls" pašu kapitāla īpatsvars bilancē ir 44%, Koncerna – 47% (2022. gada 31. decembrī attiecīgi 47% un 49%).

Valūtas risks

Koncerna un Mātesabiedrības saimnieciskā darbība orientēta uz darījumiem, aktīviem un saistībām Koncerna un Mātesabiedrības funkcionālajā valūtā, kas ir *euro*. Koncerna un Mātesabiedrības valūtas risks tiek vērtēts kā nenozīmīgs, tiem nav atlikumu ārvalstu valūtās.

24. DARĪJUMI AR SAISTĪTĀJĀM PUSĒM

Par saistītajām pusēm tiek uzskatīti ar valsti saistīti uzņēmumi, kurus kontrolē, kopīgi kontrolē vai būtiski ietekmē Latvijas valsts.

Tirdzniecības darījumi, kas notiek parastas uzņēmējdarbības ietvaros ar Latvijas valdību, tostarp tās ministrijām un aģentūrām, un darījumi starp valsts kontrolētām struktūrām un sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem, ir izslēgti no saistīto pušu kvantitatīvās informācijas atklāšanas jomas, pamatojoties uz 24. SGS 25. punkta noteikumiem. Koncerns un Mātesabiedrība slēdz darījumus ar daudzām no šīm struktūrām, pamatojoties uz nesaistītu pušu darījumu nosacījumiem. Darījumos ar valdību saistītām struktūrām ir iekļauti nodokļi un citi saistīti pakalpojumi. Ienākuma nodokļi ir uzrādīti Pārskatā par finanšu stāvokli un Peļņas vai zaudējumu pārskatā,

kā norādīts 14. un 15. pielikumā, sociālās apdrošināšanas iemaksas ir uzrādītas 7. pielikumā, maksājамie nodokļi ir uzrādīti 21. pielikumā. Nozīmīgi darījumi tiek veikti ar energoapgādes pakalpojumu sniedzēju AS "Latvenergo", sadales sistēmas operatoru AS "Sadales tīkls" un elektroenerģijas publisko tirgotāju AS "Enerģijas publiskais tirgotājs".

Koncerna "Augstsprieguma tīkls" vadības atalgojums ietver atalgojumu Koncerna uzņēmumu valdes locekļiem un padomei. Atalgojums Mātesabiedrības vadībai ietver atlīdzību Mātesabiedrības valdes un padomes locekļiem. Detalizēta informācija atklāta 7. pielikumā.

Ieņēmumi un izmaksas no darījumiem ar saistītajām pusēm (cītām valsts kapitālsabiedrībām)

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Ieņēmumi				
Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojums	84 042 604	73 514 575	84 042 604	73 514 575
Balansējošā elektroenerģija	8 245 624	30 205 990	8 245 624	30 205 990
Regulējošā elektroenerģija	(245 091)	1 843 615	(245 091)	1 843 615
Reaktīvās enerģijas ieņēmumi	533 940	621 896	533 940	621 896
Obligātā iepirkuma komponentes	-	223 692	-	223 692
Gāzes uzglabāšana un pārvade	-	-	26 320 745	22 060 969
Ieņēmumi no pārējiem pakalpojumiem	2 125 266	2 396 715	2 125 266	2 396 715
Kopā ieņēmumi no darījumiem ar saistītajām sabiedrībām	94 702 343	108 806 483	121 023 088	130 867 452
Izmaksas				
Balansējošās elektroenerģijas iegāde	6 740 747	14 076 752	6 740 747	14 076 752
Regulējošās elektroenerģijas iegāde	8 116 206	23 652 121	8 116 206	23 652 121
Elektroenerģija zudumiem un tehnoloģiskajam patēriņam	20 536 526	-	20 536 526	-
Elektroenerģija tranzīta zudumiem	3 562 619	-	3 562 619	-
Elektroenerģija saimnieciskajām vajadzībām	283 182	81 344	283 182	81 344
Jaudas rezerve elektroenerģijas sistēmas drošumam	8 899 090	7 892 280	8 899 090	7 892 280
Sinhrono kompensatoru izmantošana	1 178 704	1 338 608	1 178 704	1 338 608
Obligātā iepirkuma komponentes	-	564 827	-	564 827
Sakaru izdevumi	3 651 946	3 236 455	3 651 946	3 236 455
Elektriskās jaudas pārslodzes likvidācija	129 458	220 200	129 458	220 200
Pamatlīdzekļu un zemes noma	805 469	814 362	805 469	814 362
Gāzes uzglabāšana un pārvade	-	-	3 542 946	5 408 435
Citas izmaksas	73 267	164 288	73 267	164 288
Kopā izmaksas darījumiem ar saistītajām sabiedrībām	53 977 214	52 041 237	57 520 160	57 449 672

Atlikumi pārskata gada beigās, kas radušies no darījumiem ar saistītajām pusēm (citām valsts kapitālsabiedrībām)

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Debitoru parādi (13. pielikums):				
Valsts kontrolētas kapitālsabiedrības	9 335 128	7 741 949	13 925 260	11 523 403
Kreditoru saistības (21. pielikums):				
Valsts kontrolētas kapitālsabiedrības	12 531 931	15 821 137	12 876 397	17 386 223
Norēķini par drošības naudām*	2 216 099	31 000	2 216 099	31 000

*Drošības naudas iekļautas bilances postenī "Pārējie kreditori"

Ieņēmumi un izmaksas no darījumiem ar asociētajiem uzņēmumiem

Asociētie uzņēmumi*	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Ieņēmumi				
Ieņēmumi no pārējiem pakalpojumiem	12 456	55 655	12 456	55 655
Ieņēmumi no līdzdalības asociētos uzņēmumos	8 333	-	8 333	-
Kopā:	20 789	55 655	20 789	55 655
Izmaksas				
Elektroenerģijas tirgus sasaistīšanas izmaksas	333 640	132 631	333 640	132 631
Kopā:	333 640	132 631	333 640	132 631

* Asociētais uzņēmums OU "Baltic RCC" vai OU "Baltic RCC" pastāvīgā pārstāvniecība Latvijā.

Atlikumi pārskata gada beigās, kas radušies no darījumiem ar asociētajiem uzņēmumiem

Asociētie uzņēmumi*	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2023. EUR	31.12.2022. EUR
Debitoru parādi:				
Asociētie uzņēmumi	144 799	216 092	144 799	216 092

Informācija par saistīto uzņēmumu aizdevumiem sniegta 20. pielikumā, savukārt informācija par izmaksātajām dividendēm – 17. pielikumā un informācija par saņemtajām dividendēm – 11. pielikumā.

25. NĀKOTNES SAISTĪBAS UN IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

2023. gada 31. decembrī Koncernam bija nākotnes saistības 210 993 tūkst. EUR apmērā (31.12.2022. – 183 704 tūkst. EUR) un Mātessabiedrībai bija nākotnes saistības 167 657 tūkst. EUR apmērā (31.12.2022. – 148 794 tūkst. EUR) attiecībā uz kapitālieguldījumiem, par kuriem bilances datumā ir noslēgti līgumi, bet saistības vēl nav iestājušās.

Ar SPRK padomes 2023. gada 19. oktobra lēmumu "Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu" apstiprināts AS "Augstsprieguma tīkls" izstrādātais elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plāns laika periodam no 2024. līdz 2033. gadam (turpmāk – Attīstības plāns).

Attīstības plāns izstrādāts, ievērojot AST stratēģisko mērķi – Latvijas enerģētiskās drošības stiprināšana, sinhronizējot Latvijas elektroenerģijas pārvades tīklu ar kontinentālās Eiropas tīklu, ievērojot drošuma un izmaksu efektivitātes principu atbilstību.

Apstiprinātais Attīstības plāns nosaka pārvades sistēmas attīstību un nepieciešamos finanšu ieguldījumus pārvades infrastruktūrā turpmākajiem 10 gadiem, paredzot elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstībā ieguldīt 509 milj. EUR. Detalizēti ar apstiprināto Attīstības plānu iespējams iepazīties <https://www.ast.lv/lv/content/elektroenerģijas-parvades-sistemas-attistibas-plans>.

Lai nodrošinātu iespējami mazāku plānoto kapitālieguldījumu ietekmi uz elektroenerģijas pārvades tarifiem, AST ir veiksmīgi piesaistījusi ES līdzfinansējumu Attīstības plānā iekļautajiem Eiropas kopējo interešu projektiem, kā arī novirza to finansēšanai uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus, tostarp:

- projekts "Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ar Eiropas tīklu, 1. posms" – projekta kopējās izmaksas prognozētas 73 913 tūkst. EUR apmērā. Projektam piesaistīts ES līdzfinansējums: 2019. gada 19. martā noslēgts līgums ar INEA (Innovation and Networks Executive Agency) par Eiropas Savienības līdzfinansējuma saņemšanu 75% apmērā no attiecināmajām izmaksām, savukārt 24% plānots segt no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem;

- projekts "Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ar Eiropas tīklu, 2. fāze" – projekta kopējās izmaksas prognozētas 165 000 tūkst. EUR. Līdz pat 80% no kopējiem plānotajiem ieguldījumiem paredzēts segt no piešķirtā ES līdzfinansējums CEF un RePower struktūrfondu ietvaros, savukārt 15% no kopējiem plānotajiem ieguldījumiem paredzēts segt no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem;
- Ministru kabineta apstiprinātā Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna investīcijās "Elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācija" ietvaros Mātessabiedrībai piešķirts finansējums 38 100 tūkst. EUR apmērā. AS "Augstsprieguma tīkls" ar sniegto atbalstu plāno izbūvēt dispečeru un drošu datu centru, ieviest nepieciešamo informācijas tehnoloģijas infrastruktūru informācijas sistēmas kibernetiskās drošības uzlabošanai, kā arī attīstīt tīklu vadības digitalizāciju, nodrošinot atjaunīgo energoresursu ražotāju darba režīmu plānošanu un vadību. Latvijas Atveseļošanas fonda plāns ir gatavots atbilstoši Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam mērķiem, ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumus un Eiropas Savienības Padomes rekomendācijas stabilai un veiksmīgai Latvijas izaugsmei. Atveseļošanas fonda līdzekļi Latvijā jāinvestē līdz 2026. gada vidum.

2023. gada 31. decembrī Conexus ir noslēgti, bet vēl nepabeigti ilgtermiņa aktīvu izveidošanas līgumi 43 335 131 EUR apmērā (31.12.2022. – 34 910 221 EUR).

Ievērojot dalību Nord Pool elektroenerģijas biržā, starp Mātessabiedrību un AS "SEB banka" noslēgts galvnieka pakalpojuma līgums, pārskata perioda beigās 3 000 tūkst. EUR apmērā (31.12.2022. – 3 000 tūkst. EUR).

Stokholmas Starptautiskajā arbitražā uzsākta tiesvedība pret pārvades sistēmas operatori, tostarp AS "Augstsprieguma tīkls". Tiesvedība saistīta ar to, ka, ievērojot starptautisko sankciju regulējumu, operatori nav veikuši norēķinus. Ņemot vērā Stokholmas Starptautiskās arbitražas noteikumus, šobrīd detalizētāka informācija uzskatāma par konfidenciālu.

26. ATLĪDZĪBA ZVĒRINĀTU REVIDENTU KOMERCSABIEDRĪBAI

Saskaņā ar AS "Augstsprieguma tīkls" un SIA "PricewaterhouseCoopers" līgumu par finanšu pārskata un konsolidētā finanšu pārskata revīziju, atlīdzība par Mātesabiedrības finanšu pārskata un konsolidētā pārskata revīziju 2023. gadā ir noteikta 36 500 EUR (2022. gadā 36 100 EUR). Noslēgtā līguma ietvaros Mātesabiedrība 2023. gadā no SIA "PricewaterhouseCoopers" saņēmusi 2023. gada ilgtspējas pārskata (sagatavots atbilstoši globālajām pārskatu sagatavošanas prasībām) pārbaudes pakalpojumu 7 300 EUR (2022. gadā 7 500 EUR) apmērā,

Neatkarīga revidenta apliecinājuma ziņojuma sagatavošanu iesniegšanai Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai 14 800 EUR, Balansa vadības informācijas sistēmas izstrādes uzraudzības, kvalitātes nodrošināšanas un projekta vadības uzraudzības pakalpojumu 65 868 EUR, digitālā brieduma transformācijas stratēģijas aktivitāšu un procesu izvērtējuma, konsultāciju pakalpojumu 14 800 EUR, kā arī pakalpojumu par pārskata ESEF tagošanu 9 000 EUR (2022. gadā 9 000 EUR).

	MĀTESSABIEDRĪBA		KONCERNS	
	2023 EUR	2022 EUR	2023 EUR	2022 EUR
Revīzijas pakalpojums	36 500	36 100	53 500	60 100
Konsultāciju un audita pakalpojumi	111 768	19 500	117 068	24 800
ATLĪDZĪBA ZVĒRINĀTU REVIDENTU KOMERCSABIEDRĪBAI KOPĀ	148 268	55 600	170 568	84 900

27. NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM

Stiprinot Mātesabiedrības vadības komandu, 2024. gada 26. janvārī AS "Augstsprieguma tīkls" padome par valdes locekli juridiskajos un atbilstības jautājumos ievēlēja Ilzi Znotiņu, kura darbu AST sāka 2024. gada 1. februārī.

Mātesabiedrības akcionāru ārkārtas pilnsapulcē 2023. gada 15. decembrī tika nolemts palielināt uzņēmuma pamatkapitālu par 3 956 516 EUR atbilstoši akcionāra apstiprinātajiem pamatkapitāla palielināšanas noteikumiem. Ieguldītie līdzekļi tiks izmantoti plānoto investīciju veikšanai, tajā skaitā sinhronizācijas ar kontinentālās Eiropas tīklu nodrošināšanai. Minētā lēmuma rezultātā Mātesabiedrības apmaksātais pamatkapitāls pieauga no 391 598 534 EUR uz 395 555 050 EUR.

Uzņēmumu reģistra lēmums par izmaiņu reģistrēšanu stājās spēkā 2024. gada 4. janvārī.

Laikposmā no pārskata perioda pēdējās dienas līdz šī finanšu pārskata parakstīšanas datumam nav bijuši citi notikumi, kas būtiski ietekmētu AS "Augstsprieguma tīkls" koncerna un AS "Augstsprieguma tīkls" finanšu pārskatus. Lai gan ģeopolitiskās situācijas radītā neskaidrība saglabājas augsta, šobrīd nav konstatēti apstākļi, kas apdraudētu Koncerna vai Mātesabiedrības darbības nepārtrauktību un likumiski noteikto funkciju izpildi.

* * * * *

**NEATKARĪGA
REVIDENTA
ZIŅOJUMS**

Neatkarīga revidenta ziņojums

Akciju sabiedrības “Augstsprieguma tīkls” akcionāram

Ziņojums par atsevišķajiem un konsolidētajiem finanšu pārskatiem

Mūsu atzinums

Mūsaprāt, atsevišķie un konsolidētie finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par akciju sabiedrības “Augstsprieguma tīkls” (Sabiedrība) un tās meitas sabiedrības (kopā - Koncerns) atsevišķo un konsolidēto finanšu stāvokli 2023. gada 31. decembrī un par Sabiedrības atsevišķajiem un Koncerna konsolidētajiem darbības finanšu rezultātiem un Sabiedrības atsevišķajām un Koncerna konsolidētajām naudas plūsmām gadā, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā (ES) apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem.

Mūsu atzinums atbilst mūsu 2024. gada 26. aprīļa papildus ziņojumam Revīzijas komitejai.

Ko mēs esam revidējuši

Sabiedrības atsevišķie finanšu pārskati un Koncerna konsolidētie finanšu pārskati (kopā “finanšu pārskati”) ietver:

- atsevišķos un konsolidētos peļņas vai zaudējumu un visaptverošo ienākumu pārskatus par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī,
- atsevišķos un konsolidētos pārskatus par finanšu stāvokli 2023. gada 31. decembrī,
- atsevišķos un konsolidētos pārskatus par izmaiņām pašu kapitālā par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī,
- atsevišķos un konsolidētos naudas plūsmas pārskatus par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, kā arī
- finanšu pārskatu pielikumus, kas ietver informāciju par būtiskām grāmatvedības politikām un citu paskaidrojošu informāciju.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Neatkarība

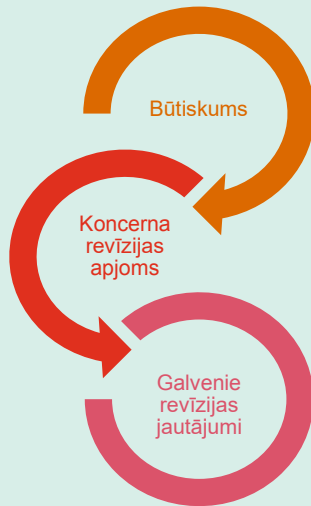
Mēs esam neatkarīgi no Sabiedrības un Koncerna saskaņā ar Starptautisko Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksu (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus), kuru izdevusi Starptautiskā grāmatvežu ētikas standartu padome (SGĒSP kodekss), un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām ētikas prasībām, kas ir spēkā attiecībā uz mūsu veikto finanšu pārskatu revīziju Latvijas Republikā. Mēs esam izpildījuši mūsu citus ētikas pienākumus saskaņā ar SGĒSP kodeksu un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautās ētikas prasības.

Balstoties uz mūsu zināšanām un pārlicību, mēs paziņojam, ka ar revīziju nesaistītie pakalpojumi, kurus mēs esam snieguši Sabiedrībai un tās meitas sabiedrībai, ir saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem likumiem un citiem normatīvajiem aktiem un ka mēs neesam snieguši ar revīziju nesaistītos pakalpojumus, kas ir aizliegti saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likuma 37.⁶ pantu.

Laika periodā no 2023. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim Sabiedrībai un tās meitas sabiedrībai sniegtie ar revīziju nesaistītie pakalpojumi ir uzrādīti finanšu pārskatu 26. pielikumā.

Mūsu revīzijas pieeja

Pārskats

- Kopējais būtiskums Sabiedrības revīzijā: EUR 1,580 tūkstoši, kas ir apmēram 1% no apgrozījuma.
- Kopējais būtiskums Koncerna revīzijā: EUR 2,345 tūkstoši, kas ir apmēram 1% no apgrozījuma.
- Mēs veicām Sabiedrības un tās meitas sabiedrības pilna apjoma revīziju, tās abas atrodas Latvijas Republikā.
- Mūsu revīzijas procedūras ietvēra praktiski visus Koncerna ieņēmumus un praktiski visus Koncerna kopējos aktīvus.
- Pamatlīdzekļu pārvērtēšana (Koncerns).

Plānojot mūsu revīzijas procedūras mēs noteicām būtiskuma līmeni un izvērtējam finanšu pārskatiem piemītošos būtiskas neatbilstības riskus. Jo īpaši mēs izvērtējam, vai vadība ir veikusi subjektīvus pieņēmumus, piemēram, attiecībā uz nozīmīgām grāmatvedības aplēsēm, kas ietver pieņēmumus un nenoteiktību attiecībā un nākotnes notikumiem. Tāpat kā citās mūsu veiktajās revīzijās, mēs izvērtējam vadības iekšējo kontroļu pārkāpšanas risku, tajā skaitā, vai ir pierādījumi par neobjektivitāti, kas norāda uz krāpšanas izraisītu būtiskas neatbilstības risku.

Būtiskums

Revīzijas apjoms ir atkarīgs no būtiskuma piemērošanas. Revīzija tiek plānota ar mērķi iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskati nesatur būtiskas neatbilstības. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā. Tās tiek uzskatītas par būtiskām, ja atsevišķi vai kopā tās varētu ietekmēt lietotāju ekonomisko lēmumu pieņemšanu, kas balstīti uz finanšu pārskatiem.

Balstoties uz mūsu profesionālo spriedumu, mēs noteicām konkrētus būtiskuma sliekšņus, tajā skaitā kopējos Sabiedrības un Koncerna būtiskuma apmērus, kas piemērojami attiecīgi atsevišķajiem un konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā un ir atspoguļoti zemāk esošajā tabulā. Tie, kopā ar kvalitatīvajiem apsvērumiem, palīdzēja mums noteikt revīzijas apjomu un revīzijas procedūru veidu, veikšanas laiku un apmēru, kā arī izvērtēt gan individuālo, gan apkopoto neatbilstību ietekmi uz finanšu pārskatiem kopumā.

Kopējais Sabiedrības un Koncerna būtiskuma apmērs	Kopējais būtiskums Sabiedrības revīzijai ir noteikts EUR 1,580 tūkstošu apmērā, savukārt kopējais būtiskums Koncerna revīzijai ir noteikts EUR 2,345 tūkstošu apmērā.
Kā mēs to noteicām	Apmēram 1% no apgrozījuma 2023. gadā
Pamatojums būtiskuma kritēriju piemērošanai	<p>Mēs izvēlējāmies neto apgrozījumu, jo, mūsaprāt, šis ir kritērijs, pēc kura finanšu pārskatu lietotāji vērtē Sabiedrības un Koncerna darbības rezultātus, ņemot vērā, ka pēdējos gados Sabiedrības un Koncerna peļņa nozīmīgi svārstās un tā vairs nav noteicošais rādītājs, vērtējot finanšu rādītājus.</p> <p>Mēs izvēlējāmies piemērot 1% no izvēlētā kritērija, kas iekļaujas kvantitatīvo robežlielumu skalā būtiskuma noteikšanai sabiedriskās nozīmes struktūrai.</p>

Mēs vienojamies ar Revīzijas komiteju, ka mēs tai ziņosim par mūsu revīzijas gaitā konstatētajām neatbilstībām, kas pārsniedz 158 tūkstošus eiro Sabiedrības un 234 tūkstošus eiro Koncerna līmenī, kā arī par mazāka apmēra neatbilstībām, ja par tām, mūsaprāt, būtu jāziņo kvalitatīvu iemeslu dēļ.

Galvenie revīzijas jautājumi

Galvenie revīzijas jautājumi ir tie jautājumi, kuri saskaņā ar mūsu profesionālo vērtējumu mūsu šī pārskata perioda finanšu pārskatu revīzijā bija visbūtiskākie. Šie jautājumi tika risināti mūsu finanšu pārskatu revīzijas kopējā kontekstā, kā arī, veidojot mūsu revīzijas atzinumu. Mēs nesniedzam atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem.

Galvenais revīzijas jautājums

Kādas revīzijas procedūras mēs veicām attiecībā uz galveno revīzijas jautājumu

Pamatlīdzekļu pārvērtēšana (Koncerns)

Koncerns novērtē pamatlīdzekļu sākotnējā vērtībā vai pārvērtētajā vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir.

Kā izklāstīts finanšu pārskatu 10.2. pielikumā, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2023. gada 28. decembra lēmumā Nr. 162 "Par akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma regulatīvā rēķina uzkrājuma izlietojumu" noteikts, ka regulatīvā rēķina atlikuma daļu 50% apmērā var novirzīt regulatīvā perioda laikā izveidoto aktīvu finansēšanai. Tādā veidā tiek samazināta pamatlīdzekļu regulējamās aktīvu bāzes (RAB) vērtība, kas veido uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma kapitāla izmaksas. Koncerns ir nolēmis regulatīvā rēķina atlikuma daļu attiecināt uz tiem Inčukalna pazemes gāzes krātuves (Inčukalns PGK) modernizācijas projektā izveidotajiem aktīviem, kas izveidoti regulatīvā perioda laikā, un kas nav finansēti ar ES līdzfinansējumu.

Kā izklāstīts finanšu pārskatu 10.2. pielikumā, 2023. gada 31. decembrī Koncerna pamatlīdzekļu bilances vērtība ir EUR 1,106,603 tūkstoši. Pamatlīdzekļi veido 82% no Koncerna kopējiem aktīviem.

Koncerna vadība ir pārskatījusi patieso vērtību urbūmiem, gāzes pārsūkņēšanas iekārtām un iekārtu automātiskās vadības sistēmām, lai pārlicinātos, ka to uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no to patiesās vērtības pārskata datumā. Vērtības pārskatīšana saistīta ar nākotnes naudas plūsmu samazinājumu saistībā ar RAB bāzes samazinājumu, kas norādīja uz iespējamu patiesās vērtības samazinājumu šiem pamatlīdzekļiem. Pamatlīdzekļu (urbūmu, gāzes pārsūkņēšanas iekārtu un iekārtu automātiskās vadības sistēmu) uzskaites vērtība, pārvērtēšanas rezultātā, tika samazināta par 23 487 844 EUR.

Mēs izvērtējam, vai Koncerna grāmatvedības politika attiecībā uz patiesās vērtības novērtēšanu pamatlīdzekļiem ir atbilstoša Eiropas Savienībā apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, izvērtējot pielietotā modeļa atbilstību un katru būtisko komponenti: nākotnes naudas plūsmas un diskonta likmi.

Mēs saņēmām vadības sagatavoto iekšējo novērtējumu pamatlīdzekļu grupām, kuras tika pārvērtētas 2023. gadā, un ieguvām izpratni par vadības procesu konkrēto pamatlīdzekļu grupu patiesās vērtības novērtējuma veikšanai. Mūsu revīzijas procedūras, cita starpā, ietvēra metodoloģijas un vadības veikto pieņēmumu izvērtējumu.

Mēs piesaistījām PwC vērtēšanas speciālistus, lai izvērtētu, vai vadības lietotā ienākuma metode, ir atbilstoša, lai noteiktu pamatlīdzekļu grupu patiesās vērtības un, lai izvērtētu diskonta likmes, kas izmantota nākotnes naudas plūsmu diskontēšanai, atbilstību.

Mēs kritiski izvērtējam nākotnes naudas plūsmu prognozes pamatlīdzekļu grupām, piemērotās pieauguma tempa un diskonta likmes.

Mēs pārbaudījām modeļa matemātisko pareizību.

Mēs pārreķinājām vadības veikto būtiskāko pieņēmumu jutīguma analīzi izvērtējumam un veicām mūsu neatkarīgo jutīguma analīzi, aizvietojo galvenos pieņēmumus ar dažādiem scenārijiem.

Mēs izvērtējam izmaiņas pieņēmumos laika gaitā, lai pārlicinātos, ka pašreizējie pieņēmumi atbilstoši atspoguļo novērotās izmaiņas un pastāvošo nenoteiktību pašreizējā darbības vidē.

Visbeidzot, mēs pārbaudījām atklāto informāciju par patieso vērtību.

Lai noteiktu, vai pamatlīdzekļu grupu patiesā vērtība atšķiras no finanšu uzskaites vērtības pārskata gada beigās, Koncerns veica aktīvu patiesās vērtības iekšējo vērtējumu 2023. gada 31. decembrī.

Pamatlīdzekļu pārvērtēšana pieprasa vadības būtisku pieņemumu un spriedumu pielietošanu. Tie iekļauj: atbilstošākās vērtēšanas pieejas izvēli (ienākumu metode) un tādus izejas datus kā nākotnes naudas plūsmas, pieauguma temps un diskonta likmes u.c.

Kā mēs noteicām Koncerna revīzijas apjomu

Mēs noteicām revīzijas apjomu, lai iegūtu pietiekamus revīzijas pierādījumus mūsu revidenta ziņojuma sniegšanai par konsolidētajiem finanšu pārskatiem kopumā. Nosakot revīzijas apjomu, mēs ņēmām vērā Koncerna struktūru, grāmatvedības uzskaites procesus un kontroles, un nozari, kurā Koncerns darbojas.

Mēs esam Sabiedrības vienīgās meitas sabiedrības AS “Conexus Baltic Grid” revidenti. Koncerna revīzijas mērķiem mēs veicām pilna apjoma Sabiedrības un AS “Conexus Baltic Grid” revīziju. Mūsu revīzijas procedūras aptvēra praktiski visus Koncerna ieņēmumus un visus Koncerna kopējos aktīvus.

Ziņošana par citu informāciju, tai skaitā par vadības ziņojumu

Vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver:

- informāciju par Koncernu un Sabiedrību, kas sniegta Augstsprieguma tīkls koncerna konsolidētā un AS “Augstsprieguma tīkls” Ilgtspējas un gada pārskatā (“Ilgtspējas un gada pārskats 2023”) no 122. līdz 123. lappusei,
- galvenos finanšu un darbības rādītājus, kas sniegti Ilgtspējas un gada pārskatā 2023 no 124. līdz 125. lappusei,
- vadības ziņojumu, kas sniegts Ilgtspējas un gada pārskatā 2023 no 126. līdz 142. lappusei;
- paziņojumu par valdes atbildību, kas sniegts Ilgtspējas un gada pārskatā 2023 no 143. līdz 144. lappusei,
- paziņojumu par korporatīvo pārvaldību, ko kā atsevišķu paziņojumu sagatavojusi Sabiedrības vadība un kas revīzijas ziņojuma datumā ir pieejams Sabiedrības mājas lapā <https://www.ast.lv/lv/content/korporativas-parvaldibas-modelis>,
- Koncerna nefinanšu paziņojumu, kas iekļauts vadības ziņojumā un kas sniegts Ilgtspējas un gada pārskata 2023 137. lappusē,
- Ziņojums par atbilstību ES taksonomijas prasībām, kas sniegts Ilgtspējas un gada pārskatā 2023 no 111. līdz 116. lappusei,
- Pārskats par zaļajiem projektiem, kas sniegts Ilgtspējas un gada pārskatā 2023 no 117. līdz 120. lappusei,

bet neietver finanšu pārskatus un mūsu revidenta ziņojumu par tiem.

Mūsu atzinums par finanšu pārskatiem neattiecas uz augstāk norādīto citu informāciju. Tomēr, par informāciju, kas sniegta Ilgtspējas un gada pārskatā 2023 no 4. līdz 105. lappusei, mēs esam atsevišķi snieguši ierobežotas pārliecības ziņojumu, kurš sniegts no 106. līdz 110. lappusei.

Saistībā ar finanšu pārskatu revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar augstāk norādīto citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskatiem vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Attiecībā uz Vadības ziņojumu mēs arī veicām procedūras atbilstoši Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likuma prasībām. Šīs procedūras ietver izvērtējumu par to, vai Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar attiecīgo likumdošanu.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumu, attiecībā uz paziņojumu par korporatīvo pārvaldību mūsu pienākums ir sniegt viedokli, vai paziņojumā par korporatīvo pārvaldību ir sniegta informācija saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.² panta trešās daļas prasībām.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsu priekšmetā, visos būtiskajos aspektos:

- augstāk minētajā citā informācijā par pārskata gadu, par kuru ir sagatavoti finanšu pārskati, sniegtā informācija atbilst finanšu pārskatiem,
- Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām, un
- paziņojumā par korporatīvo pārvaldību, kas revīzijas ziņojuma datumā ir pieejams Sabiedrības mājas lapā <https://www.ast.lv/lv/content/korporativas-parvaldibas-modelis>, ir sniegta informācija saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.² panta trešās daļas prasībām.

Turklāt, saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumu, attiecībā uz nefinanšu paziņojumu, mūsu pienākums ir ziņot par to, vai Koncerns ir sagatavojis nefinanšu paziņojumu un vai nefinanšu paziņojums ir iekļauts vadības ziņojumā, vai sagatavots kā gada pārskata atsevišķa sastāvdaļa.

Mēs ziņojam, ka Koncerns ir sagatavojis nefinanšu paziņojumu un ka tas ir iekļauts vadības ziņojumā.

Papildus tam, ņemot vērā revīzijas laikā gūtās zināšanas un izpratni par Sabiedrību un Koncernu un to darbības vidi, mums ir pienākums ziņot, ja mēs esam konstatējuši būtiskas neatbilstības Vadības ziņojumā vai augstāk minētajā citā informācijā, ko mēs esam saņēmuši pirms šī revidenta ziņojuma datuma. Mūsu uzmanības lokā nav nonācis nekas, par ko šai sakarā būtu jāziņo.

Vadības un personu, kurām uzticēta pārvaldība, atbildība par finanšu pārskatiem

Vadība ir atbildīga par šo finanšu pārskatu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar ES apstiprinātajiem SFPS Grāmatvedības standartiem, sagatavošanu un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Sagatavojot finanšu pārskatus, vadības pienākums ir izvērtēt Sabiedrības un Koncerna spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Sabiedrības un Koncerna spēju turpināt darbību un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien vadība neplāno likvidēt Sabiedrību vai Koncernu, vai pārtraukt to darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Sabiedrības vai Koncerna likvidēšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta pārvaldība, ir atbildīgas par Sabiedrības un Koncerna finanšu pārskatu sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskati kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un izsniegt revidenta ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- Identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatos varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, nepatiesi uzrādītu informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.

- legūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Sabiedrības un Koncerna iekšējās kontroles efektivitāti.
- Izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību.
- Izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Sabiedrības un Koncerna spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidenta ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatos sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidenta ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Sabiedrība vai Koncerns savu darbību var pārtraukt.
- Izvērtējam vispārēju finanšu pārskatu izklāstu, struktūru un saturu, ieskaitot pielikumā atklāto informāciju, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo pārskatu pamatā esošos darījumus un notikumus.
- legūstam pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par Koncernā iekļauto sabiedrību finanšu informāciju vai uzņēmējdarbību ar mērķi sniegt atzinumu par konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Mēs esam atbildīgi par Koncerna revīzijas vadību, pārraudzību un veikšanu. Mēs joprojām esam pilnībā atbildīgi par mūsu revīzijas atzinumu.

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta pārvaldība, tostarp par plānoto revīzijas apjomu un laiku un par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

Personām, kurām uzticēta pārvaldība, mēs arī sniedzam paziņojumu par to, ka mēs esam izpildījuši saistošās ētikas prasības attiecībā uz neatkarību, kā arī sniedzam informāciju par visām attiecībām un citiem apstākļiem, kurus varētu pamatoti uzskatīt par tādiem, kas varētu ietekmēt mūsu neatkarību, un, ja nepieciešams, par darbībām, kas veiktas šādu risku izslēgšanai vai pasākumiem šādas ietekmes ierobežošanai.

No visiem jautājumiem, par kuriem esam ziņojuši personām, kurām uzticēta pārvaldība, nosakām tos jautājumus, kurus uzskatām par visbūtiskākajiem finanšu pārskatu revīzijai šajā pārskata periodā un kas tādēļ uzskatāmi par galvenajiem revīzijas jautājumiem. Mēs izklāstām šos jautājumus revidenta ziņojumā, izņemot, ja tiesību aktos liegts publiskot šādu informāciju, kā arī izņemot tos ļoti retos gadījumus, kad uzskatām, ka attiecīgais jautājums nav uzrādāms mūsu ziņojumā, jo ir pamatoti paredzams, ka sabiedrības interešu ieguvums no šādas informācijas publiskošanas neatsvērtu tās izpaušanas dēļ radušās negatīvās sekas.

Ziņojums par citām normatīvo aktu prasībām

Ziņojums par konsolidēto finanšu pārskatu ziņošanas atbilstību Eiropas vienotā elektroniskā ziņošanas formāta (ESEF) prasībām.

Mēs esam nolīgti, pamatojoties uz mūsu 2024. gada 4. aprīļa līgumu ar Sabiedrības valdi, lai veiktu pietiekamas pārlicēbas apliecinājuma uzdevumu, lai pārbaudītu atbilstību piemērojamajiem kritērijiem attiecībā uz konsolidēto finanšu pārskatu ziņošanu par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī (“Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošana”).

Ziņojuma priekšmets un piemērojamie kritēriji

Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošanas metodi Sabiedrības valde ir piemērojusi, lai atbilstu 2018. gada 17. decembra Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2019/815 3. un 4. punkta prasībām, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/109/EK papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par vienotā elektroniskā ziņošanas formāta specifikāciju ("ESEF regula"). Piemērojamās prasības attiecībā uz Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošanu ir ietvertas ESEF regulā.

Iepriekšējā teikumā aprakstītās prasības nosaka pamatu Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošanas piemērošanai un, mūsaprāt, veido atbilstošus kritērijus, lai sagatavotu pietiekamas pārlicības ziņojumu.

Valdes un personu, kurām uzticēta pārvaldība, atbildība

Sabiedrības valde ir atbildīga par Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošanu, kas atbilst ESEF regulas prasībām.

Šī atbildība ietver atbilstošu iezīmējumu atlasīšanu un piemērošanu programmā iXBRL, izmantojot ESEF taksonomiju, un iekšējās kontroles izstrādi, ieviešanu un uzturēšanu, kas attiecas uz Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošanas sagatavošanu, kas nesatur būtiskas neatbilstības ESEF regulas prasībām.

Personas, kurām uzticēta pārvaldība, ir atbildīgas par finanšu ziņošanas procesa pārraudzību, kas jāsaprot arī kā Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošana ESEF regulā noteiktajā formātā.

Mūsu atbildība

Mūsu pienākums bija sniegt pietiekamas pārlicības ziņojumu par to, ka Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošana visos būtiskajos aspektos atbilst ESEF regulai.

Mēs veicām savu apliecinājuma uzdevumu saskaņā ar 3000. starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu (pārskatīts) "Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude" (turpmāk tekstā – SAUS 3000(P)). Šis standarts nosaka, ka mums jāievēro ētikas prasības, jāplāno un jāveic procedūras, lai iegūtu pietiekamu pārlicību, ka Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošana visos būtiskajos aspektos atbilst piemērojamajām prasībām.

Pietiekama pārlicība ir augsts pārlicības līmenis, taču tas negarantē, ka pakalpojums, kas veikts saskaņā ar SAUS 3000(P), vienmēr atklās esošo būtisku neatbilstību (būtisku neatbilstību prasībām).

Kvalitātes kontroles prasības un ētika

Mūsu uzņēmums savā darbībā piemēro 1. Starptautisko kvalitātes vadības standartu un attiecīgi uztur visaptverošu kvalitātes vadības sistēmu, kas ietver dokumentētas politikas un procedūras, kas nodrošina ētikas prasību, profesionālo standartu, ka arī atbilstošu juridisko un regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu.

Mēs ievērojam Starptautiskā profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa neatkarības un citas ētikas prasības (tostarp Starptautiskos neatkarības standartus), ko izdevusi Starptautisko grāmatvežu ētikas standartu padome un kura pamatā ir godīguma, objektivitātes, profesionālās kompetences un pienācīgas rūpības principi, konfidencialitāte un profesionāla uzvedība.

Veikto procedūru apkopojums

Mūsu plānotās un veiktās procedūras bija vērstas uz to, lai gūtu pietiekamu pārlicību, ka Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošana visos būtiskajos aspektos atbilst spēkā esošajām prasībām un, ka šī atbilstība nesatur būtiskas kļūdas vai nepilnības. Mūsu procedūras jo īpaši ietvēra:

- izpratnes iegūšanu par iekšējās kontroles sistēmu un procesiem, kas attiecas uz konsolidēto finanšu pārskatu elektronisko pārskatu formāta lietošanu, tai skaitā XHTML formāta sagatavošanu un konsolidēto finanšu pārskatu digitālo iezīmēšanu;
- pārbaudi, vai XHTML formāts tika lietots pareizi;
- izvērtējumu par konsolidēto finanšu pārskatu digitālās iezīmēšanas pilnīgumu, izmantojot iXBRL iezīmēšanas valodu atbilstoši ESEF regulā aprakstītajām elektroniskā formāta ieviešanas prasībām;
- izvērtējumu, vai Koncerns izmanto XBRL elementus, kas izvēlēti no ESEF taksonomijas, un radījis paplašinājuma elementus gadījumos, ja nav identificēts piemērots elements ESEF taksonomijā; un
- paplašinājuma elementu piesaistes piemērotību ESEF taksonomijai novērtējumu.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši, lai pamatotu mūsu secinājumu.

Secinājums

Mūsaprāt, pamatojoties uz veiktajām procedūrām, Konsolidēto finanšu pārskatu ziņošana visos būtiskajos aspektos atbilst ESEF regulai.

Iecelšana

Mēs pirmo reizi tikām iecelti par Sabiedrības un Koncerna revidentiem ar Sabiedrības akcionāru kopsapulces 2021. gada 28. maija lēmumu. Mūsu iecelšana tika ik gadu atjaunota ar akcionāru lēmumu, tādejādi esam bijuši revidenti 3 gadus pēc kārtas.

Revīzijas, kuras rezultātā ir sagatavots šis neatkarīgā revidenta ziņojums, atbildīgā partnere ir Ilandra Lejiņa.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Ilandra Lejiņa
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 168
Valdes locekle

Rīga, Latvija
2024. gada 26. aprīlī

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU